

Warszawa, dnia 21 maja 2024 r.

Poz. 769

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 marca 2024 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o cudzoziemcach

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 185),
 - 2) ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 547)
- oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 20 marca 2024 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 27 i art. 36 ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 185), które stanowią:

„Art. 27. Jeżeli decyzja o udzieleniu obywatelowi Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w art. 114 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 13, z zastrzeżeniem wymogu powiadomienia, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, została doręczona przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a obywatel Ukrainy rozpoczął wykonywanie pracy przed tym doręczeniem, podmiot powierzający wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy może dokonać tego powiadomienia w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”

„Art. 36. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1:
 - a) pkt 3 lit. b tiret pierwsze, który wchodzi w życie w terminie określonym w komunikacie ministra właściwego do spraw informatyzacji, o którym mowa w art. 34,
 - b) pkt 6 w zakresie dodawanego art. 10 ust. 8, który wchodzi w życie w terminie określonym w komunikacie ministra właściwego do spraw informatyzacji, o którym mowa w art. 35,
 - c) pkt 8:
 - lit. a oraz lit. b w zakresie dodawanych ust. 17a oraz 17c–17f, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2023 r.,
 - lit. b w zakresie dodawanego ust. 17b, który wchodzi w życie z dniem 1 maja 2023 r.,
 - d) pkt 9 lit. c i d, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 24 lutego 2022 r.,
 - e) pkt 9 lit. e, pkt 10, pkt 21 lit. a–c i f, pkt 31 lit. a i c oraz pkt 32, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 stycznia 2023 r.,
 - f) pkt 21 lit. g i h, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2023 r.;

- 2) art. 4, art. 5, art. 7 oraz art. 20 pkt 4, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 stycznia 2023 r.;
 - 3) art. 11, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2023 r.;
 - 4) art. 13, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
 - 5) art. 17, który wchodzi w życie z dniem 24 sierpnia 2023 r.”;
- 2) art. 10–13, art. 15, art. 23–31 i art. 33 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 547), które stanowią:

„Art. 10. 1. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawach zmienianych w art. 1 i art. 5 wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie zmienianej w art. 1 wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 72, art. 72a, art. 82 ust. 2, art. 83, art. 83a, art. 100 ust. 1a i 1b, art. 109a, art. 198, art. 208a, art. 214a, art. 359a i art. 359c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Do postępowań w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie stosuje się art. 220 ustawy zmienianej w art. 1.

4. Do postępowań w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie stosuje się art. 315 ust. 4a ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 11. 1. Właściwy do zmiany, uchylecia, stwierdzenia nieważności lub wygaśnięcia ostatecznej decyzji lub postanowienia, wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów w sprawach:

- 1) wydania lub wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych,
- 2) wydania lub wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
- 3) zobowiązania cudzoziemca do powrotu,
- 4) przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu,
- 5) cofnięcia zakazu ponownego wjazdu, o którym mowa w art. 318 ustawy zmienianej w art. 1,
- 6) przekazania cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie obowiązującej w dniu 13 stycznia 2009 r. umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób,
- 7) udzielenia lub cofnięcia zgody na pobyt ze względów humanitarnych,
- 8) udzielenia lub cofnięcia zgody na pobyt tolerowany,
- 9) wydalenia obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 5,
- 10) wydalenia członka rodziny obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 5,
- 11) uchylecia decyzji o wydaleniu obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 5,
- 12) uchylecia decyzji o wydaleniu członka rodziny obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 5

– jest organ, który stał się organem wyższego stopnia właściwym w tych sprawach z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do wznowienia postępowania zakończonego decyzją lub postanowieniem, wydanych na podstawie przepisów dotychczasowych w sprawach:

- 1) wydania lub wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 2) wydania lub wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”;
- 3) zobowiązania cudzoziemca do powrotu;

- 4) przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu;
- 5) cofnięcia zakazu ponownego wjazdu, o którym mowa w art. 318 ustawy zmienianej w art. 1;
- 6) przekazania cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie obowiązującej w dniu 13 stycznia 2009 r. umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób;
- 7) udzielenia lub cofnięcia zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 8) udzielenia lub cofnięcia zgody na pobyt tolerowany;
- 9) wydalenia obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 5;
- 10) wydalenia członka rodziny obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 5;
- 11) uchylenia decyzji o wydaleniu obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 5;
- 12) uchylenia decyzji o wydaleniu członka rodziny obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 5.

Art. 12. 1. W przypadku gdy zgody na pobyt ze względów humanitarnych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym udzielił Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców lub gdy Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydał decyzję o wydaniu albo wymianie karty pobytu w związku z udzieleniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych, kartę pobytu wydaje albo wymienia komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

2. W przypadku gdy zgody na pobyt tolerowany na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym udzielił Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców lub gdy Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydał decyzję o wydaniu albo wymianie dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”, dokument ten wydaje albo wymienia komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

Art. 13. 1. W przypadku gdy zgody na pobyt ze względów humanitarnych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym udzielił Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, organem właściwym do cofnięcia udzielonej zgody jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. W przypadku gdy zgody na pobyt tolerowany na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym udzielił Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, organem właściwym do cofnięcia udzielonej zgody jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.”

„Art. 15. W przypadku gdy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy organ, o którym mowa w art. 440 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, złożył do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców wnioski o umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, z powołaniem się na okoliczności, że wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, a Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie rozpatrzył tego wniosku, wniosek ten rozpatruje się na podstawie art. 440a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.”

„Art. 23. Do zakazu ponownego wjazdu orzeczonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej na podstawie przepisów dotychczasowych przepisu art. 319 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się.

Art. 24. W przypadku gdy określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu termin dobrowolnego powrotu nie biegnie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy z tego powodu, że nie ziszczył się jeszcze warunek, o którym mowa w art. 315 ust. 4a ustawy zmienianej w art. 1, termin ten jako termin dobrowolnego wyjazdu rozpoczyna swój bieg z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 25. Terminy dobrowolnego powrotu określone w decyzjach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy będą dalej jako terminy dobrowolnego wyjazdu.

Art. 26. 1. Jeżeli dane cudzoziemca, któremu została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu z orzeczonym zakazem ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, nie zostały umieszczone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, a brak jest informacji o wykonaniu tej decyzji, dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres, o którym mowa w art. 438 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, liczony od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Jeżeli Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców w przypadku, o którym mowa w ust. 1, uzyskał informację o wykonaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, będącej podstawą wpisu, okres obowiązywania wpisu jest korygowany w ten sposób, że za jego początek uznaje się dzień wykonania tej decyzji.

Art. 27. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców prowadzi rejestry, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. j, k, m oraz n ustawy zmienianej w art. 1, do dnia zakończenia postępowań w sprawach, których te rejestry dotyczą.

Art. 28. Minister właściwy do spraw wewnętrznych umieszcza w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. j oraz k ustawy zmienianej w art. 1, informacje i dane, o których mowa w art. 430 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, dotyczące zdarzeń, które miały miejsce przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 29. Okresy przechowywania danych zgromadzonych w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy zmienianej w art. 1, oraz w centralnym rejestrze wizowym, o którym mowa w art. 449a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, rozpoczynają się z dniem wejścia w życie art. 430a i art. 449a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w odniesieniu do danych zgromadzonych przed tym dniem.

Art. 30. Do postępowań w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 23 stosuje się art. 211 ust. 3 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 31. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 446 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 446 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1,
- 2) art. 86 ustawy zmienianej w art. 4 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 86 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
- 3) art. 10 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 9 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą

– jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”

„Art. 33. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 1 w zakresie art. 15c, art. 1 pkt 23, art. 4 pkt 1 w zakresie art. 11c oraz art. 30, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 26 lit. b i c oraz pkt 27, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia;
- 3) art. 1 pkt 30–33, które wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.;
- 4) art. 1 pkt 60 i 74 oraz art. 29, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 5) art. 9 i art. 31 pkt 3, które wchodzi w życie z dniem określonym w komunikacie ogłoszonym na podstawie art. 32;
- 6) art. 3, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 7) art. 17 i art. 18, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 7 marca 2023 r.”.

Marszałek Sejmu: *S. Hołownia*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 21 marca 2024 r. (Dz. U. poz. 769)

USTAWA

z dnia 12 grudnia 2013 r.

o cudzoziemcach¹⁾

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, tryb postępowania oraz organy właściwe w tych sprawach.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia:

- 1) dyrektywy Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. WE L 149 z 02.06.2001, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 107);
- 2) dyrektywy Rady 2001/51/WE z dnia 28 czerwca 2001 r. uzupełniającej postanowienia art. 26 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. (Dz. Urz. WE L 187 z 10.07.2001, str. 45; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 160);
- 3) dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz. Urz. UE L 251 z 03.10.2003, str. 12, z późn. zm.);
- 4) dyrektywy Rady 2003/110/UE z dnia 25 listopada 2003 r. w sprawie pomocy w przypadkach tranzytu do celów deportacji drogą powietrzną (Dz. Urz. UE L 321 z 06.12.2003, str. 26, z późn. zm.);
- 5) dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz. Urz. UE L 16 z 23.01.2004, str. 44, z późn. zm.);
- 6) dyrektywy Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub wcześniej byli przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi organami (Dz. Urz. UE L 261 z 06.08.2004, str. 19, z późn. zm.);
- 7) (uchylony)
- 8) (uchylony)
- 9) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 98);
- 10) dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17);
- 11) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidującej minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2009, str. 24, z późn. zm.);
- 12) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującej decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, str. 1, z późn. zm.);
- 13) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/51/UE z dnia 11 maja 2011 r. zmieniającej dyrektywę Rady 2003/109/WE w celu rozszerzenia jej zakresu na osoby objęte ochroną międzynarodową (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 132 z 19.05.2011, str. 1);
- 14) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz. Urz. UE L 337 z 20.12.2011, str. 9);
- 15) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz. Urz. UE L 343 z 23.12.2011, str. 1, z późn. zm.);
- 16) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 375);
- 17) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (Dz. Urz. UE L 157 z 27.05.2014, str. 1);
- 18) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 132 z 21.05.2016, str. 21).

Art. 2. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych pod warunkiem wzajemności i posiadania przez te osoby dokumentów potwierdzających pełnienie przez nie funkcji uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, z wyjątkiem art. 23, art. 32, art. 58, art. 60–63, art. 66 ust. 4 i 5, art. 67–74, art. 78 ust. 1, art. 79 ust. 1 i 2, art. 80, art. 90–92 oraz art. 96 i art. 97;
- 2) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członków ich rodzin, którzy do nich dołączają lub z nimi przebywają;
- 3) członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu art. 2 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2021 r. poz. 1697 oraz z 2023 r. poz. 547), którzy do nich dołączają lub z nimi przebywają;
- 4) obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7), zwanej dalej „Umową Wystąpienia”, oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. e i f Umowy Wystąpienia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) azyl – azyl w rozumieniu art. 90 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1504);
- 2) cudzoziemiec – każdego, kto nie posiada obywatelstwa polskiego;
- 3) dokument podróży – dokument uznany przez Rzeczpospolitą Polską, uprawniający do przekroczenia granicy, wydany cudzoziemcowi przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym;
- 4) doświadczenie zawodowe – doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej w danym zawodzie;
- 5) granica – granicę Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu art. 1–3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 388);
- 5a) grupa przedsiębiorstw – co najmniej dwie osoby prawne lub jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadzące działalność gospodarczą, które:
 - a) są powiązane ze sobą w sposób odpowiadający relacji spółki dominującej i spółki zależnej w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96) lub
 - b) pozostają z inną osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, w takich stosunkach prawnych, że wynika z nich podstawa do wywierania przez tę osobę prawną lub jednostkę organizacyjną decydującego wpływu na ich działalność, z użyciem tożsamych wzorców i prawideł zarządzania;
- 5b) jednostka przyjmująca – osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, do której jest przenoszony pracownik wewnątrz przedsiębiorstwa, i która:
 - a) jest w szczególności oddziałem lub przedstawicielstwem pracodawcy macierzystego będącego przedsiębiorcą zagranicznym lub
 - b) należy do tej samej grupy przedsiębiorstw co pracodawca macierzysty;
- 5c) jednostka naukowa – podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.²⁾);
- 6) kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia studiów wyższych – kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia z wynikiem pozytywnym, poświadczonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem wydanym przez właściwy organ programu studiów wyższych, czyli cyklu zajęć prowadzonych przez instytucję edukacyjną uznaną za instytucję szkolnictwa wyższego przez państwo, w którym ma ona siedzibę, pod warunkiem że czas trwania studiów niezbędny do ich uzyskania wynosi co najmniej 3 lata;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005 oraz z 2024 r. poz. 124 i 227.

- 7) mały ruch graniczny – wjazd cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których stosuje się rozporządzenie (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniające postanowienia Konwencji z Schengen (Dz. Urz. UE L 405 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), i ich pobyt na tym terytorium;
- 7a) mobilność – uprawnienie cudzoziemca do wjazdu i pobytu na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, wynikające z posiadania ważnego dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.³⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 3, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1030/2002”, lub z posiadania ważnej wizy długoterminowej, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. UE L 239 z 22.09.2000, str. 19, z późn. zm.⁴⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 2, str. 9, z późn. zm.), zwanej dalej „Konwencją Wykonawczą Schengen”, albo wydanej zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, niebędącego państwem obszaru Schengen, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej niż to, w którym cudzoziemiec korzysta z tego uprawnienia;
- 7b) (uchylony)
- 7c) (uchylony)
- 7d) mobilność długoterminowa członka rodziny naukowca – mobilność członka rodziny naukowca przez okres przekraczający 180 dni w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 7e) mobilność długoterminowa naukowca – mobilność naukowca przez okres przekraczający 180 dni w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 7f) mobilność długoterminowa pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa – mobilność pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, przez okres przekraczający 90 dni w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 7g) mobilność krótkoterminowa członka rodziny naukowca – mobilność członka rodziny naukowca przez okres nieprzekraczający 180 dni w dowolnym okresie liczącym 360 dni w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 7h) mobilność krótkoterminowa naukowca – mobilność naukowca przez okres nieprzekraczający 180 dni w dowolnym okresie liczącym 360 dni w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 7i) mobilność krótkoterminowa pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa – mobilność pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, przez okres nieprzekraczający 90 dni w dowolnym okresie liczącym 180 dni w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 7j) mobilność studenta – mobilność studenta lub doktoranta objętego programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego, przewidującym mobilność wewnątrzunijną przez okres nieprzekraczający 360 dni w każdym państwie członkowskim;
- 8) naukowiec – cudzoziemca posiadającego co najmniej tytuł zawodowy odpowiadający w Rzeczypospolitej Polskiej tytułowi zawodowemu magistra lub równorzędnemu, umożliwiającą ubieganie się o nadanie stopnia doktora;
- 9) ochrona czasowa – ochronę w rozumieniu art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 10) ochrona uzupełniająca – ochronę w rozumieniu art. 15 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 115 z 29.04.2008, str. 1.

⁴⁾ Zmiany wymienionej Konwencji zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 150 z 06.06.2001, str. 4, Dz. Urz. UE L 328 z 05.12.2002, str. 17, Dz. Urz. UE L 67 z 12.03.2003, str. 27, Dz. Urz. UE L 260 z 11.11.2003, str. 37, Dz. Urz. UE L 162 z 30.04.2004, str. 29, Dz. Urz. UE L 369 z 16.12.2004, str. 5, Dz. Urz. UE L 68 z 15.03.2005, str. 44, Dz. Urz. UE L 191 z 22.07.2005, str. 18, Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006, str. 1, Dz. Urz. UE L 381 z 28.12.2006, str. 1, Dz. Urz. UE L 405 z 30.12.2006, str. 1, Dz. Urz. UE L 299 z 08.11.2008, str. 1 i 43, Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, Dz. Urz. UE L 85 z 31.03.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 182 z 29.03.2013, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 327 z 09.12.2017, str. 20.

- 10a) organizator stażu – osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, w której odbywa się staż, mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 11) państwa obszaru Schengen – państwa, które w pełni stosują dorobek Schengen;
- 11a) pierwsza karta pobytu – kartę pobytu wydaną cudzoziemcowi bezpośrednio po udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo po uzyskaniu statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- 12) powrót – powrót cudzoziemca do kraju jego pochodzenia, państwa tranzytu lub innego państwa trzeciego, do którego zdecydował się powrócić i przez które został przyjęty;
- 12a) pracodawca macierzysty – osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, posiadającą siedzibę poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia Wolnego Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, która zatrudnia pracownika przenoszonego do jednostki przyjmującej przed jego przeniesieniem wewnątrz przedsiębiorstwa i w czasie tego przeniesienia;
- 13) pracodawca użytkownik – pracodawcę użytkownika w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1110);
- 13a) pracownik odbywający staż – cudzoziemca posiadającego dyplom ukończenia studiów wyższych, który zostaje przeniesiony do jednostki przyjmującej w celu rozwoju zawodowego, w tym związanego z przygotowaniem do objęcia w przyszłości stanowiska u pracodawcy macierzystego lub w grupie przedsiębiorstw, lub odbycia szkolenia w zakresie technik lub metod prowadzenia działalności gospodarczej i który w czasie trwania przeniesienia otrzymuje wynagrodzenie;
- 13b) przeniesienie wewnątrz przedsiębiorstwa – czasowe oddelegowanie cudzoziemca, którego miejsce pobytu w chwili składania wniosku o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, znajduje się poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, przez pracodawcę macierzystego do jednostki przyjmującej oraz korzystanie z mobilności;
- 14) przewoźnik – osobę fizyczną lub prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej zajmującą się zarobkowo przewozem osób drogą powietrzną, morską lub lądową;
- 15) sieć telekomunikacyjna – sieć w rozumieniu art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2024 r. poz. 34);
- 15a) specjalista – cudzoziemca pracującego w ramach grupy przedsiębiorstw, posiadającego kluczową i specyficzną wiedzę dla obszarów działania jednostki przyjmującej, jej technik lub zarządzania nią, opartą na wysokich kwalifikacjach, w tym odpowiednim doświadczeniu zawodowym;
- 16) status uchodźcy – status w rozumieniu art. 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 16a) staż – niestanowiące wykonywania pracy wykonywanie przez cudzoziemca zadań w celu nabycia wiedzy, umiejętności praktycznych i doświadczenia zawodowego na podstawie umowy z organizatorem stażu;
- 16b) stażysta – cudzoziemca, który ukończył studia wyższe lub odbywa poza granicami Unii Europejskiej studia wyższe, odbywającego staż;
- 17) strefa tranzytowa lotniska międzynarodowego – teren lotniska międzynarodowego położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozciągający się między pokładem statku powietrznego a stanowiskiem kontroli granicznej, obejmujący także płytę oraz pomieszczenia lotniska;
- 18) szkolenie zawodowe – zorganizowany proces dydaktyczny mający na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności, kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia;
- 18a) unijny program lub program wielostronny obejmujący środki w zakresie mobilności – program finansowany przez Unię Europejską lub przez państwa członkowskie Unii Europejskiej, który promuje przemieszczanie się obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej lub w państwach członkowskich Unii Europejskiej uczestniczących w tym programie;
- 19) urzędnika telekomunikacyjnego – urzędnika telekomunikacyjnego w rozumieniu art. 2 pkt 46 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne;
- 20) wiza – wizę Schengen lub wizę krajową;
- 21) wiza krajowa – wizę, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej Schengen, wydaną przez organ polski;

- 22) wiza Schengen – wizę, o której mowa w art. 2 pkt 2–5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.);
- 22a) wolontariusz – cudzoziemca, który ochotniczo i bez wynagrodzenia, z wyjątkiem zwrotu kosztów lub kieszonkowego, wykonuje świadczenia w ramach udziału w programie wolontariatu europejskiego;
- 23) wykonywanie pracy – wykonywanie pracy przez cudzoziemca w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, 1429, 1723 i 1737);
- 24) wykonywanie pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji – wykonywanie pracy przez cudzoziemca posiadającego kompetencje potwierdzone wyższymi kwalifikacjami zawodowymi, który, niezależnie od zachodzącego między stronami stosunku prawnego, wykonuje pracę na rzecz lub pod kierownictwem innej osoby za wynagrodzeniem;
- 25) wyższe kwalifikacje zawodowe – kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia studiów wyższych albo co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe na poziomie porównywalnym z poziomem kwalifikacji uzyskanych w wyniku ukończenia studiów wyższych, niezbędne do wykonywania pracy określonej w umowie lub w ofercie pracy stanowiącej ofertę zawarcia umowy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, 1615, 1890 i 1933).

Art. 4. W sprawach uregulowanych w ustawie, należących do właściwości wojewody, w których wojewoda jest organem właściwym do rozpatrzenia odwołania lub w których organem wyższego stopnia jest Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, nie stosuje się przepisu art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

Art. 5. 1. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie, należących do właściwości konsulów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1329), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. W zakresie nieuregulowanym przepisami działu IV do wydawania, cofania lub unieważniania wiz krajowych lub przedłużania okresu ich ważności lub okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej objętego tymi wizami stosuje się przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy), zwanego dalej „Wspólnotowym Kodeksem Wizowym”, z wyłączeniem art. 9 ust. 2 zdanie drugie tego rozporządzenia.

Art. 6. 1. Organ wydający decyzję lub postanowienie w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów ustawy może odstąpić od sporządzenia ich uzasadnienia w części dotyczącej uzasadnienia faktycznego, jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Nie można odstąpić od sporządzenia uzasadnienia w części dotyczącej stwierdzenia przesłanki polskiego pochodzenia cudzoziemca.

Art. 7. 1. Organ:

- 1) prowadzący postępowanie w sprawach o:
 - a) wydanie cudzoziemcowi wizej,
 - b) przedłużenie okresu ważności wydanej wizej lub okresu pobytu objętego tą wizą,
 - c) udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zwanego dalej „zezwoleciem na pobyt rezydenta długoterminowego UE”,
 - d) zobowiązanie cudzoziemca do powrotu,
- 2) podejmujący czynności kontrolne wobec cudzoziemca

– poucza cudzoziemca pisemnie w języku dla niego zrozumiałym o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach.

2. W przypadku postępowania w sprawach o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu w pouczeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się także informację o możliwości:

- 1) wystąpienia z roszczeniem przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy oraz wyegzekwowania orzeczenia wydanego przeciwko takiemu podmiotowi, w związku z zaległym wynagrodzeniem, również w przypadku wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;

- 2) udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na okres trwania postępowania karnego toczącego się przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy, w którym cudzoziemiec występuje w charakterze pokrzywdzonego:
 - a) w wyniku przestępstwa powierzenia wykonywania pracy w warunkach szczególnego wykorzystania, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1745),
 - b) małoletniego cudzoziemca przebywającego bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, któremu powierzono wykonywanie pracy;
- 3) podjęcia innych działań przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy, w szczególności zawiadomienia właściwych organów.

3. Obowiązek pouczenia, o którym mowa w ust. 1, uważa się za spełniony także wówczas, gdy organ wyśle cudzoziemcowi pouczenie pisemne utrwalone w postaci elektronicznej na wskazany przez cudzoziemca adres poczty elektronicznej lub wskaże cudzoziemcowi adres strony internetowej, na której znajduje się pouczenie pisemne utrwalone w postaci elektronicznej, a cudzoziemiec wyrazi pisemną zgodę na to, aby zostać pouczonym w jednej z takich form. Oświadczenie cudzoziemca o wyrażeniu zgody może zostać złożone jednocześnie z wnioskiem o wydanie cudzoziemcowi wizy, o przedłużenie okresu ważności wydanej wizy lub okresu pobytu objętego tą wizą, o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 8. 1. Wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie sporządza się w języku polskim.

2. Dokumenty sporządzone w języku obcym, służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, składa się wraz z ich tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego.

3. Wnioski składane w postępowaniu przed ministrem właściwym do spraw zagranicznych lub konsulem oraz dokumenty sporządzone w języku obcym, służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy przed ministrem właściwym do spraw zagranicznych lub konsulem, składa się w języku polskim lub języku wskazanym przez te organy.

4. W protokołach przesłuchania cudzoziemców, w sprawach uregulowanych w ustawie, podaje się imię i nazwisko tłumacza.

Art. 9. 1. W sprawach uregulowanych w ustawie pisma doręcza się osobom fizycznym pod wskazanym przez nie adresem albo w każdym miejscu, w którym się adresata zastanie.

2. Cudzoziemcom pozbawionym wolności pisma doręcza się za pośrednictwem administracji zakładu, w którym przebywają.

3. W razie wyjazdu cudzoziemca za granicę stosuje się przepisy art. 40 § 4 i 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803), zwanej dalej „Kodeksem postępowania administracyjnego”.

4. W postępowaniach w sprawach uregulowanych w ustawie prowadzonych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych, z wyłączeniem spraw, o których mowa w art. 66 ust. 4 i art. 79a, pisma doręcza się za pośrednictwem konsula. Za równorzędne z doręczeniem oryginału uznaje się doręczenie wydruku jego odwzorowania cyfrowego, opatrzonego pieczęcią imienną i podpisem konsula.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 4, do doręczeń pism stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne.

Art. 9a. Termin na złożenie pisma w sprawach uregulowanych w ustawie przez cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców uważa się za zachowany, jeżeli pismo zostało złożone w administracji tego ośrodka lub aresztu przed upływem terminu.

Art. 10. 1. W toku postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy nie stosuje się art. 73 § 1 i 1a, art. 79 oraz art. 81 Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli cudzoziemiec będący stroną postępowania przebywa za granicą i nie ustanowił pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W toku postępowań prowadzonych na podstawie przepisów rozdziału 1 w dziale IV ustawy przez ministra właściwego do spraw zagranicznych nie stosuje się przepisów art. 10, art. 21, art. 28, art. 29, art. 31, art. 34, art. 48, art. 50, art. 51, art. 61 § 2, art. 63–65, art. 66a, art. 67, art. 78, art. 81, art. 89, art. 97, art. 98, art. 107, art. 154–163a oraz art. 261 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 11. 1. W toku postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy funkcjonariusze Straży Granicznej mogą:

- 1) przeprowadzać wywiad środowiskowy lub
- 2) ustalać miejsce pobytu małżonka lub innego członka rodziny cudzoziemca, a także osoby, z którą cudzoziemca łączy więzi o charakterze rodzinnym.

2. Wywiad środowiskowy obejmuje zebranie informacji dotyczących:

- 1) danych cudzoziemca, wobec którego prowadzone jest postępowanie, o którym mowa w ust. 1;
- 2) miejsca pobytu cudzoziemca;
- 3) członków rodziny cudzoziemca oraz osób, z którymi zamieszkuje on we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 4) wykonywania przez cudzoziemca pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej;
- 5) podjęcia lub kontynuowania przez cudzoziemca nauki lub szkolenia zawodowego;
- 6) sytuacji materialnej i warunków bytowych cudzoziemca;
- 7) podejmowania przez cudzoziemca działań mogących mieć wpływ na ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego albo stanowiących zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa;
- 8) innych okoliczności, których istnienie mogłoby mieć wpływ na rozstrzygnięcie w postępowaniu prowadzonym wobec cudzoziemca.

3. Jeżeli w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, nie potwierdzono informacji podanych przez cudzoziemca lub zgromadzone informacje okazały się sprzeczne albo nasuwają wątpliwości odnośnie do ich prawdziwości, funkcjonariusze Straży Granicznej mogą dokonać sprawdzenia lokalu, który cudzoziemiec wskazał jako miejsce swego pobytu. Do sprawdzenia lokalu nie stosuje się przepisu art. 79 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

4. Funkcjonariusz Straży Granicznej dokonujący sprawdzenia lokalu, o którym mowa w ust. 3, ma prawo:

- 1) wejścia do lokalu,
- 2) żądania okazania przedmiotów należących do cudzoziemca i zamieszkującego z nim członka rodziny,
- 3) żądania udzielenia wyjaśnień

– w celu potwierdzenia pobytu cudzoziemca w sprawdzanym lokalu.

5. Podczas przeprowadzania czynności, o których mowa w ust. 4, powinien być obecny cudzoziemiec lub osoba trzecia, jeżeli lokal znajduje się w jej posiadaniu, albo inny dorosły domownik. Czynności te są podejmowane i przeprowadzane w godzinach od 6⁰⁰ do 22⁰⁰.

6. Czynności, o których mowa w ust. 4, funkcjonariusze Straży Granicznej przeprowadzają za zgodą cudzoziemca lub osoby trzeciej, jeżeli lokal znajduje się w jej posiadaniu, albo innego dorosłego domownika. Czynności te wymagają późniejszego udokumentowania.

7. W przypadku gdy cudzoziemiec nie wyrazi zgody na dokonanie sprawdzenia lokalu albo utrudnia lub uniemożliwia przeprowadzenie czynności, o których mowa w ust. 4, uznaje się, że informacje o faktycznym miejscu pobytu cudzoziemca nie zostały potwierdzone.

8. Jeżeli dokonanie sprawdzenia lokalu nie jest możliwe z przyczyn niezależnych od cudzoziemca, funkcjonariusze Straży Granicznej informują o tym fakcie organ prowadzący postępowanie oraz przekazują temu organowi informacje zgromadzone w toku czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób przeprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej wywiadu środowiskowego;
- 2) miejsce i czas przeprowadzania wywiadu, o którym mowa w pkt 1;
- 3) formę sprawozdania z wywiadu, o którym mowa w pkt 1.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność takiej organizacji przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, aby możliwe było zebranie informacji niezbędnych do postępowań prowadzonych na podstawie ustawy oraz poszanowanie sfery prywatności cudzoziemca.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób dokonywania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 3;
- 2) dokumenty upoważniające do dokonania sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 3, oraz sposób dokumentowania tego sprawdzenia.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni cel sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 4, oraz poszanowanie sfery prywatności osób, których sprawdzenie dotyczy.

Art. 13. W rejestrach i ewidencji prowadzonych na podstawie ustawy mogą być przetwarzane następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) imię (imiona) i nazwiska poprzednie;
- 3) nazwisko rodowe;
- 4) płeć;
- 5) imię ojca;
- 6) imię i nazwisko rodowe matki;
- 7) data urodzenia, a w razie braku dokumentu potwierdzającego datę urodzenia prawdopodobny rok urodzenia;
- 8) miejsce i państwo urodzenia;
- 9) rysopis:
 - a) wzrost w centymetrach,
 - b) kolor oczu,
 - c) znaki szczególne;
- 10) odciski linii papilarnych;
- 11) obywatelstwo;
- 12) narodowość;
- 13) stan cywilny;
- 14) wykształcenie;
- 15) zawód wykonywany;
- 16) krajowy numer identyfikacyjny;
- 17) numer dokumentu podróży;
- 18) oznaczenie podmiotu powierzającego wykonywanie pracy;
- 18a) nazwa, adres siedziby, podstawa prawna działalności, nazwa rejestru i numer wpisu w rejestrze, numer REGON organizatora stażu;
- 18b) nazwa, adres siedziby, podstawa prawna działalności, nazwa rejestru i numer wpisu w rejestrze, numer REGON jednostki organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz;
- 18c) nazwa, adres siedziby, podstawa prawna działalności, nazwa rejestru i numer wpisu w rejestrze, numer REGON jednostki naukowej;
- 18d) nazwa i adres siedziby jednostki prowadzącej studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie albo kształcenie w szkole doktorskiej;
- 19) miejsce zamieszkania lub pobytu;
- 20) numer telefonu;
- 21) adres poczty elektronicznej;
- 22) informacje o karalności, o prowadzonych przeciwko cudzoziemcowi postępowaniach karnych i postępowaniach w sprawach o wykroczenia oraz o wydanych w stosunku do niego orzeczeniach w postępowaniu sądowym lub administracyjnym;

- 23) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL);
- 24) wizerunek twarzy;
- 25) informacja o zamieszkiwaniu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej co najmniej przez okres 18 miesięcy na podstawie wydanego przez to państwo dokumentu pobytowego z adnotacją „Niebieska Karta UE”;
- 26) dane zapraszającego, o których mowa w art. 54 pkt 1.

Art. 14. Odciski linii papilarnych pobiera się od cudzoziemca za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków.

Art. 15. 1. Aktualne fotografie cudzoziemca dołączane do wniosków o udzielenie mu zezwoleń pobytowych, wniosków o wydanie wizy krajowej lub wniosków o wydanie dokumentów wydawanych cudzoziemcom powinny odzwierciedlać, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy cudzoziemca, przedstawiający ją bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami.

2. Cudzoziemiec z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku może dołączyć do wniosku fotografię przedstawiającą go w okularach z ciemnymi szklami. W takim przypadku do wniosku dołącza się również dokumenty potwierdzające niepełnosprawność, a w przypadku braku możliwości ich przedstawienia oświadczenie cudzoziemca o niepełnosprawności.

3. Cudzoziemiec noszący nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania może dołączyć do wniosku fotografię przedstawiającą go w nakryciu głowy, o ile wizerunek twarzy jest w pełni widoczny. W takim przypadku do wniosku dołącza się oświadczenie cudzoziemca o przynależności do wspólnoty wyznaniowej.

4. W uzasadnionych przypadkach do wniosku można dołączyć fotografię przedstawiającą cudzoziemca z zamkniętymi oczami, innym niż naturalny wyrazem twarzy lub z otwartymi ustami.

Art. 15a. 1. Pracownikowi zatrudnionemu w:

- 1) Urzędzie do Spraw Cudzoziemców, zwanym dalej „Urzędem”,
- 2) urzędzie wojewódzkim,
- 3) urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
- 4) Komendzie Głównej Straży Granicznej,
- 5) komendzie oddziału Straży Granicznej,
- 6) placówce Straży Granicznej

– obowiązki dotyczące czynności postępowania administracyjnego w sprawach uregulowanych w ustawie, określone w przepisach działu II Kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności przygotowywanie projektów załatwienia spraw i przeprowadzanie dowodów, z wyłączeniem czynności kancelaryjnych, a także załatwiania tych spraw na podstawie upoważnienia, o którym mowa w art. 268a Kodeksu postępowania administracyjnego, powierza się po sprawdzeniu przez pracodawcę, że pracownik nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się przed zatrudnieniem danej osoby na stanowisku związanym z wykonywaniem obowiązków, o których mowa w ust. 1, a także przed powierzeniem pracownikowi nowych obowiązków, o których mowa w ust. 1, przez zasięgnięcie informacji o danej osobie z Krajowego Rejestru Karnego.

3. W przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe pracownik nie może zajmować stanowiska związanego z wykonywaniem obowiązków, o których mowa w ust. 1, a jeżeli temu pracownikowi wydano upoważnienie, o którym mowa w art. 268a Kodeksu postępowania administracyjnego, do załatwiania spraw uregulowanych w ustawie, zostaje ono cofnięte.

Art. 15b.⁵⁾ Zadania określone w:

- 1) art. 32a, art. 72a, art. 83a, art. 96a ust. 2–4, art. 109a, art. 109b ust. 2–4, art. 208a, art. 208b ust. 2–4, art. 347b, art. 347f, art. 359a, art. 359b ust. 2–4 oraz art. 393c–393e – dotyczące wpisów danych cudzoziemca w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1860 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 312 z 07.12.2018, str. 1, z późn. zm.⁶⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2018/1860”,

⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 547), która weszła w życie z dniem 7 kwietnia 2023 r.

⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 248 z 13.07.2021, str. 11 oraz Dz. Urz. UE L 249 z 14.07.2021, str. 15.

- 2) art. 72, art. 83, art. 90 ust. 2–2c, art. 100 ust. 1b, art. 111 ust. 2–4, art. 198 ust. 2, art. 208, art. 214a ust. 2, art. 359c ust. 2, art. 443a, art. 448a oraz art. 448b – dotyczące wpisów danych cudzoziemca w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1861 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie odpraw granicznych, zmiany konwencji wykonawczej do układu z Schengen oraz zmiany i uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1987/2006 (Dz. Urz. UE L 312 z 07.12.2018, str. 14, z późn. zm.⁷⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2018/1861”

– Komendant Główny Policji realizuje przy udziale funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w biurze SIRENE, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1355).

Art. 15c.⁸⁾ W celu realizacji zadań określonych w ustawie oraz w ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin i w zakresie niezbędnym do realizacji tych zadań Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewoda mogą pozyskiwać z systemu teleinformatycznego Straży Granicznej, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 449 ust. 1, informacje przetwarzane na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1080, 1088, 1489, 1723, 1860 i 2608) dotyczące przekraczania przez cudzoziemców granicy Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są spełnione następujące warunki:

- 1) system teleinformatyczny, za pośrednictwem którego są pozyskiwane te informacje, umożliwia identyfikację i rejestrację osób uzyskujących dostęp do danych Straży Granicznej oraz rejestruje zakres udostępnionych danych i datę udostępnienia tych danych;
- 2) Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewoda posiadają i stosują zabezpieczenia techniczne i organizacyjne zapewniające poufność, integralność, dostępność i autentyczność danych.

DZIAŁ II

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Art. 16. 1. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej „Szefem Urzędu”, jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach:

- 1) wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wjazdu z niego;
- 2) nadawania statusu uchodźcy;
- 3) udzielania ochrony uzupełniającej;
- 4) (uchylony)⁹⁾
- 5) udzielania cudzoziemcom azylu;
- 6) udzielania ochrony czasowej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad Szefem Urzędu.

Art. 17. 1. Prezes Rady Ministrów powołuje Szefa Urzędu, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

2. Prezes Rady Ministrów odwołuje Szefa Urzędu, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych powołuje zastępców Szefa Urzędu, na wniosek Szefa Urzędu, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych odwołuje zastępców Szefa Urzędu, na wniosek Szefa Urzędu.

Art. 18. Stanowisko Szefa Urzędu może zajmować osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 2) jest obywatelem polskim;

⁷⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 135 z 22.05.2019, str. 27, Dz. Urz. UE L 248 z 13.07.2021, str. 11 oraz Dz. Urz. UE L 249 z 14.07.2021, str. 15.

⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy, o której mowa w odnośniku 5; wszedł w życie z dniem 24 czerwca 2023 r.

⁹⁾ Przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) posiada kompetencje kierownicze;
- 6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
- 7) posiada wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Szefa Urzędu.

Art. 19. 1. Informację o naborze na stanowisko Szefa Urzędu upublicznia się w ogłoszeniu umieszczonym w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

2. Ogłoszenie zawiera:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
- 7) informację o metodach i technikach naboru.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

4. Nabór na stanowisko Szefa Urzędu przeprowadza zespół powołany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów.

5. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

6. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych może być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

7. Członek zespołu oraz osoba, o której mowa w ust. 6, są obowiązani zachować w tajemnicy informacje dotyczące osób ubiegających się o stanowisko, uzyskane w trakcie naboru.

8. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

9. Z przeprowadzonego naboru zespół sporządza protokół zawierający:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) skład zespołu;
- 3) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
- 4) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 5) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 6) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata.

10. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

11. Informacja o wyniku naboru zawiera:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
- 3) imiona i nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny albo informację o niewyłonieniu kandydata.

12. Umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

Art. 20. 1. Zespół przeprowadzający nabór na stanowiska, o których mowa w art. 17 ust. 3, powołuje Szef Urzędu.

2. Do sposobu przeprowadzania naboru na stanowiska, o których mowa w art. 17 ust. 3, stosuje się przepisy art. 18 i art. 19.

Art. 21. 1. Szef Urzędu wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu będącego urzędem administracji rządowej.

2. W Urzędzie, oprócz pracowników w nim zatrudnionych, obowiązki mogą pełnić funkcjonariusze:

- 1) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu – na podstawie art. 56 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1136, 1834 i 1860);
- 2) Służby Ochrony Państwa na podstawie art. 89–98 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 325);
- 3) Państwowej Straży Pożarnej – na podstawie art. 28a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127);
- 4) Policji – na podstawie art. 36 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145);
- 5)¹⁰⁾ Straży Granicznej – na podstawie art. 41 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej;
- 6) Służby Wywiadu Wojskowego i żołnierze tej służby – na podstawie art. 50 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 81, 1834 i 1860) oraz art. 15 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2098).

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze zarządzenia, nadaje Urzędowi statut określający organizację Urzędu, mając na uwadze zakres zadań Szefa Urzędu oraz potrzebę zapewnienia sprawnego funkcjonowania Urzędu.

Art. 22. 1. Do zadań Szefa Urzędu należy:

- 1) wydawanie decyzji i postanowień w pierwszej instancji oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji i zażaleń na postanowienia wydane w pierwszej instancji przez inne organy w sprawach uregulowanych:
 - a) w niniejszej ustawie,
 - b) w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c)¹¹⁾ w ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
- 2) organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie spraw należących do kompetencji Szefa Urzędu;
- 3) (uchylony)¹²⁾
- 4) kontrola wykonywania przez wojewodów zadań określonych w ustawach wymienionych w pkt 1;
- 5) (uchylony)
- 6) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego w sprawach:
 - a) przekazywania organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o:
 - udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej,
 - odmowie udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy lub cofnięciu takiego zezwolenia cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, lub członkowi rodziny tego cudzoziemca,
 - udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, gdy posiada on takie zezwolenie udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej,
 - b) uzyskiwania od innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o:
 - udzieleniu zezwolenia pobytowego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE,

¹⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²⁾ Przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- odmowie udzielenia kolejnego zezwolenia pobytowego lub cofnięciu takiego zezwolenia przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub członkowi rodziny tego cudzoziemca,
 - udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, gdy posiada on zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 7) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającego przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającego postanowienia Konwencji z Schengen, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1931/2006”, oraz przekazywanie właściwym organom państw stosujących to rozporządzenie oraz Komisji Europejskiej informacji przechowywanych w rejestrze przypadków nadużycia zasad małego ruchu granicznego oraz sankcji za nadużycie tych zasad, o którym mowa w art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 1931/2006;
- 8) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego w sprawach:
- a) udzielania informacji o długości pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, gdy informacje te są niezbędne do uzyskania przez niego statusu rezydenta długoterminowego UE w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej,
 - b) uzyskiwania informacji o długości pobytu cudzoziemca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”, gdy informacje te są niezbędne do obliczania długości pobytu uprawniającego do uzyskania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - c) udzielania informacji innym państwom członkowskim Unii Europejskiej o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi posiadającemu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”,
 - d) uzyskiwania od innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o udzieleniu lub odmowie udzielenia cudzoziemcowi, który posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”,
 - e) udzielania Komisji Europejskiej informacji w zakresie danych statystycznych dotyczących liczby obywateli państw trzecich, którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji lub którym cofnięto to zezwolenie, oraz liczby członków rodziny takich obywateli, którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną;
- 8a) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności w sprawach:
- a) udzielania informacji organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy w celu:
 - mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - mobilności długoterminowej naukowca,
 - mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca,
 - b) udzielania informacji organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej o cofnięciu:
 - wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”,
 - wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa cudzoziemcowi, który korzysta z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa w tych państwach,
 - zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach cudzoziemcowi, który korzysta z mobilności studenta w tych państwach,

- zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych cudzoziemcowi, który korzysta z mobilności krótkoterminowej naukowca lub mobilności długoterminowej naukowca w tych państwach,
 - zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f, cudzoziemcowi, który korzysta z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca lub mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca w tych państwach,
- c) uzyskiwania od organów innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o:
- wydaniu dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „mobile ICT”, cudzoziemcowi, który posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - wydaniu dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizej długoterminowej, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej Schengen, przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, albo wizej długoterminowej wydanej zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, niebędącego państwem obszaru Schengen, zwanymi dalej „wizą długoterminową”, z adnotacją „naukowiec – mobilność”, cudzoziemcowi, który posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych lub wizej krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - udzieleniu zezwolenia pobytowego lub wydaniu wizej długoterminowej, odpowiadających zezwoleniu na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca cudzoziemcowi, który posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f,
- d) uzyskiwania od organów innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o cofnięciu dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002:
- z adnotacją „ICT”, cudzoziemcowi, który korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa lub posiada na tym terytorium zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - lub wizej długoterminowej, z adnotacją „student”, cudzoziemcowi, który korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności studenta,
 - lub wizej długoterminowej, z adnotacją „naukowiec”, cudzoziemcowi, który korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności krótkoterminowej naukowca lub posiada na tym terytorium zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca,
 - wydanego w związku z udzieleniem zezwolenia pobytowego w celu połączenia z rodziną naukowca przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizej długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, cudzoziemcowi, który korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca lub posiada na tym terytorium zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca,
- e) przyjmowania zawiadomień, o których mowa w art. 139n ust. 1 pkt 3, art. 149b ust. 1 pkt 5, art. 156b ust. 1 pkt 3 i art. 169a ust. 1 pkt 3,
- f) przyjmowania zawiadomień o zamiarze korzystania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej z:
- mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa przez cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - mobilności studenta przez cudzoziemca posiadającego wizej krajową w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, lub zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach,
 - mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca przez cudzoziemca posiadającego wizej krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych lub zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych,
 - mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej członka rodziny naukowca przez cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f,

- g) przyjmowania informacji o sprzeciwie państwa członkowskiego Unii Europejskiej wobec mobilności, o których mowa w lit. f, na terytorium tego państwa,
 - h) udzielania organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o wydanych przez Szefa Urzędu decyzjach o sprzeciwie w przypadkach określonych w art. 139n ust. 12, art. 149b ust. 12, art. 156b ust. 12 i art. 169a ust. 12,
 - i) przekazywania Komisji Europejskiej danych statystycznych dotyczących liczby:
 - cudzoziemców, którym wydano wizę krajową w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, z adnotacją „naukowiec”, wizę krajową w celu odbycia stażu, wizę krajową w celu udziału w programie wolontariatu europejskiego, lub którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca, zezwolenia na pobyt czasowy dla stażysty, zezwolenia na pobyt czasowy dla wolontariusza, zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f, zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, lub zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7,
 - cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - cudzoziemców, którym cofnięto zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, wizę krajową w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca, zezwolenie na pobyt czasowy dla stażysty, zezwolenie na pobyt czasowy dla wolontariusza, zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f, zezwolenie na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6,
 - zawiadomień, o których mowa w art. 139n ust. 1 pkt 3, art. 149b ust. 1 pkt 5, art. 156b ust. 1 pkt 3 i art. 169a ust. 1 pkt 3,
 - sprzeciwów, o których mowa w art. 139n ust. 6, art. 149b ust. 6, art. 156b ust. 6 i art. 169a ust. 6,
 - j) udzielania informacji innym państwom członkowskim Unii Europejskiej o:
 - obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisach dotyczących mobilności,
 - obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisach dotyczących zatwierdzania instytucji badawczych lub zatwierdzania instytucji szkolnictwa wyższego,
 - wielostronnych programach dla studentów i naukowców, które obejmują środki w zakresie mobilności, oraz o porozumieniach między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego przewidujących mobilność wewnątrzunijną;
- 9) przekazywanie do organów wizowych w Rzeczypospolitej Polskiej informacji i dokumentów, o których mowa w art. 16 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 60, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 767/2008”;
- 10) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego do:
- a) występowania, na wniosek wojewody, do właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o udzielenie informacji, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w tym państwie członkowskim,
 - b) przekazywania właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej, na ich wniosek, informacji, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) przekazywania właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o udzieleniu cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej lub przejściu odpowiedzialności za ochronę międzynarodową, w przypadku gdy cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;

10a) pełnienie funkcji:

- a) punktu kontaktowego do udzielania innym państwom członkowskim Unii Europejskiej informacji w sprawach udzielania ochrony międzynarodowej oraz pozbawiania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- b) organu wyznaczonego do celów określonych w art. 1 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 1), o którym mowa w art. 27 ust. 2 tego rozporządzenia, z wyłączeniem obowiązków wynikających z art. 9 ust. 1 i art. 14 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia,
- c) krajowego punktu kontaktowego w sprawach Europejskiej Sieci Migracyjnej ustanowionej decyzją Rady z dnia 14 maja 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskiej Sieci Migracyjnej (2008/381/WE) (Dz. Urz. UE L 131 z 21.05.2008, str. 7, z późn. zm.¹³⁾);

11) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

2. Szef Urzędu jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawach uregulowanych w ustawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

DZIAŁ III

Przekraczanie granicy

Rozdział 1

Zasady przekraczania granicy

Art. 23. Cudzoziemiec, który przekracza granicę, jest obowiązany posiadać:

- 1) ważny dokument podróży;
- 2) ważną wizę lub inny ważny dokument uprawniający go do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do pobytu na tym terytorium, jeżeli są wymagane;
- 3) zezwolenie na wjazd do innego państwa lub zezwolenie na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane w przypadku przejazdu tranzytem.

Art. 24. 1. Cudzoziemcy będący członkami załóg statków morskich przyływających do polskich portów morskich, przekraczający granicę w celu zejścia na ląd i pobytu w granicach miasta portowego oraz gmin z nim graniczących są zwolnieni z obowiązku posiadania wiz w trakcie pobytu statku w porcie.

2. Cudzoziemcy, o których mowa w art. 4 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz. Urz. WE L 81 z 21.03.2001, str. 1, z późn. zm.), są zwolnieni z obowiązku posiadania wiz, gdy ich całkowity pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przekracza 90 dni.

Art. 25. 1. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany:

- 1) uzasadnić cel i warunki planowanego pobytu;
- 2) posiadać oraz okazać na żądanie:
 - a) dokument potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) lub posiadanie podróznego ubezpieczenia medycznego o minimalnej kwocie ubezpieczenia w wysokości 30 000 euro, ważnego przez okres planowanego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pokrywającego wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na tym terytorium w związku z koniecznością podróży powrotnej z powodów medycznych, potrzebą pilnej pomocy medycznej, nagłym leczeniem szpitalnym lub ze śmiercią, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku – w przypadku wjazdu na podstawie wizy krajowej,

¹³⁾ Zmiany wymienionej decyzji zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 150 z 20.05.2014, str. 168.

- b) środki finansowe wystarczające na pokrycie kosztów planowanego pobytu oraz podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania lub kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo dokument potwierdzający możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem.

1a. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu korzystania z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, mobilności studenta, mobilności krótkoterminowej naukowca lub mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca, który posiada dokument pobytowy lub wizę długoterminową, o których mowa odpowiednio w art. 139n ust. 1 pkt 2, art. 149b ust. 1 pkt 3, art. 156b ust. 1 pkt 2 lub art. 169a ust. 1 pkt 2, wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, niebędące państwem obszaru Schengen, przedstawia dodatkowo kopię wysłanego zawiadomienia, o którym mowa w:

- 1) art. 139n ust. 1 pkt 3, lub pismo jednostki przyjmującej posiadającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym podaje się, co najmniej, okres korzystania z mobilności na tym terytorium oraz adres jednostki przyjmującej – w przypadku korzystania z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa;
- 2) art. 149b ust. 1 pkt 5 – w przypadku korzystania z mobilności studenta;
- 3) art. 156b ust. 1 pkt 3 – w przypadku korzystania z mobilności krótkoterminowej naukowca;
- 4) art. 169a ust. 1 pkt 3 – w przypadku korzystania z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca.

1b. Podróżne ubezpieczenie medyczne, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, wystawia ubezpieczyciel zapewniający całodobową usługę centrum alarmowego umożliwiającą zgłoszenie zdarzenia podlegającego odpowiedzialności ubezpieczyciela:

- 1) mający siedzibę lub oddział w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470) w Rzeczypospolitej Polskiej, państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej albo
- 2) niemający siedziby lub oddziału w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w Rzeczypospolitej Polskiej, państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, który spełnia dodatkowo następujące warunki:
 - a) publikuje wyniki audytu działalności wykonanego przez uznany międzynarodowy podmiot audytowy wskazujące na rzeczywistą możliwość zaspokajania roszczeń wobec ubezpieczyciela przysługujących podmiotom udzielającym świadczeń zdrowotnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) co najmniej w okresach półrocznych publikuje dane na temat sumy zebranych składek oraz wielkości wypłat w danym rodzaju ubezpieczeń.

2. (uchylony)

3. Obowiązek okazania środków finansowych lub dokumentów potwierdzających możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem nie dotyczy cudzoziemców przekraczających granicę:

- 1) na podstawie:
 - a) umów międzynarodowych, które przewidują zwolnienie cudzoziemca z obowiązku posiadania tych środków albo obowiązek pokrycia kosztów jego pobytu przez polskie organy państwowe lub instytucje publiczne, lub
 - b) wizy w celu repatriacji, lub
 - c) wizy w celu wykonywania pracy, lub
 - ca) wizy, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5, lub
 - cb) wizy, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5a, lub
 - d) wizy w celu korzystania z ochrony czasowej, lub
 - e) wizy w celu realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu łączenia rodzin, lub
 - f) karty pobytu, lub
 - g) wizy w celu korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka lub
- 2) w związku z niesieniem pomocy charytatywnej, lub
- 3) w związku z uczestnictwem w akcji ratunkowej.

4. Wymóg dotyczący posiadania ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, można uznać za spełniony, w przypadku gdy cudzoziemiec posiada odpowiednie ubezpieczenie w związku ze swoją sytuacją zawodową.

5. Kontroli dokumentów potwierdzających cel i warunki planowanego pobytu, środków finansowych lub dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 4, dokonuje funkcjonariusz Straży Granicznej podczas przekraczania przez cudzoziemca granicy.

6. Minister właściwy do spraw zagranicznych publikuje i aktualizuje na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra informację o ubezpieczycielach i oferowanych przez nich ubezpieczeniach, spełniających warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 1b.

Art. 26. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość wymaganych od cudzoziemca wjeżdżającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów:
 - a) utrzymania cudzoziemca w trakcie jego pobytu na tym terytorium,
 - b) podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
 - c) tranzytu przez to terytorium do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
- 2) dokumenty, które mogą potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem;
- 3) dokumenty, które mogą potwierdzić cel i czas trwania planowanego pobytu, jeżeli ze względu na cel lub czas trwania planowanego pobytu następuje różnicowanie wysokości środków.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni różnicowanie wysokości środków finansowych w zależności od celu lub długości planowanego pobytu w taki sposób, aby zapewniona została możliwość pokrycia przez cudzoziemca kosztów zakwaterowania, wyżywienia oraz kosztów tranzytu lub podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania.

Art. 27. Do przekraczania granicy przez cudzoziemców pochodzących z państw trzecich, będących uczniami szkół, którzy uczestniczą w wycieczkach szkolnych z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz do pobytu tych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy decyzji Rady 94/795/WSiSW z dnia 30 listopada 1994 r. w sprawie wspólnych działań przyjętych przez Radę na podstawie art. K.3 ust. 2 lit. b Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ułatwień podróży dla uczniów pochodzących z państw trzecich przebywających w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. WE L 327 z 19.12.1994, str. 1, z późn. zm.).

Art. 28. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy:

- 1) nie posiada ważnego dokumentu podróży, ważnej wizy lub innych ważnych dokumentów uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do pobytu na tym terytorium, lub
- 2) nie posiada dokumentu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a, lub
- 3) wykorzystał dopuszczalny okres pobytu na terytorium państw obszaru Schengen wynoszący 90 dni w każdym okresie 180 dni, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
- 4) nie przedstawił dokumentów wystarczających do potwierdzenia celu i warunków planowanego pobytu, lub
- 5) nie posiada wystarczających środków finansowych w wysokości uzależnionej od czasu trwania i celu planowanego pobytu lub środków finansowych na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania lub na tranzyt przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem, lub
- 6) posiada podrobiony lub przerobiony dokument podróży, wizę lub inny dokument uprawniający go do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, lub
- 7) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 8)¹⁴⁾ jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 9) jego wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, lub
- 10) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub stosunki międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

¹⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który:

- 1) posiada wizę Schengen wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
- 2) podczas kontroli granicznej:
 - a) zadeklarował zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 1 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, lub
- 3) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 181 ust. 1.

3. Przepisów ust. 1 pkt 1–6 i 8–10 nie stosuje się do cudzoziemca, który przejeżdża przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tranzytem w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 5 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 77 z 23.03.2016, str. 1, z późn. zm.¹⁵⁾), zwanego dalej „kodeksem granicznym Schengen”.

4. Przepisów ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do cudzoziemca, który wjeżdża na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający 90 dni.

5. Przepisów ust. 1 pkt 3–5 nie stosuje się do cudzoziemców będących członkami załóg statków morskich przyplływających do polskich portów morskich, przekraczających granicę w celu zejścia na ląd i pobytu w granicach miasta portowego oraz gmin z nim graniczących w trakcie pobytu statku w porcie.

6. Wyłączonej podstawy do odmowy wjazdu cudzoziemcowi nie mogą stanowić okoliczności, o których mowa w ust. 1:

- 1) pkt 3 – w przypadku cudzoziemca, który posiada wizę krajową lub wizę Schengen upoważniającą tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium;
- 2) pkt 8 – w przypadku cudzoziemca, który posiada wizę krajową, kartę pobytu lub wizę Schengen upoważniającą tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium.

7. Przepisu:

- 1) ust. 1 pkt 1 – w zakresie, w jakim odnosi się do braku posiadania ważnej wizy lub innych ważnych dokumentów uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do pobytu na tym terytorium,
- 2) ust. 1 pkt 3

– nie stosuje się do cudzoziemca, który wjeżdża na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu korzystania z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, mobilności studenta, mobilności krótkoterminowej naukowca lub mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca.

8. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który bezpośrednio przed wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej korzystał z mobilności w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, które zażądało opuszczenia swojego terytorium, w przypadku upływu okresu ważności albo cofnięcia:

- 1) wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, lub wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych lub
- 2) zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1, art. 144, art. 151 ust. 1 lub art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f.

Art. 29. (uchylony)

Art. 30. Do przekraczania przez cudzoziemca granicy w zakresie uregulowanym przepisami kodeksu granicznego Schengen nie stosuje się przepisów art. 23, art. 25, art. 34, art. 35 oraz przepisów wydanych na podstawie art. 33 ust. 5.

Art. 31. 1. Cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, można – w szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na jego stan zdrowia – nie przekazywać do państwa trzeciego. Cudzoziemcowi temu w przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia zapewnia się opiekę medyczną.

2. Koszty zapewnienia opieki medycznej, o której mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

¹⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 251 z 16.09.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 18.03.2017, str. 1.

Art. 32. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 5 lit. c kodeksu granicznego Schengen, komendant placówki Straży Granicznej, po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego Straży Granicznej, może zezwolić cudzoziemcowi na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres pobytu nie dłuższy niż 15 dni.

2.¹⁴⁾ Jeżeli zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, zostało udzielone cudzoziemcowi, którego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, Komendant Główny Straży Granicznej informuje o udzieleniu tego zezwolenia właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu danych do tego systemu.

3. W sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 32a.¹⁶⁾ W przypadku przekraczania granicy zewnętrznej, o której mowa w art. 2 pkt 2 kodeksu granicznego Schengen, w kierunku wjazdowym przez cudzoziemca, którego dane zostały umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, przez organ innego państwa obszaru Schengen, komendant placówki Straży Granicznej informuje o tym, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ tego państwa, zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 2018/1860.

Art. 33. 1. Decyzję o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje cudzoziemcowi komendant placówki Straży Granicznej.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

4. Komendant placówki Straży Granicznej odnotowuje wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1, w dokumencie podróży cudzoziemca.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób odnotowywania w dokumencie podróży cudzoziemca wydania decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, czy i na jakiej podstawie oraz w jakim dniu i przez kogo decyzja ta została wydana.

Art. 34. 1. Postępowanie prowadzone przez organy Straży Granicznej przed wydaniem cudzoziemcowi decyzji, o której mowa w art. 33 ust. 1, ogranicza się do:

- 1) przesłuchania cudzoziemca;
- 2) kontroli dokumentów posiadanych przez cudzoziemca;
- 3) przesłuchania wskazanych przez cudzoziemca osób towarzyszących mu w podróży;
- 4) dokonania sprawdzeń w dostępnych rejestrach, ewidencjach i wykazach w sprawach cudzoziemców;
- 5) uzyskania niezbędnych informacji od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej, innych jednostek gospodarczych i organizacji społecznych lub osób fizycznych.

2. Czynności podejmowane w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, mogą być ograniczone jedynie do kontroli posiadanych przez cudzoziemca dokumentów, jeżeli okoliczności niespełnienia przez cudzoziemca warunków niezbędnych do przekroczenia granicy nie budzą wątpliwości.

Art. 35. 1. Cudzoziemiec może być niezwłocznie doprowadzony do granicy, jeżeli został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po przekroczeniu granicy nieumyślnie i wbrew przepisom prawa.

2. Organ, który zatrzymał cudzoziemca w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa, pobiera od niego odciski linii papilarnych, chyba że cudzoziemiec został niezwłocznie doprowadzony do granicy.

3. Organ, który pobrał odciski linii papilarnych, przekazuje Komendantowi Głównemu Policji obraz linii papilarnych, dane osobowe cudzoziemca oraz informacje, które umieszcza się w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4.

Art. 36. 1. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz chorób zakaźnych mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, których rozpoznanie lub podejrzenie wystąpienia może stanowić podstawę odmowy wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) kryteria pozwalające podejrzewać wystąpienie chorób mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, o których mowa w pkt 1.

¹⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw zdrowia uwzględni tylko choroby epidemiczne określone przez Światową Organizację Zdrowia oraz inne choroby wysoce zakaźne i szczególnie niebezpieczne, które podlegają zwalczaniu u obywateli polskich na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284, 909 i 1938), a także konieczność zapewnienia humanitarnego traktowania cudzoziemców i zapobieżenia zagrożeniu dla zdrowia publicznego w obszarze przejścia granicznego i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego

Art. 37. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego można udzielić cudzoziemcowi, który spełnia warunki określone w art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006.

Art. 38. Udzielenia zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego odmawia się cudzoziemcowi, jeżeli nie spełnia warunków określonych w art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006.

Art. 39. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego cofa się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) zostało udzielone z naruszeniem art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006 lub
- 2) cudzoziemiec przestał spełniać warunki do jego udzielenia.

Art. 40. 1. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego unieważnia się, gdy cudzoziemiec, który wjechał na jego podstawie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) przebywa na tym terytorium po upływie okresu pobytu, do którego był uprawniony na podstawie zezwolenia, lub
- 2) przebywa poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem mógł przebywać

– jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 303 ust. 1.

2. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego można unieważnić, jeżeli cudzoziemiec nadużywa zasad małego ruchu granicznego przebywając w strefie przygranicznej określonej w zezwoleniu, w celach innych niż te, dla których zezwolenie może być udzielone.

Art. 41. 1. Cudzoziemcowi przekraczającemu granicę w ramach małego ruchu granicznego odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- 1) nie posiada ważnego zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego lub
- 2) wykorzystał dopuszczalny okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach małego ruchu granicznego, określony w umowie o małym ruchu granicznym, lub
- 3) posiada podrobione lub przerobione zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, lub
- 4) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 5)¹⁴⁾ jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 6) jego wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, lub
- 7) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub stosunki międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

2. Cudzoziemcowi przekraczającemu granicę w ramach małego ruchu granicznego odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w drodze decyzji.

3. Do odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach małego ruchu granicznego stosuje się odpowiednio przepisy art. 33 ust. 1–3 i art. 34.

Art. 42. 1. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego udziela, odmawia jego udzielenia lub cofa je konsul właściwy ze względu na miejsce stałego zamieszkania cudzoziemca.

2. Odmowa udzielenia lub cofnięcie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego następuje w drodze decyzji.

3. Od decyzji o odmowie udzielenia lub cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula.

4. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o odmowie udzielenia lub cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 43. 1. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego unieważnia się w drodze decyzji.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który w wyniku kontroli legalności pobytu cudzoziemca stwierdził okoliczności uzasadniające unieważnienie zezwolenia.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do wojewody właściwego ze względu na siedzibę organu, który wydał decyzję.

Art. 44. 1. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego udziela się na wniosek cudzoziemca, złożony na formularzu.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego przedstawia konsulowi ważny dokument podróży oraz składa:

- 1) wypełniony formularz wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia, zawierający:
 - a) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13,
 - b) następujące dane dotyczące dokumentu podróży:
 - serię i numer dokumentu,
 - datę wydania dokumentu i datę upływu jego ważności,
 - nazwę organu wydającego dokument,
 - c) miejsce stałego zamieszkania cudzoziemca,
 - d) wskazanie powodów częstego przekraczania przez cudzoziemca granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - e) następujące dane osoby albo firmy lub instytucji w polskiej strefie przygranicznej, które będą odwiedzane przez cudzoziemca w trakcie jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - imię i nazwisko osoby albo nazwę firmy lub instytucji,
 - adres,
 - numer telefonu i faksu,
 - f) informację o wcześniej uzyskanych przez cudzoziemca zezwoleniach na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - g) datę oraz okoliczności unieważnienia lub cofnięcia wcześniej posiadanego przez cudzoziemca zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego – w przypadku gdy takie unieważnienie lub cofnięcie nastąpiło;
- 2) aktualną fotografię;
- 3) dokumenty potwierdzające posiadanie miejsca stałego zamieszkania w strefie przygranicznej;
- 4) dokumenty potwierdzające powody częstego przekraczania granicy.

3. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie mu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego pobiera się odciski linii papilarnych.

4. Jeżeli cudzoziemiec nie złożył odcisków linii papilarnych w celu udzielenia mu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, choć był do tego obowiązany, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia.

Art. 45. 1. W zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego umieszcza się:

- 1) informacje, o których mowa w art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 1931/2006;
- 2) wskazanie płci posiadacza zezwolenia;
- 3) serię i numer zezwolenia.

2. W zezwoleniu, o którym mowa w ust. 1, umieszcza się zabezpieczenia techniczne przewidziane rozporządzeniem nr 1030/2002.

Art. 46. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku, o którym mowa w pkt 1,
- 3) szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosku, o którym mowa w pkt 1,
- 4) wzór zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
- 5) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
- 6) sposób utrwalania danych umieszczanych w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego i przekazywania ich do spersonalizowania zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego

– mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawności prowadzonego postępowania oraz możliwości kontroli przekraczania granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 47. 1. Komendant placówki Straży Granicznej zatrzymuje zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, jeżeli podczas kontroli granicznej stwierdzi, że zostało ono cofnięte lub unieważnione, i wydaje cudzoziemcowi zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej oraz wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni liczbę niezbędnych egzemplarzy zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz formę przekazania zaświadczenia właściwemu organowi, a także konieczność umieszczenia we wzorze zaświadczenia informacji o okoliczności stanowiącej podstawę zatrzymania zezwolenia.

Art. 48. Szef Urzędu przekazuje właściwym organom państw stosujących rozporządzenie nr 1931/2006 informacje o:

- 1) decyzjach o unieważnieniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
- 2) grzywnach nałożonych na cudzoziemca za przebywanie:
 - a) poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego mógł przebywać, lub
 - b) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
- 3) decyzjach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanych z przyczyn, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 12 lub 13.

Rozdział 3

Zaproszenia

Art. 49. 1. Cudzoziemiec może przedstawić zaproszenie jako dokument potwierdzający posiadanie środków finansowych wystarczających na pokrycie kosztów związanych z planowanym pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, oraz na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd.

2. Zapraszającym może być:

- 1) obywatel polski zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obywatel innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, obywatel Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, lub członek jego rodziny, zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na tym terytorium, lub
- 2) cudzoziemiec przebywający bezpośrednio przed wystawieniem zaproszenia legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez okres 5 lat na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub posiadający zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- 3) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do ustalenia, że pobyt cudzoziemca, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest nieprzerwany, stosuje się przepis art. 195 ust. 4.

Art. 50. 1. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń odmawia się albo unieważnia się ten wpis, jeżeli:

- 1) zapraszający nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 49 ust. 2, lub
- 2) obowiązuje wpis danych zapraszanego cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 3) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) zapraszający nie wykazał, że może pokryć koszty, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2, lub
- 5) warunki mieszkaniowe zapraszającego wskazują, że nie będzie on w stanie wykonać zobowiązań przyjętych na siebie w zaproszeniu, jeżeli jako miejsce zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca został wskazany lokal mieszkalny zapraszającego, a zapraszający nie wykazał, że może zapewnić cudzoziemcowi zakwaterowanie w innym miejscu, lub
- 6) zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z uprzednio wystawionego zaproszenia, lub
- 7) w postępowaniu w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń zapraszający:
 - a) złożył wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
- 8) okoliczności sprawy wskazują, że cel wjazdu zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego pobytu na tym terytorium będzie inny niż deklarowany przez zapraszającego.

2. Przepis ust. 1 pkt 6 stosuje się, jeżeli zapraszający wystąpił z wnioskiem o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń przed upływem 3 lat po zakończeniu okresu ważności zaproszenia zawierającego zobowiązania, których zapraszający nie wykonał.

Art. 51. 1. Wpisane do ewidencji zaproszeń zaproszenie jest ważne we wskazanym w nim okresie, na jaki zapraszający zaprosił cudzoziemca, nie dłuższym niż 1 rok.

2. Zaproszenie wpisuje się do ewidencji zaproszeń na wniosek zapraszającego, złożony na formularzu zawierającym:

- 1) dane i informacje, o których mowa w art. 54 pkt 1, 2 i 4–8;
- 2) informację o:
 - a) liczbie cudzoziemców zaproszonych w ciągu roku poprzedzającego złożenie wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń,
 - b) możliwościach majątkowych i zarobkowych zapraszającego,
 - c) warunkach zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca;
- 3) zobowiązanie zapraszającego do pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, w tym kosztów zakwaterowania, wyżywienia i ewentualnego leczenia, pokrycia kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 4) poprzednie nazwiska zapraszanego cudzoziemca;
- 5) imię ojca zapraszanego cudzoziemca;
- 6) informacje wymagane na podstawie art. 37 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008;
- 7) pouczenie o tym, że zaproszenie nie jest dokumentem uprawniającym do podjęcia pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) pisemne oświadczenie zapraszającego, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe.

3. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego.

Art. 52. 1. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń odmawia wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego, w drodze decyzji.

1a. Wpis zaproszenia do ewidencji zaproszeń unieważnia wojewoda, który dokonał tego wpisu, w drodze decyzji.

2. Wojewoda wydaje decyzję o unieważnieniu wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń z urzędu albo na wniosek zapraszającego, złożony co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem okresu ważności zaproszenia.

3. Zaproszenie traci ważność w dniu, w którym decyzja, o której mowa w ust. 2, stała się ostateczna.

Art. 53. 1. Zapraszający ubiegający się o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń składa:

- 1) wypełniony formularz wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
- 2) dokumenty potwierdzające możliwość pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, pokrycia kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
- 3) dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu mieszkalnego, jeżeli jako miejsce zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca został wskazany lokal mieszkalny zapraszającego, albo dokument potwierdzający możliwość zapewnienia cudzoziemcowi zakwaterowania w innym miejscu.

2. Obowiązek potwierdzenia możliwości pokrycia kosztów podróży powrotnej zapraszanego cudzoziemca do państwa pochodzenia lub zamieszkania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, także gdy zapraszający wykaże, że cudzoziemiec ma bilet powrotny do państwa pochodzenia lub zamieszkania.

Art. 54. W zaproszeniu umieszcza się:

- 1) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, adres zamieszkania, numer telefonu, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości zapraszającego, a w przypadku gdy zapraszającym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej – firmę albo nazwę, numer REGON, adres siedziby i numer telefonu kontaktowego;
- 2) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, płeć, obywatelstwo, adres zamieszkania, serię i numer dokumentu podróży zapraszanego cudzoziemca oraz stopień pokrewieństwa z zapraszającym;
- 3) informację o zobowiązaniu się zapraszającego do pokrycia kosztów, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 3;
- 4) adres miejsca zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) określenie okresu, na który zapraszający zaprasza cudzoziemca, wyrażone datami;
- 6) określenie celu pobytu zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) nazwę organu, który wpisał zaproszenie do ewidencji zaproszeń;
- 8) datę i numer wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
- 9) okres ważności zaproszenia;
- 10) informację, czy zapraszający zapewnia cudzoziemcowi zakwaterowanie w swoim lokalu mieszkalnym;
- 11) informacje o zasadach przetwarzania danych zapraszającego w Wizowym Systemie Informacyjnym, o których mowa w art. 37 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008.

Art. 55. Odbioru zaproszenia może dokonać pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do dokonania jego odbioru.

Art. 55a. W postępowaniu w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń albo unieważnienia wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń stroną postępowania jest wyłącznie zapraszający.

Art. 55b. 1. Do postępowania w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń stosuje się przepisy działu II rozdziału 14 Kodeksu postępowania administracyjnego.

2. Do postępowania w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń nie stosuje się przepisów działu II rozdziału 8a Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 56. W przypadku gdy zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z wystawionego zaproszenia, Skarb Państwa lub inne podmioty mogą dochodzić od zapraszającego, w postępowaniu przed sądem, zwrotu poniesionych kosztów, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 3, wynikających z wykonywania przez te podmioty ich ustawowych obowiązków, z wyjątkiem kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 57. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory:
 - a) zaproszenia,
 - b) formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
 - 2) wysokość środków, które powinien posiadać zapraszający na pokrycie kosztów, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2.
2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność:
- 1) zapewnienia czytelności i kompletności wzoru zaproszenia;
 - 2) wskazania we wzorze formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń danych w zakresie niezbędnym do wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
 - 3) określenia środków finansowych, które powinien posiadać zapraszający, w takiej wysokości aby zapewnić pokrycie niezbędnych kosztów związanych z pobytem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, i weźmie pod uwagę możliwość zróżnicowania tej wysokości w zależności od miejsca zakwaterowania cudzoziemca, długości okresu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz więzi rodzinnych łączących zapraszającego z zapraszonym.

DZIAŁ IV

Wizy

Rozdział 1

Wydawanie wiz

Art. 58. Cudzoziemcowi można wydać wizę Schengen lub wizę krajową.

Art. 59. 1. Wiza krajowa uprawnia do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ciągłego pobytu na nim lub do kilku pobytów na tym terytorium następujących po sobie, trwających łącznie dłużej niż 90 dni w okresie ważności wizy.

2. Okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej ustala się w granicach określonych w ust. 1 odpowiednio do celu pobytu wskazanego przez cudzoziemca.

3. Okres ważności wizy krajowej nie przekracza 1 roku.

Art. 60. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową wydaje się w celu:

- 1) turystycznym;
- 2) odwiedzin u rodziny lub przyjaciół;
- 3) udziału w imprezach sportowych;
- 4) prowadzenia działalności gospodarczej;
- 5) wykonywania pracy na podstawie wpisanego do ewidencji oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi;
- 5a) wykonywania pracy, o której mowa w art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w okresie nieprzekraczającym 9 miesięcy w roku kalendarzowym;
- 6) wykonywania pracy innej, niż określona w pkt 5 i 5a;
- 7) prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach;
- 8) wykonywania zadań służbowych przez przedstawicieli organu państwa obcego lub organizacji międzynarodowej;
- 9) odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej;
- 10) szkolenia zawodowego;
- 11) kształcenia się lub szkolenia w innej formie niż określona w pkt 9 lub 10;
- 12) dydaktycznym;

- 13) prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 13a) odbycia stażu;
- 13b) udziału w programie wolontariatu europejskiego;
- 14) tranzytu;
- 15) tranzytu lotniczego;
- 16) leczenia;
- 17) dołączenia do obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub przebywania z nim;
- 17a) dołączenia do obywatela Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, lub przebywania z nim;
- 18) udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programie pomocy humanitarnej lub programie pracy wakacyjnej;
- 18a) przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta;
- 19) (uchylony)
- 19a) przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny osoby przebywającej w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały uzyskanego na podstawie Karty Polaka;
- 20) korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka;
- 21) repatriacji;
- 22) korzystania z ochrony czasowej;
- 23) przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe;
- 24) realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu łączenia rodzin;
- 24a) realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa;
- 24b) realizacji zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 pkt 1, 3, 4 lub 6;
- 25) innych niż określone w pkt 1–24b.

2. Wiza w celu, o którym mowa w ust. 1:

- 1) pkt 8 – może być wydana w szczególności jako wiza dyplomatyczna lub służbowa;
- 2) pkt 14 lub 15 – może być wydana tylko jako wiza Schengen;
- 3) pkt 9, 13–13b i 18a–22 – może być wydana tylko jako wiza krajowa.

3. Na naklejce wizowej w polu „uwagi”, obok oznaczenia celu wydania wizy, zamieszcza się następujące adnotacje:

- 1) „student” – w przypadku wizy wydawanej w celu, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podjęcie lub kontynuacja stacjonarnych: studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenie się w szkole doktorskiej, zwanych dalej „studiami”, a w przypadku gdy cudzoziemiec jest objęty unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, także adnotację o tym programie lub porozumieniu;
- 2) „naukowiec” – w przypadku wizy wydawanej w celu, o którym mowa w ust. 1 pkt 13, a w przypadku gdy cudzoziemiec jest objęty unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, także adnotację o tym programie lub porozumieniu;
- 3) „stażysta” – w przypadku wizy wydawanej w celu, o którym mowa w ust. 1 pkt 13a;
- 4) „wolontariusz” – w przypadku wizy wydawanej w celu, o którym mowa w ust. 1 pkt 13b.

4. Wizę w celu, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, wydaje się również obywatelowi państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 144 ust. 18, jeżeli celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest odbywanie kursu przygotowawczego do podjęcia nauki na studiach.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych informuje Szefa Urzędu corocznie, nie później niż do dnia 15 czerwca, o liczbie poszczególnych wiz, o których mowa w ust. 3, wydanych w poprzednim roku kalendarzowym.

6. Minister właściwy do spraw zagranicznych informuje Szefa Urzędu o:

- 1) zawarciu porozumień o reprezentacji wizowej lub o ich wygaśnięciu najpóźniej 20 dni przed ich wejściem w życie lub wygaśnięciem;
- 2) wprowadzeniu lub zniesieniu wymogu przewidzianego w art. 22 ust. 1 oraz art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego nie później niż 25 dni przed jego wprowadzeniem lub zniesieniem.

Art. 61. Członkom misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych minister właściwy do spraw zagranicznych wydaje dokumenty potwierdzające pełnienie funkcji, a członkom ich rodzin pozostającym z nimi we wspólnocie domowej dokumenty określające ich status.

Art. 62. Dokumenty, o których mowa w art. 61, uprawniają do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium.

Art. 63. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) dokumenty potwierdzające pełnienie funkcji członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także dokumenty potwierdzające status członków ich rodzin, uprawniające do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium,
- 2) wzory dokumentów, o których mowa w pkt 1,
- 3) oznaczenie wiz Schengen lub wiz krajowych wydawanych osobom, o których mowa w pkt 1

– uwzględniając obowiązujące w tym zakresie umowy lub powszechnie ustalone zwyczaje międzynarodowe.

Art. 64. 1. Wiza w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 6, może być wydana cudzoziemcowi, który przedstawi zezwolenie na pracę w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 43a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, chyba że zezwolenie to nie jest wymagane.

1a. Wiza w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5, może być wydana cudzoziemcowi, który przedstawi wpisane do ewidencji oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 88z ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

1b. Wiza w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5a, może być wydana cudzoziemcowi, którego dotyczy wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową wpisany do ewidencji, o której mowa w art. 88p ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jeżeli cudzoziemiec przedstawi zaświadczenie, o którym mowa w art. 88p ust. 1 pkt 2 tej ustawy. Zaświadczenie wydane na okresy, o których mowa w art. 88q ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jest ważne do końca ostatniego okresu pracy wskazanego w tym zaświadczeniu.

2. Wizę w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 6, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w zezwoleniu lub innym dokumencie niż zaświadczenie, o którym mowa w art. 88p ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, albo wpisane do ewidencji oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 88z ust. 1 tej ustawy. Okres ten nie może być dłuższy niż przewidziany dla danego typu wizy.

2a. Wizę w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w oświadczeniu o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 88z ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Okres ten nie może być dłuższy niż przewidziany dla danego typu wizy.

2b. Wizę w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5a, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 88p ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Okres ten nie może być dłuższy niż przewidziany dla danego typu wizy.

3. (uchylony)

4. W przypadku wizy wydawanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5a, okres pobytu, na który się ją wydaje, nie może być dłuższy niż 9 miesięcy w roku kalendarzowym z uwzględnieniem ograniczeń wynikających dla wiz Schengen.

Art. 64a. 1. Wiza krajowa w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, może być wydana cudzoziemcowi, który spełnia warunki, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. b, jeżeli jednostka prowadząca studia, która podlega obowiązkowi zatwierdzenia, została zatwierdzona przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 144 ust. 4–14, albo w stosunku do jednostki prowadzącej studia, która nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia, nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1.

2. Wiza krajowa w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, może być wydana cudzoziemcowi, który przedstawi umowę, o której mowa w art. 151 ust. 1 pkt 2, zawartą z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzoną przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie przepisów art. 151 ust. 4–5, oraz spełnia warunki, o których mowa w art. 151 ust. 1 pkt 1 lit. b i c.

3. Wiza krajowa w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13a, może być wydana cudzoziemcowi, który spełnia warunki, o których mowa w art. 157a ust. 1 pkt 1 lit. a, c, d i e oraz pkt 2–4, jeżeli organizator stażu został zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 157a ust. 6–15.

4. Wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13a, wydaje się na okres pobytu niezbędny do realizacji umowy, na podstawie której cudzoziemiec będzie odbywał staż, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

5. Wiza krajowa w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13b, może być wydana cudzoziemcowi, który spełnia warunki, o których mowa w art. 157g ust. 1 pkt 1 lit. b i c oraz pkt 2, jeżeli jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz, została zatwierdzona przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 157g ust. 5–14.

6. Cudzoziemiec, któremu przed dniem, o którym mowa w art. 144b ust. 1, została wydana wiza krajowa, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, może kontynuować kształcenie w jednostce prowadzącej studia, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w art. 144b ust. 1.

7. W postępowaniach w sprawie wydania wizy krajowej, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, cudzoziemcowi kontynuującemu kształcenie w jednostce prowadzącej studia, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w art. 144b ust. 1, nie stosuje się wymogu związanego z obowiązkiem zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia.

8. Cudzoziemiec, któremu przed dniem, o którym mowa w art. 151a ust. 1, wydano wizę krajową, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, może kontynuować badania naukowe lub prace rozwojowe w jednostce, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w art. 151a ust. 1.

9. W postępowaniu w sprawie wydania kolejnej wizy krajowej, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, cudzoziemcowi kontynuującemu odpowiednio badania naukowe lub korzystanie z mobilności długoterminowej naukowca w jednostce naukowej, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w art. 151a ust. 1, nie stosuje się jednorazowo wymogu związanego z obowiązkiem zatwierdzania jednostki naukowej.

Art. 65. 1. Wydania wizy krajowej odmawia się cudzoziemcowi, gdy zachodzi co najmniej jedna z poniższych przesłanek:

- 1) obowiązuje wpis jego danych do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 2)¹⁴⁾ jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 3) nie posiada on wystarczających środków finansowych na czas trwania planowanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo na tranzyt do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, lub możliwości uzyskania takich środków zgodnie z prawem, lub
- 4) nie posiada on ubezpieczenia zdrowotnego lub medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a, lub
- 5) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) (uchylony)
- 7) w postępowaniu w sprawie wydania wizy krajowej:
 - a) złożył on wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub

- 8) nie uzasadnił celu lub warunków planowanego pobytu, lub
- 9) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego zamiaru opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy, lub
- 10) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez cudzoziemca oświadczeń odnośnie do celu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że cel pobytu cudzoziemca mógłby być inny niż deklarowany.

1a. Wydania wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, odmawia się cudzoziemcowi także, gdy:

- 1) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) cudzoziemiec ubiega się o wydanie kolejnej wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, i okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzająca ją wiza była wykorzystana w innym celu niż cel, w jakim została wydana.

1b. Wydania kolejnej wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, można odmówić cudzoziemcowi, gdy został skreślony z listy studentów lub doktorantów.

1c. Wydania wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, odmawia się cudzoziemcowi także, gdy:

- 1) jednostka naukowa działa głównie w celu ułatwiania naukowcom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) cudzoziemiec ubiega się o wydanie kolejnej wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, i okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzająca ją wiza była wykorzystana w innym celu niż cel, w jakim została wydana.

1d. Wydania wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13a, odmawia się cudzoziemcowi także, gdy:

- 1) organizator stażu działa głównie w celu ułatwiania stażystom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) organizator stażu:
 - a) jest zarządzany lub kontrolowany przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, lub
 - b) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - c) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
 - d) nie prowadzi działalności gospodarczej, a staż pozostaje w bezpośrednim związku z taką działalnością, lub
- 3) została ogłoszona upadłość organizatora stażu albo jest on likwidowany, lub
- 4) cudzoziemiec ubiega się o wydanie kolejnej wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13a, i okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzająca ją wiza była wykorzystana w innym celu niż cel, w jakim została wydana.

1e. Wydania wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13b, odmawia się cudzoziemcowi także, gdy:

- 1) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz, działa głównie w celu ułatwiania wolontariuszom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub

- 2) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz:
 - a) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
 - b) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - c) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 3) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz, jest likwidowana, lub
- 4) cudzoziemiec ubiega się o wydanie kolejnej wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13b, i okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzająca ją wiza była wykorzystana w innym celu niż cel, w jakim została wydana.

1f. Wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, lub w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, 13a lub 13b, albo decyzję o odmowie wydania tej wizy wydaje się w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku w tej sprawie wraz z dokumentami niezbędnymi do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o wydanie tej wizy, a w przypadku gdy minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul zwraca się do Szefa Urzędu o przekazanie informacji, o której mowa w art. 69 ust. 5 pkt 3 – w terminie 5 dni od dnia przekazania przez Szefa Urzędu tej informacji.

1g. Jeżeli do wniosku, o którym mowa w ust. 1f, nie zostały dołączone wszystkie dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o wydanie tej wizy, wnioskodawcy przysługuje prawo do ich uzupełnienia w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

2.¹⁷⁾ Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, wizę krajową można wydać tylko biorąc pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględniając zagrożenia, o których mowa w art. 27 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

3. Przepisu ust. 1 pkt 9 nie stosuje się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podjęcie lub kontynuacja studiów, prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych, odbycie stażu lub udział w programie wolontariatu europejskiego.

4. Przepisów ust. 1 pkt 3 i 4 nie stosuje się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizacja zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną udzielonego członkowi rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d.

Art. 66. 1. Wizę krajową wydaje albo odmawia jej wydania konsul.

1a. Wizę może również wydać albo odmówić jej wydania minister właściwy do spraw zagranicznych, jeżeli:

- 1) wniosek o wydanie wizy został złożony w państwie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 8;
- 2) zostały spełnione dodatkowe warunki zapewniające możliwość złożenia wniosku o wydanie wizy do ministra właściwego do spraw zagranicznych – w przypadku gdy takie warunki zostały określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 8.

1b. Wniosek o wydanie wizy przez ministra właściwego do spraw zagranicznych w przypadku, o którym mowa w ust. 1a, cudzoziemiec składa za pośrednictwem konsula.

1c. Wniosek złożony bezpośrednio do ministra właściwego do spraw zagranicznych w przypadku, o którym mowa w ust. 1a, zwraca się cudzoziemcowi z informacją o właściwym trybie złożenia wniosku.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Wizę Schengen wydaje na granicy lub odmawia jej wydania komendant placówki Straży Granicznej.

3. Wizę krajową wydaje się na wniosek cudzoziemca, składany przez niego na formularzu.

3a. Wizę w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 24 i 24a, wydaje się niezwłocznie, z zastrzeżeniem przepisów art. 67.

4. Wizę krajową wydaje członkowi misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub innej osobie zrównanej z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także członkom ich rodzin, lub odmawia im jej wydania:

- 1) minister właściwy do spraw zagranicznych albo
- 2) konsul.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych wydaje wizę krajową, o której mowa w ust. 4, na podstawie noty ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego lub jego misji dyplomatycznej, a konsul – dodatkowo na podstawie wniosku o wydanie wizy.

6. (uchylony)

7. (uchylony)

8. Minister właściwy do spraw zagranicznych może określić, w drodze rozporządzenia, państwa, w których cudzoziemcy mogą składać wnioski o wydanie wizy przez ministra właściwego do spraw zagranicznych, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawnej obsługi cudzoziemców.

9. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 8, minister właściwy do spraw zagranicznych może również określić dodatkowe warunki, po spełnieniu których cudzoziemcy mogą składać wnioski o wydanie wizy do ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Art. 66a. W przypadku, o którym mowa w art. 66 ust. 1a, czynności, o których mowa w art. 19 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, minister właściwy do spraw zagranicznych realizuje za pośrednictwem konsula, o którym mowa w art. 66 ust. 1b.

Art. 67. 1. Jeżeli wydanie wizy Schengen wymaga zasięgnięcia opinii centralnego organu innego państwa obszaru Schengen zgodnie z art. 22 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy Schengen występuje za pośrednictwem Szefa Urzędu o wyrażenie opinii do właściwego organu tego państwa.

2. Szef Urzędu, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku w sprawie, o której mowa w ust. 1, informuje konsula, czy centralny organ innego państwa obszaru Schengen sprzeciwił się wydaniu wizy Schengen.

Art. 68. 1. Jeżeli wydanie wizy Schengen przez organ innego państwa obszaru Schengen wymaga zasięgnięcia opinii polskiego centralnego organu zgodnie z art. 22 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, Szef Urzędu, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie, informuje centralny organ innego państwa obszaru Schengen, czy sprzeciwia się wydaniu wizy Schengen.

2. Przed przekazaniem informacji, o której mowa w ust. 1, Szef Urzędu, w celu stwierdzenia, czy istnieją podstawy do sprzeciwienia się wydaniu wizy Schengen ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsultuje się z:

- 1) Komendantem Głównym Straży Granicznej;
- 2) Komendantem Głównym Policji;
- 3) Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 4) Szefem Agencji Wywiadu;
- 5) ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

3. Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu i minister właściwy do spraw zagranicznych przekazują Szefowi Urzędu informacje niezbędne do ustalenia okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, w terminie 5 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie. Nieprzekazanie informacji w tym terminie uważa się za zgodę tych organów na wydanie wizy.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się także w przypadku, gdy o wyrażenie zgody na wydanie wizy Schengen o ograniczonej ważności terytorialnej ważnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wystąpi organ innego państwa obszaru Schengen zgodnie z art. 25 ust. 2 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego.

Art. 69. 1. Konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy Schengen zwraca się do Szefa Urzędu o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi wizy Schengen, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, w przypadku gdy wniosek o wydanie wizy Schengen złożył obywatel państwa trzeciego, w stosunku do którego istnieje wymóg zasięgnięcia opinii polskich organów przy rozpatrywaniu tego wniosku.

2. Szef Urzędu przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku konsula w tej sprawie.

3. Przed przekazaniem informacji, o której mowa w ust. 1, Szef Urzędu konsultuje się z:

- 1) Komendantem Głównym Straży Granicznej;
- 2) Komendantem Głównym Policji;
- 3) Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 4) Szefem Agencji Wywiadu;
- 5) ministrem właściwym do spraw zagranicznych;
- 6) innym organem niż wymienione w pkt 1–5, w razie potrzeby.

4. Do konsultacji, o których mowa w ust. 3, stosuje się przepis art. 68 ust. 3.

5. W innych przypadkach niż określone w ust. 1 konsul może zwrócić się do Szefa Urzędu o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi:

- 1) wizy Schengen – o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, albo
- 2) wizy krajowej – o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 5 lub 8, albo
- 3) wizy krajowej – o których mowa w art. 65 ust. 1a lub 1c–1e.

6. Szef Urzędu przekazuje informację, o której mowa w ust. 5 pkt 3, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku konsula w tej sprawie.

7. Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu, minister właściwy do spraw zagranicznych lub inny organ, o którym mowa w ust. 3 pkt 6, przekazują Szefowi Urzędu informacje niezbędne do ustalenia okoliczności, o których mowa w art. 65 ust. 1a lub 1c–1e, w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie. Nieprzekazanie informacji w tym terminie uważa się za zgodę tych organów na wydanie wizy.

Art. 70. 1. Na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, ministra właściwego do spraw zagranicznych lub innego organu, o którym mowa w art. 69 ust. 3 pkt 6, złożony przed upływem 5-dniowego terminu wyznaczonego na przekazanie przez te organy Szefowi Urzędu informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi wizy Schengen, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, albo wizy krajowej, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 5 lub 8, Szef Urzędu może przedłużyć ten termin o 20 dni.

1a. Na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, ministra właściwego do spraw zagranicznych lub innego organu, o którym mowa w art. 69 ust. 3 pkt 6, złożony przed upływem 20-dniowego terminu, o którym mowa w art. 69 ust. 7, Szef Urzędu może przedłużyć ten termin o 25 dni.

2. W przypadku uwzględnienia przez Szefa Urzędu wniosku o przedłużenie terminu, o którym mowa w ust. 1, lub konieczności przeprowadzenia przez niego dodatkowego postępowania wyjaśniającego 10-dniowy termin wyznaczony Szefowi Urzędu na przekazanie informacji konsulowi ulega przedłużeniu, nie dłużej jednak niż do 30 dni.

2a. W przypadku uwzględnienia przez Szefa Urzędu wniosku o przedłużenie terminu, o którym mowa w ust. 1a, lub konieczności przeprowadzenia przez niego dodatkowego postępowania wyjaśniającego 30-dniowy termin wyznaczony Szefowi Urzędu na przekazanie informacji konsulowi ulega przedłużeniu, nie dłużej jednak niż do 55 dni.

3. O przedłużeniu terminu, o którym mowa w ust. 2 lub 2a, Szef Urzędu powiadamia konsula.

Art. 70a. Przepisy art. 67, art. 69 i art. 70 stosuje się odpowiednio w przypadku rozpatrywania wniosków o wydanie wizy przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Art. 71. 1. Wymiana informacji na podstawie art. 67–70 odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Wymiana informacji na podstawie art. 67–70 może odbywać się w formie pisemnej w przypadku:

- 1) braku możliwości wymiany informacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej z powodu nadzwyczajnych okoliczności lub
- 2) wymiany informacji z organem, o którym mowa w art. 69 ust. 3 pkt 6.

Art. 72.¹⁸⁾ Jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o wydanie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu i zachodzą przyczyny uzasadniające wydanie tej wizy, minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy krajowej przeprowadza, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, z właściwym organem państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, konsultacje, o których mowa w art. 27 rozporządzenia nr 2018/1861, i informuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ tego państwa obszaru Schengen o decyzji wydanej w sprawie wydania wizy krajowej lub o zamiarze wydania takiej wizy.

Art. 72a.¹⁹⁾ Jeżeli dane cudzoziemca zostały umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) zwraca się do właściwego organu państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 2) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o decyzji wydanej w sprawie wydania wizy krajowej, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 3) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o zamiarze wydania wizy krajowej lub o jej wydaniu, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której nie towarzyszy zakaz ponownego wjazdu.

Art. 73. 1. Organem właściwym do informowania organów innych państw obszaru Schengen o wydaniu wizy Schengen jest:

- 1) minister właściwy do spraw zagranicznych – w przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego – w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych albo konsula;
- 2) Komendant Główny Straży Granicznej – w przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego – w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych na granicy;
- 3) minister właściwy do spraw zagranicznych – w przypadkach, o których mowa w art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego – w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

2. W przypadku gdy w odniesieniu do wiz krajowych zaistnieją okoliczności, o których mowa w art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsul lub minister właściwy do spraw zagranicznych informuje Szefa Urzędu o wydaniu wizy krajowej.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych, konsul lub Komendant Główny Straży Granicznej przekazuje informację o wydaniu wizy Schengen za pośrednictwem Szefa Urzędu.

4. Szef Urzędu udostępnia informacje, o których mowa w ust. 1 i 2:

- 1) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej;
- 2) Komendantowi Głównemu Policji;
- 3) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 4) Szefowi Agencji Wywiadu;
- 5) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 74. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, organem właściwym do gromadzenia informacji o wizach Schengen wydanych przez właściwe organy innych państw obszaru Schengen jest Szef Urzędu.

2. Szef Urzędu udostępnia informacje, o których mowa w ust. 1, Komendantowi Głównemu Straży Granicznej, Komendantowi Głównemu Policji, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu i ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

Art. 74a. 1. Wizę krajową wydaje się albo odmawia się jej wydania w terminie 15 dni od dnia złożenia wniosku w tej sprawie, chyba że wniosek został uznany za niedopuszczalny.

2. W uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 1, może być przedłużony do 30 dni, a w przypadku gdy minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul zwraca się do Szefa Urzędu o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 5 lub 8 – do 5 dni od dnia przekazania przez Szefa Urzędu tej informacji.

3. Termin, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do wydania wizy krajowej, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 18a i 21.

Art. 74b. Jeżeli w toku rozpatrywania przez ministra właściwego do spraw zagranicznych wniosku o wydanie wizy krajowej lub wizy Schengen albo wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w przypadku, o którym mowa w art. 66 ust. 1a, zachodzi konieczność przeprowadzenia z cudzoziemcem rozmowy, o której mowa w art. 21 ust. 8 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, minister właściwy do spraw zagranicznych może polecić przeprowadzenie takiej rozmowy konsulowi, o którym mowa w art. 66 ust. 1b.

Art. 75. 1. Odmowa wydania wizy krajowej następuje w drodze decyzji.

2. Decyzję o odmowie wydania wizy krajowej wydaje się na formularzu. Decyzja wydana na formularzu zawiera:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) oznaczenie strony;
- 3) rozstrzygnięcie;
- 4) podstawę prawną odmowy;
- 5) określenie powodów odmowy;
- 6) pouczenie o przysługującym wnioskowi o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ministra właściwego do spraw zagranicznych albo konsula oraz trybie jego wniesienia;
- 7) miejsce i datę wydania decyzji;
- 8) podpis pracownika działającego w imieniu ministra właściwego do spraw zagranicznych albo urzędnika konsularnego, z podaniem imienia i nazwiska oraz zajmowanego stanowiska;
- 9) okrągłą pieczęć urzędową.

Art. 76. 1. Od decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej wydanej przez:

- 1) konsula – przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;
- 1a) ministra właściwego do spraw zagranicznych – przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;
- 2) komendanta placówki Straży Granicznej – przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

1a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1a, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy składa się za pośrednictwem konsula, o którym mowa w art. 66 ust. 1b, jeżeli decyzja ministra właściwego do spraw zagranicznych została wydana w warunkach, o których mowa w art. 66 ust. 1a.

2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, rozpatruje się w terminie 14 dni.

4. Decyzję o utrzymaniu w mocy decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej po rozpatrzeniu wniosku, o którym mowa w ust. 2, wydaje się na formularzu. Decyzja wydana na formularzu zawiera:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) oznaczenie strony;
- 3) rozstrzygnięcie;

- 4) datę decyzji, która jest utrzymywana w mocy;
- 5) podstawę prawną ponownej odmowy;
- 5a) określenie powodów ponownej odmowy;
- 6) miejsce i datę wydania decyzji;
- 7) podpis pracownika działającego w imieniu ministra właściwego do spraw zagranicznych albo urzędnika konsularnego, z podaniem imienia i nazwiska oraz zajmowanego stanowiska;
- 8) okrągłą pieczęć urzędową.

5. Decyzja o utrzymaniu w mocy decyzji o odmowie wydania wizy Schengen zawiera dodatkowo:

- 1) uzasadnienie obejmujące wskazanie istotnych faktów odnoszących się do powodów odmowy;
- 2) pouczenie o dopuszczalności i trybie wniesienia skargi do sądu administracyjnego, wysokości wpisu od skargi, a także możliwości ubiegania się przez stronę o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

6. Konsul, za pośrednictwem którego złożono wniosek, o którym mowa w ust. 1a, przekazuje do ministra właściwego do spraw zagranicznych odwzorowanie cyfrowe wniosku oraz przedłożonego dokumentu podróży i złożonych dokumentów.

Art. 77. 1. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej składa osobiście:

- 1) wypełniony formularz wniosku o wydanie tej wizy, zawierający:
 - a) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13,
 - b) informację o obywatelstwie cudzoziemca w chwili urodzenia,
 - c) następujące dane dotyczące posiadanego przez cudzoziemca dokumentu podróży:
 - rodzaj,
 - serię i numer,
 - datę wydania i datę upływu ważności,
 - nazwę państwa, które go wystawiło,
 - d) adres poczty elektronicznej cudzoziemca,
 - e) nazwisko, imię, adres, numer telefonu, adres poczty elektronicznej oraz obywatelstwo osoby sprawującej władzę rodzicielską nad cudzoziemcem lub opiekuna prawnego cudzoziemca – w przypadku osoby małoletniej,
 - f) nazwę i adres siedziby szkoły albo jednostki prowadzącej studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie albo kształcenie w szkole doktorskiej – w przypadku cudzoziemców będących uczniami albo studentami lub doktorantami,
 - fa) informację o kierunku studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, a w przypadku szkoły doktorskiej – informację o dyscyplinach naukowych albo artystycznych, oraz informację o semestrze lub roku – w przypadku cudzoziemców będących studentami lub doktorantami,
 - g) numer telefonu podmiotu powierzającego wykonywanie pracy,
 - h) posiadany przez cudzoziemca krajowy numer identyfikacyjny,
 - i) informację o wydanych cudzoziemcowi w okresie ostatnich 5 lat wizach Schengen lub wizach krajowych,
 - j) wskazanie i uzasadnienie celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - k) wskazanie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego następuje pierwszy wjazd cudzoziemca na terytorium Unii Europejskiej,
 - l) informację o stałym zamieszkiwaniu cudzoziemca na terytorium innego państwa niż państwo, którego jest obywatelem, oraz o dokumencie uprawniającym go do pobytu na tym terytorium,
 - m) liczbę wjazdów cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których uprawniać ma wiza krajowa,
 - n) wskazanie planowanego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- o) informację o pobraniu odcisków linii papilarnych od cudzoziemca w toku poprzedniego postępowania w sprawie wydania mu wizy,
 - p) dane kontaktowe zapraszającego albo tymczasowy adres cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - r) planowaną datę wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wyjazdu z tego terytorium,
 - s) informację dotyczącą pokrycia kosztów podróży cudzoziemca i jego utrzymania,
 - sa) informacje o posiadanym zezwoleniu na pracę, zaświadczeniu o wpisie wniosku do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej, oświadczeniu o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi lub zwolnieniu z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę,
 - t) następujące dane lub informacje dotyczące obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, będącego członkiem rodziny cudzoziemca:
 - imię (imiona) i nazwisko,
 - datę urodzenia,
 - numer dokumentu podróży lub dowodu tożsamości,
 - informację o obywatelstwie,
 - informację o stopniu pokrewieństwa z cudzoziemcem;
- 2) aktualną fotografię;
- 3) dokumenty potwierdzające:
- a) cel i warunki planowanego pobytu,
 - b) posiadanie wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania przez cały okres planowanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo na tranzyt do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem,
 - c) posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub podróżnego ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a,
 - d) wiarygodność deklaracji cudzoziemca o zamiarze opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy,
 - e) inne okoliczności podane we wniosku.
- 1a. W przypadku cudzoziemca będącego:
- 1) osobą małoletnią – wniosek o wydanie wizy krajowej składają rodzice lub ustanowieni przez sąd lub inny właściwy organ opiekunowie albo jedno z rodziców, jeżeli władza rodzicielska przysługuje wyłącznie temu rodzicowi, lub ustanowiony przez sąd lub inny właściwy organ opiekun;
 - 2) osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie – wniosek o wydanie wizy krajowej składa opiekun ustanowiony przez sąd lub inny właściwy organ;
 - 3) osobą małoletnią bez opieki – wniosek o wydanie wizy krajowej składa kurator lub inny podmiot reprezentujący małoletniego ustanowiony przez sąd lub inny właściwy organ.
2. (uchylony)
3. Do wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. c, stosuje się przepis art. 25 ust. 4.
4. (uchylony)
5. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej przedstawia do wglądu dokument podróży, który spełnia łącznie następujące kryteria:
- 1) jego okres ważności upłynie nie wcześniej niż po 3 miesiącach od upływu okresu ważności wizy, o którą się ubiega;
 - 2) zawiera przynajmniej dwie wolne strony;
 - 3) został wydany w ciągu ostatnich 10 lat.

6. W pilnych przypadkach uzasadnionych słusznym interesem cudzoziemca kryterium, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, może być pominięte.

7. W szczególnych przypadkach uzasadnionych osobistą sytuacją cudzoziemca można odstąpić od wymogu osobistego złożenia wniosku.

8. Przyjęcie wniosku o wydanie wizy krajowej odnotowuje się w dokumencie podróży cudzoziemca.

9. Przyjęcie przez ministra właściwego do spraw zagranicznych wniosku o wydanie wizy krajowej w przypadku, o którym mowa w art. 66 ust. 1a, odnotowuje w dokumencie podróży cudzoziemca konsul, o którym mowa w art. 66 ust. 1b.

10. Wnioski o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5–6, są przyjmowane poza kolejnością w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 11.

11. Minister właściwy do spraw zagranicznych może określić, w drodze rozporządzenia, zawody, rodzaje umów, na podstawie których cudzoziemcowi może zostać powierzony wykonywanie pracy, lub rodzaje działalności podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi według klasyfikacji określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773), w przypadku których obowiązuje przyjmowanie wniosków o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5–6, poza kolejnością. Określając te zawody, minister właściwy do spraw zagranicznych może również wskazać państwa, w których wnioski o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5–6, są przyjmowane od obywateli tych państw poza kolejnością.

12. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 11, uwzględnia się aktualne potrzeby polskiego rynku pracy.

Art. 77a. Konsul, o którym mowa w art. 66 ust. 1b, przekazuje do ministra właściwego do spraw zagranicznych odzorowanie cyfrowe wniosku oraz przedłożonego dokumentu podróży i złożonych dokumentów, a w przypadku wniosku o wydanie wizy Schengen, dodatkowo przekazuje odciski linii papilarnych, o ile zostały pobrane.

Art. 77b. 1. Za przyjęcie i rozpatrzenie przez ministra właściwego do spraw zagranicznych wniosku o wydanie wizy krajowej lub wniosku o ponowne rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy Schengen i wizy krajowej pobiera się opłaty, które stanowią dochód budżetu państwa.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do wiz, o których mowa w art. 66 ust. 4.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 1, są pobierane w wysokości odpowiadającej opłacie konsularnej za wydanie wizy określonej dla indywidualnego przypadku, chyba że w państwie przyjmującym obywatel państwa, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 79a ust. 6 i 7 niniejszej ustawy, z uwagi na zobowiązania międzynarodowe lub przepisy wydane na podstawie art. 119 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne nie jest zobowiązany do ich uiszczenia.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 66 ust. 1a, opłaty, o których mowa w ust. 1, pobiera konsul, o którym mowa w art. 66 ust. 1b. Do pobierania oraz zwrotu opłat w tym przypadku stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne.

Art. 78. 1. Wizę krajową umieszcza się w formie naklejki wizowej w dokumencie podróży, a w szczególnych przypadkach uzasadnionych interesem cudzoziemca – na osobnym blankiecie wizowym.

2. Na blankiecie wizowym umieszcza się dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, oraz jego aktualną fotografię.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, w odniesieniu do wiz wydanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych, z wyjątkiem wiz, o których mowa w art. 66 ust. 4, i wiz wydawanych w warunkach, o których mowa w art. 66 ust. 1a, wykonuje konsul, o którym mowa w art. 66 ust. 1b.

4. Czynności, o których mowa w art. 27 i art. 29 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, w odniesieniu do wiz wydanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych w przypadkach, o których mowa w art. 66 ust. 1a, wykonuje konsul, o którym mowa w art. 66 ust. 1b.

Art. 79. 1. Jeżeli w naklejce wizowej wizy krajowej został wykryty błąd przed jej umieszczeniem w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym, naklejkę unieważnia się.

2. Jeżeli błąd został wykryty po umieszczeniu naklejki wizowej wizy krajowej w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym, minister właściwy do spraw zagranicznych, konsul lub komendant placówki Straży Granicznej unieważnia naklejkę wizową wizy krajowej, a w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym umieszcza nową naklejkę.

3. Jeżeli dokument podróży należący do cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej został wymieniony, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, na jego wniosek, umieszcza w dokumencie wymienionym nową naklejkę wizową wizy krajowej.

4. Jeżeli komendant placówki Straży Granicznej wykrył błąd w naklejce wizowej wizy Schengen, unieważnia tę naklejkę i umieszcza w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym nową naklejkę.

5. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, w odniesieniu do wiz wydanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych, z wyjątkiem wiz, o których mowa w art. 66 ust. 4, i wiz wydawanych w przypadkach, o których mowa w art. 66 ust. 1a, wykonuje konsul, o którym mowa w art. 66 ust. 1b.

6. Czynności, o których mowa w art. 28 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, w odniesieniu do wiz wydanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych w przypadkach, o których mowa w art. 66 ust. 1a, wykonuje konsul, o którym mowa w art. 66 ust. 1b.

Art. 79a. 1. Poza przypadkiem, o którym mowa w art. 66 ust. 1a, wizę krajową może wydać albo odmówić jej wydania minister właściwy do spraw zagranicznych, jeżeli:

- 1) cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) złożył wniosek o wydanie wizy krajowej do ministra właściwego do spraw zagranicznych w okresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 6,
 - c) posiada obywatelstwo państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 6;
- 2) zostały spełnione dodatkowe warunki zapewniające możliwość złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej do ministra właściwego do spraw zagranicznych w czasie pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku, gdy takie warunki zostały określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 6.

2. W postępowaniu w sprawie wydania wizy krajowej w przypadku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw zagranicznych może korzystać z pomocy przedsiębiorcy, który prowadzi działalność obejmującą czynności, których dokonują usługodawcy zewnątrzni, o których mowa w art. 43 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, lub który posiada rozbudowaną sieć punktów obsługi ludności na terenie kraju i podejmie się prowadzenia działalności obejmującej czynności określone w art. 43 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego.

3. Do zamówień publicznych niezbędnych do zapewnienia pomocy przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 2, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 i 1720) ani przepisów ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2023 r. poz. 140).

4. Minister właściwy do spraw zagranicznych w terminie miesiąca od końca miesiąca, w którym udzielono zamówienia, o którym mowa w ust. 3, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych informację o udzieleniu zamówienia, podając:

- 1) adres siedziby urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy o zawarciu umowy drogą elektroniczną;
- 3) opis przedmiotu umowy;
- 4) cenę;
- 5) wskazanie okoliczności faktycznych uzasadniających udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych;
- 6) nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.

5. Jeżeli minister właściwy do spraw zagranicznych korzysta z pomocy przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 2, ten przedsiębiorca dokonuje w postępowaniu w sprawie wydania wizy krajowej w przypadku, o którym mowa w ust. 1, czynności w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 6. W takim przypadku nadzór nad dokonywaniem tych czynności sprawują pracownicy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych. Czynności przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 2, wykonuje z upoważnienia ministra właściwego do spraw zagranicznych.

6. Minister właściwy do spraw zagranicznych może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) okres lub okresy, w których cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą składać wnioski do ministra właściwego do spraw zagranicznych o wydanie wiz krajowych;
- 2) państwa, których obywatele przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą składać wnioski do ministra właściwego do spraw zagranicznych o wydanie wiz krajowych.

7. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy może również określić:

- 1) dodatkowe warunki, w szczególności dotyczące celów wydawania wiz krajowych, o których mowa w art. 60 ust. 1, po spełnieniu których cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą składać wnioski do ministra właściwego do spraw zagranicznych o wydanie wiz krajowych;
- 2) zakres czynności, jakie przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 2, może dokonywać w postępowaniu w sprawie wydania wizy krajowej w przypadku, o którym mowa w ust. 1.

8. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw zagranicznych uwzględnia:

- 1) konieczność zapewnienia sprawnej obsługi cudzoziemców w warunkach braku możliwości albo znacznego ograniczenia możliwości wydawania wiz krajowych przez konsulów w jednym lub większej liczbie państw na skutek zdarzeń nagłych jak działania wojenne, klęska żywiołowa czy ograniczenie liczebności personelu urzędów konsularnych na skutek działań organów władzy publicznej tych państw;
- 2) liczbę wydawanych wcześniej wiz krajowych w państwie lub państwach, o których mowa w pkt 1;
- 3) znaczenie możliwości wydawania wiz krajowych określonym cudzoziemcom, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla interesu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) sytuację faktyczną i prawną cudzoziemców, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i którzy nie mogą powrócić do państwa, którego są obywatelami w celu ubiegania się o wydanie wizy krajowej;
- 5) konieczność zapewnienia sprawności postępowania i efektywnego nadzoru nad wykonywaniem czynności przez przedsiębiorcę, o którym mowa w ust. 2.

Art. 80. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) oznaczenie celów wydania wiz Schengen lub wiz krajowych, z wyłączeniem tranzytowej wizy lotniskowej, o której mowa w art. 2 pkt 5 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, wizy Schengen wydawanej w celu tranzytu oraz wiz wydawanych członkom misji dyplomatycznych lub urzędów konsularnych państw obcych lub innym osobom zrównanym z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych oraz członkom ich rodzin;
- 2) wzór blankietu wizowego, o którym mowa w art. 78 ust. 1;
- 3) wzór formularza wniosku o wydanie wizy krajowej i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanej do wniosku;
- 4) sposób odnotowywania przyjęcia wniosku o wydanie wizy krajowej;
- 5) sposób przekazywania Szeffowi Urzędu przez:
 - a) ministra właściwego do spraw zagranicznych albo konsula – danych wymienionych we wniosku o wydanie wizy,
 - b) konsula, Komendanta Głównego Straży Granicznej i ministra właściwego do spraw zagranicznych – informacji o wydaniu wizy Schengen;
- 6) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję o odmowie wydania wizy krajowej;
- 6a) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję, o której mowa w art. 76 ust. 4;
- 7) sposób umieszczania naklejki wizowej wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym;
- 8) sposób unieważniania naklejki wizowej wizy krajowej w przypadku, o którym mowa w art. 79 ust. 2.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) typy wiz, o których mowa w art. 58, i cele wydania wizy określone w art. 60;
- 2) konieczność zapewnienia czytelności blankietu wizowego, o którym mowa w art. 78 ust. 1;
- 3) konieczność zapewnienia kontroli odnotowywania przyjęcia wniosku o wydanie wizy krajowej;
- 4) konieczność zapewnienia sprawnego i bezpiecznego przekazywania informacji oraz danych, o których mowa w ust. 1 pkt 5;
- 5) konieczność zapewnienia kontroli czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8.

Art. 81. (uchylony)

Rozdział 2

Przedłużanie wiz

Art. 82. 1. Przedłużenie okresu ważności wydanej wizy lub okresu pobytu objętego tą wizą cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „przedłużeniem wizy”, może nastąpić, w przypadku wizy krajowej, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) przemawia za tym ważny interes zawodowy lub osobisty cudzoziemca albo ze względów humanitarnych nie może on opuścić tego terytorium przed upływem terminu ważności wizy krajowej lub przed końcem objętego tą wizą dozwolonego okresu pobytu;
- 2) zdarzenia, które są przyczyną ubiegania się o przedłużenie wizy krajowej, wystąpiły niezależnie od woli cudzoziemca i nie były możliwe do przewidzenia w dniu składania wniosku o wydanie wizy krajowej;
- 3) okoliczności sprawy nie wskazują, że cel pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie inny niż deklarowany;
- 4) nie zachodzą okoliczności, z powodu których odmawia się wydania wizy krajowej.

2.²⁰⁾ Jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o przedłużenie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, wizę można przedłużyć tylko biorąc pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględniając zagrożenia, o których mowa w art. 27 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

Art. 83.²¹⁾ Jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o przedłużenie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu i zachodzą przyczyny uzasadniające przedłużenie tej wizy, wojewoda lub Szef Urzędu w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) przeprowadza z właściwym organem państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, konsultacje, o których mowa w art. 27 rozporządzenia nr 2018/1861;
- 2) informuje właściwy organ tego państwa obszaru Schengen o decyzji wydanej w sprawie przedłużenia wizy krajowej lub o zamiarze przedłużenia takiej wizy.

Art. 83a.²²⁾ Jeżeli dane cudzoziemca zostały umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, wojewoda lub Szef Urzędu w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) zwraca się do właściwego organu państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 2) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o decyzji wydanej w sprawie przedłużenia wizy krajowej, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 3) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o zamiarze przedłużenia wizy krajowej lub o jej przedłużeniu, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której nie towarzyszy zakaz ponownego wjazdu.

Art. 84. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową przedłuża lub odmawia jej przedłużenia wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji.

2. Wizę krajową można przedłużyć jednokrotnie, przy czym okres pobytu na podstawie przedłużonej wizy krajowej nie może przekraczać okresu pobytu przewidzianego dla wizy krajowej.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do cudzoziemca przebywającego w szpitalu, którego stan zdrowia uniemożliwia opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 3, przedłuża się okres ważności wydanej wizy krajowej lub okres pobytu objęty tą wizą do dnia, w którym stan jego zdrowia pozwoli na opuszczenie przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 i 4, wojewoda może powołać biegłego lekarza w celu wydania opinii, czy stan zdrowia cudzoziemca uniemożliwia opuszczenie przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

²²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 12 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 85. 1. Cudzoziemiec, który zamierza przedłużyć okres swojego pobytu na podstawie wize Schengen lub wize krajowej, składa, nie później niż w dniu upływu okresu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wypełniony formularz wniosku o przedłużenie wize.

2. Formularz, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) następujące dane dotyczące posiadanego przez cudzoziemca dokumentu podróży:
 - a) serię i numer,
 - b) datę wydania i datę upływu ważności,
 - c) nazwę organu wydającego,
 - d) liczbę osób wpisanych do dokumentu podróży;
- 3) informację o wydanych cudzoziemcowi wizach Schengen lub wizach krajowych;
- 4) uzasadnienie wniosku o przedłużenie wize;
- 5) informację o podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie ostatnich 5 lat;
- 6) informację o środkach finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca;
- 7) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
- 8) informację o zatrudnieniu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do wniosku o przedłużenie wize Schengen lub wize krajowej stosuje się przepisy art. 77 ust. 1 pkt 2 i 3, z tym że do wymogu, o którym mowa w art. 77 ust. 1 pkt 3 lit. c, stosuje się przepis art. 25 ust. 4.

4. Cudzoziemiec ubiegający się o przedłużenie wize Schengen lub wize krajowej przedstawia do wglądu dokument podróży, do którego stosuje się przepisy art. 77 ust. 5 i 6.

Art. 86. Jeżeli cudzoziemiec złożył wniosek o przedłużenie wize Schengen lub wize krajowej po terminie, o którym mowa w art. 85 ust. 1, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie przedłużenia tej wize.

Art. 87. 1. Jeżeli termin na złożenie wniosku o przedłużenie wize Schengen lub wize krajowej został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

- 1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla potwierdzającego złożenie wniosku;
- 2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie przedłużenia wize Schengen lub wize krajowej stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie przedłużenia wize na wniosek strony.

Art. 88. 1. Przedłużoną wizę krajową umieszcza się w dokumencie podróży w formie naklejki wizowej.

2. W szczególnych przypadkach uzasadnionych interesem cudzoziemca przedłużoną wizę krajową umieszcza się na osobnym blankiecie wizowym.

Art. 89. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory formularzy wniosków o przedłużenie wize Schengen lub wize krajowej i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanej do wniosku;
- 2) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o przedłużenie wize Schengen lub wize krajowej;
- 3) sposób umieszczania naklejki wizowej przedłużonej wize krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) konieczność zapewnienia przeprowadzenia kontroli prawidłowości złożenia wniosku o przedłużenie wize Schengen lub wize krajowej;
- 2) konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji polityki wizowej i zwalczania nielegalnej imigracji.

Rozdział 3

Cofanie i unieważnianie wiz

Art. 90. 1. Wizę krajową cofa się z urzędu, jeżeli okoliczności uzasadniające odmowę wydania wizy krajowej, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 1 i 3–10, powstały po jej wydaniu, albo na wniosek jej posiadacza.

1a. Wizę krajową wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, cofa się także, gdy:

- 1) ustał cel pobytu, który był powodem wydania tej wizy, lub
- 2) cudzoziemiec przestał spełniać wymogi wydania wizy ze względu na deklarowany cel pobytu, lub
- 3) okoliczności sprawy wskazują, że wiza była wykorzystana w innym celu niż cel, w jakim została wydana, lub
- 4) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4, 5 lub 8, lub
- 5) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1b. Wizę krajową wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, cofa się także, gdy:

- 1) ustał cel pobytu, który był powodem wydania tej wizy, lub
- 2) cudzoziemiec przestał spełniać wymogi wydania wizy ze względu na deklarowany cel pobytu, lub
- 3) okoliczności sprawy wskazują, że wiza była wykorzystana w innym celu niż cel, w jakim została wydana, lub
- 4) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4, 5 lub 8, lub
- 5) jednostka naukowa działa głównie w celu ułatwiania naukowcom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1c. Wizę krajową wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13a, cofa się także, gdy:

- 1) ustał cel pobytu, który był powodem wydania tej wizy, lub
- 2) cudzoziemiec przestał spełniać wymogi wydania wizy ze względu na deklarowany cel pobytu, lub
- 3) okoliczności sprawy wskazują, że wiza była wykorzystana w innym celu niż cel, w jakim została wydana, lub
- 4) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4, 5 lub 8, lub
- 5) organizator stażu działa głównie w celu ułatwiania stażystom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) organizator stażu:
 - a) jest zarządzany lub kontrolowany przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
 - b) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - c) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
 - d) nie prowadzi działalności gospodarczej, a staż pozostaje w bezpośrednim związku z taką działalnością, lub
- 7) została ogłoszona upadłość organizatora stażu albo jest on likwidowany.

1d. Wizę krajową wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13b, cofa się także, gdy:

- 1) ustał cel pobytu, który był powodem wydania tej wizy, lub
- 2) cudzoziemiec przestał spełniać wymogi wydania wizy ze względu na deklarowany cel pobytu, lub
- 3) okoliczności sprawy wskazują, że wiza była wykorzystana w innym celu niż cel, w jakim została wydana, lub

- 4) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4, 5 lub 8, lub
- 5) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz, działa głównie w celu ułatwiania wolontariuszom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz:
 - a) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
 - b) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - c) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 7) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz, jest likwidowana.

2.²³⁾ Jeżeli właściwy organ innego państwa obszaru Schengen występuje o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861, a cudzoziemiec posiada ważną wizę krajową, konsul, który wydał tę wizę, a w przypadku, o którym mowa w art. 92 ust. 1a – minister właściwy do spraw zagranicznych, ustala, czy zachodzą przesłanki cofnięcia cudzoziemcowi wizy krajowej, biorąc pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen zamierzającego dokonać wpisu lub które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględniając zagrożenia, o których mowa w art. 28 lit. d lub art. 29 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

2a.²⁴⁾ W przypadku, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację o wydaniu decyzji o cofnięciu wizy krajowej lub o braku podstaw do jej cofnięcia w terminie 10 dni od dnia otrzymania wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861.

2b.²⁴⁾ Jeżeli nie jest możliwe zachowanie terminu, o którym mowa w ust. 2a, minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul występuje przed jego upływem, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu innego państwa obszaru Schengen z wnioskiem o przedłużenie terminu, nie więcej jednak niż o 12 dni. Wniosek zawiera uzasadnienie. W takim przypadku minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację, o której mowa w ust. 2a, w terminie 2 dni przed końcem terminu określonego we wniosku.

2c.²⁴⁾ Komendant Główny Policji przekazuje właściwemu organowi innego państwa obszaru Schengen otrzymaną od ministra właściwego do spraw zagranicznych albo konsula informację, o której mowa w ust. 2a, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861, a w przypadku przedłużenia tego terminu – w terminie przedłużonym.

3. Organ, który unieważnił lub cofnął wizę krajową, umieszcza informacje o tej wizie w Systemie Informacyjnym Schengen, o ile w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym nie została odnotowana decyzja o unieważnieniu lub cofnięciu tej wizy.

Art. 91. Wizę krajową unieważnia się, jeżeli w chwili jej wydania zachodziły okoliczności uzasadniające odmowę jej wydania.

Art. 92. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową cofa lub unieważnia, w drodze decyzji:

- 1) konsul;
- 2) komendant oddziału Straży Granicznej;
- 3) komendant placówki Straży Granicznej.

1a. Wizę wydaną przez ministra właściwego do spraw zagranicznych cofa lub unieważnia ten minister lub organy, o których mowa w ust. 1.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 13 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

²⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 13 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Wizę Schengen lub wizę krajową wydawaną członkowi misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub innej osobie zrównanej z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także członkom ich rodzin, cofa lub unieważnia minister właściwy do spraw zagranicznych, kierując notę do ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego lub jego misji dyplomatycznej.

Art. 93. 1. Od decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej wydanej przez:

- 1) konsula – przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;
- 1a) ministra właściwego do spraw zagranicznych – przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;
- 2) komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej – przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, rozpatruje się w terminie 14 dni.

4. Decyzję o utrzymaniu w mocy decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej po rozpatrzeniu wniosku, o którym mowa w ust. 2, wydaje się na formularzu. Decyzja wydana na formularzu zawiera:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) oznaczenie strony;
- 3) rozstrzygnięcie;
- 4) datę decyzji, która jest utrzymywana w mocy;
- 5) numer i datę wydania wizy, która podlega cofnięciu lub unieważnieniu;
- 6) podstawę prawną cofnięcia lub unieważnienia wizy;
- 7) określenie powodów cofnięcia lub unieważnienia wizy;
- 8) miejsce i datę wydania decyzji;
- 9) podpis pracownika działającego w imieniu ministra właściwego do spraw zagranicznych albo urzędnika konsularnego, z podaniem imienia i nazwiska oraz zajmowanego stanowiska;
- 10) okrągłą pieczęć urzędową.

5. Decyzja o utrzymaniu w mocy decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen zawiera dodatkowo:

- 1) uzasadnienie obejmujące wskazanie istotnych faktów odnoszących się do powodów cofnięcia lub unieważnienia wizy Schengen;
- 2) pouczenie o dopuszczalności wniesienia skargi do sądu administracyjnego, wysokości wpisu od skargi, a także możliwości ubiegania się przez stronę o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

Art. 94. 1. Decyzja o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej podlega natychmiastowemu wykonaniu.

2. Decyzję o cofnięciu lub unieważnieniu wizy krajowej wydaje się na formularzu. Decyzja wydana na formularzu zawiera:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) oznaczenie strony;
- 3) rozstrzygnięcie;
- 4) numer i datę wydania wizy krajowej, która podlega cofnięciu lub unieważnieniu;
- 5) podstawę prawną cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej;
- 6) określenie powodów cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej;
- 7) pouczenie o przysługującym wnioskowi o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ministra właściwego do spraw zagranicznych, konsula lub odwołaniu do Komendanta Głównego Straży Granicznej oraz trybie jego wniesienia;
- 8) miejsce i datę wydania decyzji;
- 9) podpis pracownika działającego w imieniu ministra właściwego do spraw zagranicznych albo urzędnika konsularnego, z podaniem imienia i nazwiska oraz zajmowanego stanowiska, lub pieczęć imienną i podpis komendanta placówki Straży Granicznej lub komendanta oddziału Straży Granicznej, lub działającego z jego upoważnienia funkcjonariusza lub pracownika;
- 10) okrągłą pieczęć urzędową organu.

3. Wydanie decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej odnotowuje się w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym.

4. W przypadku gdy decyzja o cofnięciu lub unieważnieniu wizy została wydana przez ministra właściwego do spraw zagranicznych, organ ten może polecić wykonanie czynności, o której mowa w ust. 3, konsulowi.

Art. 95. 1. Organ, który unieważnił lub cofnął wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy, informuje o tym starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

2. Organ, który cofnął wizę krajową wydaną w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, lub wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, informuje o tym Szefa Urzędu, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

3. Szef Urzędu niezwłocznie przekazuje informację o cofnięciu wizy krajowej wydanej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, lub wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych organom państw członkowskich Unii Europejskiej, w których cudzoziemiec, któremu została wydana taka wiza, korzysta z mobilności studenta lub mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca.

Art. 96. 1. Organ, który unieważnił lub cofnął wizę Schengen wydaną przez inne państwo obszaru Schengen zgodnie z art. 34 ust. 1–3 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, informuje o tym właściwy organ państwa, które wydało wizę.

2. Organem właściwym do gromadzenia informacji o wizach Schengen wydanych przez polskie organy, unieważnionych lub cofniętych przez organy innych państw obszaru Schengen zgodnie z art. 34 ust. 1–3 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 96a.²⁵⁾ 1. Jeżeli właściwy organ innego państwa obszaru Schengen występuje o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, a cudzoziemiec posiada ważną wizę krajową, konsul, który wydał tę wizę, a w przypadku, o którym mowa w art. 92 ust. 1a – minister właściwy do spraw zagranicznych, ustala, czy zachodzą przesłanki cofnięcia tej wizy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację o wydaniu decyzji o cofnięciu wizy krajowej lub o braku podstaw do jej cofnięcia w terminie 10 dni od dnia otrzymania wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860.

3. Jeżeli nie jest możliwe zachowanie terminu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul występuje przed jego upływem, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu innego państwa obszaru Schengen z wnioskiem o przedłużenie terminu, nie więcej jednak niż o 12 dni. Wniosek zawiera uzasadnienie. W takim przypadku minister właściwy do spraw zagranicznych albo konsul przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 2 dni przed końcem terminu określonego we wniosku.

4. Komendant Główny Policji przekazuje właściwemu organowi innego państwa obszaru Schengen otrzymaną od ministra właściwego do spraw zagranicznych albo konsula informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, a w przypadku przedłużenia tego terminu – w terminie przedłużonym.

Art. 97. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób odnotowywania przez konsula, ministra właściwego do spraw zagranicznych, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej wydania decyzji o unieważnieniu lub cofnięciu wizy Schengen lub wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym;
- 2) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję o unieważnieniu lub cofnięciu wizy krajowej;
- 3) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję, o której mowa w art. 93 ust. 4.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę prawidłowej realizacji polityki wizowej i zwalczania nielegalnej imigracji oraz zapewni możliwość kontroli czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

²⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

DZIAŁ V

Zezwolenie na pobyt czasowy. Mobilność

Rozdział 1

Część ogólna

Art. 98. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi udziela się albo – w przypadkach, o których mowa w art. 160, art. 181 i art. 187 – można udzielić na jego wniosek, jeżeli spełnia wymogi określone ze względu na deklarowany cel pobytu, a okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, uzasadniają jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

1a. Zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1 i art. 139o ust. 1, udziela się na wniosek jednostki przyjmującej.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się na okres niezbędny do realizacji celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 3 lata.

Art. 99. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, gdy w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) posiada zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na to terytorium wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
- 3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, udzielonego w przypadkach, o których mowa w art. 181 ust. 1, lub
- 4) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt tolerowany lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo w związku z udzieleniem mu azylu, ochrony uzupełniającej lub ochrony czasowej lub nadaniem mu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 5) ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej lub o udzielenie azylu, lub
- 6) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub stosuje się wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
- 7) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
- 8)²⁶⁾ przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po tym, jak został zobowiązany do powrotu, i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego wyjazdu określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
- 9) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6, lub
- 10) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
- 11) (uchylony)

1a. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1, cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, gdy przy składaniu wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia albo w terminie, o którym mowa w art. 106 ust. 5, nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu.

2. Przepisu ust. 1 pkt 10 nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 168 ust. 1 lub art. 168a ust. 1.

Art. 100. 1. Udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy odmawia się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) nie spełnia on wymogów udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu lub okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, nie uzasadniają jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące lub
- 2) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niepożądany, lub
- 3)¹⁴⁾ jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub zobowiązania wynikające z postanowień ratyfikowanych umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską, lub

²⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 15 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- 5) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy:
 - a) złożył on wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
- 6) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 7) nie zwrócił kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które zostały pokryte z budżetu państwa, lub
- 8) podlegając obowiązkowi leczenia na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nie wyraża zgody na to leczenie, lub
- 9) złożył wniosek podczas nielegalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium nielegalnie.

1a.²⁷⁾ W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, cudzoziemcowi można udzielić zezwolenia na pobyt czasowy, biorąc pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględniając zagrożenia, o których mowa w art. 27 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

1b.²⁷⁾ W przypadku, o którym mowa w ust. 1a, wojewoda lub Szef Urzędu w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) przeprowadza z właściwym organem państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, konsultacje, o których mowa w art. 27 rozporządzenia nr 2018/1861;
- 2) informuje właściwy organ tego państwa obszaru Schengen o decyzji wydanej w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy lub o zamiarze udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy.

2. Cudzoziemcowi można odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 113, jeżeli wniosek o udzielenie kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy złożył przed upływem 1 roku od upływu okresu ważności poprzedzającego go zezwolenia albo od dnia, w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy stała się ostateczna.

Art. 101. Zezwolenie na pobyt czasowy cofa się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) ustał cel pobytu, który był powodem udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, lub
- 2) przestał on spełniać wymogi udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu, lub
- 3) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2 lub 4–8.

Art. 102. Zezwolenie na pobyt czasowy wygasa z mocy prawa z dniem uzyskania przez cudzoziemca kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub obywatelstwa polskiego.

Art. 103. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi lub cofnięcia mu zezwolenia na pobyt czasowy przy wykonywaniu czynności mających na celu ustalenie okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 5, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 104. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy, z wyjątkiem zezwoleń, o których mowa w art. 139a ust. 1 i art. 139o ust. 1, udziela lub odmawia jego udzielenia wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji.

2. Zezwolenie na pobyt czasowy cofa wojewoda, który go udzielił, w drodze decyzji.

3. Jeżeli zezwolenia na pobyt czasowy udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji, zezwolenie to cofa wojewoda, który orzekał w sprawie udzielenia tego zezwolenia w pierwszej instancji.

Art. 105. 1. Cudzoziemiec, z wyjątkami określonymi w art. 139l ust. 1 i art. 139t ust. 1, składa wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jeżeli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy nie został złożony przez cudzoziemca osobiście, wojewoda wzywa go do osobistego stawiennictwa w terminie nie krótszym niż 7 dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 16 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

3. W przypadku cudzoziemca będącego:

- 1) osobą małoletnią – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jedno z rodziców lub jeden z ustanowionych przez sąd opiekunów;
- 2) osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składa opiekun ustanowiony przez sąd;
- 3) osobą małoletnią bez opieki – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składa kurator.

4. Przy składaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi będącemu osobą małoletnią, która do dnia złożenia wniosku ukończyła 6. rok życia, jest wymagana jego obecność. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Wymogu osobistego stawiennictwa nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 168 ust. 1 lub art. 168a ust. 1. W takich przypadkach przepisów art. 106 ust. 4 i 5 nie stosuje się.

Art. 106. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, z wyjątkiem zezwoleń, o których mowa w art. 139a ust. 1 i art. 139o ust. 1, cudzoziemiec składa na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, w zakresie niezbędnym do wydania zezwolenia;
- 2) (uchylony)
- 3) (uchylony)
- 4) (uchylony)
- 5) (uchylony)
- 6) imię, nazwisko, datę urodzenia oraz informacje o płci, obywatelstwie i miejscu zamieszkania członków rodziny cudzoziemca zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa, a także informację o ubieganiu się przez nich o zezwolenie na pobyt czasowy oraz o tym, czy pozostają na utrzymaniu cudzoziemca;
- 7) informację o poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) informację o podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie ostatnich 5 lat;
- 9) (uchylony)
- 10) informację o środkach finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca;
- 11) informację o posiadanych przez cudzoziemca ubezpieczeniach zdrowotnych;
- 12) informację o deklarowanym celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 13) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub jego tymczasowym aresztowaniu;
- 14) informację o zobowiązaniach cudzoziemca wynikających z orzeczeń sądowych, postanowień i decyzji administracyjnych, w tym o zobowiązaniach alimentacyjnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub poza tym terytorium;
- 15) wzór podpisu cudzoziemca;
- 16) pisemne oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe.

1a. Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji albo zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli celem pobytu cudzoziemca jest wykonywanie pracy poprzez pełnienie funkcji w zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, którą utworzył lub której udzielił lub akcje objął lub nabył lub prowadzenie spraw spółki komandytowej lub komandytowo-akcyjnej przez komplementariusza, lub działanie w charakterze prokurenta, składając wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy dołącza do niego wypełniony przez podmiot powierzający mu wykonywanie pracy załącznik zawierający:

- 1) informacje dotyczące podmiotu powierzającego wykonywanie pracy i pracodawcy użytkownika:
 - a) nazwę lub imię i nazwisko,
 - b) adres siedziby lub miejsce zamieszkania,

- c) podstawę prawną działalności, nazwę rejestru i numer wpisu w rejestrze, a w przypadku osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej – nazwę dokumentu tożsamości, serię i numer,
 - d) numer PESEL,
 - e) numer REGON;
- 2) informacje na temat pracy, która ma być powierzona cudzoziemcowi:
- a) stanowisko lub rodzaj pracy,
 - b) miejsce wykonywania pracy,
 - c) podstawę prawną wykonywania pracy,
 - d) wymiar czasu pracy,
 - e) wysokość wynagrodzenia,
 - f) zakres podstawowych obowiązków na stanowisku pracy,
 - g) okres, na jaki podmiot powierzający wykonywanie pracy lub pracodawca użytkownik chce powierzyć cudzoziemcowi wykonywanie pracy;
- 3) oświadczenie podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, w przedmiocie niekaralności za przestępstwa i wykroczenia, o których mowa w art. 117 pkt 1.

1b. W przypadku podmiotu powierzającego wykonywanie pracy będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, oświadczenie, o którym mowa w ust. 1a pkt 3, składa osoba działająca w imieniu i na rzecz tego podmiotu.

1c. Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji składając wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy dołącza do niego załącznik zawierający informacje o:

- 1) posiadanych przez cudzoziemca wyższych kwalifikacjach zawodowych niezbędnych do wykonywania pracy;
- 2) zamieszkiwaniu przez cudzoziemca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej co najmniej przez okres 18 miesięcy na podstawie wydanego przez to państwo dokumentu pobytowego z adnotacją „Niebieska Karta UE”.

1d. Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy dla stażysty lub zezwolenia na pobyt czasowy dla wolontariusza, składając wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, dołącza do niego załącznik zawierający następujące informacje dotyczące organizatora stażu albo jednostki organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz:

- 1) nazwę;
- 2) adres siedziby;
- 3) podstawę prawną działalności, nazwę rejestru i numer wpisu w rejestrze;
- 4) numer REGON.

1e. Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca, składając wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, dołącza do niego załącznik zawierający:

- 1) informacje dotyczące jednostki naukowej, mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) nazwę,
 - b) adres siedziby,
 - c) podstawę prawną działalności, nazwę rejestru i numer wpisu w rejestrze,
 - d) numer REGON;
- 2) informację, czy cudzoziemiec jest objęty programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, oraz informacje dotyczące tego programu lub porozumienia.

2. Składając wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, cudzoziemiec przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do wniosku:

- 1) aktualne fotografie;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy.

2a. Jeżeli do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy nie zostały dołączone dokumenty, o których mowa w ust. 2, wojewoda wzywa cudzoziemca do ich przedłożenia w terminie nie krótszym niż 14 dni. Określając termin, wojewoda ocenia czas niezbędny do uzyskania przez cudzoziemca określonego dokumentu.

2b. Wezwanie, o którym mowa w ust. 2a, może nastąpić jednocześnie z wezwaniem do osobistego stawiennictwa na podstawie art. 105 ust. 2, wezwaniem do złożenia odcisków linii papilarnych lub wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy na podstawie art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. W tym przypadku termin wyznaczony przez wojewodę na podstawie ust. 2a nie może być krótszy od najdłuższego z terminów określonych w tych wezwaniach.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

4. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy pobiera się odciski linii papilarnych.

5. W przypadku gdy z przyczyn zależnych od wojewody nie jest możliwe pobranie odcisków linii papilarnych od cudzoziemca w dniu, w którym nastąpiło jego osobiste stawiennictwo, wojewoda wyznacza termin na ich złożenie, nie krótszy niż 7 dni.

Art. 106a. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1, jednostka przyjmująca składa na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, w zakresie niezbędnym do wydania zezwolenia;
- 2) imię, nazwisko, datę urodzenia oraz informacje o płci, miejscu zamieszkania i obywatelstwie członków rodziny cudzoziemca zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zamierzających zamieszkiwać na tym terytorium, z określeniem stopnia pokrewieństwa, a także informację o tym, czy pozostają na utrzymaniu cudzoziemca;
- 3) informację o zamierzonym miejscu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) informację o aktualnym miejscu pobytu cudzoziemca;
- 5) informację o poprzednich pobytach cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 6) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
- 7) informacje dotyczące jednostki przyjmującej:
 - a) nazwę,
 - b) adres siedziby,
 - c) podstawę prawną działalności, nazwę rejestru i numer wpisu w rejestrze,
 - d) numer REGON;
- 8) informacje dotyczące pracodawcy macierzystego:
 - a) nazwę,
 - b) adres siedziby,
 - c) formę prawną działalności;
- 9) informację o powiązaniach między pracodawcą macierzystym a jednostką przyjmującą;
- 10) informacje na temat pracy, która ma być powierzona cudzoziemcowi:
 - a) stanowisko,
 - b) miejsce wykonywania pracy,
 - c) podstawę prawną wykonywania pracy,
 - d) wymiar czasu pracy,

- e) wysokość wynagrodzenia,
 - f) zakres podstawowych obowiązków na stanowisku pracy,
 - g) okres, w jakim cudzoziemiec będzie wykonywał pracę w jednostce przyjmującej;
- 11) informację o planowanym czasie trwania przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
 - 12) informację o posiadaniu dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „ICT”, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej;
 - 13) informację o przeniesieniach wewnątrz przedsiębiorstwa na terytorium Unii Europejskiej w okresie ostatnich 3 lat;
 - 14) informację o posiadanych przez cudzoziemca kwalifikacjach zawodowych i doświadczeniu, niezbędnych do wykonywania pracy w jednostce przyjmującej, oraz spełnianiu wymagań kwalifikacyjnych i innych warunków w przypadku pracy w zawodzie regulowanym lub – w przypadku pracy w charakterze pracownika odbywającego staż – informację o posiadanym dyplomie ukończenia studiów wyższych;
 - 15) informację o dotychczasowym zatrudnieniu w ramach tego samego przedsiębiorstwa lub tej samej grupy przedsiębiorstw przed przeniesieniem wewnątrz przedsiębiorstwa;
 - 16) oświadczenie jednostki przyjmującej dotyczące okoliczności, o których mowa w art. 139a ust. 1 pkt 1 lit. f lub art. 139o ust. 1 pkt 1 lit. d;
 - 17) informacje o okolicznościach, o których mowa w art. 139e pkt 2 lit. c–e lub art. 139r ust. 1 pkt 3–5;
 - 18) oświadczenie jednostki przyjmującej o okolicznościach, o których mowa w art. 139f ust. 1 pkt 4 lub art. 139s ust. 1 pkt 3, dotyczące pracodawcy macierzystego lub jednostki przyjmującej;
 - 19) pisemne oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe.

2. Jednostka przyjmująca, składając wniosek o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1, przedstawia kopię ważnego dokumentu podróży cudzoziemca i dołącza do wniosku:

- 1) aktualne fotografie cudzoziemca;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1.

3. Jeżeli do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1, nie zostały dołączone dokumenty, o których mowa w ust. 2, wojewoda wzywa jednostkę przyjmującą do ich przedłożenia w terminie nie krótszym niż 14 dni. Przepis art. 106 ust. 2a zdanie drugie stosuje się.

4. Wezwanie, o którym mowa w ust. 3, może nastąpić jednocześnie z wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych wniosku na podstawie art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. W tym przypadku termin wyznaczony przez wojewodę na podstawie ust. 3 nie może być krótszy od terminu określonego do uzupełnienia braków formalnych wniosku.

Art. 107. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 106 ust. 1;
- 1a) wzór załączników do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, o których mowa w art. 106 ust. 1a i 1c–1e;
- 1b) wzór formularza wniosków o udzielenie cudzoziemcowi zezwoleń na pobyt czasowy, o których mowa w art. 139a ust. 1 oraz art. 139o ust. 1;
- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosku;
- 3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy;
- 4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu;
- 5) sposób utrwalania danych umieszczanych w karcie pobytu i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego zezwolenia.

Art. 108. 1. Jeżeli termin na złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

- 1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy;
- 2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na wniosek strony.

Art. 109. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy wojewoda zwraca się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub do innych organów z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego pobyt na tym terytorium mogą stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Komendanci, o których mowa w ust. 1, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub konsul przekazują informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę.

3a. Wymiana informacji między wojewodą a organami, o których mowa w ust. 1, może odbywać się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

4. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1, nie przekaze informacji w terminach, o których mowa w ust. 2 lub 3, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

4a. Jeżeli Szef Urzędu w drugiej instancji zamierza udzielić cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, a wojewoda nie zwrócił się z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, Szef Urzędu występuje z tym wnioskiem do organów wskazanych w ust. 1. Przepisy ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który w dniu złożenia wniosku nie ukończył 13. roku życia.

Art. 109a.²⁸⁾ Jeżeli dane cudzoziemca zostały umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, wojewoda lub Szef Urzędu w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) zwraca się do właściwego organu państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 2) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o decyzji wydanej w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 3) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o zamiarze udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy lub o jego udzieleniu, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której nie towarzyszy zakaz ponownego wjazdu.

Art. 109b.²⁸⁾ 1. Jeżeli właściwy organ innego państwa obszaru Schengen występuje o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, a cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt czasowy, wojewoda, który udzielił tego zezwolenia, a w przypadku gdy zezwolenia udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji – wojewoda, który orzekał w sprawie w pierwszej instancji, ustala, czy zachodzą przesłanki cofnięcia tego zezwolenia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację o wydaniu cudzoziemcowi decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy lub o braku podstaw do jego cofnięcia w terminie 10 dni od dnia otrzymania wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860.

²⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 17 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

3. Jeżeli nie jest możliwe zachowanie terminu, o którym mowa w ust. 2, wojewoda występuje przed jego upływem, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu innego państwa obszaru Schengen z wnioskiem o przedłużenie terminu, nie więcej jednak niż o 12 dni. Wniosek zawiera uzasadnienie. W takim przypadku wojewoda przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 2 dni przed końcem terminu określonego we wniosku.

4. Komendant Główny Policji przekazuje właściwemu organowi innego państwa obszaru Schengen otrzymaną od wojewody informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, a w przypadku przedłużenia tego terminu – w terminie przedłużonym.

Art. 110. (uchylony)

Art. 111.²⁹⁾ 1. Jeżeli właściwy organ innego państwa obszaru Schengen występuje o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861, wojewoda, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, a w przypadku gdy zezwolenia udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji – wojewoda, który orzekał w sprawie w pierwszej instancji, ustala, czy zachodzą przesłanki cofnięcia cudzoziemcowi tego zezwolenia, biorąc pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen zamierzającego dokonać wpisu lub które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględniając zagrożenia, o których mowa w art. 28 lit. d lub art. 29 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację o wydaniu cudzoziemcowi decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy lub o braku podstaw do jego cofnięcia w terminie 10 dni od dnia otrzymania wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861.

3. Jeżeli nie jest możliwe zachowanie terminu, o którym mowa w ust. 2, wojewoda występuje przed jego upływem, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu innego państwa obszaru Schengen z wnioskiem o przedłużenie terminu, nie więcej jednak niż o 12 dni. Wniosek zawiera uzasadnienie. W takim przypadku wojewoda przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 2 dni przed końcem terminu określonego we wniosku.

4. Komendant Główny Policji przekazuje właściwemu organowi innego państwa obszaru Schengen otrzymaną od wojewody informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861, a w przypadku przedłużenia tego terminu – w terminie przedłużonym.

Art. 112. (uchylony)

Art. 112a. 1. Decyzję w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy wydaje się w terminie 60 dni.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia, w którym nastąpiło ostatnie z następujących zdarzeń:

- 1) cudzoziemiec złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy osobiście lub nastąpiło jego osobiste stawienie w urzędzie wojewódzkim po złożeniu tego wniosku, chyba że wobec cudzoziemca nie stosuje się wymogu osobistego stawiennictwa, lub
- 2) cudzoziemiec złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, który nie zawiera braków formalnych lub zostały one uzupełnione, lub
- 3) cudzoziemiec przedłożył dokumenty, o których mowa w art. 106 ust. 2 pkt 2, lub wyznaczony przez wojewodę termin, o którym mowa w art. 106 ust. 2a, upłynął bezskutecznie.

3. W przypadku postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1, termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia, w którym nastąpiło ostatnie z następujących zdarzeń:

- 1) jednostka przyjmująca złożyła wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1, który nie zawiera braków formalnych lub zostały one uzupełnione, lub
- 2) jednostka przyjmująca przedłożyła dokumenty, o których mowa w art. 106a ust. 2 pkt 2, lub wyznaczony przez wojewodę termin, o którym mowa w art. 106a ust. 3, upłynął bezskutecznie.

4. Postępowanie odwoławcze w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy kończy się w terminie 90 dni.

5. Jeżeli odwołanie nie spełnia wymogów przewidzianych przepisami prawa, termin, o którym mowa w ust. 4, biegnie od dnia uzupełnienia braków.

²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 18 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 113. 1. Cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, zawiadamia wojewodę, który udzielił tego zezwolenia, w terminie 15 dni roboczych, o ustaniu przyczyny udzielenia zezwolenia.

2. Jeżeli zezwolenia na pobyt czasowy udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji, zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, kieruje się do wojewody, który orzekał w sprawie udzielenia tego zezwolenia w pierwszej instancji.

Art. 113a. W postępowaniu w sprawie udzielenia albo cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy stroną postępowania jest wyłącznie cudzoziemiec, o którym mowa, odpowiednio, w art. 98 ust. 1 albo art. 101.

Art. 113b. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, państwa, których obywatelom ubiegającym się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 144, art. 151 ust. 1, art. 151b ust. 1, art. 157a ust. 1 oraz art. 157g ust. 1, przy ustalaniu wysokości miesięcznych środków finansowych, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, nie odlicza się środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, uwzględniając potrzeby polskiej polityki migracyjnej.

Rozdział 2

Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę

Art. 114. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) (uchylony)
- 3) podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy;
- 4) wynagrodzenie, które jest wskazane przez podmiot powierzający wykonywanie pracy w załączniku do wniosku o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 106 ust. 1a, nie jest niższe niż wynagrodzenie pracowników wykonujących w tym samym wymiarze czasu pracy pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku;
- 5) wysokość miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 4, nie jest niższa niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę niezależnie od wymiaru czasu pracy i rodzaju stosunku prawnego stanowiącego podstawę wykonywania pracy przez cudzoziemca.

1a. Zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się także wówczas, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w zawodzie pożądanym dla polskiej gospodarki, określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 5, cudzoziemiec posiada kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania pracy w tym zawodzie i spełnione są łącznie warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 5.

2. (uchylony)

3. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się, gdy:

- 1) zawód, który cudzoziemiec wykonuje w ramach powierzonej pracy, lub rodzaj pracy, która jest mu powierzona, znajduje się w wykazie, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 2) cudzoziemiec bezpośrednio przed złożeniem wniosku posiadał lub posiada zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt czasowy i pracę u tego samego pracodawcy na tym samym stanowisku, lub
 - 2a) cudzoziemiec w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku ukończył uczelnię z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo innego państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Konfederacji Szwajcarskiej lub jest doktorantem w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - 2b) cudzoziemiec w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku przebywał legalnie i nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) cudzoziemiec spełnia warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 4) cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

3a. Do ustalenia, że pobyt cudzoziemca, o którym mowa w ust. 3 pkt 2b, jest nieprzerwany, stosuje się przepis art. 195 ust. 4.

4. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

4a. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, uważa się za spełniony, jeżeli cudzoziemiec będzie posiadał ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w związku z wykonywaniem pracy stanowiącej podstawę ubiegania się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy.

4b. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, uważa się za spełniony również wówczas, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy na rzecz więcej niż jednego podmiotu powierzającego wykonywanie pracy i suma wynagrodzeń wskazanych w załącznikach do wniosku o udzielenie zezwolenia, o których mowa w art. 106 ust. 1a, nie jest niższa niż wysokość wynagrodzenia ustalonego w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 5.

5. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, zawody pożądane dla polskiej gospodarki, biorąc pod uwagę potrzeby rynku pracy, w tym potrzebę zapewnienia efektywnego zatrudniania w zawodach, w których w skali całego kraju występują znaczące niedobory pracowników.

Art. 114a. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, limit udzielanych w danym roku kalendarzowym, w okolicznościach, o których mowa w art. 114 i art. 126, zezwoleń na pobyt czasowy i pracę, który może obejmować poszczególne województwa, zawody, rodzaje umów, na podstawie których cudzoziemcowi może zostać powierzona wykonywanie pracy, lub rodzaje działalności podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi według klasyfikacji określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzeby rynku pracy, względy bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego oraz zasadę komplementarności zatrudnienia cudzoziemców w stosunku do obywateli polskich.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych ogłasza osiągnięcie limitów, o których mowa w ust. 1, w danym roku kalendarzowym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia.

Art. 115. Uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę nie zwalnia od spełnienia określonych odrębnymi przepisami wymogów dotyczących wykonywania zawodów regulowanych lub działalności.

Art. 116. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, gdy w dniu składania wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia:

- 1) jest pracownikiem delegowanym do pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na określony czas przez pracodawcę mającego siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – przez cały okres delegowania lub
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zobowiązań określonych w umowach międzynarodowych dotyczących ułatwienia wjazdu i czasowego pobytu niektórych kategorii osób fizycznych zajmujących się wymianą handlową lub inwestycjami, lub
- 3) prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonywania pracy, o której mowa w art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 5) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 1 lub 2, lub
- 6) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu turystycznym lub w celu odwiedzin u rodziny lub przyjaciół, na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen.

Art. 117. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1, udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę cudzoziemcowi odmawia się, gdy:

- 1) podmiot powierzający wykonywanie pracy lub podmiot zarządzający nim lub kontrolujący go:
 - a) został prawomocnie ukarany za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, i w ciągu 2 lat od ukarania został ponownie ukarany za podobne wykroczenie lub

- b) został prawomocnie ukarany za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - c) jest osobą fizyczną skazaną prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
 - d) jest osobą fizyczną skazaną prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 270–275 Kodeksu karnego, popełnione w związku z postępowaniem w sprawie wydania zezwolenia na pracę, lub
 - e) jest osobą fizyczną skazaną prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 9 lub art. 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - f) został prawomocnie ukarany za wykroczenie, o którym mowa w art. 11 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemiec:
- a) nie posiada formalnych kwalifikacji lub nie spełnia innych warunków, które są wymagane, w przypadku zamiaru powierzenia mu wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334), lub
 - b) został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 270–275 Kodeksu karnego, popełnione w związku z postępowaniem w sprawie wydania zezwolenia na pracę lub udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, lub
 - c) nie spełnia wymagań podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi określonych w informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych tego podmiotu;
- 3) w danym roku kalendarzowym został osiągnięty dotyczący tego cudzoziemca limit udzielonych zezwoleń na pobyt czasowy i pracę, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 114a ust. 1.

Art. 117a. Udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę można odmówić, jeżeli podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie posiada środków finansowych ani źródeł dochodu niezbędnych do pokrycia zobowiązań wynikających z powierzenia pracy cudzoziemcowi lub nie prowadzi rzeczywistej działalności gospodarczej, rolniczej lub statutowej uzasadniającej powierzenie pracy cudzoziemcowi w danym okresie, w szczególności zawiesił działalność lub został wykreślony z właściwego rejestru lub jego działalność jest w okresie likwidacji.

Art. 117b. W postępowaniu o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę stosuje się odpowiednio przepis art. 88ca ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Art. 118. 1. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, poza okresem ważności tego zezwolenia, wskazuje się:

- 1) podmiot powierzający wykonywanie pracy, a w przypadku gdy cudzoziemiec będzie pracownikiem tymczasowym – także pracodawcę użytkownika;
- 2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma wykonywać pracę;
- 3) najniższe wynagrodzenie, które może otrzymywać cudzoziemiec na danym stanowisku;
- 4) wymiar czasu pracy;
- 5) rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

1a. Decyzja o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę zawiera pouczenie o obowiązku, o którym mowa w art. 121 ust. 1.

2. W przypadku gdy w decyzji wskazuje się kilka podmiotów powierzających wykonywanie pracy, warunki wykonywania pracy, o których mowa w ust. 1, określa się odrębnie dla każdego podmiotu.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, w decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, poza okresem ważności zezwolenia, zamieszcza się informację, że cudzoziemiec jest uprawniony do wykonywania pracy na warunkach określonych w przepisie będącym podstawą zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.

5. W przypadku gdy wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę dotyczy pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy lub pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej, w decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę najniższe wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, wskazuje się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy lub przewidywanego okresu wykonywania zobowiązań wynikających z umowy.

Art. 119. Zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, przejęcie pracodawcy lub jego części przez innego pracodawcę, przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, zastąpienie umowy cywilnoprawnej umową o pracę, zmiana nazwy stanowiska, na jakim cudzoziemiec wykonuje pracę, przy jednoczesnym zachowaniu zakresu jego obowiązków lub zwiększenie wymiaru czasu pracy przy jednoczesnym proporcjonalnym zwiększeniu wynagrodzenia nie wymagają zmiany lub wydania nowego zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Art. 120. 1. Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę może być w każdym czasie, na wniosek cudzoziemca, zmienione przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca, jeżeli cudzoziemiec zamierza wykonywać pracę:

- 1) u innego podmiotu powierzającego wykonywanie pracy lub w warunkach zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, lub
- 2) u innego pracodawcy użytkownika, lub
- 3) na innych warunkach niż określone w art. 118 ust. 1 pkt 2–5.

2. Do decyzji o zmianie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę stosuje się odpowiednio przepisy art. 118.

3. Zmianie nie podlega okres ważności zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

4. Wojewoda odmawia zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli:

- 1) cudzoziemiec nie spełnia warunków, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 1, lub
- 2) podmiot powierzający wykonywanie pracy nie spełnia warunków, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 3 lub 4, lub
- 3) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 117 pkt 1 lub 2, lub
- 4) wysokość miesięcznego wynagrodzenia nie spełnia warunków określonych w art. 114 ust. 1 pkt 5, lub
- 5) cudzoziemiec zamierza wykonywać pracę w okresie krótszym niż okres ważności zmienianego zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, lub
- 6) cudzoziemiec nie powiadomił wojewody o utracie pracy w terminie wskazanym w art. 121 ust. 1.

5. Wojewoda może odmówić zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli podmiot powierzający wykonywanie pracy nie posiada środków finansowych ani źródeł dochodu niezbędnych do pokrycia zobowiązań wynikających z powierzenia pracy cudzoziemcowi lub nie prowadzi rzeczywistej działalności gospodarczej, rolniczej lub statutowej uzasadniającej powierzenie pracy cudzoziemcowi w danym okresie, w szczególności zawiesił działalność lub został wykreślony z właściwego rejestru, lub jego działalność jest w okresie likwidacji.

6. Wojewoda może odmówić zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3, jeżeli:

- 1) cudzoziemiec nie spełnia warunków, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 1, lub
- 2) podmiot powierzający wykonywanie pracy nie spełnia warunków, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 3 lub 4.

7. Stroną postępowania w sprawie zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę jest wyłącznie cudzoziemiec, o którym mowa w ust. 1.

Art. 120a. 1. Wniosek o zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę cudzoziemiec składa na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, w zakresie niezbędnym do zmiany tego zezwolenia;
- 2) imię, nazwisko, datę urodzenia oraz informacje o płci, obywatelstwach i miejscu zamieszkania członków rodziny cudzoziemca zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa, a także informację o ubieganiu się przez nich o zezwolenie na pobyt czasowy oraz o tym, czy pozostają na utrzymaniu cudzoziemca;
- 3) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
- 4) pisemne oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, składając wniosek o zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, dołącza do niego:

- 1) wypełniony przez podmiot powierzający mu wykonywanie pracy załącznik, o którym mowa w art. 106 ust. 1a;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

3. W postępowaniu w sprawie zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę stosuje się odpowiednio przepisy art. 106 ust. 2a i 2b oraz art. 112a ust. 1, 2, 4 i 5.

Art. 120b. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w art. 120a ust. 1, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę oraz możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek zmiany tego zezwolenia.

Art. 121. 1. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił tego zezwolenia, w terminie 15 dni roboczych, o utracie pracy u któregośkolwiek z podmiotów powierzających wykonywanie pracy, wymienionych w zezwoleniu.

2. Jeżeli zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji, zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, kieruje się do wojewody, który orzekał w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w pierwszej instancji.

3. Obowiązek zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, uważa się za spełniony, jeżeli cudzoziemiec w terminie 15 dni roboczych złożył wniosek o zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w art. 120 ust. 1 pkt 1.

Art. 122. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101, wojewoda cofa zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, jeżeli:

- 1) stanowisko określone w zezwoleniu uległo zmianie lub wysokość wynagrodzenia została obniżona, a zezwolenie to nie zostało zmienione lub
- 2) podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie prowadzi działalności gospodarczej, rolniczej lub statutowej, w szczególności zawiesił działalność, został wykreślony z właściwego rejestru lub jest w okresie likwidacji.

Art. 123. 1. Przepisów art. 101 pkt 1 i 2 nie stosuje się w okresie 30 dni liczonych od dnia utraty pracy na rzecz podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, wymienionego w zezwoleniu:

- 1) jeżeli cudzoziemiec wykaże, że dopełnił obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 121 ust. 1, lub
- 2) jeżeli powiadomienie, o którym mowa w art. 121 ust. 1, nie zostało doręczone wojewodzie z powodów niezależnych od cudzoziemca.

2. Do utraty pracy u wszystkich podmiotów powierzających wykonywanie pracy, wymienionych w zezwoleniu, przepisy ust. 1 ma zastosowanie nie więcej niż raz w trakcie ważności zezwolenia.

3. Przepisów art. 101 pkt 1 i 2 nie stosuje się do zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udzielonego ze względu na cel, o którym mowa w art. 114 ust. 1a, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) okres pozostawania cudzoziemca bez pracy nie przekroczył 3 miesięcy w okresie ważności zezwolenia;
- 2) okres pozostawania cudzoziemca bez pracy wystąpił nie więcej niż 2 razy w okresie ważności zezwolenia;
- 3) cudzoziemiec wykaże, że dopełnił obowiązku zawiadomienia, o którym mowa w art. 121 ust. 1, lub że zawiadomienie nie zostało doręczone wojewodzie z powodów niezależnych od cudzoziemca.

Art. 124. Wojewoda zawiadamia starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

Art. 125. 1. Do ustalenia, czy podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy, stosuje się przepisy art. 88c ust. 1 pkt 2 i ust. 1a–2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. O udzielenie informacji, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, występuje podmiot powierzający wykonywanie pracy.

3. Informację, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, cudzoziemiec dołącza w postępowaniu w sprawie o udzielenie lub zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Art. 126. 1. Jeżeli wykonywanie pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na pełnieniu przez cudzoziemca funkcji w zarządzie osoby prawnej podlegającej wpisowi do rejestru przedsiębiorców, której udziałów lub akcji cudzoziemiec nie posiada, zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się, jeżeli spełnia on warunki określone w art. 114 ust. 1 pkt 1, a podmiot, którym zarządza lub będzie zarządzał, spełnia wymogi, o których mowa w art. 142 ust. 1 pkt 3.

2. Do zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 115, art. 117 i art. 118 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 i 4.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, jeżeli wykonywanie pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na działaniu przez cudzoziemca w charakterze prokurenta.

Rozdział 3

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji

Art. 127. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec:
 - a) zawarł, na okres przynajmniej 1 roku, umowę o pracę, umowę o pracę nakładczą, umowę cywilnoprawną, na podstawie której wykonuje pracę, świadczy usługi lub pozostaje w stosunku służbowym,
 - b) posiada formalne kwalifikacje i spełnia inne warunki, które są wymagane, w przypadku zamiaru wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
 - c) posiada wyższe kwalifikacje zawodowe,
 - d) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) posiada zgodę właściwego organu na zajmowanie określonego stanowiska, wykonywanie zawodu lub prowadzenie innej działalności, gdy obowiązek jej uzyskania przed zawarciem umowy wynika z odrębnych przepisów;
- 2) podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie tej pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy;
- 3) roczne wynagrodzenie brutto wynikające z miesięcznego lub rocznego wynagrodzenia wskazane w umowie nie jest niższe niż równowartość 150 % kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672).

Art. 127a. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, limit udzielanych w danym roku kalendarzowym po raz pierwszy zezwoleń na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, który może obejmować poszczególne województwa, zawody, rodzaje umów, na podstawie których cudzoziemcowi może zostać powierzone wykonywanie pracy, lub rodzaje działalności podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi według klasyfikacji określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzeby rynku pracy, względy bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego oraz zasadę komplementarności zatrudnienia cudzoziemców w stosunku do obywateli polskich.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych ogłasza osiągnięcie limitów, o których mowa w ust. 1, w danym roku kalendarzowym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia.

Art. 128. Zezwolenia, o którym mowa w art. 127, udziela się na okres dłuższy o 3 miesiące od okresu wykonywania pracy, nie dłuższy jednak niż 3 lata.

Art. 129. Przepisu art. 127 pkt 2 nie stosuje się, gdy:

- 1) zawód, który cudzoziemiec wykonuje w ramach powierzonej pracy, lub rodzaj pracy, która jest mu powierzona, znajduje się w wykazie zawodów i rodzajów pracy, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 2) cudzoziemiec, bezpośrednio przed złożeniem wniosku, posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę, lub zezwolenie, o którym mowa w art. 127, u tego samego podmiotu powierzającego mu wykonywanie pracy na tym samym stanowisku, lub
- 3) cudzoziemiec był już legalnie zatrudniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres 2 lat na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, lub
- 4) cudzoziemiec spełnia warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 5) cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

Art. 130. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nie zwalnia od spełnienia określonych odrębnymi przepisami wymogów dotyczących wykonywania zawodów regulowanych lub działalności.

Art. 131. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127, gdy w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia cudzoziemiec:

- 1) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 151, lub posiada takie zezwolenie lub
 - 1a) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 151b, lub posiada takie zezwolenie, lub
- 2) jest pracownikiem przedsiębiorstwa prowadzącego działalność gospodarczą w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej i jest czasowo oddelegowany przez pracodawcę w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zobowiązań określonych w umowie międzynarodowej dotyczącej ułatwienia wjazdu i czasowego pobytu niektórych kategorii osób fizycznych zajmujących się wymianą handlową lub inwestycjami, lub
- 4) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. a, lub
- 5) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonywania pracy, o której mowa w art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 6) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 1 lub 2, lub
- 7) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu turystycznym lub w celu odwiedzin u rodziny lub przyjaciół, na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen.

Art. 132. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 127, cudzoziemcowi odmawia się, gdy:

- 1) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 117 pkt 1 lit. a lub b;
- 2) w danym roku kalendarzowym został osiągnięty dotyczący tego cudzoziemca limit udzielonych zezwoleń, o których mowa w art. 127, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 127a ust. 1.

Art. 133. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101, cudzoziemcowi cofa się zezwolenie, o którym mowa w art. 127, gdy nie przestrzega on ograniczenia w dostępie do rynku pracy określonego w art. 135 ust. 2.

2. Przepisów art. 101 pkt 1 lub 2 nie stosuje się, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- 1) okres pozostawania cudzoziemca bez pracy nie przekroczył 3 miesięcy w okresie ważności zezwolenia, o którym mowa w art. 127;
- 2) okres pozostawania cudzoziemca bez pracy wystąpił nie więcej niż 2 razy w okresie ważności zezwolenia;
- 3) cudzoziemiec wykaże, że dopełnił obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 134 ust. 1, lub że powiadomienie nie zostało doręczone wojewodzie z powodów niezależnych od cudzoziemca.

Art. 134. 1. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, w terminie 15 dni roboczych zawiadamia pisemnie o utracie pracy wojewodę, który udzielił tego zezwolenia.

1a. Jeżeli zezwolenia, o którym mowa w art. 127, udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji, zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, kieruje się do wojewody, który orzekał w sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 127, w pierwszej instancji.

2. Jeżeli w okresie pierwszych 2 lat pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, zmieniły się określone w zezwoleniu warunki pracy, o których mowa w art. 137 pkt 4, cudzoziemiec w ciągu 15 dni roboczych powiadamia o tej zmianie organ, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli po upływie 2 lat pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nastąpiła zmiana stanowiska, wynagrodzenia na niższe lub zmiana minimalnego wymiaru czasu pracy i rodzaju umowy, na podstawie której cudzoziemiec wykonuje pracę, cudzoziemiec w ciągu 15 dni roboczych powiadamia o tej zmianie organ, o którym mowa w ust. 1.

Art. 135. 1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 127, może być w każdym czasie, na wniosek cudzoziemca, zmienione przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca, jeżeli cudzoziemiec zamierza rozpocząć wykonywanie pracy u innego podmiotu niż określony w zezwoleniu, zamierza zmienić stanowisko lub będzie otrzymywać niższe wynagrodzenie niż określone w zezwoleniu.

2. W okresie pierwszych 2 lat pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127:

- 1) cudzoziemiec nie może rozpocząć wykonywania pracy u innego podmiotu niż określony w zezwoleniu,
- 2) cudzoziemiec nie może zmienić stanowiska, na jakim jest zatrudniony,
- 3) cudzoziemcowi nie można wypłacać wynagrodzenia niższego niż określone w zezwoleniu

– bez zmiany tego zezwolenia.

3. Zmiana zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nie jest wymagana w przypadku zmiany nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy, a także w przypadku przejęcia zakładu pracy lub jego części przez inny podmiot.

4. Zmiany zezwolenia, o którym mowa w art. 127, wojewoda odmawia, gdy:

- 1) okres, w którym cudzoziemiec pozostaje bez pracy:
 - a) przekracza 3 miesiące liczone od dnia utraty pracy do dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o zmianę zezwolenia ze względu na zmianę podmiotu powierzającego mu wykonywanie pracy lub
 - b) wystąpił więcej niż 2 razy w trakcie ważności zezwolenia, lub
- 2) cudzoziemiec nie powiadomił wojewody o utracie pracy w terminie wskazanym w art. 134 ust. 1, lub
- 3) cudzoziemiec przestał spełniać warunki, o których mowa w art. 127 pkt 1, lub
- 4) podmiot, który będzie powierzał pracę cudzoziemcowi, nie spełnia warunków, o których mowa w art. 127 pkt 2 lub 3, lub
- 5) okres ważności zmienionego zezwolenia przekroczy 3 lata.

Art. 136. 1. Do ustalenia, czy podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy, stosuje się przepisy art. 88c ust. 1 pkt 2 i ust. 1a–2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. O udzielenie informacji, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, występuje podmiot powierzający wykonywanie pracy.

3. Informację, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, cudzoziemiec dołącza w postępowaniu w sprawie o udzielenie lub zmianę zezwolenia, o którym mowa w art. 127.

Art. 137. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127, określa się okres ważności tego zezwolenia i wskazuje się:

- 1) podmiot, u którego cudzoziemiec ma wykonywać pracę;
- 2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma być zatrudniony;
- 3) wynagrodzenie;
- 4) minimalny wymiar czasu pracy i rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

Art. 138. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu odpis decyzji o:

- 1) udzieleniu, odmowie udzielenia i cofnięciu zezwolenia, o którym mowa w art. 127, cudzoziemcowi, który zamieszkiwał przez okres 18 miesięcy w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”;
- 2) udzieleniu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiadaczowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127.

Art. 139. (uchylony)

Rozdział 3a

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa

Art. 139a. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w jednostce przyjmującej, mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, oraz są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec:
 - a) posiada adekwatne do przedmiotu działalności jednostki przyjmującej kwalifikacje zawodowe i doświadczenie niezbędne w jednostce, do której ma zostać przeniesiony przez pracodawcę macierzystego – w przypadku pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej lub specjalisty – albo dyplom ukończenia studiów wyższych – w przypadku pracy w charakterze pracownika odbywającego staż,
 - b) posiada formalne kwalifikacje i spełnia inne warunki, które są wymagane, w przypadku zamiaru wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
 - c) bezpośrednio przed dniem przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa był zatrudniony w ramach tego samego przedsiębiorstwa lub tej samej grupy przedsiębiorstw nieprzerwanie przez okres wynoszący co najmniej:
 - 12 miesięcy – w przypadku pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej lub specjalisty,
 - 6 miesięcy – w przypadku pracy w charakterze pracownika odbywającego staż,
 - d) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania,
 - f) po zakończeniu okresu przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa będzie mógł przenieść się z powrotem do pracodawcy macierzystego lub innego przedsiębiorstwa należącego do tej samej grupy przedsiębiorstw, mającego siedzibę poza terytorium Unii Europejskiej;
- 2) umowa, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę, zawarta w formie pisemnej, lub dokument wydany przez pracodawcę macierzystego, stanowiący podstawę przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, określa:
 - a) okres przeniesienia cudzoziemca wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - b) siedzibę jednostki przyjmującej,
 - c) stanowisko cudzoziemca w jednostce przyjmującej,
 - d) wynagrodzenie i inne warunki pracy cudzoziemca w jednostce przyjmującej.

2. Cudzoziemiec, którego celem pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w charakterze pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, poza spełnianiem warunków, o których mowa w ust. 1, posiada umowę dotyczącą odbywania stażu w jednostce przyjmującej, która określa:

- 1) program stażu;
- 2) czas trwania stażu;
- 3) warunki nadzoru nad cudzoziemcem podczas odbywania przez niego stażu.

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. d, jest:

- 1) wyższe niż dochód uprawniający do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu;
- 2) nie niższe niż wynagrodzenia pracowników wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w tym samym wymiarze czasu pracy pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku;
- 3) nie niższe niż 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w województwie, w którym jednostka przyjmująca ma siedzibę, w roku poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia, ogłoszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 790, 1114, 1463 i 1693).

4. Do dokumentu potwierdzającego spełnianie warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c, nie stosuje się przepisu art. 8 ust. 2.

Art. 139b. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, limit udzielanych w danym roku kalendarzowym po raz pierwszy zezwoleń, o których mowa w art. 139a ust. 1, który może obejmować poszczególne województwa, zawody lub rodzaje działalności jednostek przyjmujących.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzeby rynku pracy oraz względy bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych ogłasza osiągnięcie limitów, o których mowa w ust. 1, w danym roku kalendarzowym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia.

Art. 139c. 1. Zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, w przypadku gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w charakterze pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, udziela się na okres do 1 roku.

2. Okres ważności zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, uwzględnia okresy, w których cudzoziemiec planuje korzystać z mobilności na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 139d. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, nie zwalnia od spełnienia określonych odrębnymi przepisami wymogów dotyczących wykonywania zawodów regulowanych lub działalności.

Art. 139e. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, gdy:

- 1) pierwszy lub najdłuższy pobyt cudzoziemca na terytorium Unii Europejskiej w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa ma mieć miejsce na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub
- 2) cudzoziemiec w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:
 - a) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 144, lub posiada takie zezwolenie lub
 - b) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 151, lub posiada takie zezwolenie, lub
 - ba) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 151b, lub posiada takie zezwolenie, lub
 - c) jest pracownikiem przedsiębiorstwa mającego siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej i jest czasowo oddelegowany przez pracodawcę w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - d) prowadzi działalność gospodarczą, lub
 - e) jest zatrudniony przez agencję pracy tymczasowej lub inne przedsiębiorstwo zajmujące się udostępnianiem pracowników do pracy pod nadzorem i kierownictwem innego przedsiębiorstwa lub jest przenoszony wewnątrz przedsiębiorstwa przy udziale podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług pośrednictwa pracy, lub
 - f) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że ubiega się o udzielenie kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, i bezpośrednio przed złożeniem wniosku o jego udzielenie przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tego zezwolenia, lub
 - g) przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 139f. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–4, udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, odmawia się, gdy:

- 1) jednostka przyjmująca została ustanowiona głównie w celu ułatwienia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracownikom przenoszonym wewnątrz przedsiębiorstwa lub
- 2) wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, lub
- 3) w postępowaniu w sprawie udzielenia tego zezwolenia osoba składająca wniosek w imieniu i na rzecz jednostki przyjmującej:
 - a) złożyła wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączyła do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje lub
 - b) zeznała nieprawdę lub zataiła prawdę albo podrobiła lub przerobiła dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używała jako autentycznego, lub
- 4) podmiot będący pracodawcą macierzystym lub jednostką przyjmującą:
 - a) jest zarządzany lub kontrolowany przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
 - b) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - c) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
 - d) nie prowadzi działalności gospodarczej albo została ogłoszona jego upadłość, lub
- 5) w danym roku kalendarzowym został osiągnięty dotyczący cudzoziemca przenieszonego w ramach przedsiębiorstwa limit udzielonych zezwoleń, o których mowa w art. 139a ust. 1, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 139b ust. 1.

2. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 i 4 oraz w art. 100 ust. 1 pkt 1–4 i 8, udzielenia kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, odmawia się, gdy:

- 1) okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie na pobyt czasowy było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone, lub
- 2) upłynął okres przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na terytorium Unii Europejskiej, który wynosi:
 - a) 3 lata – w przypadku pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej lub specjalisty albo
 - b) 1 rok – w przypadku pracy w charakterze pracownika odbywającego staż, lub
- 3) wniosek o udzielenie tego zezwolenia został złożony podczas nielegalnego pobytu cudzoziemca, któremu ma być ono udzielone, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 139g. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, cofa się, gdy:

- 1) okoliczności sprawy wskazują, że jest wykorzystywane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone, lub
- 2) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4 lub 8, lub
- 3) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 139f ust. 1 pkt 1, 3 lub 4.

Art. 139h. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, określa się okres ważności tego zezwolenia i wskazuje się:

- 1) jednostkę przyjmującą;
- 2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma wykonywać pracę;
- 3) najniższe wynagrodzenie, jakie może otrzymywać cudzoziemiec na danym stanowisku, określone w umowie lub w dokumencie, o których mowa w art. 139a ust. 1 pkt 2;
- 4) wymiar czasu pracy cudzoziemca.

Art. 139i. 1. Zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, udziela lub odmawia jego udzielenia wojewoda właściwy ze względu na siedzibę jednostki przyjmującej, w drodze decyzji.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 139j. 1. Szef Urzędu przekazuje wojewodzie, który udzielił zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, informacje dotyczące cudzoziemca, któremu zostało ono udzielone, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. c tiret pierwsze, lub zawiadomienie, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. f tiret pierwsze, oraz informacje o sprzeciwie wobec mobilności, której dotyczy to zawiadomienie, uzyskane od innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

2. Jeżeli cudzoziemcowi, który korzysta z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, cofnięto zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji w sprawie cofnięcia tego zezwolenia.

3. Szef Urzędu niezwłocznie przekazuje informację o cofnięciu zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, organom państw członkowskich Unii Europejskiej, w których, zgodnie z przekazanymi informacjami, cudzoziemiec, któremu zostało udzielone to zezwolenie, korzysta z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa.

Art. 139k. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, stroną postępowania jest wyłącznie jednostka przyjmująca.

2. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, jednostka przyjmująca zawiadamia niezwłocznie pisemnie wojewodę o każdej zmianie okoliczności mających wpływ na warunki udzielenia tego zezwolenia.

3. W postępowaniu w sprawie cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, stroną postępowania jest jednostka przyjmująca oraz cudzoziemiec, któremu zostało ono udzielone.

Art. 139l. 1. Jednostka przyjmująca składa wniosek o udzielenie kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, nie później niż w ostatnim dniu legalnego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przepis art. 108 stosuje się odpowiednio.

Art. 139m. 1. Jednostka przyjmująca zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, w terminie 15 dni roboczych, o każdej zmianie okoliczności mających wpływ na warunki udzielonego zezwolenia.

2. Jeżeli zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji, zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, kieruje się do wojewody, który orzekał w sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, w pierwszej instancji.

Art. 139ma. Jednostka przyjmująca mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawiadamia o zamiarze korzystania z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej przez cudzoziemca posiadającego zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, właściwy organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec zamierza korzystać z tej mobilności, oraz Szefa Urzędu, jeżeli przepisy obowiązujące w tym państwie członkowskim przewidują wymóg takiego zawiadomienia.

(Rozdział 3b – oznaczenie i tytuł rozdziału – uchylone)

Art. 139n. 1. Mobilność krótkoterminowa pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalna, w przypadku gdy łącznie są spełnione następujące warunki:

- 1) celem pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca będącego pracownikiem kadry kierowniczej, specjalistą lub pracownikiem odbywającym staż jest wykonywanie pracy w jednostce przyjmującej mającej siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa;
- 2) posiadany przez cudzoziemca dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, zawiera adnotację „ICT”;
- 3) Szef Urzędu otrzymał zawiadomienie od jednostki przyjmującej mającej siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, które wydało temu cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, zawierający adnotację „ICT”, o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z tej mobilności i nie wydał decyzji o sprzeciwie w terminie 20 dni.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, sporządza się w języku polskim i wnosi się na piśmie w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 285, 1860 i 2699). Zawiadomienie to zawiera następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) płeć;
- 4) obywatelstwo;
- 5) stanowisko, na którym cudzoziemiec będzie wykonywał pracę;
- 6) planowany okres lub okresy wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) nazwę państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „ICT”;
- 7a) okres ważności dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „ICT”;
- 8) nazwę i adres jednostki przyjmującej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz pracodawcy macierzystego cudzoziemca;
- 9) imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby lub osób uprawnionych do reprezentowania jednostki przyjmującej mającej siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, zawierający adnotację „ICT”.

3. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jednostka przyjmująca mająca siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej dołącza:

- 1) dowód, że jednostka przyjmująca mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej spełnia warunki, o których mowa w art. 3 pkt 5b;
- 2) dowód, że cudzoziemiec posiada formalne kwalifikacje i spełnia inne warunki, które są wymagane w przypadku zamiaru wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 3) umowę, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę, zawartą w formie pisemnej, lub dokument, o którym mowa w art. 139a ust. 1 pkt 2;
- 4) kopię ważnego dokumentu podróży cudzoziemca.

4. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, sporządzone w języku obcym dołącza się wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski.

5. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, liczy się od dnia doręczenia Szefowi Urzędu zawiadomienia wraz ze wszystkimi dokumentami, o których mowa w ust. 3, i pod warunkiem spełnienia wymogu, o którym mowa w ust. 4.

6. Szef Urzędu wydaje decyzję o sprzeciwie, w przypadku gdy:

- 1) jednostka przyjmująca mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie spełnia warunków, o których mowa w art. 3 pkt 5b, lub
- 2) cudzoziemiec nie posiada formalnych kwalifikacji lub nie spełnia innych warunków, które są wymagane w przypadku zamiaru wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, lub
- 3) wynagrodzenie określone w umowie, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę, lub w dokumencie, o którym mowa w art. 139a ust. 1 pkt 2, jest niższe niż wynagrodzenie pracowników wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracę porównywalnego rodzaju i na porównywalnym stanowisku, lub
- 4) okres ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, zawierającego adnotację „ICT”, nie obejmuje okresu planowanej mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, lub
- 5) przemawiają za tym względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub

- 6) zawiadomienie zawiera nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączone do niego dokumenty zawierają takie dane lub informacje, lub zostały podrobione lub przerobione, lub
- 7) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 8)¹⁴⁾ dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu.

7. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, Szef Urzędu zwraca się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 5.

8. Organy, o których mowa w ust. 7, przekazują informację, o której mowa w ust. 7, w terminie 15 dni od dnia otrzymania wniosku.

9. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 7, nie przekaże informacji w terminie, o którym mowa w ust. 8, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

10. Wymiana informacji między Szefem Urzędu a organami, o których mowa w ust. 7, może odbywać się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

11. Decyzja Szefa Urzędu o sprzeciwie jest ostateczna.

12. Szef Urzędu niezwłocznie informuje organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, z adnotacją „ICT”, o wydaniu decyzji o sprzeciwie.

Art. 139o. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa udziela się cudzoziemcowi będącemu pracownikiem kadry kierowniczej, specjalistą lub pracownikiem odbywającym staż, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w jednostce przyjmującej mającej siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec:
 - a) posiada formalne kwalifikacje i spełnia inne warunki, które są wymagane w przypadku zamiaru powierzenia mu wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
 - aa) posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „ICT”, wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej,
 - b) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania,
 - d) po zakończeniu okresu przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa będzie mógł przenieść się z powrotem do pracodawcy macierzystego lub innego przedsiębiorstwa należącego do tej samej grupy przedsiębiorstw, mającego siedzibę poza terytorium Unii Europejskiej;
- 2) umowa, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę, zawarta w formie pisemnej, lub dokument wydany przez pracodawcę macierzystego, stanowiący podstawę przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, określa:
 - a) okres przeniesienia cudzoziemca wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - b) siedzibę jednostki przyjmującej,
 - c) stanowisko cudzoziemca w jednostce przyjmującej,
 - d) wynagrodzenie i inne warunki pracy cudzoziemca w jednostce przyjmującej.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. d, jest:

- 1) wyższe niż dochód uprawniający do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu;

- 2) nie niższe niż wynagrodzenie pracowników wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w tym samym wymiarze czasu pracy pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku;
- 3) nie niższe niż 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w województwie, w którym jednostka przyjmująca ma siedzibę, w roku poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia, ogłoszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa.

Art. 139p. 1. Zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, udziela się na okres nie dłuższy niż okres ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „ICT”, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej.

2. Zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, w przypadku gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w charakterze pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, udziela się na okres do 1 roku, z tym że okres ten nie może być dłuższy niż okres ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „ICT”, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej.

Art. 139q. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, nie zwalnia od spełnienia określonych odrębnymi przepisami wymogów dotyczących wykonywania zawodów regulowanych lub działalności.

Art. 139r. 1. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, gdy cudzoziemiec w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 144, lub posiada takie zezwolenie lub
- 2) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 151, lub posiada takie zezwolenie, lub
- 2a) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 151b, lub posiada takie zezwolenie, lub
- 3) jest pracownikiem przedsiębiorstwa mającego siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej i jest czasowo oddelegowany przez pracodawcę w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) prowadzi działalność gospodarczą, lub
- 5) jest zatrudniony przez agencję pracy tymczasowej lub inne przedsiębiorstwo zajmujące się udostępnianiem pracowników do pracy pod nadzorem i kierownictwem innego przedsiębiorstwa lub jest przenoszony wewnątrz przedsiębiorstwa przy udziale podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług pośrednictwa pracy.

2. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, także gdy wniosek o udzielenie tego zezwolenia został złożony w dniu otrzymania przez Szefa Urzędu zawiadomienia, o którym mowa w art. 139n ust. 1 pkt 3, lub w terminie 14 dni od tego dnia.

Art. 139s. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–4 i 8, udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, odmawia się, gdy:

- 1) upłynął okres ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „ICT”, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej lub
- 2) w postępowaniu w sprawie udzielenia tego zezwolenia osoba składająca wniosek w imieniu i na rzecz jednostki przyjmującej:
 - a) złożyła wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączyła do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznała nieprawdę lub zataiła prawdę albo podrobiła lub przerobiła dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używała jako autentycznego, lub
- 3) podmiot będący pracodawcą macierzystym lub jednostką przyjmującą:
 - a) jest zarządzany lub kontrolowany przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub

- b) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - c) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
 - d) nie prowadzi działalności gospodarczej albo została ogłoszona jego upadłość, lub
- 4) upłynął okres przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na terytorium Unii Europejskiej, który wynosi:
- a) 3 lata – w przypadku pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej lub specjalisty albo
 - b) 1 rok – w przypadku pracy w charakterze pracownika odbywającego staż, lub
- 5) wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy został złożony podczas nielegalnego pobytu cudzoziemca, któremu ma być ono udzielone, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1 oraz art. 100 ust. 1 pkt 1–4 i 8, udzielenia kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, odmawia się, gdy:

- 1) jednostka przyjmująca została ustanowiona głównie w celu ułatwienia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracownikom przenoszonym wewnątrz przedsiębiorstwa lub
- 2) okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie na pobyt czasowy było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone.

Art. 139t. 1. Jednostka przyjmująca składa wniosek o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na tym terytorium.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 108 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku gdy jednostka przyjmująca składa wniosek o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, cudzoziemcowi, który przebywa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przepisy art. 108 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 stosuje się odpowiednio, w razie zgodnego z prawem wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po złożeniu tego wniosku.

Art. 139u. Do zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 139g, art. 139h, art. 139i, art. 139j ust. 3, art. 139k i art. 139m.

Art. 139w. 1. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o udzieleniu lub cofnięciu zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1.

2. Szef Urzędu przekazuje wojewodzie, który udzielił zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1, informacje dotyczące cudzoziemca, któremu zostało ono udzielone, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. d tiret pierwsze.

Rozdział 4

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca delegowanego przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 140. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca delegowanego przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) posiada zezwolenie na pracę w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia mu pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane;
- 2) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 4) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

2. Wysokość miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, powinna być wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

Art. 141. Przepisu art. 100 ust. 1 pkt 9 nie stosuje się do cudzoziemca czasowo oddelegowanego w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, uprawnionego do przebywania i zatrudnienia na terytorium tego państwa.

Rozdział 5

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej

Art. 142. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie działalności gospodarczej na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium oraz spełnione są następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec posiada:
 - a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,
 - c) zgodę właściwego organu na zajmowanie określonego stanowiska lub wykonywanie zawodu, gdy obowiązek jej uzyskania wynika z przepisów odrębnych;
- 2) cudzoziemiec ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania;
- 3) podmiot, który prowadzi działalność gospodarczą:
 - a) w roku podatkowym poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej osiągnął dochód nie niższy niż 12-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w województwie, w którym podmiot ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, w roku poprzedzającym złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa, lub zatrudnia na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej przez okres 1 roku poprzedzającego złożenie wniosku co najmniej 2 pracowników będących obywatelami polskimi lub cudzoziemcami, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - b) wykaże, że posiada środki pozwalające na spełnienie w przyszłości warunków określonych w lit. a lub prowadzi działania pozwalające na spełnienie w przyszłości tych warunków, w szczególności przyczyniające się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia miejsc pracy.

2. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się również do utworzonej przez cudzoziemca spółki komandytowej, komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej albo do spółki, do której cudzoziemiec przystąpił lub której udziały lub akcje objął lub nabył.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej udziela się cudzoziemcowi, którego celem pobytu jest wykonywanie pracy poprzez pełnienie funkcji w zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, którą utworzył lub której udziały lub akcje objął lub nabył, lub prowadzenie spraw spółki komandytowej lub komandytowo-akcyjnej przez komplementariusza, lub działanie w charakterze prokurenta, o ile cudzoziemiec spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, a spółka spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

4. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, stosuje się przepisy art. 140 ust. 2.

5. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, obywatelowi Republiki Tureckiej w związku z prowadzeniem lub zamiarem prowadzenia przez niego działalności gospodarczej na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium, stosuje się przepis art. 41 ust. 1 Protokołu dodatkowego do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją (Dz. Urz. WE L 293 z 29.12.1972, str. 4, z późn. zm.).

Art. 142a. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, limit udzielanych w danym roku kalendarzowym, w okolicznościach, o których mowa w art. 142 ust. 3, zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej, który może obejmować poszczególne województwa, zawody, rodzaje umów, na podstawie których cudzoziemcowi może zostać powierzona wykonywanie pracy, lub rodzaje działalności podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi według klasyfikacji określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzeby rynku pracy, względy bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego oraz zasadę komplementarności zatrudnienia cudzoziemców w stosunku do obywateli polskich.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych ogłasza osiągnięcie limitów, o których mowa w ust. 1, w danym roku kalendarzowym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia.

Art. 143. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100, udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej w okolicznościach, o których mowa w art. 142 ust. 3, cudzoziemcowi odmawia się, gdy w danym roku kalendarzowym został osiągnięty dotyczący tego cudzoziemca limit udzielonych zezwoleń określony w przepisach wydanych na podstawie art. 142a ust. 1.

2. Do odmowy udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej w okolicznościach, o których mowa w art. 142 ust. 3, stosuje się przepisy art. 117 pkt 1 i 2.

Art. 143a. 1. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej w okolicznościach, o których mowa w art. 142 ust. 3, określa się okres ważności tego zezwolenia i wskazuje się:

- 1) podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy;
- 2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

2. Jeżeli cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę określone odrębnymi przepisami, w decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej, poza okresem ważności zezwolenia, zamieszcza się informację, że cudzoziemiec jest uprawniony do wykonywania pracy na warunkach określonych w przepisie będącym podstawą zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.

Rozdział 6

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach. Mobilność studenta

Art. 144. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach udziela się cudzoziemcowi, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podjęcie lub kontynuacja studiów w jednostce prowadzącej studia zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, chyba że ta jednostka nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia albo w jednostce prowadzącej studia, która nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia, w stosunku do której nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1, oraz gdy są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec przedłoży:
 - a) zaświadczenie jednostki prowadzącej studia o przyjęciu na studia lub o kontynuacji studiów,
 - b) dowód uiszczenia opłaty, jeżeli podejmuje lub kontynuuje studia odpłatne;
- 2) cudzoziemiec posiada:
 - a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz kosztów studiów.

1a. Wysokość miesięcznych środków finansowych, po odliczeniu środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, jest wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

1b. Uważa się, że koszty zamieszkania, o których mowa w ust. 1a, obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawę do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych.

1c. Przy ustalaniu wysokości miesięcznych środków finansowych, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, nie odlicza się środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 1b, jeżeli cudzoziemiec jest obywatelem państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 113b.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach udziela się także cudzoziemcowi, który zamierza odbyć kurs przygotowawczy do podjęcia nauki na tych studiach i spełnia warunki określone w ust. 1, jeżeli jest obywatelem państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 18.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach udziela się cudzoziemcowi także, gdy studia stanowiące kontynuację lub uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie są objęte programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności ani porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną i są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec spełnia warunki określone w ust. 1;
- 2) jednostka prowadząca studia została zatwierdzona przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, chyba że ta jednostka nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia albo w stosunku do jednostki prowadzącej studia, która nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia, nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1.

4. Jednostkę prowadzącą studia zatwierdza się na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, w drodze decyzji, na wniosek tej jednostki, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) jednostka prowadząca studia istnieje od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i w tym czasie prowadziła ona działalność polegającą na prowadzeniu studiów;
- 2) nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Obowiązkowi zatwierdzenia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów nie podlegają:

- 1) uczelnie akademickie w rozumieniu art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- 2) uczelnie zawodowe w rozumieniu art. 15 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, które są publicznymi uczelniami zawodowymi;
- 3) uczelnie wojskowe, o których mowa w art. 433 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- 4) uczelnie służb państwowych, o których mowa w art. 433 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- 5) uczelnie prowadzone przez kościoły i związki wyznaniowe, których stosunek do Rzeczypospolitej Polskiej reguluje umowa międzynarodowa lub ustawa;
- 6)³⁰⁾ instytuty badawcze w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 498 oraz z 2023 r. poz. 1672) oraz instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, o których mowa w art. 42 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796).

6. Przed wydaniem decyzji o zatwierdzeniu jednostki prowadzącej studia minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 2 lub 3.

7. Organy, o których mowa w ust. 6, przekazują informację, o której mowa w ust. 6, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

8. W szczególnie uzasadnionym przypadku termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

9. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 6, nie przekaze informacji w terminach, o których mowa w ust. 7 i 8, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

10. Przed wydaniem decyzji w sprawie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki o opinię w tej sprawie.

³⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 19 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

11. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki przekazuje opinię, o której mowa w ust. 10, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania opinii.

12. W przypadku braku opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w terminie, o którym mowa w ust. 11, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

13. Jednostkę prowadzącą studia zatwierdza się na okres 5 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach na okres krótszy.

14. Do przedłużenia okresu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia stosuje się przepisy ust. 4–13.

15. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać decyzję o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia lub cofnięciu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia, gdy ta jednostka:

- 1) podlega likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności polegającej na prowadzeniu studiów, uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów lub
- 2) działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) nie dokonuje zawiadomień, o których mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5, lub
- 4) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 149 ust. 3 lub w art. 149b ust. 13, lub
- 5) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - a) ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - b) ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - c) skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
- 6) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
- 7) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 8) nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych, o których mowa w art. 344 ust. 1 lub art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

16. Jednostka prowadząca studia, której odmówiono przedłużenia okresu zatwierdzenia lub której cofnięto zatwierdzenie, ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 15 pkt 2 lub 3, nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie przed upływem 5 lat od dnia, w którym decyzja w sprawie odmowy przedłużenia lub cofnięcia stała się ostateczna.

17. Aktualna lista zatwierdzonych jednostek prowadzących studia jest ogłaszana w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

18. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, państwa, których obywatelom odbywającym kurs przygotowawczy do podjęcia nauki na studiach udziela się zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, uwzględniając potrzeby polskiej polityki migracyjnej.

Art. 144a. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych z urzędu lub na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub ministra właściwego do spraw zagranicznych może wydać decyzję o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia, o której mowa w art. 144 ust. 5, na okres do 5 lat, jeżeli:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub
- 2) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) jednostka ta:
 - a) podlega likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności polegającej na prowadzeniu studiów, uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów lub
 - b) działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub

- c) nie dokonuje zawiadomień, o których mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5, lub
- d) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 149 ust. 3 lub w art. 149b ust. 13, lub
- e) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
- f) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
- g) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- h) nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych, o których mowa w art. 344 ust. 1 lub art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. Przed wydaniem decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki o opinię w tej sprawie.

3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki przekazuje opinię, o której mowa w ust. 2, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania opinii.

4. W przypadku braku opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w terminie, o którym mowa w ust. 3, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

5. Aktualna lista jednostek prowadzących studia, w stosunku do których wydano decyzję, o której mowa w ust. 1, jest ogłaszana w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 144b. 1. Jednostka prowadząca studia, w stosunku do której została wydana decyzja o:

- 1) odmowie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia,
- 2) odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia,
- 3) cofnięciu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia,
- 4) zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1

– od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, nie może prowadzić przyjęć cudzoziemców na studia.

2. Cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 144, przed dniem, o którym mowa w ust. 1, może kontynuować kształcenie w jednostce prowadzącej studia, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w ust. 1.

3. W postępowaniach w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 144, cudzoziemcowi kontynuującemu kształcenie w jednostce prowadzącej studia, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się wymogu związanego z obowiązkiem zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia.

Art. 145. 1. Pierwszego zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1 i 3, cudzoziemcowi, który podejmuje studia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pierwszym roku, udziela się na okres 15 miesięcy, a w przypadku gdy studia są objęte programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, pierwszego zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1, udziela się na okres 2 lat.

2. Jeżeli okoliczność będąca podstawą ubiegania się o zezwolenie, o którym mowa w art. 144 ust. 1 i 3, uzasadnia pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres krótszy niż określony w ust. 1, pierwszego zezwolenia cudzoziemcowi, który podejmuje studia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pierwszym roku, udziela się na czas trwania roku akademickiego lub studiów przedłużony o 3 miesiące.

3. Zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1, w okolicznościach, o których mowa w art. 144 ust. 2, udziela się na okres trwania kursu przygotowawczego do podjęcia nauki w celu kształcenia się na studiach przedłużony o 3 miesiące.

4. Kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 144, udziela się na okres studiów lub na okres kursu przygotowawczego do podjęcia nauki na tych studiach przedłużony o 3 miesiące, nie dłuższy jednak niż 3 lata.

Art. 145a. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, gdy cudzoziemiec w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, udzielone w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze pracownika odbywającego staż lub
- 2) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 127, lub posiada takie zezwolenie.

Art. 146. (uchylony)

Art. 147. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 144, gdy:

- 1) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez cudzoziemca oświadczeń odnośnie do celu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że cel pobytu cudzoziemca mógłby być inny niż deklarowany.

2. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 oraz w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, w przypadku ponownego ubiegania się o udzielenie pierwszego zezwolenia albo ubiegania się o udzielenie kolejnego zezwolenia, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 144, gdy okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie na pobyt czasowy było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone.

3. W przypadku ponownego ubiegania się o udzielenie pierwszego zezwolenia albo ubiegania się o udzielenie kolejnego zezwolenia, cudzoziemcowi można odmówić udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 144, gdy cudzoziemiec został skreślony z listy studentów lub doktorantów.

Art. 148. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, zezwolenie, o którym mowa w art. 144, cofa się, gdy:

- 1) okoliczności sprawy wskazują, że jest wykorzystywane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone, lub
- 2) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4, 5 lub 8, lub
- 3) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemcowi można cofnąć zezwolenie, o którym mowa w art. 144, gdy został skreślony z listy studentów lub doktorantów.

Art. 148a. 1. Zaświadczenie, o którym mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. a, zawiera następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości oraz nazwę państwa, które go wydało;
- 5) nazwę i adres jednostki prowadzącej studia;
- 6) termin rozpoczęcia kształcenia na studiach;
- 7) okres kształcenia na studiach, na jaki cudzoziemiec został przyjęty;
- 8) kierunek studiów, a w przypadku szkoły doktorskiej – dyscypliny naukowe albo artystyczne;
- 9) określenie rodzaju studiów i informację o ich odpłatności;
- 10) informację, w jakim języku odbywają się studia, oraz o poziomie biegłości językowej wymaganym do ich odbycia;
- 11) informację, czy cudzoziemiec jest objęty programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną oraz nazwę programu lub porozumienia i nazwę oraz adres jednostek prowadzących studia, objętych tym porozumieniem;
- 12) jeżeli zaświadczenie dotyczy kontynuacji studiów – informację dotyczącą dotychczasowej realizacji toku studiów i zaliczenia przez niego wymaganych programem studiów przedmiotów.

1a. Jednostka prowadząca studia, wydając zaświadczenie, o którym mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. a, dołącza wydruk karty okresowych osiągnięć studenta, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię tej karty, obrazującą dotychczasowy przebieg procesu kształcenia cudzoziemca w tej jednostce, jeżeli dotyczy ono kontynuacji studiów.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. a, mając na uwadze konieczność uzyskania informacji niezbędnych do wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1, oraz ujednoczenia danych zawartych w zaświadczeniu i jego formy.

Art. 148b. 1. Organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia w celu kształcenia się na studiach dokonuje sprawdzenia danych cudzoziemca w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 tej ustawy.

2. Domniemywa się, że dane wpisane do wykazów, o których mowa w ust. 1, są prawdziwe. Domniemanie to może być obalone tylko wskutek przeprowadzenia dowodu z dokumentu urzędowego, w szczególności zaświadczenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. a, wydanego przez jednostkę prowadzącą studia.

Art. 149. 1. Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, prowadzi się z uwzględnieniem terminu rozpoczęcia nauki przewidzianego programem studiów.

1a. (uchylony)

1b. (uchylony)

2. O udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, wojewoda zawiadamia rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, wskazanej przez cudzoziemca we wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia.

3. Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów.

4. Wojewoda dokonuje sprawdzenia danych cudzoziemców, którym udzielił zezwoleń na pobyt czasowy na podstawie art. 144 ust. 1 lub 3, w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 tej ustawy, w każdym roku okresu ważności zezwolenia w okresie przypadającym bezpośrednio po dniu 1 marca i 1 czerwca.

5. Jeżeli zezwolenia na pobyt czasowy udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji, sprawdzenia, o którym mowa w ust. 4, dokonuje wojewoda, który orzekał w sprawie udzielenia tego zezwolenia w pierwszej instancji.

Art. 149a. Jeżeli cudzoziemiec posiadający wizę krajową w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, lub zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach zamierza korzystać z mobilności studenta w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jednostka prowadząca studia, w której cudzoziemiec odbywa studia, mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub jednostka prowadząca studia, w której cudzoziemiec zamierza odbywać studia, mająca siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec zamierza korzystać z tej mobilności, lub cudzoziemiec zamierzający korzystać z tej mobilności, zawiadamiają o tym zamiarze właściwy organ tego państwa członkowskiego oraz Szefa Urzędu, o ile przepisy obowiązujące w tym państwie członkowskim przewidują wymóg takiego zawiadomienia.

Art. 149b. 1. Mobilność studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalna, w przypadku gdy łącznie są spełnione następujące warunki:

- 1) celem pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca będącego studentem lub doktorantem jest kontynuacja lub uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) cudzoziemiec jest objęty programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną;
- 3) posiadany przez cudzoziemca dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wiza długoterminowa, wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, zawiera adnotację „student”;

- 4) okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu kontynuacji lub uzupełnienia studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie przekracza 360 dni;
- 5) Szef Urzędu otrzymał zawiadomienie od jednostki prowadzącej studia mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 144 ust. 4–14, chyba że ta jednostka nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia, albo od jednostki prowadzącej studia, która nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia, w stosunku do której nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1, o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z tej mobilności i nie wydał decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, sporządza się w języku polskim i wnosi się na piśmie w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych. Zawiadomienie to zawiera następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) płeć;
- 4) obywatelstwo;
- 5) serię, numer i termin ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu podróży;
- 6) planowany okres lub okresy kontynuacji lub uzupełnienia studiów;
- 7) nazwę państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „student”;
- 8) okres ważności dokumentu pobytowego lub okres ważności i dopuszczalny okres pobytu wskazany w wizie długoterminowej, o których mowa w pkt 7;
- 9) nazwę programu unijnego lub programu wielostronnego obejmującego środki w zakresie mobilności lub porozumienia między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującego mobilność wewnątrzunijną;
- 10) nazwę i adres jednostki prowadzącej studia mającej siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w pkt 7, w której dotąd cudzoziemiec odbywał studia;
- 11) nazwę i adres jednostki prowadzącej studia mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w której cudzoziemiec zamierza kontynuować lub uzupełniać studia podjęte na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 12) imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby lub osób uprawnionych do reprezentowania jednostki prowadzącej studia mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, jednostka prowadząca studia załącza dowód:

- 1) posiadania przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizy długoterminowej, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, zawierających adnotację „student”;
- 2) posiadania przez cudzoziemca ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) posiadania przez cudzoziemca wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „student”, w wysokości określonej w art. 144 ust. 1a i w przepisach wydanych na podstawie art. 150;
- 4) uiszczenia przez cudzoziemca opłaty za studia, jeżeli kontynuacja lub uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej następuje odpłatnie.

4. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, sporządzone w języku obcym dołącza się wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski.

5. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, liczy się od dnia doręczenia Szefowi Urzędu zawiadomienia wraz ze wszystkimi dokumentami, o których mowa w ust. 3, i pod warunkiem spełnienia wymogu, o którym mowa w ust. 4.

6. Szef Urzędu wydaje decyzję o sprzeciwie, w przypadku gdy:

- 1) okres ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wize długoterminowej, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, zawierających adnotację „student”, nie obejmuje okresu planowanej mobilności studenta lub
- 2) cudzoziemiec nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) cudzoziemiec nie posiada wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „student”, w wysokości określonej w art. 144 ust. 1a i w przepisach wydanych na podstawie art. 150, lub
- 4) cudzoziemiec nie uiścił opłaty za studia, lub
- 5) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) jednostka prowadząca studia nie prowadzi rzeczywistej działalności polegającej na prowadzeniu studiów lub jest likwidowana, lub
- 7) zawiadomienie zawiera nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączone do niego dokumenty zawierają takie dane lub informacje, lub zostały podrobione lub przerobione, lub
- 8) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 9)¹⁴⁾ dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 10) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

7. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, Szef Urzędu zwraca się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 5 lub 10.

8. Organy, o których mowa w ust. 7, przekazują informację, o której mowa w ust. 7, w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku.

9. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 7, nie przekaże informacji w terminie, o którym mowa w ust. 8, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

10. Wymiana informacji między Szefem Urzędu a organami, o których mowa w ust. 7, może odbywać się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

11. Decyzja Szefa Urzędu o sprzeciwie jest ostateczna.

12. Szef Urzędu niezwłocznie informuje organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „student”, o wydaniu decyzji o sprzeciwie.

13. Jednostka prowadząca studia mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która dokonała zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, niezwłocznie zawiadamia pisemnie Szefa Urzędu o skreśleniu z listy studentów lub doktorantów cudzoziemca korzystającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności studenta.

14. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 13, Szef Urzędu niezwłocznie przekazuje Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.

15. Cudzoziemiec, który rozpoczął korzystanie z mobilności studenta, przed dniem, o którym mowa w art. 144b ust. 1, może kontynuować kształcenie w jednostce prowadzącej studia, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w art. 144b ust. 1.

Art. 149c. 1. Szef Urzędu przekazuje wojewodzie, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, zawiadomienie, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. f tiret drugie, oraz informacje o sprzeciwie wobec mobilności, której dotyczy to zawiadomienie, uzyskane od innych państw członkowskich Unii Europejskiej, dotyczące cudzoziemca, któremu to zezwolenie zostało udzielone.

2. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach udzielonego cudzoziemcowi, który korzysta z mobilności studenta w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

3. Szef Urzędu niezwłocznie przekazuje informację o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach organom państw członkowskich Unii Europejskiej, w których cudzoziemiec, któremu zostało udzielone to zezwolenie, korzysta z mobilności studenta.

4. Szef Urzędu niezwłocznie przekazuje Komendantowi Głównemu Straży Granicznej informację o cofnięciu dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizy długoterminowej, z adnotacją „student”, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, cudzoziemcowi, który korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności studenta.

Art. 150. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec podejmujący lub kontynuujący studia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, uwzględniając zróżnicowanie wysokości tych środków w zależności od państwa, z którego cudzoziemiec przybył;
- 2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków finansowych, o których mowa w pkt 1, oraz środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca oraz członków jego rodziny, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 2 lit. b, zgodnie z prawem, uwzględniając potrzebę skutecznej weryfikacji możliwości uzyskania tych środków.

Rozdział 7

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa naukowca

Art. 151. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych udziela się cudzoziemcowi będącemu naukowcem, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych w jednostce naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, oraz są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec posiada:
 - a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo przedstawi dokumenty potwierdzające posiadanie tych środków,
 - c) pisemne oświadczenie jednostki naukowej, w którym zobowiązuje się ona do zwrotu kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, pokrytych z budżetu państwa przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu cudzoziemca, jeżeli przesłanką wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, zawarta z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako umowa o pracę, umowa o dzieło, umowa zlecenia lub inna umowa cywilnoprawna, określa:
 - a) tytuł lub cel badań naukowych lub prac rozwojowych lub ich przedmiot,
 - b) zobowiązanie naukowca do uczestniczenia w prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - c) zobowiązanie jednostki naukowej do zapewnienia naukowcowi warunków do zrealizowania jego zobowiązania,
 - d) datę rozpoczęcia i zakończenia lub szacowany czas trwania badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - e) wynagrodzenie naukowca oraz inne warunki jego pracy,
 - f) informację na temat planowanych badań naukowych lub prac rozwojowych na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

1a. Wysokość miesięcznych środków finansowych, po odliczeniu środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, jest wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

1b. Uważa się, że koszty zamieszkania, o których mowa w ust. 1a, obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawę do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych.

1c. Przy ustalaniu wysokości miesięcznych środków finansowych, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, nie odlicza się środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 1b, jeżeli cudzoziemiec jest obywatelem państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 113b.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. Jednostkę naukową zatwierdza się na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, w drodze decyzji, na wniosek tej jednostki, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) jednostka naukowa istnieje od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i w tym czasie prowadziła ona działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły;
- 2) nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej.

4a. Przed wydaniem decyzji o zatwierdzeniu jednostki naukowej, minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 2 lub 3.

4b. Organy, o których mowa w ust. 4a, przekazują informację, o której mowa w ust. 4a, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

4c. W szczególnie uzasadnionym przypadku termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

4d. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 4a, nie przekaze informacji w terminach, o których mowa w ust. 4b i 4c, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

4e. Przed wydaniem decyzji w sprawie zatwierdzenia jednostki naukowej minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki o opinię w tej sprawie.

4f. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki przekazuje opinię, o której mowa w ust. 4e, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania opinii.

4g. W przypadku braku opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w terminie, o którym mowa w ust. 4f, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

4h. Jednostkę naukową zatwierdza się na okres 5 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach na okres krótszy.

5. Do przedłużenia okresu zatwierdzenia jednostki naukowej stosuje się przepisy ust. 4-4h.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać decyzję o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia albo o cofnięciu zatwierdzenia jednostki naukowej, w przypadku gdy:

- 1) jednostka naukowa zaprzestała prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, lub
- 2) jednostka naukowa nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 152 ust. 4 i art. 156, o ile mają do niej zastosowanie, lub
- 3) umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych została zawarta wskutek poświadczenia nieprawdy lub bez dochowania należytej staranności, lub
- 4) w postępowaniu w sprawie zatwierdzenia jednostki naukowej osoba składająca wniosek w imieniu i na rzecz tej jednostki:
 - a) złożyła wniosek zawierający fałszywe informacje lub dołączyła do niego dokumenty zawierające takie informacje lub
 - b) zeznała nieprawdę lub zataiła prawdę albo podrobiła lub przerobiła dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używała jako autentycznego.

7. Jednostka naukowa, której odmówiono przedłużenia okresu zatwierdzenia lub której cofnięto zatwierdzenie ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 2 i 3, nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się decyzji o odmowie przedłużenia jego okresu lub cofnięciu zatwierdzenia.

8. Aktualna lista zatwierdzonych jednostek naukowych jest ogłaszana w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 151a. 1. Jednostka naukowa, w stosunku do której została wydana decyzja o:

- 1) odmowie zatwierdzenia jednostki naukowej,
- 2) odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia jednostki naukowej,
- 3) cofnięciu zatwierdzenia jednostki naukowej

– od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, nie może przyjmować cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych.

2. Cudzoziemiec, któremu przed dniem, o którym mowa w ust. 1, udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b, może kontynuować badania naukowe lub prace rozwojowe w jednostce, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w ust. 1.

3. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b, cudzoziemcowi kontynuującemu odpowiednio badania naukowe lub korzystanie z mobilności długoterminowej naukowca w jednostce naukowej, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się jednorazowo wymogu związanego z obowiązkiem zatwierdzenia jednostki naukowej.

Art. 151b. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca udziela się cudzoziemcowi będącemu naukowcem, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie części badań naukowych lub prac rozwojowych w jednostce naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 151 ust. 4–5, oraz są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec:
 - a) posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej,
 - b) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania,
 - d) posiada wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, albo przedstawi dokumenty potwierdzające posiadanie tych środków;
- 2) umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, na podstawie której cudzoziemiec ma prowadzić część badań naukowych lub prac rozwojowych w jednostce naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zawarta z tą jednostką jako umowa o pracę, umowa o dzieło, umowa zlecenia lub inna umowa cywilnoprawna, określa:
 - a) tytuł lub cel badań naukowych lub prac rozwojowych lub ich przedmiot,
 - b) zobowiązanie naukowca do uczestniczenia w prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - c) zobowiązanie jednostki naukowej do zapewnienia naukowcowi warunków do zrealizowania jego zobowiązania,
 - d) datę rozpoczęcia i zakończenia lub szacowany czas trwania badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - e) wynagrodzenie naukowca oraz inne warunki jego pracy.

2. Wysokość miesięcznych środków finansowych, po odliczeniu środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d, jest wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

3. Uważa się, że koszty zamieszkania, o których mowa w ust. 2, obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawę do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych.

4. Przy ustalaniu wysokości miesięcznych środków finansowych, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, nie odlicza się kosztów środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 3, jeżeli cudzoziemiec jest obywatelem państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 113b.

Art. 152. 1. Jednostka naukowa zawiera z naukowcem umowę o przyjęciu go w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, gdy ich prowadzenie zostało zatwierdzone przez właściwe organy jednostki naukowej.

2. Organy jednostki naukowej, rozpatrując zatwierdzenie prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, uwzględniają:

- 1) cel i czas trwania badań naukowych lub prac rozwojowych oraz środki finansowe niezbędne do ich przeprowadzenia;
- 2) dokumenty potwierdzające kwalifikacje naukowca istotne ze względu na prowadzone badania naukowe lub prace rozwojowe.

3. (uchylony)

4. Jednostka naukowa wydaje naukowcowi pisemne oświadczenie, w którym zobowiązuje się do poniesienia kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku, o którym mowa w art. 337 ust. 5.

5. Umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych wygasa, w przypadku gdy odmówiono cudzoziemcowi wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy.

Art. 153. 1. Jeżeli okoliczność będąca podstawą ubiegania się o zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych uzasadnia pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres krótszy niż 3 lata, zezwolenia udziela się na okres prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca udziela się na okres prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż okres ważności dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub okres pobytu wynikający z wizy długoterminowej, z adnotacją „naukowiec”, wydanej przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej.

Art. 154. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 151, gdy jednostka naukowa działa głównie w celu ułatwiania naukowcom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych odmawia się, gdy okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie na pobyt czasowy było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca odmawia się w przypadkach, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, oraz gdy upłynął okres ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizy długoterminowej, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, z adnotacją „naukowiec”, lub dopuszczalny okres pobytu wskazany w tej wizie.

Art. 154a. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych albo zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca cofa się, gdy:

- 1) okoliczności sprawy wskazują, że jest wykorzystywane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone lub
- 2) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4, 5 lub 8, lub
- 3) jednostka naukowa działa głównie w celu ułatwiania naukowcom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 155. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca, gdy cudzoziemiec w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, udzielone w celu wykonywania pracy w charakterze pracownika odbywającego staż lub
- 2) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 127, lub posiada takie zezwolenie.

2. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca także, gdy wniosek o udzielenie tego zezwolenia został złożony w tym samym dniu lub w terminie 14 dni od dnia otrzymania przez Szefa Urzędu zawiadomienia, o którym mowa w art. 156b ust. 1 pkt 3.

Art. 155a. (uchylony)

Art. 156. 1. Jednostka naukowa informuje niezwłocznie wojewodę, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca lub przed którym toczy się postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi takich zezwoleń, o zdarzeniach mogących stanowić przeszkodę w wykonaniu umowy o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych.

2. Jeżeli zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji lub przed Szefem Urzędu toczy się postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi takich zezwoleń, informację, o której mowa w ust. 1, kieruje się do wojewody, który orzekał w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w pierwszej instancji.

3. Jednostka naukowa sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych pisemne potwierdzenie wykonania wszystkich badań naukowych lub prac rozwojowych, których dotyczyła umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, w terminie 2 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy.

Art. 156a. Jeżeli cudzoziemiec posiadający wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych lub zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych zamierza korzystać z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jednostka naukowa, w której ten cudzoziemiec prowadzi badania naukowe lub prace rozwojowe, mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub instytucja naukowa, w której cudzoziemiec zamierza prowadzić badania naukowe lub prace rozwojowe, mająca siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec zamierza korzystać z tej mobilności, lub cudzoziemiec zamierzający korzystać z tej mobilności, zawiadamiają o tym zamiarze właściwy organ tego państwa członkowskiego oraz Szefa Urzędu, o ile przepisy obowiązujące w tym państwie członkowskim przewidują wymóg takiego zawiadomienia.

Art. 156b. 1. Mobilność krótkoterminowa naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalna, w przypadku gdy są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) celem pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca będącego naukowcem jest prowadzenie części badań naukowych lub prac rozwojowych w jednostce naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 151 ust. 4–5;
- 2) posiadany przez cudzoziemca dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wiza długoterminowa, wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, zawiera adnotację „naukowiec”;
- 3) Szef Urzędu otrzymał zawiadomienie od jednostki naukowej, o której mowa w pkt 1, o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z tej mobilności i nie wydał decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, sporządza się w języku polskim i wnosi się na piśmie w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych. Zawiadomienie to zawiera następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) płeć;
- 4) obywatelstwo;
- 5) serię, numer i termin ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu podróży;
- 6) planowany okres lub okresy prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych przez naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) nazwę państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową z adnotacją „naukowiec”;

- 8) okres ważności dokumentu pobytowego lub okres ważności i dopuszczalny okres pobytu wskazany w wizie długoterminowej, o których mowa w pkt 7;
- 9) nazwę i adres instytucji naukowej z siedzibą na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w pkt 7, w której cudzoziemiec prowadzi lub dotąd prowadził badania naukowe lub prace rozwojowe;
- 10) nazwę i adres jednostki naukowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w której mają być prowadzone badania naukowe lub prace rozwojowe;
- 11) imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby lub osób uprawnionych do reprezentowania jednostki naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jednostka naukowa załącza:

- 1) dowód posiadania przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizey długoterminowej, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, zawierających adnotację „naukowiec”;
- 2) dowód posiadania przez cudzoziemca ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) dowód posiadania przez cudzoziemca wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, w wysokości określonej w art. 151 ust. 1a i w przepisach wydanych na podstawie art. 157;
- 4) umowę o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, na podstawie której cudzoziemiec ma prowadzić część badań naukowych lub prac rozwojowych w jednostce naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, zawartej z tą jednostką jako umowa o pracę, umowa o dzieło, umowa zlecenia lub inna umowa cywilnoprawna, i określającej:
 - a) tytuł lub cel badań naukowych lub prac rozwojowych lub ich przedmiot,
 - b) zobowiązanie naukowca do uczestniczenia w prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - c) zobowiązanie jednostki naukowej do zapewnienia naukowcowi warunków do zrealizowania jego zobowiązania,
 - d) datę rozpoczęcia i zakończenia lub szacowany czas trwania badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - e) wynagrodzenie naukowca oraz inne warunki jego pracy.

4. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, sporządzone w języku obcym dołącza się wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski.

5. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, liczy się od dnia doręczenia Szefowi Urzędu zawiadomienia wraz ze wszystkimi dokumentami, o których mowa w ust. 3, i pod warunkiem spełnienia wymogu, o którym mowa w ust. 4.

6. Szef Urzędu wydaje decyzję o sprzeciwie, w przypadku gdy:

- 1) okres ważności posiadanego przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizey długoterminowej, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, zawierających adnotację „naukowiec”, nie obejmuje okresu planowanej mobilności krótkoterminowej naukowca lub
- 2) cudzoziemiec nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 3) cudzoziemiec nie posiada wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, w wysokości określonej w art. 151 ust. 1a i w przepisach wydanych na podstawie art. 157, lub
- 4) jednostka naukowa działa głównie w celu ułatwienia niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 5) jednostka naukowa nie prowadzi rzeczywistej działalności naukowej lub została ogłoszona jej upadłość albo jest ona likwidowana, lub
- 6) zawiadomienie zawiera nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączone do niego dokumenty zawierają takie dane lub informacje, lub zostały podrobione lub przerobione, lub

- 7) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 8)¹⁴⁾ dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 9) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

7. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, Szef Urzędu zwraca się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 4 lub 9.

8. Organy, o których mowa w ust. 7, przekazują informację, o której mowa w ust. 7, w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku.

9. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 7, nie przekaże informacji w terminie, o którym mowa w ust. 8, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

10. Wymiana informacji między Szefem Urzędu a organami, o których mowa w ust. 7, może odbywać się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

11. Decyzja Szefa Urzędu o sprzeciwie jest ostateczna.

12. Szef Urzędu niezwłocznie informuje organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, o wydaniu decyzji o sprzeciwie.

13. Cudzoziemiec, który rozpoczął korzystanie z mobilności krótkoterminowej naukowca, przed dniem, o którym mowa w art. 151a ust. 1, może kontynuować prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych w jednostce naukowej, w stosunku do której została wydana decyzja, o której mowa w art. 151a ust. 1.

Art. 156c. 1. Szef Urzędu przekazuje wojewodzie, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, informacje dotyczące cudzoziemca, któremu zostało ono udzielone, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. c tiret drugie, lub zawiadomienie, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. f tiret trzecie, oraz informacje o sprzeciwie wobec mobilności, której dotyczy to zawiadomienie, uzyskane od innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

2. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych cudzoziemcowi, który korzysta z mobilności krótkoterminowej naukowca lub mobilności długoterminowej naukowca.

3. Szef Urzędu niezwłocznie przekazuje informację o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych organom państw członkowskich Unii Europejskiej, w których cudzoziemiec, któremu zostało udzielone to zezwolenie, korzysta z mobilności krótkoterminowej naukowca lub mobilności długoterminowej naukowca.

Art. 156d. 1. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o udzieleniu lub cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca.

2. Szef Urzędu przekazuje wojewodzie, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca, informacje, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. d tiret trzecie, dotyczące cudzoziemca, któremu to zezwolenie zostało udzielone.

Art. 157. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej badania naukowe lub prace rozwojowe dla siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, uwzględniając zróżnicowanie wysokości tych środków w zależności od państwa, z którego cudzoziemiec przybył;
- 2) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec korzystający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności długoterminowej naukowca dla siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, uwzględniając konieczność posiadania przez cudzoziemca tych środków w wysokości zapewniającej rzeczywistą możliwość odbycia podróży powrotnej do tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 3) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków finansowych, o których mowa w pkt 1 i 2, oraz środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca oraz członków jego rodziny, o których mowa w art. 151 ust. 1 pkt 1 lit. b i art. 151b ust. 1 pkt 1 lit. d, zgodnie z prawem, uwzględniając potrzebę skutecznej weryfikacji możliwości uzyskania tych środków.

Rozdział 7a

Zezwolenie na pobyt czasowy dla stażysty

Art. 157a. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy dla stażysty udziela się cudzoziemcowi, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest odbycie stażu u organizatora stażu zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec:
 - a) przedstawi dokument potwierdzający ukończenie studiów wyższych w ciągu 2 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia lub dokument potwierdzający odbywanie poza granicami Unii Europejskiej studiów wyższych,
 - b) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania,
 - d) posiada wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz kosztów odbywania stażu,
 - e) posiada pisemne oświadczenie organizatora stażu, w którym zobowiązuje się on do poniesienia kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku, o którym mowa w art. 337 ust. 6;
- 2) umowa, na podstawie której cudzoziemiec będzie odbywał staż, zawarta w formie pisemnej z organizatorem stażu, określa:
 - a) opis programu stażu, zawierający informacje o jego celu edukacyjnym lub składnikach edukacyjnych, szkoleniu teoretycznym i praktycznym, stanowisku, na którym będzie odbywać się staż, języku, w którym będzie odbywał się staż, poziomie biegłości językowej niezbędnej do odbywania stażu, zakresie i rodzaju wykonywanych zadań, zakresie wiedzy, umiejętności praktycznych i doświadczenia zawodowego, przewidzianych do nabycia,
 - b) czas trwania stażu,
 - c) warunki odbywania i nadzorowania stażu, w tym określenie miejsca wykonywania stażu oraz wyznaczenie opiekuna stażysty,
 - d) godziny odbywania stażu,
 - e) prawa i obowiązki stron dotyczące:
 - pokrywania kosztów odbywania stażu,
 - niezbędnych badań lekarskich,
 - ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków,
 - dni wolnych,
 - warunków rozwiązania umowy,
 - f) sposób potwierdzenia zdobytej wiedzy, umiejętności praktycznych i doświadczenia zawodowego;
- 3) staż będzie adekwatny do dziedziny i poziomu ukończonych lub odbywanych studiów;
- 4) cudzoziemiec ukończył kurs języka polskiego lub innego języka, w którym odbywa się staż, lub odbywa taki kurs, na poziomie biegłości językowej niezbędnym do odbywania stażu.

2. Przed podpisaniem umowy, o której mowa w ust. 1 pkt 2, organizator stażu jest obowiązany do przedstawienia cudzoziemcowi tłumaczenia umowy na język dla niego zrozumiały.

3. Wysokość miesięcznych środków finansowych, po odliczeniu środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d, jest wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

4. Uważa się, że koszty zamieszkania, o których mowa w ust. 3, obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawę do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych.

5. Przy ustalaniu wysokości miesięcznych środków finansowych, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, nie odlicza się środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 4, jeżeli cudzoziemiec jest obywatelem państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 113b.

6. Organizatora stażu zatwierdza się na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia stażu, w drodze decyzji, na wniosek tego organizatora, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) organizator stażu istnieje od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i w tym czasie prowadził działalność uzasadniającą przyjmowanie stażystów;
- 2) nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej.

7. Przed wydaniem decyzji o zatwierdzeniu organizatora stażu minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 6 pkt 2 lub 3.

8. Organy, o których mowa w ust. 7, przekazują informację, o której mowa w ust. 7, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

9. W szczególnie uzasadnionym przypadku termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

10. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 7, nie przekaze informacji w terminach, o których mowa w ust. 8 i 9, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

11. Przed wydaniem decyzji w sprawie zatwierdzenia organizatora stażu minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do ministra właściwego do spraw pracy o opinię w tej sprawie.

12. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje opinię, o której mowa w ust. 11, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania opinii.

13. W przypadku braku opinii ministra właściwego do spraw pracy w terminie, o którym mowa w ust. 12, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

14. Organizatora stażu zatwierdza się na okres 2 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach na okres krótszy.

15. Do przedłużenia okresu zatwierdzenia organizatora stażu stosuje się przepisy ust. 6–14.

16. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać decyzję o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia lub cofnięciu zatwierdzenia organizatora stażu, gdy ten organizator stażu:

- 1) podlega likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia stażu lub
- 2) działa głównie w celu ułatwiania stażystom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

17. Organizator stażu, któremu odmówiono przedłużenia okresu zatwierdzenia lub któremu cofnięto zatwierdzenie, ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 16 pkt 2, nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie przed upływem 5 lat od dnia, w którym decyzja w sprawie odmowy przedłużenia lub cofnięcia stała się ostateczna.

18. Aktualna lista zatwierdzonych organizatorów stażu jest ogłaszana w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 157b. 1. Zezwolenia, o którym mowa w art. 157a ust. 1, udziela się na okres niezbędny do realizacji umowy, na podstawie której cudzoziemiec będzie odbywał staż, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

2. Kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 157a ust. 1, można udzielić jednorazowo na okres niezbędny do zakończenia realizacji umowy dotyczącej odbywania stażu, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

Art. 157c. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 157a ust. 1, gdy cudzoziemiec w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, udzielone w celu wykonywania pracy w charakterze pracownika odbywającego staż lub
- 2) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 127, lub posiada takie zezwolenie.

Art. 157d. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 157a ust. 1, gdy:

- 1) organizator stażu działa głównie w celu ułatwiania stażystom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) organizator stażu:
 - a) jest zarządzany lub kontrolowany przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
 - b) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - c) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
 - d) nie prowadzi działalności gospodarczej, a staż pozostaje w bezpośrednim związku z taką działalnością, lub
- 3) została ogłoszona upadłość organizatora stażu albo jest on likwidowany, lub
- 4) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez cudzoziemca oświadczeń odnośnie do celu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że cel pobytu cudzoziemca mógłby być inny niż deklarowany.

2. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 oraz w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 157a ust. 1, gdy okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie na pobyt czasowy było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone.

Art. 157e. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, zezwolenie, o którym mowa w art. 157a ust. 1, cofa się, gdy:

- 1) okoliczności sprawy wskazują, że jest wykorzystywane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone, lub
- 2) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4, 5 lub 8, lub
- 3) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 157d ust. 1 pkt 1–3.

Art. 157f. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec odbywający staż na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, uwzględniając zróżnicowanie wysokości tych środków w zależności od państwa, z którego cudzoziemiec przybył;
- 2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków finansowych, o których mowa w pkt 1, oraz środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca oraz członków jego rodziny, o których mowa w art. 157a ust. 1 pkt 1 lit. d, zgodnie z prawem, uwzględniając potrzebę skutecznej weryfikacji możliwości uzyskania tych środków.

Rozdział 7b

Zezwolenie na pobyt czasowy dla wolontariusza

Art. 157g. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy dla wolontariusza udziela się cudzoziemcowi, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest udział w programie wolontariatu europejskiego oraz są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec:
 - a) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania,
 - c) posiada wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
- 2) umowa, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz, zawarta z jednostką organizacyjną, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać te świadczenia, określa:
 - a) opis wolontariatu,
 - b) czas trwania wolontariatu,
 - c) warunki odbywania i nadzorowania wolontariatu,
 - d) godziny wykonywania świadczeń,
 - e) środki na pokrycie kosztów utrzymania i zakwaterowania cudzoziemca i minimalną kwotę kieszonkowego otrzymywanego przez cudzoziemca,
 - f) szkolenia cudzoziemca, które są niezbędne do wykonywania świadczeń;
- 3) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz, została zatwierdzona przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców jako wolontariuszy.

2. Wysokość miesięcznych środków finansowych, po odliczeniu środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c, jest wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

3. Uważa się, że koszty zamieszkania, o których mowa w ust. 2, obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawy do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych.

4. Przy ustalaniu wysokości miesięcznych środków finansowych, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, nie odlicza się środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 3, jeżeli cudzoziemiec jest obywatelem państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 113b.

5. Jednostkę organizacyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zatwierdza się na potrzeby przyjmowania cudzoziemców jako wolontariuszy, w drodze decyzji, na wniosek tej jednostki, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) jednostka ta istnieje od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i w tym czasie prowadziła działalność uzasadniającą przyjmowanie wolontariuszy;
- 2) nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Przed wydaniem decyzji o zatwierdzeniu jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 pkt 3, minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 5 pkt 2 lub 3.

7. Organy, o których mowa w ust. 6, przekazują informację, o której mowa w ust. 6, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

8. W szczególnie uzasadnionym przypadku termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

9. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 6, nie przekaże informacji w terminach, o których mowa w ust. 7 i 8, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

10. Przed wydaniem decyzji w sprawie zatwierdzenia jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 pkt 3, minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do ministra właściwego do spraw pracy o opinię w tej sprawie.

11. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje opinię, o której mowa w ust. 10, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania opinii.

12. W przypadku braku opinii ministra właściwego do spraw pracy w terminie, o którym mowa w ust. 11, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

13. Jednostkę organizacyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zatwierdza się na okres 2 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach na okres krótszy.

14. Do przedłużenia okresu zatwierdzenia jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy ust. 5–13.

15. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać decyzję o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia lub cofnięciu zatwierdzenia jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 pkt 3, gdy ta jednostka:

- 1) podlega likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców jako wolontariuszy lub
- 2) działa głównie w celu ułatwiania wolontariuszom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

16. Jednostka organizacyjna, o której mowa w ust. 1 pkt 3, której odmówiono przedłużenia okresu zatwierdzenia lub której cofnięto zatwierdzenie, ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 15 pkt 2, nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie przed upływem 5 lat od dnia, w którym decyzja w sprawie odmowy przedłużenia lub cofnięcia stała się ostateczna.

17. Aktualna lista zatwierdzonych jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, jest ogłaszana w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 157h. 1. Zezwolenia, o którym mowa w art. 157g ust. 1, udziela się na okres niezbędny do realizacji umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz, nie dłuższy niż 1 rok.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 157i. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 157g ust. 1, gdy cudzoziemiec w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, udzielone w celu wykonywania pracy w charakterze pracownika odbywającego staż lub
- 2) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 127, lub posiada takie zezwolenie.

Art. 157j. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 157g ust. 1, gdy:

- 1) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz, działa głównie w celu ułatwiania wolontariuszom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz:
 - a) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub

- ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3-5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218-221 Kodeksu karnego, lub
 - b) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - c) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 3) jednostka organizacyjna, na rzecz której cudzoziemiec wykonuje lub zamierza wykonywać świadczenia jako wolontariusz, jest likwidowana, lub
 - 4) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez cudzoziemca oświadczeń odnośnie do celu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że cel pobytu cudzoziemca mógłby być inny niż deklarowany.

2. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 oraz w art. 100 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 157g ust. 1, gdy okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie na pobyt czasowy było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone.

Art. 157k. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, zezwolenie, o którym mowa w art. 157g ust. 1, cofa się, gdy:

- 1) okoliczności sprawy wskazują, że jest wykorzystywane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone, lub
- 2) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4, 5 lub 8, lub
- 3) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 157j ust. 1 pkt 1-3.

Art. 157l. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec wykonujący świadczenia jako wolontariusz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, uwzględniając zróżnicowanie wysokości tych środków w zależności od państwa, z którego cudzoziemiec przybył;
- 2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków finansowych, o których mowa w pkt 1, oraz środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca oraz członków jego rodziny, o których mowa w art. 157g ust. 1 pkt 1 lit. c, zgodnie z prawem, uwzględniając potrzebę skutecznej weryfikacji możliwości uzyskania tych środków.

Rozdział 8

Zezwolenie na pobyt czasowy dla członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków rodzin cudzoziemców. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa członków rodzin naukowców

Art. 158. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej albo
- 2) jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca pozostającego w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej lub zezwolenie na pobyt stały udzielone w związku z pozostawianiem w związku małżeńskim z obywatelem polskim.

2. Cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się kolejnego zezwolenia w przypadku:

- 1) rozvodu lub separacji cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, gdy przemawia za tym jego ważny interes, albo
- 2) owdowienia cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo
- 3) śmierci rodzica małoletniego dziecka, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, gdy przemawia za tym ważny interes tego dziecka.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy w przypadkach, o których mowa w ust. 2, udziela się jednorazowo na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Art. 158a. Zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi także wówczas, gdy jest:

- 1) dzieckiem obywatela polskiego lub jego małżonka, które nie ukończyło 21. roku życia lub które pozostaje na utrzymaniu obywatela polskiego lub jego małżonka, lub
- 2) rodzicem obywatela polskiego lub jego małżonka pozostającym na utrzymaniu obywatela polskiego lub jego małżonka – jeżeli obywatel polski zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i regularnie przemieszcza się z tego terytorium na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w celu wykonywania pracy na terytorium tego państwa, a brak tego zezwolenia uniemożliwiłby korzystanie przez niego ze swobody przepływu pracowników.

Art. 159. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną udziela się cudzoziemcowi, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały,
 - b) na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - c) w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy,
 - d) w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej,
 - e) co najmniej przez okres 2 lat na podstawie kolejnych zezwoleń na pobyt czasowy, w tym bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny – na podstawie zezwolenia udzielonego mu na okres pobytu nie krótszy niż 1 rok,
 - f) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 ust. 1, lub wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - g) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151b ust. 1,
 - h) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji,
 - ha) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - hb) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
 - hc) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 7,
 - hd) na podstawie prawa pobytu lub prawa stałego pobytu obywatela Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia,
 - i) w związku z udzieleniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 2) posiada:
 - a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 3) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

2. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się do zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną udzielonego członkowi rodziny cudzoziemca, któremu nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej, gdy wniosek o udzielenie mu tego zezwolenia został złożony przed upływem 6 miesięcy od dnia uzyskania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej.

3. Za członka rodziny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, uważa się:

- 1) osobę pozostającą z cudzoziemcem w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim;
- 2) małoletnie dziecko cudzoziemca i osoby pozostającej z nim w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim, w tym także dziecko przysposobione;

- 3) małoletnie dziecko cudzoziemca, w tym także dziecko przysposobione, pozostające na jego utrzymaniu, nad którym cudzoziemiec sprawuje faktycznie władzę rodzicielską;
- 4) małoletnie dziecko osoby, o której mowa w pkt 1, w tym także dziecko przysposobione, pozostające na jej utrzymaniu, nad którym sprawuje ona faktycznie władzę rodzicielską.

3a. Małoletnimi dziećmi, o których mowa w ust. 3 pkt 2–4, są osoby, które były małoletnie w dniu złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną.

4. Za członka rodziny cudzoziemca, któremu nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej, uważa się także jego wstępnego w linii prostej lub osobę pełnoletnią odpowiedzialną za małoletniego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli cudzoziemiec:

- 1) jest osobą małoletnią przebywającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki lub
- 2) w dniu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej był osobą małoletnią przebywającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki albo pozostawioną następnie bez opieki, która później osiągnęła pełnoletność, a wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną został złożony przed upływem 6 miesięcy od dnia uzyskania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej.

Art. 160. Zezwolenia na pobyt czasowy można udzielić:

- 1) cudzoziemcowi będącemu członkiem rodziny zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatela polskiego lub obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej innym niż ten, o którym mowa w art. 2 pkt 4 lit. a i b ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z tym obywatelem – ze względu na:
 - a) zależność finansową od niego lub pozostawanie z nim w gospodarstwie domowym, w kraju, z którego przybył cudzoziemiec, lub
 - b) poważne względy zdrowotne wymagające osobistej opieki ze strony tego obywatela– jeżeli cudzoziemiec spełnia wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2;
- 2) małoletniemu dziecku cudzoziemca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy, jeżeli dziecko to urodziło się w okresie ważności tej wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy, a cudzoziemiec spełnia wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2 i 3;
- 3) cudzoziemcowi prowadzącemu życie rodzinne w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, z późn. zm.³¹⁾), z zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, z którym przebywa wspólnie na tym terytorium, jeżeli cudzoziemiec spełnia wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2;
- 4) cudzoziemcowi będącemu członkiem rodziny zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatela Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, innym niż ten, o którym mowa w art. 2 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z tym obywatelem – ze względu na:
 - a) zależność finansową od niego lub pozostawanie z nim w gospodarstwie domowym w kraju, z którego przybył cudzoziemiec, lub
 - b) poważne względy zdrowotne wymagające osobistej opieki ze strony tego obywatela– jeżeli temu cudzoziemcowi udzielono zezwolenia, o którym mowa w pkt 1, przed zakończeniem okresu przejściowego, o którym mowa w art. 126 Umowy Wystąpienia, albo po jego zakończeniu w związku z wnioskiem złożonym przed zakończeniem tego okresu jako członkowi rodziny obywatela Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz gdy spełnia on wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2;

³¹⁾ Zmiany wymienionej Konwencji zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. poz. 962, z 2001 r. poz. 266, z 2003 r. poz. 364, z 2010 r. poz. 587, z 2014 r. poz. 1155, z 2021 r. poz. 1879 i 2161 oraz z 2022 r. poz. 643.

- 5) cudzoziemcowi prowadzącemu życie rodzinne w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., z zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, z którym przebywa wspólnie na tym terytorium, jeżeli temu cudzoziemcowi udzielono zezwolenia, o którym mowa w pkt 3, przed zakończeniem okresu przejściowego, o którym mowa w art. 126 Umowy Wystąpienia, albo po jego zakończeniu w związku z wnioskiem złożonym przed zakończeniem tego okresu z uwagi na prowadzenie życia rodzinnego z obywatelem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz gdy spełnia on wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2;
- 6) cudzoziemcowi prowadzącemu życie rodzinne w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., z zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, z którym przebywa wspólnie na tym terytorium, jeżeli cudzoziemiec spełnia warunki, o których mowa w art. 10 ust. 4 Umowy Wystąpienia, oraz wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2.

Art. 161. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się cudzoziemcowi, który spełnia wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2 i 3, i który:

- 1) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - a) jednej z przesłanek, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. a–g i ha–i, oraz przebywa na tym terytorium,
 - b) zezwolenia, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. h, i przebywa na tym terytorium lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej– co najmniej od 5 lat na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną;
- 2) jest pełnoletnim dzieckiem cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - a) jednej z przesłanek, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. a–g i ha–i, oraz przebywa na tym terytorium,
 - b) zezwolenia, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. h, i przebywa na tym terytorium lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej– co najmniej od 5 lat na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną.

2. Cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną, udziela się zezwolenia na pobyt czasowy, gdy przemawia za tym jego ważny interes, w przypadku:

- 1) rozvodu, separacji lub owdowienia tego cudzoziemca, jeżeli pozostawał w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie jednej z przesłanek, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1, lub
- 2) śmierci jego rodzica będącego cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie jednej z przesłanek, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1, lub
- 3) śmierci jego małoletniego dziecka, któremu nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej.

3. Do okresu pobytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. b, zalicza się okresy, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1.

Art. 161a. Jeżeli cudzoziemiec będący członkiem rodziny naukowca posiadający zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f, zamierza korzystać z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej członka rodziny naukowca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, naukowiec, którego członkiem rodziny jest ten cudzoziemiec, jednostka naukowa, w której naukowiec ten prowadzi badania naukowe lub prace rozwojowe, mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub instytucja naukowa, w której naukowiec ten zamierza prowadzić badania naukowe lub prace rozwojowe, mająca siedzibę w tym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, zawiadamiają o tym zamiarze właściwy organ tego państwa członkowskiego oraz Szefa Urzędu, o ile przepisy obowiązujące w tym państwie członkowskim przewidują wymóg takiego zawiadomienia.

Art. 161b. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca udziela się cudzoziemcowi będącemu członkiem rodziny naukowca, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest pobyt wraz z naukowcem korzystającym z mobilności długoterminowej naukowca oraz są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) naukowiec korzystający lub zamierzający korzystać z mobilności długoterminowej naukowca, z którym cudzoziemiec będący członkiem jego rodziny ma przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej;

- 2) cudzoziemiec będący członkiem rodziny naukowca posiada:
- zezwolenie pobytowe w celu połączenia z rodziną oraz wydany w związku z tym zezwoleniem dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, udzielone przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”,
 - ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, albo przedstawi dokumenty potwierdzające posiadanie tych środków.

2. Wysokość miesięcznych środków finansowych, po odliczeniu kosztów zamieszkania, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, jest wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

3. Uważa się, że koszty zamieszkania, o których mowa w ust. 2, obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawę do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych.

4. W zakresie środków finansowych na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, oraz dokumentów mogących potwierdzić możliwość uzyskania środków finansowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 157.

Art. 162. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 158a, zezwolenia na pobyt czasowy udziela się na okres do 1 roku.

1a. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1, udziela się cudzoziemcowi na okres:

- do dnia, w którym upływa termin ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego cudzoziemcowi, do którego członek rodziny przybył lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- do 3 lat – w przypadku gdy cudzoziemcowi, do którego członek rodziny przybył lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udzielono zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub nadano mu status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 pkt 2, udziela się na okres do dnia, w którym upływa termin ważności wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy udzielonych przedstawicielowi ustawowemu dziecka.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 161 ust. 2, zezwolenia na pobyt czasowy udziela się jednorazowo na okres do 3 lat.

4. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 161b ust. 1, udziela się cudzoziemcowi do dnia, w którym upływa termin ważności zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca udzielonego cudzoziemcowi, z którym członek rodziny przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 163. 1. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny cudzoziemca posiada dochód, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2 lit. b, stosuje się przepis art. 140 ust. 2.

2. Wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu uważa się za spełniony również wówczas, gdy koszty utrzymania cudzoziemca będzie pokrywał członek rodziny obowiązany do jego utrzymania, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 164. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 159 ust. 1, w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9.

Art. 165. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy:

- 1) dla członka rodziny – obywatela Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku cudzoziemca pozostającego w związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) w celu połączenia się z rodziną – w przypadku cudzoziemca pozostającego – w związku małżeńskim z cudzoziemcem, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1

– gdy związek małżeński został zawarty w celu obejścia przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego.

1a. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 161b ust. 1, odmawia się w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, oraz gdy upłynął okres ważności wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizy długoterminowej, z adnotacją „naukowiec”, posiadanych przez naukowca, z którym członek rodziny przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną nie stosuje się przepisu art. 100 ust. 1 pkt 8, w przypadku gdy cudzoziemiec ubiega się o kolejne zezwolenie.

3. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 158 ust. 1 pkt 2 lub art. 160 pkt 2, nie można odmówić udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, jeżeli wyłączną przyczyną odmowy byłby nielegalny pobyt tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną nie stosuje się przepisu art. 100 ust. 1 pkt 9 w przypadku członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d, jeżeli rodzina istniała już w kraju pochodzenia cudzoziemca, a członek jego rodziny przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dniu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przez tego cudzoziemca.

Art. 166. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, lub gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4 lub 5, cudzoziemcowi cofa się:

- 1) zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udzielone cudzoziemcowi pozostającemu w związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) zezwolenie w celu połączenia się z rodziną udzielone cudzoziemcowi pozostającemu w związku małżeńskim z cudzoziemcem, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101 pkt 1, zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 161b ust. 1, cofa się, gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4 lub 8.

Art. 166a. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 161b ust. 1, gdy cudzoziemiec będący członkiem rodziny naukowca w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, udzielone w celu wykonywania pracy w charakterze pracownika odbywającego staż lub
- 2) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 127, lub posiada takie zezwolenie.

Art. 167. W postępowaniu w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 159 ust. 1, uwzględnia się:

- 1) interes małoletniego dziecka;
- 2) charakter i trwałość więzi rodzinnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) istnienie więzi rodzinnych, kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia.

Art. 168. 1. Wniosek o udzielenie cudzoziemcowi przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną składa cudzoziemiec zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do którego członek jego rodziny przybywa.

2. Złożenie przez cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną w imieniu członka jego rodziny wymaga pisemnej zgody tego członka rodziny lub jego przedstawiciela ustawowego, chyba że wnioskodawca jest jego przedstawicielem ustawowym.

3. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2, jest równoznaczne z udzieleniem cudzoziemcowi zamieszkującemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnictwa do działania w imieniu członka rodziny w danym postępowaniu.

4. Jeżeli wniosek o udzielenie członkowi rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1, zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną został złożony w tym samym dniu lub w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1, zezwolenia tego udziela lub odmawia jego udzielenia wojewoda właściwy ze względu na siedzibę jednostki przyjmującej.

4a. Jeżeli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną członkowi rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 151 ust. 1 lub art. 151b ust. 1, został złożony w tym samym dniu lub w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 151 ust. 1 lub art. 151b ust. 1, zezwolenia tego udziela lub odmawia jego udzielenia wojewoda właściwy do udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 151 ust. 1 lub art. 151b ust. 1.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 albo 4a, wojewoda udziela lub odmawia udzielenia zezwolenia w celu połączenia się z rodziną niezwłocznie po udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia, o którym mowa odpowiednio w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 albo w art. 151 ust. 1 lub art. 151b ust. 1.

Art. 168a. 1. Wniosek o udzielenie cudzoziemcowi przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 pkt 1, 3, 4 lub 6, składa obywatel polski, obywatel innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej lub obywatel Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do którego cudzoziemiec przybywa.

2. Złożenie przez osobę, o której mowa w ust. 1, zamieszkującą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 pkt 1, 3, 4 lub 6, w imieniu cudzoziemca – wymaga jego pisemnej zgody lub pisemnej zgody jego przedstawiciela ustawowego, chyba że wnioskodawca jest jego przedstawicielem ustawowym.

3. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2, jest równoznaczne z udzieleniem obywatelowi polskiemu, obywatelowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej lub obywatelowi Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, zamieszkującemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnictwa do działania w imieniu cudzoziemca w danym postępowaniu.

Art. 169. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 158 ust. 1 pkt 1 lub art. 159 ust. 3 pkt 1, organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty w celu obejścia przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego.

2. W postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, w szczególności ustala się, czy okoliczności sprawy wskazują na to, że:

- 1) jedno z małżonków przyjęło korzyść majątkową w zamian za wyrażenie zgody na zawarcie małżeństwa, o ile nie wynikało to ze zwyczaju ugruntowanego w danym państwie lub danej grupie społecznej;
- 2) małżonkowie nie wypełniają prawnych obowiązków wynikających z zawarcia małżeństwa;
- 3) małżonkowie nie zamieszkują wspólnie lub nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego;
- 4) małżonkowie nie spotkali się przed zawarciem małżeństwa;
- 5) małżonkowie nie mówią językiem zrozumiałym dla obojga;
- 6) małżonkowie nie są zgodni co do dotyczących ich danych osobowych i innych istotnych okoliczności ich dotyczących;
- 7) jedno z małżonków lub oboje małżonkowie w przeszłości zawierali już pozorne małżeństwa.

3. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 160 pkt 3, 5 lub 6, organ, który prowadzi to postępowanie, ustala w szczególności, czy więzi tego cudzoziemca z obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej lub Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej są rzeczywiste i stałe.

4. W celu dokonania ustaleń, o których mowa w ust. 1–3, organ prowadzący postępowanie może zwrócić się z wnioskiem do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, o przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 11 ust. 1.

5. Przy dokonywaniu ustaleń, o których mowa w ust. 1–3, oraz przeprowadzaniu czynności, o których mowa w art. 11 ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 169a. 1. Mobilność krótkoterminowa członka rodziny naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalna, w przypadku gdy łącznie są spełnione następujące warunki:

- 1) celem pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca będącego członkiem rodziny naukowca korzystającego lub zamierzającego korzystać z mobilności krótkoterminowej naukowca jest pobyt wraz z tym naukowcem na tym terytorium;
- 2) cudzoziemiec będący członkiem rodziny naukowca posiada zezwolenie pobytowe w celu połączenia się z rodziną oraz wydany w związku z tym zezwoleniem dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, które wydało temu naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”;
- 3) Szef Urzędu otrzymał zawiadomienie od jednostki naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie przepisów art. 151 ust. 4–5, o zamiarze korzystania z tej mobilności przez cudzoziemca będącego członkiem rodziny naukowca korzystającego lub zamierzającego korzystać z mobilności krótkoterminowej naukowca na tym terytorium i nie wydał decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, sporządza się w języku polskim i wnosi się na piśmie w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych. Zawiadomienie to zawiera następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) płeć;
- 4) obywatelstwo;
- 5) serię, numer i termin ważności posiadanego przez członka rodziny naukowca dokumentu podróży;
- 6) planowany okres lub okresy prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych przez naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) nazwę państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”;
- 8) okres ważności dokumentu pobytowego lub okres ważności i dopuszczalny okres pobytu wskazany w wizie długoterminowej, o których mowa w pkt 7;
- 9) okres ważności zezwolenia na pobyt w celu połączenia się z rodziną oraz wydanego w związku z tym zezwoleniem dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, udzielonego członkowi rodziny naukowca przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”;
- 10) informacje na temat posiadanego przez członka rodziny naukowca ubezpieczenia zdrowotnego;
- 11) informacje na temat posiadanych przez członka rodziny naukowca środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w pkt 7;
- 12) nazwę i adres instytucji naukowej mającej siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w pkt 7, w której to instytucji naukowiec, którego członkiem rodziny jest cudzoziemiec, prowadzi lub dotąd prowadził badania naukowe lub prace rozwojowe;
- 13) nazwę i adres jednostki naukowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w której są albo mają być prowadzone badania naukowe lub prace rozwojowe przez naukowca;
- 14) imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby lub osób uprawnionych do reprezentowania jednostki naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jednostka naukowa załącza dowód posiadania przez cudzoziemca:

- 1) ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi, z którym cudzoziemiec zamierza przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, w wysokości określonej w art. 151 ust. 1a i w przepisach wydanych na podstawie art. 157;
- 3) zezwolenia pobytowego w celu połączenia się z rodziną oraz wydanego w związku z tym zezwoleniem dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, które wydało temu naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”.

4. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, sporządzone w języku obcym dołącza się wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski.

5. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, liczy się od dnia doręczenia Szefowi Urzędu zawiadomienia wraz ze wszystkimi dokumentami, o których mowa w ust. 3, i pod warunkiem spełnienia wymogu, o którym mowa w ust. 4.

6. Szef Urzędu wydaje decyzję o sprzeciwie, w przypadku gdy:

- 1) zezwolenie pobytowe w celu połączenia z rodziną oraz wydany w związku z tym zezwoleniem dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, udzielone przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, nie obejmuje okresu planowanej mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca lub
- 2) cudzoziemiec nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 3) cudzoziemiec nie posiada wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi, z którym cudzoziemiec zamierza przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec”, w wysokości określonej w art. 151 ust. 1a i w przepisach wydanych na podstawie art. 157, lub
- 4) zawiadomienie zawiera nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączone do niego dokumenty zawierają takie dane lub informacje, lub zostały podrobione lub przerobione, lub
- 5) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 6)¹⁴⁾ dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 7) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

7. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, Szef Urzędu zwraca się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 7.

8. Organy, o których mowa w ust. 7, przekazują informację, o której mowa w ust. 7, w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku.

9. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 7, nie przekaże informacji w terminie, o którym mowa w ust. 8, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

10. Wymiana informacji między Szefem Urzędu a organami, o których mowa w ust. 7, może odbywać się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

11. Decyzja Szefa Urzędu o sprzeciwie jest ostateczna.

12. Szef Urzędu niezwłocznie informuje organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi zezwolenie pobytowe w celu połączenia się z rodziną oraz dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, o wydaniu decyzji o sprzeciwie.

Art. 169b. 1. Szef Urzędu przekazuje wojewodzie, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f, informacje dotyczące cudzoziemca, któremu zostało ono udzielone, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. c tiret trzecie, lub zawiadomienie, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. f tiret czwarte, oraz informacje o sprzeciwie wobec mobilności, której dotyczy to zawiadomienie, uzyskane od innych państw członkowskich Unii Europejskiej, dotyczące cudzoziemca, któremu to zezwolenie zostało udzielone.

2. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f, cudzoziemcowi, który korzysta z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca lub mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

3. Szef Urzędu niezwłocznie przekazuje informację o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f, organom państw członkowskich Unii Europejskiej, w których cudzoziemiec, któremu zostało udzielone to zezwolenie, korzysta z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca lub mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca.

Art. 169c. 1. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o udzieleniu lub cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca.

2. Szef Urzędu przekazuje wojewodzie, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, informacje dotyczące cudzoziemca, któremu zostało ono udzielone, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. d tiret trzecie i czwarte.

Rozdział 9

Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi

Art. 170. Cudzoziemcowi, w stosunku do którego istnieje domniemanie, że jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego, wydaje się zaświadczenie potwierdzające istnienie tego domniemania.

Art. 171. 1. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny przez okres ważności wydanego mu zaświadczenia, o którym mowa w art. 170.

2. Pobyt cudzoziemca, o którym mowa w art. 170, przestaje się uważać za legalny z chwilą odnotowania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7, informacji o tym, że cudzoziemiec:

- 1) aktywnie, dobrowolnie i z własnej inicjatywy ponownie nawiązał kontakt z osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, lub
- 2) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa.

3. Informację, o której mowa w ust. 2, przekazuje organ, który wydał zaświadczenie, o którym mowa w art. 170.

Art. 172. 1. Zaświadczenie, o którym mowa w art. 170, wydaje cudzoziemcowi organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w art. 170, jest ważne przez okres 3 miesięcy od dnia jego wydania, a w przypadku małoletniego cudzoziemca – przez okres 4 miesięcy od dnia jego wydania.

Art. 173. Organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, poucza cudzoziemca na piśmie w języku dla niego zrozumiałym o przepisach zawartych w art. 171 i art. 172.

Art. 174. Organ, który wydał cudzoziemcowi zaświadczenie, o którym mowa w art. 170, powiadamia o tym fakcie ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 175. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, uwzględniając cel, w jakim zaświadczenie jest wydawane, oraz dane potwierdzające tożsamość cudzoziemca.

Art. 176. Zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi udziela się cudzoziemcowi, jeżeli łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) podjął współpracę z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, a w przypadku małoletniego cudzoziemca – otrzymał status pokrzywdzonego w postępowaniu w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego;
- 3) zerwał kontakty z osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego.

Art. 177. Zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi udziela się na okres co najmniej 6 miesięcy.

Art. 178. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 2 i 4–6 oraz art. 100 ust. 1 pkt 2, 3 i 6–9.

Art. 179. Organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi zapewnia cudzoziemcowi, który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, możliwość korzystania z pomocy tłumacza.

Art. 180. Zezwolenie na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi cofa się cudzoziemcowi:

- 1) w przypadkach, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, w szczególności gdy cudzoziemiec zaprzestał współpracy z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, lub jeżeli postępowanie to zostało zakończone, lub
- 2) gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 lub 5.

Rozdział 10

Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu

Art. 181. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej można udzielić cudzoziemcowi, który przebywa na tym terytorium, jeżeli:

- 1) jest obowiązany do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub
- 2) obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga jego wyjątkowa sytuacja osobista, lub
- 3) obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, można udzielić na okres niezbędny do realizacji celu, ze względu na który zezwolenie zostało udzielone, nie dłuższy jednak niż 6 miesięcy.

3. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, można także udzielić, gdy okoliczności ubiegania się o to zezwolenie nie uzasadniają pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

Art. 182. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 2, 3 i 6–8.

Art. 183. 1. Wojewoda, rozpatrując wniosek cudzoziemca o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, zwraca się z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, do:

- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej;
- 2) komendanta wojewódzkiego Policji;
- 3) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Wojewoda, w razie potrzeby, może zwrócić się o przekazanie informacji, o których mowa w ust. 1, także do konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub do innych organów.

3. Komendanci, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub konsul przekazują wojewodzie informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku o jej przekazanie.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 3, może być przedłużony do 30 dni roboczych, o czym komendanci, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, i Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2 – także konsul, informują wojewodę.

4a. Wymiana informacji między wojewodą a organami, o których mowa w ust. 1, może odbywać się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

5. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3 lub 4, wymóg uzyskania informacji, o której mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony.

5a. Jeżeli Szef Urzędu w drugiej instancji zamierza udzielić cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, a wojewoda nie zwrócił się z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, Szef Urzędu występuje z tym wnioskiem do organów wskazanych w ust. 1 lub 2. Przepisy ust. 3–5 stosuje się odpowiednio.

6. Przepisów ust. 1–5a nie stosuje się do cudzoziemca, który nie ukończył 13. roku życia.

Art. 184. Udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, odmawia się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1 i 3–5.

Art. 185. Zezwolenie, o którym mowa w art. 181 ust. 1, cofa się cudzoziemcowi, gdy ustał cel pobytu, ze względu na który zezwolenie zostało udzielone, lub gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 3–5.

Rozdział 10a

Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na pracę sezonową

Art. 185a. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na pracę sezonową udziela się cudzoziemcowi w przypadku, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy, o której mowa w art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, u podmiotu dotychczas powierzającego wykonywanie pracy lub u innego podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, jeżeli cudzoziemiec spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5a, albo w ramach ruchu bezwizowego, w związku z wnioskiem o wydanie zezwolenia na pracę sezonową wpisanym do ewidencji wniosków, o której mowa w art. 88p ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 2) posiada zezwolenie na pracę sezonową lub przedłużenie zezwolenia na pracę sezonową, ważne w okresie przekraczającym okres pobytu określony w wizie albo okres pobytu w ramach ruchu bezwizowego;
- 3) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania;
- 4) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) ma zapewnione zakwaterowanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, udziela się na okres posiadanego przez cudzoziemca zezwolenia na pracę sezonową lub przedłużenia zezwolenia na pracę sezonową, nie dłuższy niż 9 miesięcy od dnia pierwszego wjazdu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, następującego w danym roku kalendarzowym.

3. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, można także udzielić w przypadku, gdy okoliczności ubiegania się o to zezwolenie nie uzasadniają pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

4. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 183 stosuje się odpowiednio.

5. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepis art. 140 ust. 2.

Art. 185b. Zezwolenia, o którym mowa w art. 185a ust. 1, odmawia się cudzoziemcowi, gdy nie spełnia on wymogów udzielenia mu tego zezwolenia lub wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2–9.

Art. 185c. Zezwolenie, o którym mowa w art. 185a ust. 1, cofa się cudzoziemcowi, gdy ustał cel pobytu, ze względu na który zezwolenie zostało udzielone, lub cudzoziemiec przestał spełniać wymogi udzielenia mu tego zezwolenia albo wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2 lub 4–8.

Rozdział 11

Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności

Art. 186. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) zamierza jako członek rodziny zamieszkiwać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z pracownikiem migrującym, o którym mowa w pkt 19 części I i art. 19 części II Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. (Dz. U. z 1999 r. poz. 67, z 2010 r. poz. 491 oraz z 2011 r. poz. 1007), lub z prowadzącym na tym terytorium działalność gospodarczą na własny rachunek cudzoziemcem, o którym mowa w art. 19 ust. 10 części II Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r., lub
- 2) jest urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletnim dzieckiem cudzoziemca przebywającym na tym terytorium bez opieki, lub
- 3) posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej oraz:
 - a) zamierza wykonywać pracę lub prowadzić działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium lub
 - b) zamierza podjąć lub kontynuować na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej studia lub szkolenie zawodowe, lub
 - c) wykaże, że zachodzą inne okoliczności uzasadniające jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub

- 4) jest członkiem rodziny cudzoziemca, o którym mowa w pkt 3, z którym przebywał na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i towarzyszy mu lub chce się z nim połączyć, lub
- 5) posiada uprawnienie do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r. (Dz. Urz. WE L 217 z 29.12.1964, str. 3685; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 11, t. 11 str. 1), lub
- 6) jest absolwentem polskiej uczelni i poszukuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracy lub planuje rozpocząć wykonywanie działalności gospodarczej na tym terytorium, lub
- 7) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie tego zezwolenia przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, zakończył prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych i poszukuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracy lub planuje rozpocząć wykonywanie działalności gospodarczej na tym terytorium, lub
- 8) jest obywatelem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, który do dnia 31 grudnia 2020 r. wykonywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracę jako pracownik delegowany przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 9) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie tego zezwolenia przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, i posiada obywatelstwo określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 5.

2. Do członka rodziny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się załącznik do Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. w zakresie dotyczącym jej art. 19 ust. 6.

3. Do członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy art. 159 ust. 3.

4. Przepis ust. 1 pkt 8 ma zastosowanie, jeżeli cudzoziemiec złożył wniosek o udzielenie tego zezwolenia nie później niż do dnia 31 grudnia 2021 r.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, obywatelstwa, których posiadanie uprawnia do ubiegania się o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, uwzględniając potrzeby polskiej polityki migracyjnej.

Art. 187. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności można udzielić cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) zamierza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podjąć lub kontynuować:
 - a) naukę lub
 - b) szkolenie zawodowe, lub
- 2) (uchylony)
- 3) jest duchownym, członkiem zakonu lub osobą pełniącą funkcję religijną w kościele lub związku wyznaniowym, którego status jest uregulowany umową międzynarodową, przepisami obowiązującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawa lub który działa na podstawie wpisu do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych, i jeżeli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest związany z pełnioną funkcją lub przygotowaniem do jej pełnienia, lub
- 4) jest pokrzywdzonym, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2, lub
- 5) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w pkt 4, do czasu otrzymania zaległego wynagrodzenia od podmiotu powierzającego wykonywanie pracy albo podmiotu, o którym mowa w art. 6 lub art. 7 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niezbędny z uwagi na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., a cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie, lub
- 7) jego wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej naruszałby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 526, z 2000 r. poz. 11 oraz z 2013 r. poz. 677), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu, a cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie, lub
- 8) wykazał, że zachodzą okoliczności inne niż określone w pkt 1–7, rozdziałach 2–10 i art. 186 ust. 1, uzasadniające jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 188. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 1, 3, 4 lub 8, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli posiada:

- 1) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu.

1a. W przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 lub 7, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania;
- 3) posiada wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i powrotu.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4, niezależnie od wymogów określonych w ust. 1, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

2a. W przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6, niezależnie od wymogów określonych w ust. 1a, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli przedstawi dyplom ukończenia studiów wyższych na polskiej uczelni.

2b. W przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 7, niezależnie od wymogów określonych w ust. 1a, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli przedstawi dokument wystawiony przez jednostkę naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w której prowadził badania naukowe lub prace rozwojowe, potwierdzający zakończenie prowadzenia tych badań lub prac.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 187, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności można udzielić, jeżeli cudzoziemiec, o którym mowa w art. 187:

- 1) pkt 1, 3, 5 lub 8, posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pkt 1 lit. b lub pkt 8, posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 3) pkt 1 lit. a, posiada wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów nauki, utrzymania i powrotu;
- 4) pkt 1, 3, 5 lub 8, ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania;
- 5) pkt 5, ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utrzymanie.

4. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w art. 186 ust. 1 lub art. 187, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, stosuje się przepisy art. 140 ust. 2.

5. Wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu uważa się za spełniony również wówczas, gdy koszty utrzymania cudzoziemca będzie pokrywał członek rodziny obowiązany do jego utrzymania, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Wysokość miesięcznych środków finansowych, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, o których mowa w ust. 1a pkt 3 lub ust. 3 pkt 3, jest wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

Art. 189. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5, stosuje się przepis art. 13 decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r.

2. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 4, stosuje się przepisy art. 169.

Art. 190. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności cudzoziemcowi udziela się na okres:

- 1) ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego cudzoziemcowi, któremu cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności towarzyszy lub z którym zamierza się połączyć – w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 4;
- 2) nauki lub szkolenia zawodowego, nie na dłużej jednak niż na okres 1 roku – w przypadku, o którym mowa w art. 187 pkt 1;
- 3) 9 miesięcy – jednorazowo, bezpośrednio po zakończeniu studiów lub prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7;
- 4) 5 lat – jednorazowo, w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 8;
- 5) 3 lat – jednorazowo, w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 9.

Art. 190a. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 lub 7, gdy cudzoziemiec w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1, udzielone w celu wykonywania pracy w charakterze pracownika odbywającego staż lub
- 2) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 127, lub posiada takie zezwolenie.

Art. 191. 1. Do odmowy udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności nie stosuje się przepisów:

- 1) art. 100 ust. 1 pkt 9 w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 2 lub art. 187 pkt 4;
- 2) art. 100 ust. 1 pkt 8 w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4, jeżeli cudzoziemiec ubiega się o udzielenie mu kolejnego zezwolenia;
- 3) art. 100 ust. 1 pkt 6 i 7 – w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3, 4, 6–9;
- 4) art. 100 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz 6–9 w przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5 lub art. 187 pkt 6 lub 7.

2. Cudzoziemcowi, który osiągnął pełnoletność w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności w ciągu 1 roku od dnia, w którym osiągnął pełnoletność, nie można odmówić udzielenia tego zezwolenia, gdy przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca, a wyłączną podstawą odmowy byłby jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 192. 1. Zezwolenia udzielonego ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4, nie cofa się cudzoziemcowi, gdy podlegając obowiązkowi leczenia na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nie wyraża zgody na to leczenie.

2. Zezwolenie udzielone ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5 lub art. 187 pkt 6 lub 7, cofa się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 lub 5 lub art. 101 pkt 1.

3. Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 lub 7, cofa się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4 lub 8 lub art. 101 pkt 1 lub 2.

4. Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 8, cofa się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5 i 8 lub art. 101 pkt 2.

Art. 193. Wojewoda informuje Szefa Urzędu o:

- 1) udzieleniu cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o cofnięciu mu takiego zezwolenia lub o odmowie udzielenia kolejnego takiego zezwolenia;
- 2) cofnięciu cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 4, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego ze względu na inne okoliczności lub o odmowie udzielenia mu kolejnego takiego zezwolenia.

Art. 194. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie będzie musiał posiadać cudzoziemiec, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 lub 7 lub art. 187 pkt 1 lit. a, dla siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, uwzględniając zróżnicowanie wysokości tych środków w zależności od państwa, z którego cudzoziemiec przybył;
- 2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków finansowych, o których mowa w pkt 1, oraz środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca oraz członków jego rodziny, o których mowa w art. 188 ust. 1a pkt 3 lub ust. 3 pkt 3, zgodnie z prawem, uwzględniając potrzebę skutecznej weryfikacji możliwości uzyskania tych środków.

DZIAŁ VI

Zezwolenie na pobyt stały i zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE

Rozdział 1

Zezwolenie na pobyt stały

Art. 195. 1. Zezwolenia na pobyt stały udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, na jego wniosek, jeżeli:

- 1) jest dzieckiem cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE pozostającym pod jego władzą rodzicielską:
 - a) urodzonym po udzieleniu temu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub
 - b) urodzonym w okresie ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego temu cudzoziemcowi lub w okresie pobytu tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany albo w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub udzieleniem ochrony uzupełniającej, lub
- 2) jest dzieckiem obywatela polskiego pozostającym pod jego władzą rodzicielską, lub
- 3) jest osobą o polskim pochodzeniu i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe, lub
- 4) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem polskim i pozostawał w tym związku małżeńskim przez co najmniej 3 lata przed dniem, w którym złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały, i bezpośrednio przed złożeniem tego wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 2 lata na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z tym obywatelem polskim lub w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, lub
- 5) jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego i:
 - a) przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przez okres nie krótszy niż 1 rok na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi,
 - b) współpracował z organami ścigania w postępowaniu karnym w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego,
 - c) ma uzasadnione obawy przed powrotem do państwa pochodzenia, lub
- 6) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż:
 - a) 5 lat w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy, udzieleniem ochrony uzupełniającej lub na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub
 - b) 10 lat na podstawie zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 351 pkt 1 lub 3, lub
 - c) 4 lata na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udzielonego ze względu na cel, o którym mowa w art. 114 ust. 1a, i posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, lub
- 7) (uchylony)
- 8) udzielono mu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej azylu, lub
- 9) posiada ważną Kartę Polaka i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe, lub
- 10) jest obywatelem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, który do dnia 31 grudnia 2020 r. wykonywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracę jako pracownik delegowany przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez 5 lat bezpośrednio przed złożeniem wniosku, w tym na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 8,
 - b) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,
 - c) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Do ustalenia polskiego pochodzenia osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy art. 5 ust. 1 oraz odpowiednio przepisy art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105).

2a. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 lit. c lub pkt 10, stosuje się przepis art. 140 ust. 2.

2b. Wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, uważa się za spełniony również wówczas, gdy koszty utrzymania cudzoziemca będzie pokrywał członek rodziny obowiązany do jego utrzymania, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2c. Do ustalenia, czy cudzoziemiec, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, przebywa nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się przepis art. 47 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

3. Do okresów, o których mowa w ust. 1 pkt 6 lit. a lub b, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie nadanego statusu uchodźcy lub udzielonej ochrony uzupełniającej wlicza się okres jego pobytu na tym terytorium w toku postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, nawet jeżeli przebywał w tym okresie w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców.

4. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowiący podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały uznaje się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy w okresach stanowiących podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały, chyba że przerwa była spowodowana:

- 1) wykonywaniem przez cudzoziemca obowiązków zawodowych lub świadczeniem przez niego pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 2) towarzyszeniem cudzoziemcowi, o którym mowa w pkt 1, przez jego małżonka lub małoletnie dziecko, lub
- 3) szczególną sytuacją osobistą wymagającą obecności cudzoziemca poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i trwałą nie dłużej niż 6 miesięcy, lub
- 4) wyjazdem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu odbycia praktyk lub uczestnictwa w zajęciach, przewidzianych w toku studiów w polskiej uczelni.

Art. 196. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały, gdy w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) nielegalnie lub
 - b) na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
 - c) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, lub
 - d) na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- 2) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub stosuje się wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
- 3) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
- 4)²⁶⁾ przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po tym, jak został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego wyjazdu określony w decyzji w tej sprawie, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
- 5) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6, lub
- 6) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
- 7) (uchylony)

2. Przepisów ust. 1 pkt 1–5 nie stosuje się do cudzoziemca, któremu udzielono azylu w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 lit. a nie stosuje się do urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletniego dziecka cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, oraz do dziecka obywatela polskiego, które pozostaje pod władzą rodzicielską tego obywatela.

4. Przepisu ust. 1 pkt 1 lit. c nie stosuje się do cudzoziemców, o których mowa w art. 195 ust. 1 pkt 3.

5. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1, cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały, gdy przy składaniu wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia albo w terminie, o którym mowa w art. 203 ust. 5, nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu.

Art. 197. 1. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały odmawia się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) nie spełnia on wymogów, o których mowa w art. 195 ust. 1, lub
- 2) obowiązuje wpis jego danych do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 3)¹⁴⁾ jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 5) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) podstawą ubiegania się o zezwolenie jest zawarcie przez niego związku małżeńskiego z obywatelem polskim, a związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, lub
- 7) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia:
 - a) złożył on wniosek o udzielenie zezwolenia zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
- 8) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał on przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 9) nie zwrócił kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które zostały pokryte z budżetu państwa.

2. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 195 ust. 1 pkt 3, odmawia się w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 lub 7.

3. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 195 ust. 1 pkt 8, odmawia się, jeżeli nie spełnia on wymogów, o których mowa w art. 195 ust. 1.

3a. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 195 ust. 1 pkt 10, odmawia się w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4 lub 7.

4. Do ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 7, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 198.³²⁾ 1. W przypadku, o którym mowa w art. 197 ust. 1 pkt 3, cudzoziemcowi można udzielić zezwolenia na pobyt stały, biorąc pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględniając zagrożenia, o których mowa w art. 27 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda lub Szef Urzędu w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) przeprowadza z właściwym organem państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, konsultacje, o których mowa w art. 27 rozporządzenia nr 2018/1861;
- 2) informuje właściwy organ tego państwa obszaru Schengen o decyzji wydanej w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub o zamiarze udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały.

Art. 199. 1. Zezwolenie na pobyt stały cofa się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub
- 2) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub

³²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 20 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- 3) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia:
 - a) złożył on wniosek o udzielenie zezwolenia zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
- 4) został skazany prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności, lub
- 5) opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 6 lat.

2. Cudzoziemcovi, o którym mowa w:

- 1) art. 195 ust. 1 pkt 3, cofa się zezwolenie na pobyt stały w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 lub 5;
- 2) art. 195 ust. 1 pkt 8, cofa się zezwolenie na pobyt stały w przypadku pozbawienia go azylu w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) art. 195 ust. 1 pkt 10, cofa się zezwolenie na pobyt stały w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3, 4 lub 5.

3. Jeżeli podstawą udzielenia cudzoziemcovi zezwolenia na pobyt stały był fakt pozostawania w związku małżeńskim z obywatelem polskim, zezwolenie można cofnąć, jeżeli cudzoziemiec rozwiódł się w ciągu 2 lat od dnia, w którym udzielono mu zezwolenia na pobyt stały.

4. Do ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 200. Zezwolenie na pobyt stały wygasa z mocy prawa z dniem:

- 1) udzielenia cudzoziemcovi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE albo
- 2) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego.

Art. 201. 1. Zezwolenia na pobyt stały udziela cudzoziemcovi lub odmawia jego udzielenia wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji.

2. Zezwolenie na pobyt stały cofa się cudzoziemcovi, w drodze decyzji.

3. Decyzję w sprawie cofnięcia cudzoziemcovi zezwolenia na pobyt stały wydaje wojewoda, który udzielił tego zezwolenia, a w przypadku gdy zezwolenia udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji – wojewoda, który orzekał w tej sprawie w pierwszej instancji:

- 1) z urzędu albo
- 2) na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji.

Art. 202. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jeżeli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały nie został złożony przez cudzoziemca osobiście, wojewoda wzywa go do osobistego stawiennictwa w terminie nie krótszym niż 7 dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

3. W przypadku cudzoziemca będącego:

- 1) osobą małoletnią – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jedno z rodziców lub jeden z ustanowionych przez sąd opiekunów;
- 2) osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały składa opiekun ustanowiony przez sąd;
- 3) osobą małoletnią bez opieki – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały składa kurator.

4. Przy składaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcovi będącemu osobą małoletnią, która do dnia złożenia wniosku ukończyła 6. rok życia, jest wymagana jego obecność. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Wymogu dotyczącego terminu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletniego dziecka cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, oraz do dziecka obywatela polskiego, które pozostaje pod władzą rodzicielską tego obywatela.

Art. 203. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) dane lub informacje dotyczące małżonka cudzoziemca, o których mowa w art. 13;
- 3) następujące dane dotyczące dokumentu podróży cudzoziemca:
 - a) serię i numer,
 - b) datę wydania i datę upływu ważności,
 - c) nazwę organu wydającego,
 - d) liczbę osób wpisanych do dokumentu podróży;
- 4) informacje o:
 - a) podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie 5 lat przed dniem złożenia wniosku,
 - b) poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, o zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub o jego tymczasowym aresztowaniu;
- 6) informację o zobowiązaniach podatkowych cudzoziemca wobec Skarbu Państwa;
- 7) wzór podpisu cudzoziemca.

2. Składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, cudzoziemiec uzasadnia go, składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń pisemne oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do niego:

- 1) aktualną fotografię;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały.

2a. Jeżeli do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt stały nie zostały dołączone dokumenty, o których mowa w ust. 2, wojewoda wzywa cudzoziemca do ich przedłożenia w terminie nie krótszym niż 14 dni. Określając termin, wojewoda ocenia czas niezbędny do uzyskania przez cudzoziemca określonego dokumentu.

2b. Wezwanie, o którym mowa w ust. 2a, może nastąpić jednocześnie z wezwaniem do osobistego stawiennictwa na podstawie art. 202 ust. 2, wezwaniem do złożenia odcisków linii papilarnych lub wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt stały na podstawie art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. W tym przypadku termin wyznaczony przez wojewodę na podstawie ust. 2a nie może być krótszy od najdłuższego z terminów określonych w tych wezwaniach.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

4. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały pobiera się odciski linii papilarnych.

5. W przypadku gdy z przyczyn zależnych od wojewody nie jest możliwe pobranie odcisków linii papilarnych od cudzoziemca w dniu, w którym nastąpiło jego osobiste stawiennictwo, wojewoda wyznacza termin na ich złożenie, nie krótszy niż 7 dni.

Art. 204. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały;
- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały i szczegółowe wymagania techniczne dotyczące tych fotografii;
- 3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały;
- 4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu;
- 5) sposób utrwalania danych umieszczanych w karcie pobytu i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego zezwolenia.

Art. 205. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego.

2. Do ustalenia, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, stosuje się przepisy art. 169 ust. 2, 4 i 5.

Art. 206. 1. Jeżeli wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały został złożony w czasie jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

- 1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały;
- 2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały na wniosek strony.

Art. 207. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały wojewoda zasięga informacji, czy wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym terytorium stanowią zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Informacji, o której mowa w ust. 1, zasięga się na wniosek, który składa się do:

- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej;
- 2) komendanta wojewódzkiego Policji;
- 3) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, w szczególnie uzasadnionych przypadkach można złożyć również do innych organów niż te, o których mowa w ust. 2.

4. Komendanci, o których mowa w ust. 2, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub organy, o których mowa w ust. 3, przekazują informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni.

6. Organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę o przedłużeniu terminu, o którym mowa w ust. 5.

6a. Wymiana informacji między wojewodą a organami, o których mowa w ust. 2, może odbywać się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

7. Jeżeli organy, o których mowa w ust. 2 i 3, nie prześlą informacji w terminach, o których mowa w ust. 4 lub 5, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

7a. Jeżeli Szef Urzędu w drugiej instancji zamierza udzielić cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały, a wojewoda nie zwrócił się z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, Szef Urzędu występuje z tym wnioskiem do organów wskazanych w ust. 2 lub 3. Przepisy ust. 4–7 stosuje się odpowiednio.

8. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który do dnia złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt stały nie ukończył 13. roku życia.

Art. 207a. W postępowaniu w sprawie udzielenia albo cofnięcia zezwolenia na pobyt stały stroną postępowania jest wyłącznie cudzoziemiec, o którym mowa odpowiednio w art. 195 albo art. 199.

Art. 208.³³⁾ 1. Jeżeli właściwy organ innego państwa obszaru Schengen występuje o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861, wojewoda, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały, a w przypadku gdy zezwolenia udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji – wojewoda, który orzekał w sprawie w pierwszej instancji, ustala, czy zachodzą przesłanki cofnięcia cudzoziemcowi tego zezwolenia, biorąc pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen zamierzającego dokonać wpisu lub które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględniając zagrożenia, o których mowa w art. 28 lit. d lub art. 29 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

³³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 21 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację o wydaniu cudzoziemcowi decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały lub o braku podstaw do jego cofnięcia w terminie 10 dni od dnia otrzymania wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861.

3. Jeżeli nie jest możliwe zachowanie terminu, o którym mowa w ust. 2, wojewoda występuje przed jego upływem, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu innego państwa obszaru Schengen z wnioskiem o przedłużenie terminu, nie więcej jednak niż o 12 dni. Wniosek zawiera uzasadnienie. W takim przypadku wojewoda przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 2 dni przed końcem terminu określonego we wniosku.

4. Komendant Główny Policji przekazuje właściwemu organowi innego państwa obszaru Schengen otrzymaną od wojewody informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 lub art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861, a w przypadku przedłużenia tego terminu – w terminie przedłużonym.

Art. 208a.³⁴⁾ Jeżeli dane cudzoziemca zostały umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, wojewoda lub Szef Urzędu w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) zwraca się do właściwego organu państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 2) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o decyzji wydanej w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 3) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o zamiarze udzielenia zezwolenia na pobyt stały lub o jego udzieleniu, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której nie towarzyszy zakaz ponownego wjazdu.

Art. 208b.³⁴⁾ 1. Jeżeli właściwy organ innego państwa obszaru Schengen występuje o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, a cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt stały, wojewoda, który udzielił tego zezwolenia, a w przypadku gdy zezwolenia udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji – wojewoda, który orzekał w sprawie w pierwszej instancji, ustala, czy zachodzą przesłanki cofnięcia tego zezwolenia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację o wydaniu cudzoziemcowi decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały lub o braku podstaw do jego cofnięcia w terminie 10 dni od dnia otrzymania wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860.

3. Jeżeli nie jest możliwe zachowanie terminu, o którym mowa w ust. 2, wojewoda występuje przed jego upływem, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu innego państwa obszaru Schengen z wnioskiem o przedłużenie terminu, nie więcej jednak niż o 12 dni. Wniosek zawiera uzasadnienie. W takim przypadku wojewoda przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 2 dni przed końcem terminu określonego we wniosku.

4. Komendant Główny Policji przekazuje właściwemu organowi innego państwa obszaru Schengen otrzymaną od wojewody informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, a w przypadku przedłużenia tego terminu – w terminie przedłużonym.

Art. 209. (uchylony)

Art. 210. 1. Decyzję w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały wydaje się w terminie 6 miesięcy.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia, w którym nastąpiło ostatnie z następujących zdarzeń:

- 1) cudzoziemiec złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały osobiście lub nastąpiło jego osobiste stawiennictwo w urzędzie wojewódzkim po złożeniu tego wniosku, chyba że wobec cudzoziemca nie stosuje się wymogu osobistego stawiennictwa, lub
- 2) cudzoziemiec złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały, który nie zawiera braków formalnych lub zostały one uzupełnione, lub
- 3) cudzoziemiec przedłożył dokumenty, o których mowa w art. 203 ust. 2 pkt 2, lub upłynął bezskutecznie wyznaczony przez wojewodę termin, o którym mowa w art. 203 ust. 2a.

³⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 22 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

3. Postępowanie odwoławcze w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały kończy się w terminie 90 dni.

4. Jeżeli odwołanie nie spełnia wymogów przewidzianych przepisami prawa, termin, o którym mowa w ust. 3, biegnie od dnia uzupełnienia braków.

Rozdział 2

Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE

Art. 211. 1. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, na jego wniosek, jeżeli przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez 5 lat bezpośrednio przed złożeniem wniosku i spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 2) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) posiada potwierdzoną znajomość języka polskiego.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli spełnia wymogi, o których mowa w art. 140 ust. 2, i spełniał je:

- 1) w ciągu 2 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku – w przypadku, o którym mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1;
- 2) w ciągu 3 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku – w pozostałych przypadkach.

3. Znajomość języka polskiego, o której mowa w ust. 1 pkt 3, potwierdza się jednym z następujących dokumentów:

- 1)³⁵⁾ poświadczeniem znajomości języka polskiego na poziomie biegłości językowej co najmniej B1, określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 5;
- 2) świadectwem ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej szkoły w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718 i 2005) lub uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z wykładowym językiem polskim;
- 3) świadectwem ukończenia szkoły lub uczelni z wykładowym językiem polskim za granicą, odpowiadającej szkole lub uczelni w rozumieniu, odpowiednio, art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe lub ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

4. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do małoletniego cudzoziemca, który do dnia złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE nie ukończył 16. roku życia.

5.³⁶⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, wykaz poświadczeń znajomości języka polskiego, o których mowa w ust. 3 pkt 1, uwzględniając ich wiarygodność i dostępność egzaminu w celu uzyskania poświadczenia.

Art. 212. 1. Do 5-letniego okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 211 ust. 1, zalicza się:

- 1) łączny okres legalnego pobytu na terytorium Unii Europejskiej, jeżeli cudzoziemiec przebywał legalnie i nieprzerwanie na tym terytorium co najmniej przez 5 lat na podstawie wydanego przez państwo członkowskie Unii Europejskiej dokumentu pobyтового, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”, w tym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – co najmniej przez 2 lata bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji;
- 2) cały okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w toku postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, jeżeli przekroczył on 18 miesięcy;

³⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 23 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszła w życie z dniem 24 czerwca 2023 r.

³⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 23 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszła w życie z dniem 24 czerwca 2023 r.

3) połowę okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- a) na podstawie wizej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 lub 10, lub
- b) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 144 lub art. 187 pkt 1 lit. b, lub
- c) w toku postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej.

2. Do 5-letniego okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 211 ust. 1, nie zalicza się pobytu cudzoziemca:

- 1) będącego pracownikiem delegowanym przez usługodawcę w celu transgranicznego świadczenia usług lub będącego usługodawcą świadczącym usługi transgraniczne;
- 2) przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizej Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23;
- 3) w okresie jego nauki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4)²⁶⁾ który został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego wyjazdu określony w decyzji w tej sprawie, także w przypadku przedłużenia tego terminu;
- 5) który jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6;
- 6) będącego członkiem misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub inną osobą zrównaną z nimi na podstawie ustaw, umów międzynarodowych lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych;
- 7) o którym mowa w art. 139a ust. 1, art. 139o ust. 1 lub art. 181 ust. 1;
- 8) w toku postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej, w przypadku gdy postępowanie to zakończyło się odmową nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
- 9) na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

3. Pobyt cudzoziemca stanowiący podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE uznaje się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim:

- 1) nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy w 5-letnim okresie, o którym mowa w art. 211 ust. 1 – w przypadku pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) nie była dłuższa niż 12 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 18 miesięcy w okresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 – w przypadku pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.

4. Przepisu ust. 3, w zakresie, w jakim przewiduje maksymalne dopuszczalne okresy przerw w pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie stosuje się, jeżeli przerwa była spowodowana:

- 1) wykonywaniem przez cudzoziemca obowiązków zawodowych lub świadczeniem przez niego pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 2) towarzyszeniem cudzoziemcowi, o którym mowa w pkt 1, przez jego małżonka lub małoletnie dziecko, lub
- 3) szczególną sytuacją osobistą wymagającą obecności cudzoziemca poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i trwałą nie dłużej niż 6 miesięcy, lub
- 4) wyjazdem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu odbycia praktyk lub uczestnictwa w zajęciach, przewidzianych w toku studiów w polskiej uczelni.

Art. 213. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, gdy w dniu złożenia wniosku o udzielenie tego zezwolenia:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) nielegalnie lub
 - b) na podstawie wizej Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
 - c) w celu odbycia studiów lub szkolenia zawodowego, lub

- d) w związku z zamiarem podjęcia lub kontynuowania nauki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - e) w związku z uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany, azylu lub ochrony czasowej, lub
 - f) w związku z ubieganiem się o udzielenie ochrony międzynarodowej lub udzielenie azylu, lub
 - g) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1, art. 139o ust. 1 lub art. 181 ust. 1, lub
 - h) na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, lub
- 2) jest pracownikiem delegowanym przez usługodawcę w celu transgranicznego świadczenia usług lub usługodawcą świadczącym usługi transgraniczne, lub
 - 3) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub jest wobec niego stosowany środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
 - 4) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
 - 5)²⁶⁾ przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po tym, jak został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego wyjazdu określony w decyzji w tej sprawie, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
 - 6) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6, lub
 - 7) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
 - 8) (uchylony)

2. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1, cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, gdy przy składaniu wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia albo w terminie, o którym mowa w art. 219 ust. 6, nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu.

Art. 214. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, jeżeli:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 211 ust. 1, lub
- 2) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Na okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie można się powoływać w celach gospodarczych.

Art. 214a.³⁷⁾ 1. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, przy ocenie okoliczności, o których mowa w art. 214 ust. 1 pkt 2, należy wziąć pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględnić zagrożenia, o których mowa w art. 27 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda lub Szef Urzędu w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) przeprowadza z właściwym organem państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, konsultacje, o których mowa w art. 27 rozporządzenia nr 2018/1861;
- 2) informuje właściwy organ tego państwa obszaru Schengen o decyzji wydanej w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub o zamiarze udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 215. 1. Cudzoziemcowi cofa się zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, jeżeli:

- 1) nabycie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE nastąpiło w sposób niezgodny z prawem lub
- 2) stanowi on rzeczywiste i poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 3) opuścił on terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 6 lat, lub
- 4) opuścił on terytorium Unii Europejskiej na okres następujących kolejno po sobie:
 - a) 12 miesięcy lub
 - b) 24 miesięcy, jeżeli posiadał zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji lub jest członkiem rodziny cudzoziemca, który takie zezwolenie posiadał, lub

³⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 24 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- 5) uzyskał on na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- 6) został on pozbawiony statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE zostało udzielone w związku z pobytem na tym terytorium na podstawie statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

2. Na zagrożenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie można się powoływać w celach gospodarczych.

3. W postępowaniu w sprawie cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględnia się:

- 1) okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wiek cudzoziemca;
- 3) związki cudzoziemca z Rzeczpospolitą Polską lub brak związków z państwem pochodzenia;
- 4) skutki cofnięcia zezwolenia dla cudzoziemca i członków jego rodziny.

Art. 216. Do udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcowi, któremu cofnięto takie zezwolenie ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 215 ust. 1 pkt 3–5, nie stosuje się art. 219 ust. 1 pkt 4 i 9.

Art. 217. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE wygasa z mocy prawa z dniem nabycia obywatelstwa polskiego.

Art. 218. 1. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udziela cudzoziemcowi lub odmawia mu jego udzielenia, w drodze decyzji, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE cofa, w drodze decyzji, z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji, wojewoda, który udzielił tego zezwolenia, a w przypadku gdy zezwolenia udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji – wojewoda, który orzekał w tej sprawie w pierwszej instancji.

Art. 219. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) imię, nazwisko, datę urodzenia, płeć, obywatelstwo i miejsce zamieszkania członków rodziny cudzoziemca pozostających na jego utrzymaniu, zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa;
- 3) następujące dane dotyczące dokumentu podróży cudzoziemca:
 - a) serię i numer,
 - b) datę wydania i datę upływu ważności,
 - c) nazwę organu wydającego,
 - d) liczbę osób wpisanych do dokumentu podróży;
- 4) informacje o:
 - a) podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie 5 lat przed dniem złożenia wniosku,
 - b) poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) informacje o:
 - a) źródle dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,
 - b) liczbie osób pozostających na utrzymaniu cudzoziemca,
 - c) wysokości dochodu cudzoziemca w okresie ostatnich 3 lat, a w przypadku, o którym mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1 – w okresie ostatnich 2 lat;
- 6) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
- 7) informację o udzielonym cudzoziemcowi w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej zezwoleniu na pobyt rezydenta długoterminowego UE;

- 8) informację o pobycie na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego z adnotacją „Niebieska Karta UE” wydanego przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej oraz o przerwach w tym pobycie;
- 9) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, o zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub o jego tymczasowym aresztowaniu;
- 10) wzór podpisu cudzoziemca.

2. Składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, cudzoziemiec uzasadnia go, składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń pisemne oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz przedstawia ważny dokument podróży oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym będzie przebywał, i dołącza do niego:

- 1) aktualną fotografię;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

3. Za tytuł prawny, o którym mowa w ust. 2, nie uznaje się umowy użyczenia lokalu, chyba że użyczającym jest zstępny, wstępny, małżonek, rodzice małżonka lub rodzeństwo cudzoziemca.

4. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

5. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE pobiera się odciski linii papilarnych.

6. W przypadku gdy z przyczyn zależnych od wojewody nie jest możliwe pobranie odcisków linii papilarnych od cudzoziemca w dniu, w którym nastąpiło jego osobiste stawiennictwo, wojewoda wyznacza termin na ich złożenie, nie krótszy niż 7 dni.

Art. 220. (uchylony)³⁸⁾

Art. 221. W przypadku gdy cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 222. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące tych fotografii;
- 3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu;
- 5) sposób utrwalania danych umieszczonych w karcie pobytu i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego zezwolenia.

Art. 223. Do udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE stosuje się przepisy art. 202, art. 203 ust. 2a i 2b oraz art. 206–210.

Art. 224. Szef Urzędu w terminie 1 miesiąca od otrzymania wniosku innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej udziela informacji temu państwu, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 225. Szef Urzędu w przypadku przejęcia przez Rzeczpospolitą Polską odpowiedzialności za ochronę międzynarodową zwraca się do właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE z adnotacją o przyznanej ochronie międzynarodowej, z wnioskiem o zmianę tej adnotacji.

³⁸⁾ Przez art. 1 pkt 25 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

DZIAŁ VII

Dokumenty wydawane cudzoziemcom

Art. 226. Cudzoziemcowi mogą być wydane następujące dokumenty:

- 1) karta pobytu;
- 2) polski dokument podróży dla cudzoziemca;
- 3) polski dokument tożsamości cudzoziemca;
- 4) tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca;
- 5) dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany”.

Art. 227. W przypadku gdy którykolwiek z dokumentów, o których mowa w art. 226, został wydany osobie nieuprawnionej, organ wydający ten dokument stwierdza, w drodze decyzji, jego nieważność.

Art. 228. W dokumentach, o których mowa w art. 226, nie umieszcza się podpisu ich posiadacza, gdy są one wydawane:

- 1) osobie małoletniej, która nie ukończyła 13. roku życia do dnia:
 - a) złożenia wniosku o wydanie lub wymianę dokumentu, o którym mowa w art. 226, lub
 - b) złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE – w przypadku wydawania pierwszej karty pobytu, lub
 - c) wydania z urzędu polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, lub
- 2) osobie, która z powodu swojej niepełnosprawności nie może złożyć podpisu samodzielnie.

Art. 229. 1. Dokumenty, o których mowa w art. 226, wydaje się i wymienia na wniosek cudzoziemca.

2. Pierwszą kartę pobytu wydaje się z urzędu.

3. Polski dokument tożsamości cudzoziemca, w przypadku małoletniego cudzoziemca urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywającego na tym terytorium bez opieki rodziców, można wydać także z urzędu.

4. Pierwszą kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, który:

- 1) uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną, a w dniu złożenia wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia przebywał poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - 1a) jest członkiem najbliższej rodziny repatrianta, lub
 - 1b) uzyskał zezwolenie, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1, lub
 - 1c) uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 pkt 1, 3, 4 lub 6, a w dniu złożenia wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia przebywał poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 2) (uchylony)
- 3) uzyskał zgodę na pobyt ze względów humanitarnych

– wydaje się na wniosek cudzoziemca.

5. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca w przypadku cudzoziemca:

- 1) podlegającego relokacji lub przesiedleniu – wydaje się na wniosek Szefa Urzędu;
- 2) o którym mowa w art. 268 pkt 2 – można wydać także z urzędu.

6. Przed wydaniem pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE i wcześniej posiadał zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z pobytem na podstawie ochrony międzynarodowej, wojewoda zwraca się, za pośrednictwem Szefa Urzędu, do tego państwa członkowskiego w celu ustalenia, czy cudzoziemiec nie został pozbawiony ochrony międzynarodowej.

7. Wydanie karty pobytu cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 195 ust. 1 pkt 9, następuje po zwróceniu przez niego Karty Polaka, zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2023 r. poz. 192).

Art. 230. 1. Wniosek o wymianę dokumentów, o których mowa w art. 226 pkt 1–3 i 5, należy złożyć w terminie 14 dni po wystąpieniu przesłanek do ich wymiany, o których mowa w przepisach niniejszego działu.

2. Wniosek o wydanie kolejnej karty pobytu należy złożyć co najmniej na 30 dni przed upływem okresu ważności karty pobytu.

Art. 231. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o wydanie lub wymianę dokumentów, o których mowa w art. 226, na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, dotyczące objętych wnioskiem dzieci i innych osób wpisanych do dokumentu podróży – w przypadku wniosku o wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca albo o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące.

2. Cudzoziemiec, składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do wniosku:

- 1) aktualne fotografie swoją i osób objętych wnioskiem;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych i okoliczności podanych we wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada lub nie ma możliwości uzyskania dokumentu podróży, zamiast ważnego dokumentu podróży dopuszcza się przedstawienie innego dokumentu potwierdzającego tożsamość cudzoziemca.

4. Cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, składając wniosek o wydanie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca jest zwolniony z obowiązku przedstawienia ważnego dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, jeżeli z uwagi na szczególne okoliczności nie posiada takich dokumentów i nie ma możliwości ich uzyskania.

Art. 232. 1. W przypadku utraty lub uszkodzenia dokumentu, o którym mowa w art. 226 pkt 1–3 i 5, cudzoziemiec, w terminie 3 dni od dnia jego utraty lub uszkodzenia, zawiadamia o tym fakcie organ, który wydał ten dokument.

2. Cudzoziemcowi, który zawiadomił o utracie lub uszkodzeniu dokumentu, o którym mowa w art. 226 pkt 1–3 i 5, wydaje się nieodpłatnie zaświadczenie potwierdzające ten fakt.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, jest ważne do czasu wymiany dokumentu, nie dłużej jednak niż przez 2 miesiące.

4. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na formularzu zawierającym dane, o których mowa w art. 244 ust. 1, oraz podpis zawiadamiającego.

Art. 233. 1. Cudzoziemiec, który odzyskał utracony dokument, o którym mowa w art. 226 pkt 1–3 i 5, zawiadamia o tym fakcie, w terminie 3 dni od dnia jego odzyskania, organ, który wydał ten dokument.

2. Cudzoziemiec, który otrzymał wymieniony dokument w miejsce utraconego, niezwłocznie zwraca odzyskany dokument organowi, który ten dokument wydał.

Art. 234. 1. Osoba, która znalazła cudzy dokument, o którym mowa w art. 226 pkt 1–3 i 5, niezwłocznie przekazuje go wojewodzie, komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu), komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Policji, komendantowi komisariatu Policji, innemu organowi administracji publicznej lub konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, przekazują niezwłocznie znaleziony dokument organowi, który go wydał, w celu unieważnienia.

Art. 235. 1. Dokumenty, o których mowa w art. 226, wydaje się lub wymienia po uiszczeniu opłaty.

2. Dochody z opłat za wydanie i wymianę dokumentów, o których mowa w art. 226, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 236. 1.³⁹⁾ Opłaty, o której mowa w art. 235 ust. 1, nie pobiera się w przypadku:

- 1) wydania pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej uzyskał:
 - a) status uchodźcy,
 - b) ochronę uzupełniającą,
 - c) zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;

³⁹⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 26 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszła w życie z dniem 23 kwietnia 2023 r.

- 1a) wydania pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, któremu w Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt stały jako członkowi najbliższej rodziny repatrianta;
- 1b) wydania karty pobytu cudzoziemcowi, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 8 lub 9;
- 1c)⁴⁰⁾ wydania pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały na podstawie art. 195 ust. 1 pkt 10;
- 2) (uchylony)
- 3) gdy wydany lub wymieniony dokument zawierał wady techniczne;
- 4) wydania z urzędu polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca małoletniemu cudzoziemcowi;
- 5) wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży cudzoziemcowi relokowanemu lub przesiedlanemu albo w przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 6) wymiany karty pobytu z powodu okoliczności, o których mowa w art. 241 pkt 5 lub 6;
- 7)⁴¹⁾ wydania polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca cudzoziemcowi, który posiada obywatelstwo określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 2.

2.⁴²⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, obywatelstwa, w przypadku posiadania których nie pobiera się od cudzoziemca opłaty za wydanie polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, mając na uwadze potrzeby polskiej polityki migracyjnej, sytuację prawną i faktyczną cudzoziemców, którzy nie mogą zwrócić się do organów władzy publicznej państwa, którego są obywatelami, w celu uzyskania dokumentów podróży, oraz znaczenie dla interesu Rzeczypospolitej Polskiej niepobierania od cudzoziemców posiadających określone obywatelstwa opłaty za wydanie polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca.

Art. 236a.⁴³⁾ W przypadku gdy postępowanie w sprawie wydania polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca nie zostało zakończone do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 236 ust. 2, wojewoda zwraca cudzoziemcowi posiadającemu obywatelstwo określone w tych przepisach uiszczoną przez niego opłatę, o której mowa w art. 235 ust. 1.

Art. 237. 1. Ulga w opłacie za wydanie lub wymianę dokumentów, o których mowa w art. 226, przysługuje cudzoziemcom:

- 1) którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej;
- 2) których celem pobytu jest pobieranie nauki w szkole ponadpodstawowej i szkole wyższej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) małoletnim, którzy w dniu złożenia wniosku o wydanie lub wymianę dokumentu, o którym mowa w art. 226, lub – w przypadku wydawania pierwszej karty pobytu – do dnia złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, nie ukończyli 16. roku życia.

2. Ulga w opłacie, o której mowa w ust. 1, wynosi 50 % kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 239 ust. 1.

Art. 238. W przypadku zawinionej utraty lub zawinionego zniszczenia dokumentów, o których mowa w art. 226 pkt 1–3 i 5, opłatę za wymianę tych dokumentów podwyższa się do 300 % w stosunku do opłat określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 239 ust. 1.

Art. 239. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” oraz za wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
- 2) tryb uiszczania opłat, o których mowa w pkt 1;

⁴⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 26 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁴¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 26 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszła w życie z dniem 23 kwietnia 2023 r.

⁴²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 26 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszła w życie z dniem 23 kwietnia 2023 r.

⁴³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 27 ustawy, o której mowa w odnośniku 5; wszedł w życie z dniem 23 kwietnia 2023 r.

- 3) dokumenty wymagane do uzyskania ulg, o których mowa w art. 237 ust. 1;
- 4) wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” w przypadku zawinionej ich utraty albo zawinionej ich zniszczenia.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) jednostkowe koszty wytworzenia i wydania lub wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” oraz wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, w tym w szczególności pobrania i przetwarzania danych w celu zapisania ich w tych dokumentach;
- 2) zróżnicowanie wysokości opłat za wymianę dokumentów w przypadku zawinionej ich utraty lub zniszczenia, w zależności od ilości zdarzeń powodujących konieczność wydania nowych dokumentów.

Art. 240. Kartę pobytu wydaje się cudzoziemcowi, któremu udzielono:

- 1) zezwolenia na pobyt czasowy;
- 2) zezwolenia na pobyt stały;
- 3) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 241. Kartę pobytu wymienia się w przypadku:

- 1) zmiany danych umieszczonych w dotychczasowej karcie pobytu;
- 2) zmiany wizerunku twarzy posiadacza karty pobytu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w tej karcie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza karty;
- 3) jej utraty;
- 4) jej uszkodzenia;
- 5) przejęcia przez Rzeczpospolitą Polską odpowiedzialności za ochronę międzynarodową posiadacza karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE z adnotacją, o której mowa w art. 244 ust. 1 pkt 18;
- 6) przejęcia przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej odpowiedzialności za ochronę międzynarodową posiadacza karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 242. Karta pobytu w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia go, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy.

Art. 243. 1. Karta pobytu wydana cudzoziemcowi w przypadku udzielenia mu:

- 1) zezwolenia na pobyt czasowy – jest ważna przez okres, na który udzielono mu tego zezwolenia;
- 2) zezwolenia na pobyt stały – jest ważna przez okres 10 lat od dnia jej wydania;
- 3) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE – jest ważna przez okres 5 lat od dnia jej wydania;
- 4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych – jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej wydania.

2. Kolejna karta pobytu wydana cudzoziemcowi po upływie terminu ważności karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem mu:

- 1) zezwolenia na pobyt stały – jest ważna przez okres 10 lat od dnia jej wydania;
- 2) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE – jest ważna przez okres 5 lat od dnia jej wydania;
- 3) zgody na pobyt ze względów humanitarnych – jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej wydania.

Art. 244. 1. W karcie pobytu umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona rodziców;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy;
- 4) informację o obywatelstwie;

- 5) informację o płci;
- 6) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu;
- 7) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) – w przypadku gdy został nadany;
- 8) informację o rodzaju udzielonego zezwolenia;
- 9) adnotację „naukowiec” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 151, a w przypadku gdy cudzoziemiec jest objęty unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, także adnotację o tym programie lub porozumieniu;
- 9a) adnotację „naukowiec – mobilność” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 151b;
- 9b) adnotację „student” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 144, a w przypadku gdy cudzoziemiec jest objęty unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, także adnotację o tym programie lub porozumieniu;
- 9c) adnotację „stażysta” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 157a;
- 9d) adnotację „wolontariusz” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 157g;
- 10) adnotację „Niebieska Karta UE” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 127;
- 11) adnotację „dostęp do rynku pracy” – w przypadku zezwolenia udzielonego cudzoziemcowi, który jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę;
- 11a) adnotację „ICT” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 139a ust. 1;
- 11b) adnotację „mobile ICT” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 139o ust. 1;
- 12) adnotację „Poprzednio posiadacz Niebieskiej Karty UE” – w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji;
- 12a) adnotację „praca sezonowa” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 185a;
- 13) obraz linii papilarnych;
- 14) nazwę organu wydającego kartę;
- 15) datę wydania karty;
- 16) datę upływu okresu ważności karty;
- 17) fotografię cudzoziemca;
- 18) adnotację „ochrona międzynarodowa przyznana przez ... (wskazanie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które ją przyznało) w dniu ... (data przyznania ochrony międzynarodowej)” – w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi, któremu przyznano ochronę międzynarodową;
- 19) adnotację „Art. 50 TUE, Art. 18 ust. 4 Umowy Wystąpienia” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 160 pkt 4, 5 lub 6.

2. Niezależnie od danych, o których mowa w ust. 1, karta pobytu może zawierać podpis cudzoziemca oraz zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 lub 16.

3. W karcie pobytu wydawanej osobie, od której pobranie odcisków linii papilarnych jest fizycznie niemożliwe, nie umieszcza się obrazu linii papilarnych.

4. W karcie pobytu nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Art. 245. 1. Kartę pobytu wydaje lub odmawia jej wydania wojewoda, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

2. Kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, wydaje lub odmawia jej wydania komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił tej zgody.

3. Kartę pobytu wymienia lub odmawia jej wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

4. Kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, wymienia lub odmawia jej wymiany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się do wydania lub odmowy wydania kolejnej karty pobytu.

6. Odmowa wydania albo wymiany karty pobytu następuje w drodze decyzji.

7.⁴⁴⁾ Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach wydania albo wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

7a.⁴⁵⁾ Odwołanie od decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 7, wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

8.⁴⁶⁾ W przypadku gdy zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielił Szef Urzędu lub gdy Szef Urzędu wydał decyzję o wydaniu albo wymianie karty pobytu, kartę pobytu wydaje albo wymienia organ, o którym mowa w ust. 1, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

9.⁴⁷⁾ W przypadku gdy zgody na pobyt ze względów humanitarnych udzielił Komendant Główny Straży Granicznej lub gdy Komendant Główny Straży Granicznej wydał decyzję o wydaniu albo wymianie karty pobytu, kartę pobytu wydaje albo wymienia komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

Art. 246. 1. Organ właściwy do wydania lub wymiany karty pobytu pobiera odciski linii papilarnych od cudzoziemca, który składa wniosek o:

- 1) wydanie pierwszej karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 229 ust. 4;
- 2) wydanie kolejnej karty pobytu;
- 3) wymianę karty pobytu.

2. W przypadku gdy z przyczyn zależnych od organu nie jest możliwe pobranie odcisków linii papilarnych od cudzoziemca w dniu, w którym nastąpiło jego osobiste stawiennictwo, organ ten wyznacza termin na ich złożenie, nie krótszy niż 7 dni.

Art. 247. Cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie wydania karty pobytu lub jej wymiany, gdy przy składaniu wniosku o jej wydanie lub wymianę albo w terminie, o którym mowa w art. 246 ust. 2, nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania lub wymiany karty pobytu.

Art. 248. 1. Cudzoziemiec odbiera kartę pobytu osobiście.

2. W przypadku gdy karta pobytu została wydana cudzoziemcowi, który nie ukończył 13. roku życia do dnia jej odbioru, odbiera tę kartę jego przedstawiciel ustawowy lub kurator.

3. Cudzoziemcowi odbierającemu kartę pobytu udostępnia się czytnik elektroniczny w celu sprawdzenia, czy jego dane osobowe umieszczone w karcie są zgodne ze stanem faktycznym.

Art. 249. 1. Cudzoziemiec zwraca kartę pobytu organowi, który ją wydał, gdy:

- 1) nabył obywatelstwo polskie;
- 2) wydano decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu;
- 3) wydano decyzję o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 4) wydano decyzję o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy;
- 5) wydano decyzję o cofnięciu mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 6) wydana decyzja o udzieleniu mu zezwolenia na pobyt czasowy wygasła z mocy prawa na podstawie art. 102 albo na podstawie art. 307 ust. 1;
- 7) wydana decyzja o udzieleniu mu zezwolenia na pobyt stały wygasła z mocy prawa na podstawie art. 200 pkt 1;
- 8) wydana decyzja o udzieleniu mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych wygasła z mocy prawa na podstawie art. 354 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4.

⁴⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 28 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁴⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 29 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁴⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 29 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁴⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 29 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Cudzoziemiec zwraca kartę pobytu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:

- 1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo
- 2) decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 2–8, stała się ostateczna albo wygasła.

3. Podmiot uprawniony do pochówku na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2023 r. poz. 887 i 1688) niezwłocznie zwraca kartę pobytu zmarłego cudzoziemca organowi, który tę kartę wydał.

4. Organ, któremu zwrócono kartę pobytu, wydaje na wniosek cudzoziemca nieodpłatnie zaświadczenie o zwrocie karty pobytu ważne przez okres 30 dni.

Art. 250. Kartę pobytu unieważnia się w przypadku:

- 1) jej utraty albo uszkodzenia – z dniem zgłoszenia utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
- 2) jej wymiany z powodu zmiany:
 - a) wizerunku twarzy posiadacza karty w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w tej karcie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza karty,
 - b) danych w niej umieszczonych– z dniem odbioru nowej karty;
- 3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – z dniem upływu terminu zwrotu karty;
- 4) zgonu posiadacza karty pobytu – z dniem uzyskania informacji przez organ o zgonie cudzoziemca;
- 5) gdy cudzoziemiec nie zwróci jej, gdy wydano mu decyzję, o której mowa w art. 249 ust. 1 pkt 2–8 – z dniem, w którym decyzja ta stała się ostateczna albo wygasła.

Art. 251. Kartę pobytu unieważnia:

- 1) organ, który tę kartę wydał, w przypadku:
 - a) nabycia przez posiadacza karty pobytu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
 - b) gdy decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub decyzja o stwierdzeniu nieważności karty pobytu stała się ostateczna,
 - c) przekazania cudzej karty pobytu przez osobę, która ją znalazła, chyba że karta ta została już unieważniona,
 - d) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanej karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 233 ust. 2, chyba że karta ta została już unieważniona,
 - e) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - f) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt stały w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - g) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub zezwolenia na pobyt stały,
 - h) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w związku z zawiadomieniem o rzeczeniu się prawa do korzystania z tej zgody lub powrotem do kraju pochodzenia;
- 2) organ, który wymienia kartę pobytu, w przypadku:
 - a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia karty pobytu,
 - b) odbioru nowej karty pobytu w przypadkach, o których mowa w art. 241 pkt 1 i 2.

Art. 252. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi, który utracił swój dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a nie jest możliwe otrzymanie przez cudzoziemca nowego dokumentu podróży, gdy cudzoziemcowi udzielono:

- 1) zezwolenia na pobyt stały;
- 2) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 2a) zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 9;
- 3) ochrony uzupełniającej;
- 4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 252a.⁴⁸⁾ 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się również cudzoziemcowi, który posiada obywatelstwo określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 2, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec utracił swój dokument podróży albo jego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność albo nie posiadał on dotąd dokumentu podróży;
- 2) cudzoziemcowi udzielono:
 - a) zezwolenia na pobyt stały lub
 - b) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
 - c) zezwolenia na pobyt czasowy, lub
 - d) ochrony uzupełniającej, lub
 - e) zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 3) wniosek o wydanie polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca został złożony przez cudzoziemca w okresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 2.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) obywatelstwa, których posiadanie uprawnia cudzoziemca do ubiegania się o wydanie polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca w warunkach określonych w ust. 1;
- 2) okres, w którym cudzoziemcy mogą składać wnioski o wydanie polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca w przypadku, o którym mowa w ust. 1.

3. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) potrzeby polskiej polityki migracyjnej;
- 2) sytuację prawną i faktyczną cudzoziemców, którzy nie mogą zwrócić się do organów władzy publicznej państwa, którego są obywatelami, w celu uzyskania dokumentów podróży;
- 3) znaczenie dla interesu Rzeczypospolitej Polskiej możliwości wydawania cudzoziemcom posiadającym określone obywatelstwa polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca w warunkach określonych w ust. 1;
- 4) konieczność zapewnienia sprawności postępowania w sprawie wydania polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca.

Art. 253. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca w okresie swojej ważności uprawnia cudzoziemca do wielokrotnego przekraczania granicy.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres jednego roku od dnia jego wydania.

Art. 254.⁴⁹⁾ Wydanie cudzoziemcowi polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca nie zwalnia go z obowiązku podjęcia działań zmierzających do uzyskania przez niego dokumentu podróży, chyba że cudzoziemiec uzyskał polski dokument podróży dla cudzoziemca na podstawie art. 252a.

Art. 255. 1. W polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) informację o obywatelstwie;
- 4) informację o płci;
- 5) nazwę organu wydającego;
- 6) datę wydania dokumentu;
- 7) datę upływu okresu ważności dokumentu;
- 8) fotografię cudzoziemca;

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca zawiera podpis posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4 lub 7.

⁴⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 30 ustawy, o której mowa w odnośniku 5; wszedł w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.

⁴⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 31 ustawy, o której mowa w odnośniku 5; wszedł w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.

Art. 256. Wymiana polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje w przypadku:

- 1) zmiany danych umieszczonych w dotychczasowym dokumencie;
- 2) zmiany wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu;
- 3) utraty dokumentu;
- 4) uszkodzenia dokumentu.

Art. 257. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje lub odmawia jego wydania, wymienia lub odmawia jego wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wydania lub wymiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji.

Art. 258. 1. Cudzoziemiec zwraca polski dokument podróży dla cudzoziemca organowi, który go wydał, gdy:

- 1) nabył obywatelstwo polskie;
- 2) wydano decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu;
- 3) wydano decyzję o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 4) wydano decyzję o pozbawieniu go ochrony uzupełniającej;
- 4a)⁵⁰⁾ wydano decyzję o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 9 – w przypadku gdy polski dokument podróży dla cudzoziemca został mu wydany na podstawie art. 252 pkt 2a;
- 4b)⁵¹⁾ wydano decyzję o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy – w przypadku gdy polski dokument podróży dla cudzoziemca został mu wydany na podstawie art. 252a ust. 1 pkt 2 lit. c;
- 5) otrzymał dokument podróży.

2. Cudzoziemiec zwraca polski dokument podróży dla cudzoziemca niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:

- 1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego;
- 2) doręczono mu dokument podróży;
- 3)⁵²⁾ decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 2–4b, stała się ostateczna.

3. W pozostałym zakresie do zwrotu polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca stosuje się przepisy art. 249 ust. 3 i 4.

Art. 259. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca unieważnia się w przypadku:

- 1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu – z dniem zgłoszenia jego utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
- 2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
 - a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
 - b) danych w nim umieszczonych– z dniem odbioru nowego dokumentu;
- 3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
- 3a)⁵³⁾ wydania cudzoziemcowi decyzji o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub decyzji o pozbawieniu ochrony uzupełniającej albo o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu – z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
- 4) zgonu posiadacza dokumentu – z dniem uzyskania przez organ informacji o jego zgonie;
- 5) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany polski dokument podróży, chyba że dokument ten został już unieważniony – z dniem jego zwrócenia;
- 6) gdy cudzoziemiec nie zwrócił polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca po otrzymaniu dokumentu podróży – niezwłocznie po uzyskaniu przez cudzoziemca informacji o otrzymaniu dokumentu podróży.

⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 32 lit. a tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszło w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.

⁵¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 32 lit. a tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszło w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.

⁵²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 32 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszła w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.

⁵³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 33 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszła w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca unieważnia:

- 1) organ, który ten dokument wydał, w przypadku:
 - a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
 - b)⁵⁴⁾ gdy decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub decyzja o pozbawieniu ochrony uzupełniającej albo o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna,
 - c) przekazania dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument ten został już unieważniony,
 - d) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 233 ust. 2, chyba że dokument ten został już unieważniony,
 - e) otrzymania przez cudzoziemca dokumentu podróży;
- 2) organ, który ten dokument wymienił, w przypadku:
 - a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,
 - b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 256 pkt 1 i 2.

Art. 260. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany:

- 1) małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywającemu na tym terytorium bez opieki rodziców, jeżeli nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemawia za tym dobro dziecka;
- 2) cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170;
- 3) cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada żadnego obywatelstwa, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1, polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany, jeżeli cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży i nie jest możliwe otrzymanie przez niego innego dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Art. 261. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca, w okresie swojej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz nie potwierdza jego obywatelstwa.

2. Dokument, o którym mowa w ust. 1, nie uprawnia do przekroczenia granicy.

3. Posiadanie przez cudzoziemca dokumentu, o którym mowa w ust. 1, nie zwalnia go z obowiązku uzyskania wizy, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 262. Polski dokument tożsamości cudzoziemca jest ważny przez okres 1 roku od dnia wydania.

Art. 263. 1. W polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona jego rodziców;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy;
- 4) informację o płci;
- 5) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu;
- 6) nazwę organu wydającego dokument;
- 7) datę wydania dokumentu;
- 8) datę upływu okresu ważności dokumentu;
- 9) fotografię cudzoziemca;
- 10) pouczenie, że dokument nie potwierdza obywatelstwa, nie uprawnia do przekraczania granicy ani nie jest dokumentem potwierdzającym legalny pobyt.

2. Polski dokument tożsamości cudzoziemca zawiera podpis jego posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 8.

3. W polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, w przypadku gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

⁵⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 33 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5; weszła w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.

Art. 264. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca wydaje lub odmawia jego wydania, wymienia lub odmawia jego wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wydania lub wymiany polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca następuje w drodze decyzji.

Art. 265. 1. Do wymiany polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca stosuje się przepisy art. 256.

2. Cudzoziemiec zwraca polski dokument tożsamości cudzoziemca, gdy:

- 1) nabył obywatelstwo polskie;
- 2) wydano decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu.

3. Cudzoziemiec zwraca polski dokument tożsamości cudzoziemca organowi, który go wydał, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:

- 1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo
- 2) decyzja, o której mowa w ust. 2 pkt 2, stała się ostateczna.

4. W pozostałym zakresie do zwrotu polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca stosuje się przepisy art. 249 ust. 3 i 4.

Art. 266. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca unieważnia się w przypadku:

- 1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu – z dniem zgłoszenia jego utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
- 2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
 - a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
 - b) danych w nim umieszczonych– z dniem odbioru nowego dokumentu;
- 3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
- 4) zgonu posiadacza dokumentu – z dniem uzyskania informacji przez organ o jego zgonie;
- 5) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany polski dokument tożsamości cudzoziemca, chyba że dokument ten został już unieważniony – z dniem jego zwrócenia.

2. Polski dokument tożsamości cudzoziemca unieważnia:

- 1) organ, który wydał ten dokument, w przypadku:
 - a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
 - b) przekazania cudzego dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument został już unieważniony,
 - c) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 233 ust. 2, chyba że dokument został już unieważniony,
 - d) gdy decyzja o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna;
- 2) organ, który wymienił ten dokument, w przypadku:
 - a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,
 - b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 256 pkt 1 lub 2.

Art. 267. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi zamierzającemu powrócić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który podczas pobytu za granicą utracił swój dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a nie jest możliwe otrzymanie przez niego nowego dokumentu podróży, gdy:

- 1) cudzoziemcowi udzielono:
 - a) zezwolenia na pobyt stały,
 - b) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - c) ochrony uzupełniającej,
 - d) zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 2) cudzoziemcowi nadano status uchodźcy.

Art. 268. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi, który nie posiada dokumentu podróży i nie jest możliwe otrzymanie przez niego nowego dokumentu podróży, gdy cudzoziemiec:

- 1) podlega relokacji lub przesiedleniu;
- 2) zamierza opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub został zobowiązany do opuszczenia tego terytorium.

Art. 269. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca w okresie swojej ważności uprawnia cudzoziemca:

- 1) o którym mowa w art. 267 i art. 268 pkt 1 – do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) o którym mowa w art. 268 pkt 2 – do wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 270. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres w nim oznaczony, nie dłuższy jednak niż 7 dni.

Art. 271. 1. W tymczasowym polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia cudzoziemca;
- 3) informację o obywatelstwie cudzoziemca;
- 4) informację o płci cudzoziemca;
- 5) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu cudzoziemca;
- 6) imiona i nazwiska, daty, miejsca i kraj urodzenia oraz płeć towarzyszących cudzoziemcowi dzieci tego cudzoziemca lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką;
- 7) nazwę organu wydającego dokument;
- 8) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby wydającej dokument;
- 9) datę wydania dokumentu;
- 10) datę upływu okresu ważności dokumentu;
- 11) fotografię cudzoziemca;
- 12) fotografie towarzyszących cudzoziemcowi jego dzieci lub innych małoletnich dzieci znajdujących się pod jego opieką.

2. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca zawiera podpis posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4 lub 10.

Art. 272. 1. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje lub odmawia jego wydania:

- 1) w Rzeczypospolitej Polskiej – wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a w przypadku, gdy cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – komendant placówki Straży Granicznej;
- 2) poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – konsul.

2. Odmowa wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje w drodze decyzji.

3. Od decyzji o odmowie wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca wydanej przez konsula przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten sam organ.

4. Organem wyższego stopnia w stosunku do komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach dotyczących tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca jest Komendant Główny Straży Granicznej.

5. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 7 dni od dnia doręczenia cudzoziemcowi decyzji o odmowie wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca.

Art. 273. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” wydaje się cudzoziemcowi, któremu udzielono zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 274. 1. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca.

2. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” nie uprawnia do przekroczenia granicy.

Art. 275. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” jest ważny przez okres 2 lat od dnia jego wydania.

Art. 276. 1. W dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany” umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) imiona rodziców cudzoziemca;
- 3) datę, miejsce i kraj urodzenia cudzoziemca;
- 4) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy cudzoziemca;
- 5) informację o obywatelstwie cudzoziemca;
- 6) informację o płci cudzoziemca;
- 7) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu cudzoziemca;
- 8) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) cudzoziemca – w przypadku gdy został nadany;
- 9) nazwę organu wydającego dokument;
- 10) datę wydania dokumentu;
- 11) datę upływu okresu ważności dokumentu;
- 12) fotografię cudzoziemca;
- 13) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
- 14) pouczenie, że dokument nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca ani nie uprawnia do przekraczania granicy.

2. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” zawiera podpis jego posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3, 5, 6 lub 11.

3. W dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany” nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 4, gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Art. 277. 1. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” wydaje lub odmawia jego wydania komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany, a wymienia lub odmawia jego wymiany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wydania i wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” następuje w drodze decyzji.

3.⁴⁴⁾ Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 2, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

3a.⁵⁵⁾ Odwołanie od decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 2, wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

4.⁵⁶⁾ W przypadku gdy zgody na pobyt tolerowany udzielił Komendant Główny Straży Granicznej lub gdy Komendant Główny Straży Granicznej wydał decyzję o wydaniu albo wymianie dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”, dokument ten wydaje albo wymienia komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

Art. 278. 1. Organ właściwy do wydania lub wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” pobiera od cudzoziemca, który składa wniosek o wydanie lub wymianę tego dokumentu, odciski linii papilarnych.

1a. W przypadku gdy z przyczyn zależnych od organu nie jest możliwe pobranie odcisków linii papilarnych od cudzoziemca w dniu, w którym nastąpiło jego osobiste stawiennictwo, organ ten wyznacza termin na ich złożenie, nie krótszy niż 7 dni.

2. Cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie wydania lub wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”, gdy przy składaniu wniosku o wydanie lub wymianę tego dokumentu albo w terminie, o którym mowa w ust. 1a, nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania lub wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”.

⁵⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 34 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁵⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 34 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 279. Do odbioru dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” stosuje się przepisy art. 248.

Art. 280. 1. Do wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” stosuje się przepisy art. 256.

2. Cudzoziemiec zwraca dokument „zgoda na pobyt tolerowany” w przypadku:

- 1) nabycia obywatelstwa polskiego;
- 2) gdy wydano decyzję o stwierdzeniu nieważności dokumentu;
- 3) gdy wydano decyzję o cofnięciu mu zgody na pobyt tolerowany;
- 4) gdy wydana decyzja o udzieleniu mu zgody na pobyt tolerowany wygasła z mocy prawa na podstawie przepisów art. 354 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4 lub ust. 2.

3. Cudzoziemiec zwraca dokument „zgoda na pobyt tolerowany” organowi, który go wydał, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:

- 1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo
- 2) decyzja, o której mowa w ust. 2 pkt 2–4, stała się ostateczna albo wygasła.

4. W pozostałym zakresie do zwrotu dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” stosuje się przepisy art. 249 ust. 3 i 4.

Art. 281. 1. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” unieważnia się w przypadku:

- 1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu – z dniem zgłoszenia jego utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
- 2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
 - a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
 - b) danych w nim umieszczonych– z dniem odbioru nowego dokumentu;
- 3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
- 4) zgonu posiadacza dokumentu – z dniem uzyskania przez organ informacji o jego zgonie;
- 5) gdy cudzoziemiec nie zwrócił go na podstawie art. 280 ust. 2 pkt 2–4 – z dniem, w którym decyzja, o której mowa w art. 280 ust. 2 pkt 2–4, stała się ostateczna albo wygasła;
- 6) gdy został przekazany przez osobę, która go znalazła, i nie zgłoszono wcześniej jego utraty – z dniem tego przekazania;
- 7) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany dokument „zgoda na pobyt tolerowany”, chyba że dokument ten został już unieważniony – z dniem jego zwrócenia.

2. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” unieważnia:

- 1) organ, który wydał ten dokument, w przypadku:
 - a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
 - b) zwrócenia cudzego dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument ten został już unieważniony,
 - c) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 233 ust. 2, chyba że dokument ten został już unieważniony,
 - d) gdy decyzja o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany lub o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna,
 - e) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany z mocy prawa na podstawie przepisów art. 354 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4 oraz ust. 2;
- 2) organ, który wymienił ten dokument, w przypadku:
 - a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,
 - b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 256 pkt 1 lub 2.

Art. 282. Do odbioru polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca stosuje się przepisy art. 248 ust. 1 i 2.

Art. 283. W przypadku gdy organ prowadzący kontrolę graniczną lub kontrolę legalności pobytu cudzoziemca ustali, że cudzoziemiec posługuje się którymkolwiek z dokumentów, które był obowiązany zwrócić na podstawie art. 233 ust. 2, art. 249 ust. 1, art. 258 ust. 1, art. 265 ust. 2 lub art. 280 ust. 2, organ ten:

- 1) zatrzymuje taki dokument;
- 2) wydaje nieodpłatnie zaświadczenie potwierdzające zatrzymanie takiego dokumentu;
- 3) przesyła zatrzymany dokument organowi, który go wydał;
- 4) dokumentuje realizację czynności, o których mowa w pkt 1–3.

Art. 284. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec, mimo ciążącego na nim obowiązku zwrotu któregośkolwiek z dokumentów, o których mowa w art. 226 pkt 1–3 i 5, takiego dokumentu nie zwrócił lub w przypadku gdy cudzoziemiec zawiadomił o utracie takiego dokumentu, organ, do którego należało zwrócić dokument, lub organ, który został zawiadomiony o utracie dokumentu, umieszcza informacje o takim dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen w celu jego zajęcia.

2. Organ, który na podstawie ust. 1 umieścił informacje o dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen, usuwa te informacje, gdy dokument został zwrócony.

Art. 285. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór:
 - a) karty pobytu,
 - b) polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
 - c) polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca,
 - d) tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
 - e) dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
 - f) formularza zgłoszenia utraty lub uszkodzenia karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
 - g) zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
 - h) zaświadczenia o zwrocie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
 - i) zaświadczenia potwierdzającego zatrzymanie karty lub dokumentów, o których mowa w lit. a–e;
- 2) wzór formularza wniosku o:
 - a) wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
 - b) wydanie lub wymianę polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca,
 - c) wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
 - d) wydanie lub wymianę karty pobytu,
 - e) wydanie dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” lub o wymianę takiego dokumentu;
- 3) liczbę fotografii dołączanych do wniosków, o których mowa w pkt 2, i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosków;
- 4) sposób i tryb unieważniania karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”;
- 5) sposób pobierania odcisków linii papilarnych cudzoziemca w celu umieszczenia ich w karcie pobytu lub dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany”;
- 6) sposób utrwalania danych umieszczanych w karcie pobytu lub dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany” i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) konieczność zapewnienia czytelności i kompletności wzorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) dane osobowe w zakresie niezbędnym do wydania lub wymiany polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”;
- 3) zapewnienie możliwości sprawnego wyeliminowania wadliwego dokumentu.

Art. 286. 1. Cudzoziemcy będący uczniami pochodzącymi z państw trzecich, uczestniczący w wycieczce szkolnej do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na zasadach określonych w decyzji Rady 94/795/WSiSW z dnia 30 listopada 1994 r. w sprawie wspólnych działań przyjętych przez Radę na podstawie art. K.3 ust. 2 lit. b Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ułatwień podróży dla uczniów pochodzących z państw trzecich przebywających w Państwach Członkowskich mogą być objęci listą podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej, którą sporządza dyrektor szkoły.

2. Dane osobowe cudzoziemców podróżujących w ramach wycieczek w Unii Europejskiej oraz ich prawo do ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdza, na wniosek dyrektora szkoły, wojewoda właściwy dla siedziby szkoły.

3. Listę podróżujących, o której mowa w ust. 1, sporządza się na formularzu.

Art. 287. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych oraz ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza listy podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni dane osobowe w zakresie, w jakim są one niezbędne do spełnienia warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących uczniami pochodzącymi z państw trzecich, uczestniczącymi w wycieczce szkolnej do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i ich pobytu na tym terytorium, oraz możliwość weryfikacji tych danych, a także konieczność zapewnienia sprawnego przekraczania granicy.

DZIAŁ VIII

Kontrola legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zobowiązanie cudzoziemca do powrotu

Rozdział 1

Kontrola legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 288. Cudzoziemiec w okresie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany posiadać ważny dokument podróży oraz dokumenty uprawniające go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są wymagane.

Art. 289. 1. Kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków wjazdu cudzoziemców na to terytorium i pobytu na nim organy Straży Granicznej i Policji.

2. Szef Urzędu i wojewoda mogą prowadzić kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez te organy postępowań w sprawach cudzoziemców.

3. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może prowadzić kontrolę, o której mowa w ust. 1, w ramach dokonywanych kontroli, na zasadach i w trybie określonych w:

- 1) ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1047, z późn. zm.⁵⁷⁾);
- 2) ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2201, z późn. zm.⁵⁸⁾);
- 3) ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym;
- 4) ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.⁵⁹⁾);
- 5) ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 227) w związku z ustawą z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych⁶⁰⁾ (Dz. U. z 2024 r. poz. 376).

Art. 290. Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane współdziałać z organami Straży Granicznej, Policji, Krajowej Administracji Skarbowej, Szefem Urzędu oraz wojewodą w zakresie dokonywania kontroli, o której mowa w art. 289.

⁵⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 919, 1053, 1088, 1123, 1193, 1234, 1394, 1720, 1723 i 2029.

⁵⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 760, 919, 1123, 1193, 1195, 1523 i 1720.

⁵⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 556, 588, 641, 658, 760, 996, 1059, 1193, 1195, 1234, 1598, 1723 i 1860.

⁶⁰⁾ Obecnie ogólne określenie przedmiotu ustawy brzmi: o przetwarzaniu informacji kryminalnych, na podstawie art. 70 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 125), która weszła w życie z dniem 6 lutego 2019 r.

Art. 291. 1. Kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadza co najmniej dwóch funkcjonariuszy Straży Granicznej, Policji, Służby Celno-Skarbowej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”, lub co najmniej dwóch upoważnionych pracowników Urzędu albo urzędu wojewódzkiego, zwanych dalej „pracownikami”.

2. Kontrolę mogą przeprowadzać wspólnie funkcjonariusze i pracownicy, przy czym przeprowadzają ją co najmniej dwie osoby.

3. W siedzibie Urzędu albo urzędu wojewódzkiego kontrola może być przeprowadzana przez jednego pracownika.

4. Kontrola może być przeprowadzona przez jednego funkcjonariusza, jeżeli w toku innych czynności służbowych przez niego wykonywanych zostały ujawnione okoliczności uzasadniające jej przeprowadzenie.

Art. 292. 1. Funkcjonariusz przeprowadza kontrolę po okazaniu legitymacji służbowej lub znaku identyfikacyjnego.

2. Pracownik przeprowadza kontrolę po podaniu imienia i nazwiska oraz okazaniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) określenie podstawy prawnej do przeprowadzenia kontroli;
- 2) oznaczenie organu;
- 3) datę i miejsce jego wystawienia;
- 4) imię i nazwisko pracownika uprawnionego do przeprowadzenia kontroli;
- 5) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 6) datę jego ważności;
- 7) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego przez nią stanowiska.

Art. 293. W trakcie kontroli funkcjonariusz lub pracownik mogą żądać okazania:

- 1) dokumentu podróży i dokumentów uprawniających cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów:
 - a) utrzymania cudzoziemca w trakcie jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) podróży powrotnej cudzoziemca do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
 - c) tranzytu cudzoziemca przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
- 3) dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 2, zgodnie z prawem;
- 4) dokumentów uprawniających cudzoziemca do wykonywania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej lub powierzenia wykonywania pracy;
- 5) dokumentów potwierdzających cel i warunki pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 294. 1. Cudzoziemiec poddany kontroli jest obowiązany okazać dokumenty, o których mowa w art. 293 pkt 1, 4 i 5, oraz środki finansowe albo dokument potwierdzający możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem, o których mowa w art. 293 pkt 2 i 3, jeżeli są wymagane.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy cudzoziemca, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia z rodziną do osoby, która uzyskała status uchodźcy.

Art. 295. 1. Funkcjonariusz lub pracownik pobiera od cudzoziemca w toku kontroli odciski linii papilarnych w celu, o którym mowa w art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008.

2. Funkcjonariusz lub pracownik w celu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008, może pobrać od cudzoziemca w toku kontroli odciski linii papilarnych.

3. Funkcjonariusz lub pracownik dokonuje sprawdzenia odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca w celu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 lub art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008, w Wizowym Systemie Informacyjnym, a także w inny sposób umożliwiający ustalenie tożsamości cudzoziemca lub stwierdzenie autentyczności wizy Schengen.

Art. 296. 1. Po przeprowadzeniu kontroli, w przypadku stwierdzenia, że pobyt cudzoziemca jest:

- 1) niezgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium, funkcjonariusz lub pracownik sporządza protokół kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) zgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium:
 - a) funkcjonariusz odnotowuje fakt przeprowadzenia kontroli w notatniku służbowym lub sporządza notatkę służbową,
 - b) pracownik sporządza notatkę służbową.

2. Organ Policji, Szef Urzędu, wojewoda lub organ Krajowej Administracji Skarbowej zawiadamia komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej właściwego do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu o stwierdzeniu, po przeprowadzeniu kontroli, że pobyt cudzoziemca jest niezgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium.

Art. 297. 1. Protokół, o którym mowa w art. 296 ust. 1 pkt 1, zawiera:

- 1) stopień, imię i nazwisko oraz numer legitymacji służbowej funkcjonariusza lub imię i nazwisko pracownika oraz numer i datę wystawienia upoważnienia, nazwę organu, który wystawił upoważnienie;
- 2) datę i miejsce sporządzenia protokołu;
- 3) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 4) miejsce przeprowadzenia kontroli;
- 5) imię i nazwisko, datę urodzenia oraz obywatelstwo kontrolowanego cudzoziemca;
- 6) miejsce pobytu i adres zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) opis okoliczności uzasadniających przeprowadzenie kontroli;
- 8) opis skontrolowanych dokumentów z podaniem ich numeru, okresu ważności oraz nazwy organu, który je wydał;
- 9) wynik kontroli;
- 10) podpis funkcjonariusza lub pracownika sporządzającego protokół;
- 11) podpis cudzoziemca lub adnotację o przyczynach jego braku;
- 12) imię i nazwisko oraz podpis tłumacza, w przypadku gdy brał udział w przeprowadzaniu kontroli.

2. Kopię protokołu wydaje się cudzoziemcowi.

3. W przypadku gdy cudzoziemiec odmawia podpisania protokołu, pozostawia mu się odpis tego protokołu podpisany przez funkcjonariusza lub pracownika.

Art. 298. Notatka służbowa, o której mowa w art. 296 ust. 1 pkt 2, zawiera:

- 1) datę i miejsce sporządzenia notatki;
- 2) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 3) imię i nazwisko, datę urodzenia oraz obywatelstwo kontrolowanego cudzoziemca;
- 4) miejsce pobytu i adres zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) wynik kontroli;
- 6) podpis funkcjonariusza lub pracownika sporządzającego notatkę;
- 7) imię i nazwisko tłumacza, w przypadku gdy brał udział w przeprowadzaniu kontroli.

Rozdział 2

Zobowiązanie cudzoziemca do powrotu

Art. 299. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu objętego wizą Schengen lub wizą krajową oraz przed upływem okresu ważności tej wizy.

1a. Cudzoziemiec, który nie spełnia warunków wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przestał spełniać te warunki, posiadający zezwolenie pobytowe lub inne zezwolenie, udzielone przez inne państwo stosujące dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 98, z późn. zm.⁶¹⁾), zwaną dalej „dyrektywą 2008/115/WE”, uprawniające go do pobytu na terytorium tego państwa, jest obowiązany niezwłocznie opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i udać się na terytorium państwa, które to zezwolenie wydało.

⁶¹⁾ Zmiany wymienionej dyrektywy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 31.

2. Cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego lub wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite zniesienie obowiązku wizowego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającym państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, jest obowiązany opuścić to terytorium przed upływem terminu przewidzianego w umowie międzynarodowej, w jednostronnym zniesieniu obowiązku wizowego lub w rozporządzeniu.

3. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub w związku z jednostronnym zniesieniem przez Rzeczpospolitą Polską obowiązku wizowego jest obowiązany opuścić to terytorium po upływie okresu pobytu, na jaki wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia utraty mocy umowy lub przywrócenia obowiązku wizowego.

4. Jeżeli utrata mocy umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub przywrócenie obowiązku wizowego nastąpiły przed ogłoszeniem jednego z tych faktów w formie przewidzianej prawem, termin, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia tego ogłoszenia.

5. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności zezwolenia na pobyt czasowy.

6. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie:

1) 30 dni od dnia, w którym decyzja:

- a) o odmowie przedłużenia mu wizy Schengen lub wizy krajowej, udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, decyzja o umorzeniu postępowania w tych sprawach lub decyzja o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub
- b) o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej, o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej lub decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub
- c) o cofnięciu zgody na pobyt ze względów humanitarnych

– stała się ostateczna, a w przypadku wydania decyzji przez organ wyższego stopnia – od dnia, w którym decyzja została cudzoziemcowi doręczona;

2) 7 dni od dnia, w którym ustały przyczyny nieprzekazania go do państwa trzeciego, o których mowa w art. 31 ust. 1.

7. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie, o którym mowa w ust. 6, uważa się za legalny, chyba że wniosek o przedłużenie mu wizy Schengen lub wizy krajowej lub o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE został złożony po upływie okresu jego legalnego pobytu na tym terytorium.

8. Przepisów ust. 1, 2, 5 i 6 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec posiada ważny dokument uprawniający go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z niniejszej ustawy lub z innych ustaw wynika, że jego pobyt na tym terytorium uważa się za legalny.

8a. Przepisów ust. 6 pkt 1 lit. a i ust. 7 nie stosuje się w przypadku, gdy przed wydaniem decyzji o odmowie przedłużenia cudzoziemcowi wizy Schengen lub wizy krajowej, udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzji o umorzeniu postępowania w tych sprawach zostało wszczęte wobec cudzoziemca postępowanie w sprawie zobowiązania go do powrotu lub została mu wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

9. Przepisów ust. 6 pkt 1 lit. b i ust. 7 nie stosuje się, w przypadku gdy:

- 1) w dniu wydania decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej cudzoziemiec przebywa w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, lub
- 2) decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej została wydana w związku ze złożeniem kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, lub
- 3) przed wydaniem decyzji o odmowie nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzielenia mu ochrony uzupełniającej lub decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało wszczęte wobec cudzoziemca postępowanie w sprawie zobowiązania go do powrotu lub została mu wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

10. Wojewoda, Szef Urzędu lub Rada do Spraw Uchodźców informuje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o decyzji, o której mowa w ust. 6 pkt 1, gdy decyzja ta stanie się ostateczna, lub o innych rozstrzygnięciach, które skutkują tym, że pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przestaje być legalny.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, organ Straży Granicznej ustala, czy zachodzą przesłanki do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 300. 1. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite zniesienie obowiązku wizowego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającym państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, może przedłużyć w uzasadnionych przypadkach okres pobytu tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o kolejne 90 dni, jeżeli możliwość taka jest przewidziana w umowie o zniesieniu obowiązku wizowego.

2. Cudzoziemiec składa wniosek o przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na tym terytorium w ramach ruchu bezwizowego, i uzasadnia ten wniosek.

3. Przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje przez umieszczenie w dokumencie podróży cudzoziemca odcisku stempla potwierdzającego przedłużenie okresu tego pobytu o 90 dni.

4. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca, który złożył wniosek o przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na tym terytorium w terminie, o którym mowa w ust. 2, uważa się za legalny do dnia umieszczenia w dokumencie podróży cudzoziemca odcisku stempla potwierdzającego przedłużenie okresu tego pobytu lub do dnia wydania przez wojewodę decyzji o odmowie przedłużenia okresu tego pobytu, nie dłużej jednak niż przez 90 dni, licząc od następnego dnia po upływie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego, jeżeli wniosek ten nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie.

5. Przepisu art. 299 ust. 2 nie stosuje się do cudzoziemca, któremu wojewoda przedłużył okres pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami ust. 1–3.

Art. 301. 1. Przedłużenia okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odmawia się w drodze decyzji.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór stempla potwierdzającego przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o 90 dni, mając na uwadze potrzebę zapewnienia możliwości skutecznej weryfikacji przedłużenia okresu tego pobytu.

Art. 302. 1. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) przebywa lub przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, jeżeli wiza lub inny dokument są lub były wymagane lub
- 2) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu jego pobytu na terytorium wszystkich lub niektórych państw obszaru Schengen, do którego był uprawniony bez konieczności posiadania wizy, w każdym okresie 180 dni, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
- 3) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu jego pobytu wskazanego w wizie Schengen w każdym okresie 180 dni, lub po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu pobytu na podstawie wizy krajowej, lub
- 4) wykonuje lub w dniu wszczęcia kontroli legalności wykonywania pracy prowadzonej przez uprawniony do tego organ wykonywał pracę bez odpowiedniego zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanego do ewidencji oświadczeń, lub
- 5) podjął działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) nie posiada środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo tranzytu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, i nie wskazał wiarygodnych źródeł uzyskania takich środków finansowych, lub

- 7) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 8)¹⁴⁾ dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, jeżeli cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego lub na podstawie wizy Schengen, z wyłączeniem wizy upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, lub
- 9) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 10) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 303 ust. 1 pkt 9a, lub
- 11) został skazany prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej na karę pozbawienia wolności podlegającą wykonaniu i istnieją podstawy do przeprowadzenia postępowania w sprawie przekazania go za granicę w celu wykonania orzeczonej wobec niego kary, lub
- 12) przebywa poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego może przebywać, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
- 13) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu, do którego był uprawniony na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
- 14) dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie stanowił zagrożenie dla zdrowia publicznego, co zostało potwierdzone badaniem lekarskim, lub dla stosunków międzynarodowych innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
- 15) cel i warunki pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są niezgodne z deklarowanymi, chyba że przepisy prawa dopuszczają ich zmianę, lub
- 16) została wydana decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej, o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej i cudzoziemiec:
 - a) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie i przypadku, o których mowa w art. 299 ust. 6 pkt 1 lit. b, albo
 - b) przebywa w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców.

2. Przepisów ust. 1 pkt 1–3 nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6.

3. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec posiada ważny dokument uprawniający go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z niniejszej ustawy lub z innych ustaw wynika, że jego pobyt na tym terytorium uważa się za legalny.

4. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się, jeżeli zostało wydane orzeczenie o ukaraniu sprawcy za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

4a. Przepisów ust. 1 pkt 4 lub 5 nie stosuje się, jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca.

5. W postępowaniu w sprawie zobowiązania do powrotu cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 158 ust. 1 lub art. 159 ust. 1, lub cudzoziemca, do którego dołączył cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1, bierze się pod uwagę okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz istnienie więzi kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia.

6. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w przypadku cudzoziemca:

- 1) który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1;
- 2) który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z mobilności studenta na warunkach określonych w art. 149b ust. 1;
- 3) który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1;
- 4) będącego członkiem rodziny naukowca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca na warunkach określonych w art. 169a ust. 1.

Art. 303. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1, nie wszczyna się postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, a wszczęte postępowanie w tej sprawie umarza się, jeżeli cudzoziemiec:

- 1) posiada status uchodźcy, korzysta z ochrony uzupełniającej lub
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, lub
- 3) uzyskał zezwolenie, o którym mowa w art. 187 pkt 6 lub 7, lub
- 4) jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, lub
- 5) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, albo zezwolenia, o którym mowa w art. 176, lub
- 6) uzyskał zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 7) posiada zezwolenie pobytowe lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu, udzielone przez inne państwo stosujące dyrektywę 2008/115/WE, i nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że cudzoziemiec nie udał się niezwłocznie na terytorium tego państwa po pouczeniu go o obowiązku wjazdu na terytorium tego państwa, o którym mowa w art. 314, lub
- 8) jest czasowo oddelegowany w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz jest uprawniony do przebywania i zatrudnienia na terytorium tego państwa, jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu miałaby zostać wydana z uwagi na przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim lub ze względu na przekroczenie lub usiłowanie przekroczenia granicy wbrew przepisom prawa, lub
- 9) może zostać niezwłocznie przekazany do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa, lub
- 9a) został zatrzymany niezwłocznie po przekroczeniu granicy wbrew przepisom prawa stanowiącej granicę zewnętrzną w rozumieniu art. 2 pkt 2 kodeksu granicznego Schengen, lub
- 10) może być niezwłocznie doprowadzony do granicy, jeżeli został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po nieumyślnym przekroczeniu granicy wbrew przepisom prawa, lub
- 11) może zostać przekazany do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie obowiązującej w dniu 13 stycznia 2009 r. umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, lub
- 12) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub
- 13) może zostać przekazany do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013), zwanego dalej „rozporządzeniem 604/2013”, lub
- 14) jest przekazywany do państwa trzeciego na wniosek organów tego państwa o wydanie osoby ściganej, w celu przeprowadzenia przeciw niemu na terytorium tego państwa postępowania karnego lub wykonania orzeczonej kary albo środka zabezpieczającego, lub
- 15) jest przekazywany do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jako osoba ścigana europejskim nakazem aresztowania w celu przeprowadzenia przeciw niemu na terytorium tego państwa postępowania karnego lub wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności albo innego środka polegającego na pozbawieniu wolności.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1, decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wydaje się, gdy cudzoziemiec zgodnie z przepisami art. 120 i art. 135 wystąpił o zmianę decyzji, o których mowa w tych przepisach, do czasu zakończenia postępowania w sprawie zmiany tych decyzji.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w art. 32 ust. 1 lub art. 33 ust. 2 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 515, 516 i 517).

4. Nie wszczyna się postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, jeżeli toczy się postępowanie w sprawie udzielenia temu cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej, chyba że cudzoziemiec złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

5. Cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, można – w szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na jego stan zdrowia – nie przekazywać do państwa trzeciego. Cudzoziemcowi temu w przypadku wystąpienia zagrożenia dla jego życia lub zdrowia zapewnia się opiekę medyczną.

6. Koszty zapewnienia opieki medycznej, o której mowa w ust. 5, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 9 i 11, z wyjątkiem przypadku, gdy cudzoziemcowi została wydana decyzja, o której mowa w art. 303a ust. 1, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca:

- 1) informuje cudzoziemca, do jakiego państwa zostanie przekazany;
- 2) doprowadza cudzoziemca do granicy państwa, do którego zostaje przekazany.

Art. 303a. 1. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 303 ust. 1 pkt 11, z wyjątkiem przypadku, w którym zostaje on niezwłocznie przekazany do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie obowiązującej w dniu 13 stycznia 2009 r. umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, wydaje się decyzję o przekazaniu do tego państwa.

2.²⁶⁾ Do decyzji, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, z tym że nie określa się w niej terminu dobrowolnego wyjazdu i nie orzeka o zakazie ponownego wjazdu, o którym mowa w art. 318 ust. 1 lub 3.

3. Koszty związane z wydaniem i wykonaniem decyzji, o której mowa w ust. 1, ustala się, w przypadku gdy decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu. Przepisy art. 336–338 i art. 340–347 stosuje się odpowiednio.

Art. 303b. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 303 ust. 1 pkt 9a, komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekroczenia granicy sporządza protokół przekroczenia granicy oraz wydaje postanowienie o opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na postanowienie o opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje zażalenie do Komendanta Głównego Straży Granicznej. Złożenie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia.

2. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1:

- 1) określa się nakaz opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) orzeka się zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen wraz z określeniem okresu tego zakazu.

3. Zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, orzeka się na okres od 6 miesięcy do 3 lat.

4. Do zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, orzeczonego w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 320.

5. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach cofnięcia zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, orzeczonego w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 304. Organ prowadzący postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu poucza cudzoziemca o możliwości złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Art. 305. 1. Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu zawiesza się w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej lub udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 176.

2. Postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu nie zawiesza się w przypadku, gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Art. 306. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wygasa z mocy prawa, jeżeli cudzoziemiec:

- 1) posiada status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej;
- 1a) posiada zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 lub art. 187 pkt 6 lub 7;
- 2a) otrzymał decyzję, o której mowa w art. 393b ust. 1;
- 3) otrzymał decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej i o przekazaniu do odpowiedzialnego państwa członkowskiego – w przypadku, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 307. 1. W dniu, w którym decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu stanie się ostateczna, z mocy prawa następuje unieważnienie wizy krajowej, wygaśnięcie zezwolenia na pobyt czasowy oraz zezwolenia na pracę.

2. W dniu, w którym decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana na podstawie art. 302 ust. 1 pkt 12 lub 13 stanie się ostateczna, z mocy prawa następuje unieważnienie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 308. Do cudzoziemców oraz członków ich rodzin uprawnionych do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r.:

- 1)⁶²⁾ nie stosuje się przepisów art. 299–307, art. 310–321, art. 329 ani art. 334–335;
- 2) stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 308a. Do członków rodzin obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej, obywateli Rzeczypospolitej Polskiej lub obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 1 pkt 4–6 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, którzy przestali przebywać na tym terytorium z tymi obywatelami, stosuje się przepisy rozdziału 5 tej ustawy.

Art. 308b. Do cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 pkt 4–6, którzy przestali przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z obywatelem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 309. Organ, który wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi posiadającemu ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej ustala, za pośrednictwem Szefa Urzędu, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w tym państwie.

Art. 310. 1. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje:

- 1) z urzędu – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził istnienie przesłanki uzasadniającej wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) na wniosek wojewody, Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, organu Krajowej Administracji Skarbowej, komendanta wojewódzkiego lub komendanta powiatowego (miejskiego) Policji – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, właściwy ze względu na siedzibę organu występującego z wnioskiem albo miejsce pobytu cudzoziemca.

⁶²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 35 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził istnienie przesłanki uzasadniającej wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, może przekazać dalsze prowadzenie postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, z urzędu lub na wniosek cudzoziemca, w drodze postanowienia, komendantowi oddziału Straży Granicznej lub komendantowi placówki Straży Granicznej właściwemu ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

Art. 311. (uchylony)

Art. 312. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) treść wniosku o wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i prawidłowości postępowania, a w szczególności konieczność uzyskania informacji niezbędnych do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, uwzględniając zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, że decyzja ta została wydana.

Art. 313. (uchylony)

Art. 314. 1. Organ właściwy do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1–8 i 10–16, poucza cudzoziemca posiadającego zezwolenie pobytowe lub inne zezwolenie uprawniające go do pobytu, udzielone przez państwo stosujące dyrektywę 2008/115/WE, o obowiązku niezwłocznego wyjazdu na terytorium tego państwa.

2. Organ właściwy do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu odnotowuje dokonanie pouczenia, o którym mowa w ust. 1, w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6.

3. Pouczenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w formie pisemnej w języku zrozumiałym dla cudzoziemca.

Art. 315. 1.⁶³⁾ W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu określa się termin dobrowolnego wyjazdu, który wynosi od 8 do 30 dni, liczony od dnia doręczenia decyzji.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, nie określa się terminu dobrowolnego wyjazdu cudzoziemca, gdy:⁶⁴⁾

- 1) istnieje prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca lub
- 2) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Oceniając prawdopodobieństwo ucieczki, bierze się pod uwagę, w szczególności, czy cudzoziemiec:

- 1) zadeklarował niepodporządkowanie się obowiązkom wynikającym z otrzymania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
- 2) nie dysponuje dokumentami poświadczającymi jego tożsamość, lub
- 3) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa, lub
- 4)¹⁴⁾ wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub do Systemu Informacyjnego Schengen do celu odmowy wjazdu i pobytu.

4.²⁶⁾ W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, wydanej bez określenia terminu dobrowolnego wyjazdu, wskazuje się państwo, do którego cudzoziemiec powraca.

4a. (uchylony)⁶⁵⁾

4b.⁶⁶⁾ Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu może być umorzone w części dotyczącej określenia terminu dobrowolnego wyjazdu, w przypadku gdy decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest wydawana cudzoziemcowi, który dobrowolnie przekracza granicę, opuszczając terytorium państw obszaru Schengen.

5.²⁶⁾ Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana bez określenia terminu dobrowolnego wyjazdu, o której mowa w ust. 2 pkt 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

⁶³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 36 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁶⁴⁾ Wprowadzenie do wyliczenia ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 15 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁶⁵⁾ Przez art. 1 pkt 36 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁶⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 36 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

6.²⁶⁾ W przypadku gdy cudzoziemiec przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa w okresie po wydaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a przed upływem terminu dobrowolnego wyjazdu, termin, o którym mowa w ust. 1, wygasa z mocy prawa.

7. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 309, który nadal posiada ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec posiada ochronę międzynarodową.

8. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

9. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy jako członek rodziny cudzoziemca, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym członek rodziny tego cudzoziemca posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 316.²⁶⁾ 1. Organ, wydając decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, może przedłużyć termin dobrowolnego wyjazdu, jeżeli cudzoziemiec jest obowiązany do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej lub wyjątkowa sytuacja osobista cudzoziemca, wynikająca w szczególności z długości pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z łączących cudzoziemca więzi o charakterze rodzinnym i społecznym lub z potrzeby kontynuowania nauki przez małoletnie dziecko cudzoziemca.

2. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, może przedłużyć termin dobrowolnego wyjazdu w niej określony z powodu okoliczności, o których mowa w ust. 1, także po jej wydaniu, jednorazowo, na wniosek cudzoziemca.

3. Termin dobrowolnego wyjazdu, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie może być dłuższy niż 1 rok.

Art. 317. 1. W decyzji, o której mowa w art. 316 ust. 1 i 2, można do czasu dobrowolnego wyjazdu zobowiązać cudzoziemca do:⁶⁷⁾

- 1)⁶⁸⁾ zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji – do dnia, w którym nastąpi dobrowolny wyjazd;
- 2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w decyzji, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
- 3) przekazania do depozytu organowi wskazanemu w decyzji dokumentu podróży albo innego dokumentu tożsamości;
- 4)⁶⁸⁾ zamieszkiwania w wyznaczonym w decyzji miejscu – do dnia, w którym nastąpi dobrowolny wyjazd.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego spośród środków, o których mowa w ust. 1.

2a. Do zabezpieczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przepisy art. 398 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

3. Zabezpieczenie pieniężne, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, i dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 3, przechowuje się do czasu okazania przez cudzoziemca biletu na podróż powrotną lub innego dowodu, z którego wynika zaplanowana podróż powrotna.

4.²⁶⁾ Cudzoziemcowi nie wolno zmieniać miejsca zamieszkania wyznaczonego w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego wyjazdu bez zmiany tej decyzji.

⁶⁷⁾ Wprowadzenie do wyliczenia ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 37 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁶⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 37 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 318. 1. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu orzeka się o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen oraz określa się okres tego zakazu.

1a.⁶⁹⁾ W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której określono termin dobrowolnego wyjazdu lub w której umorzono postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, w części dotyczącej określenia terminu dobrowolnego wyjazdu na podstawie art. 315 ust. 4b, można odstąpić od orzeczenia o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, w przypadku gdy dostępne organowi dowody lub okoliczności wskazują na wysokie prawdopodobieństwo, że cudzoziemiec w przypadku ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie przestrzegał porządku prawnego, w tym przepisów prawa określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego.

1b.⁶⁹⁾ Organ, dokonując oceny istnienia podstaw do odstąpienia od orzeczenia o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, uwzględni:

- 1) okoliczności dotyczące podstawy zobowiązania cudzoziemca do powrotu wynikające z art. 302 ust. 1;
- 2) aktualny i rzeczywisty poziom ryzyka naruszenia porządku prawnego, w tym w szczególności przepisów prawa określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, jakie wiąże się z ewentualnym ponownym wjazdem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1c.⁶⁹⁾ Przepisu ust. 1a nie stosuje się w przypadku, gdy cudzoziemcowi w okresie 2 ostatnich lat poprzedzających dzień wszczęcia postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wydana została decyzja o zobowiązaniu tego cudzoziemca do powrotu, w której odstąpiono od orzeczenia o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen.

1d.⁶⁹⁾ W decyzji, w której odstąpiono od orzeczenia zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, orzeka się dodatkowo o tym zakazie i określa jego okres na wypadek, jeżeli cudzoziemiec w terminie dobrowolnego wyjazdu:

- 1) nie opuści terytorium państw obszaru Schengen;
- 2) przekroczy lub będzie usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa.

2. (uchylony)

3. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu orzeka się o zakazie ponownego wjazdu tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku, gdy jest ona wydawana cudzoziemcowi:

- 1) posiadającemu ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, któremu cofnięto zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- 2) o którym mowa w art. 315 ust. 8 lub 9.

Art. 319.⁷⁰⁾ 1. Zakazy, o których mowa w art. 318, określa się na następujące okresy:

- 1) od 6 miesięcy do 3 lat – w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1–3, 6–8, 10, 12, 13, 15 lub 16;
- 2) od 1 roku do 3 lat – w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 4 lub 5;
- 3) od 3 do 5 lat – w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 11 lub 14;
- 4) od 5 do 10 lat – w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 9 lub art. 329a ust. 1.

2. W przypadku gdy cudzoziemiec nie uiszcza należności z tytułu kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–3, zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen przedłuża się z mocy prawa do dnia uiszczenia tych należności, nie więcej niż do 5 lat.

Art. 320. 1. Organ, który w pierwszej instancji wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, może cofnąć zakaz, o którym mowa w art. 318, na wniosek cudzoziemca, w drodze decyzji, jeżeli cudzoziemiec wykaże, że:

- 1) wykonał obowiązki wynikające z decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
- 2) jego ponowny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw obszaru Schengen ma nastąpić ze względu na uzasadnione okoliczności, zwłaszcza ze względów humanitarnych, lub
- 3)⁷¹⁾ została mu przyznana pomoc w dobrowolnym powrocie, o której mowa w art. 334.

⁶⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 38 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁷⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 39 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁷¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 40 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

1a. Organ, rozpatrując wniosek o cofnięcie zakazu, o którym mowa w art. 318, uwzględnia, w szczególności:

- 1) okoliczności, w jakich cudzoziemcowi została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) okoliczności, ze względu na które ma nastąpić ponowny wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw obszaru Schengen.

2. Zakazu, o którym mowa w art. 318, nie cofa się, gdy:

- 1) wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) cudzoziemiec nie uiszczył należności z tytułu kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które był obowiązany ponieść, lub
- 3) został on orzeczony po wydaniu cudzoziemcowi decyzji o cofnięciu zakazu, o którym mowa w art. 318, i od wydania tej decyzji nie upłynęły 2 lata, lub
- 4) nie upłynęła jeszcze połowa okresu, na jaki został orzeczony.

3. Przepisów ust. 2 pkt 3 i 4 nie stosuje się, jeżeli wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ma nastąpić ze względów humanitarnych.

Art. 321.⁷²⁾ 1. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu, przedłużenie terminu dobrowolnego wyjazdu oraz cofnięcie zakazu ponownego wjazdu jest Komendant Główny Straży Granicznej.

2. Odwołanie od decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 1, wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 322. Pisma w sprawach o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu mogą być przekazywane z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344) lub faksu i doręczane cudzoziemcowi w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu.

Art. 323. 1. Organ Straży Granicznej odnotowuje w dokumencie podróży cudzoziemca wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz niezwłocznie informuje o tym organ, który wystąpił z wnioskiem o jej wydanie.

2. W przypadku doręczenia decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w formie, o której mowa w art. 322, organ, który wykonuje tę decyzję, odnotowuje fakt jej wydania w dokumencie podróży cudzoziemca.

Art. 324. Organ, który wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu:

- 1) pobiera od cudzoziemca odciski linii papilarnych, jeżeli nie zostały pobrane po jego zatrzymaniu;
- 2) przekazuje Komendantowi Głównemu Policji obraz linii papilarnych, dane osobowe cudzoziemca oraz informacje, które umieszcza się w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4;
- 3) sporządza fotografię cudzoziemca.

Art. 325. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży, Komendant Główny Straży Granicznej składa do właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego państwa pochodzenia cudzoziemca wnioski o wydanie takiego dokumentu.

2. Jeżeli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie istnieje przedstawicielstwo lub urząd, o którym mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej składa wniosek o wydanie dokumentu podróży do właściwego organu państwa pochodzenia cudzoziemca.

3. Przed wydaniem dokumentu podróży cudzoziemcowi właściwe organy Straży Granicznej w uzasadnionych przypadkach umożliwiają przedstawicielstwom dyplomatycznym, urzędom konsularnym lub właściwym organom państw pochodzenia cudzoziemca przeprowadzenie z nim rozmowy w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej, przedstawicielstwach dyplomatycznych lub urzędach konsularnych państw pochodzenia cudzoziemca w celu potwierdzenia jego obywatelstwa.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się, o ile wiążące Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe dotyczące przyjmowania i przekazywania osób, które nie spełniają warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium lub przestały spełniać te warunki, nie stanowią inaczej.

⁷²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 41 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

5. Rozmowę, o której mowa w ust. 3, przeprowadza się w obecności funkcjonariusza Straży Granicznej oraz w razie potrzeby w obecności tłumacza.

6. (uchylony)

7. (uchylony)

Art. 326. 1. W postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu dotyczącym cudzoziemca będącego małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego.

2. Do ustalenia, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, stosuje się przepisy art. 169 ust. 2, 4 i 5.

Art. 327. 1. Organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu zapewnia cudzoziemcowi, który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, możliwość korzystania z pomocy tłumacza.

2. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, dokonuje w języku zrozumiałym dla cudzoziemca ustnego lub pisemnego tłumaczenia podstawy prawnej decyzji, rozstrzygnięcia oraz pouczenia, czy i w jakim trybie służy odwołanie od decyzji.

Art. 328. Organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu informuje cudzoziemca o organizacjach pozarządowych zajmujących się udzielaniem cudzoziemcom pomocy, w tym pomocy prawnej.

Art. 329. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec nie opuścił dobrowolnie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu.

2. Poza przypadkiem, o którym mowa w ust. 1, przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu następuje, gdy:

1)²⁶⁾ w decyzji tej nie został określony termin dobrowolnego wyjazdu lub

2) po wydaniu tej decyzji:

a) zaistniało prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca, lub

b) dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2a.⁷³⁾ Przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie następuje w przypadku udzielenia cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 334 ust. 2 pkt 2, pomocy w dobrowolnym powrocie.

3. Przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu polega na doprowadzeniu cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony. Do doprowadzenia cudzoziemca od granicy do portu lotniczego państwa, do którego zostaje doprowadzony, stosuje się przepisy załącznika do decyzji Rady 2004/573/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie organizacji wspólnych lotów w celu wydalenia z terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich, obywateli państw trzecich, którzy podlegają indywidualnemu nakazowi wydalenia (Dz. Urz. WE L 261 z 06.08.2004, str. 28, z późn. zm.).

4. Doprowadzenie cudzoziemca wykonuje:

1) do granicy – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;

2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje powrót – Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę.

5. Komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę, odnotowuje w rejestrze spraw dotyczących zobowiązania cudzoziemca do powrotu datę opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

⁷³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 42 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 329a. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu dotyczącą cudzoziemca, co do którego istnieje obawa, że może prowadzić działalność terrorystyczną lub szpiegowską, albo podejrzanego o popełnienie jednego z tych przestępstw.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu przymusowemu wykonaniu.

Art. 330. 1. Decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wykonuje się, gdy:

- 1) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej lub
- 2) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany lub zezwolenia, o którym mowa w art. 176, lub
- 3) cudzoziemcowi udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany lub zachodzą przesłanki do jej udzielenia, lub
- 4) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - a) wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
 - b) zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, lub
- 5) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub
- 6) cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, lub
- 7) wobec cudzoziemca orzeczono w Rzeczypospolitej Polskiej środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
- 8) cudzoziemiec zadeklarował zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 1 lub 2 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. Decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wykonuje się z powodu okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 8, do dnia:

- 1) upływu terminu do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej określonego w protokole potwierdzającym złożenie deklaracji zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – w przypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w którym organ Straży Granicznej umożliwił złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej:
 - a) cudzoziemcowi – w przypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) kuratorowi w imieniu małoletniego bez opieki – w przypadku, o którym mowa w art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1b. Przepisu ust. 1 pkt 8 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec kolejny raz zadeklarował zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, a nie złożył wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej po uprzednio zadeklarowanym zamiarze jego złożenia albo poprzedni wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został uznany za niedopuszczalny z przyczyn, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo po wydaniu decyzji o odmowie nadania mu statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który jest:

- 1) pierwszym wnioskiem niedopuszczalnym z przyczyn, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jeżeli złożenie tego wniosku nastąpiło tylko w celu opóźnienia wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo w celu opóźnienia lub uniemożliwienia jej wykonania;
- 2) złożony po wydaniu ostatecznej decyzji o:
 - a) uznaniu wniosku za niedopuszczalny z przyczyn, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej albo decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej wydanej po rozpatrzeniu kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wykonuje się po tym, gdy decyzja, o której mowa w art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanie się ostateczna.

Art. 331. (uchylony)⁷⁴⁾

Art. 332. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną małoletniemu cudzoziemcowi wykonuje się jeżeli:

- 1) cudzoziemiec ten ma w państwie, do którego został zobowiązany powrócić, zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych, zgodnie ze standardami określonymi w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.;
- 2) powrót odbywa się pod opieką przedstawiciela ustawowego lub cudzoziemca tego przekazuje się jego przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego nastąpi powrót.

Art. 333. 1. Przedstawiciele organizacji pozarządowych lub międzynarodowych zajmujących się udzielaniem pomocy cudzoziemcom mogą być obecni jako obserwatorzy w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, podejmowanych w związku z przymusowym wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. Koszty przejazdu nie więcej niż dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Pokrywanie kosztów przejazdu następuje w przypadku, gdy doprowadzanych jest co najmniej 5 cudzoziemców oraz gdy doprowadzenie odbywa się statkiem morskim lub wycarterowanym statkiem powietrznym.

4. Przedstawiciele organizacji pozarządowych lub międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, mają w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, prawo do:

- 1) obserwowania przebiegu wszystkich czynności podejmowanych wobec cudzoziemca od rozpoczęcia do zakończenia doprowadzenia w celu potwierdzenia poszanowania godności i praw cudzoziemca w toku tych czynności;
- 2) porozumiewania się z doprowadzanym cudzoziemcem, o ile nie zakłóca to czynności związanych z doprowadzeniem.

5. Funkcjonariusz Straży Granicznej przed rozpoczęciem doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, informuje przedstawicieli organizacji pozarządowych lub międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, o zasadach obowiązujących podczas doprowadzenia, w szczególności dotyczących przebiegu doprowadzenia oraz warunków bezpieczeństwa.

6. Przedstawiciele organizacji pozarządowych lub międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, są obowiązani:

- 1) przestrzegać zasad obowiązujących podczas doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony;
- 2) wykonywać polecenia funkcjonariuszy Straży Granicznej w przypadku wystąpienia zagrożenia, w szczególności zamachu na doprowadzających funkcjonariuszy, lub w razie podjęcia przez cudzoziemca próby ucieczki.

⁷⁴⁾ Przez art. 1 pkt 43 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i termin informowania przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, o przygotowywanym doprowadzeniu cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, oraz sposób i termin potwierdzania udziału tych przedstawicieli w doprowadzeniu,
- 2) sposób dokumentowania przez przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, przebiegu doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, oraz termin przekazywania tej dokumentacji Komendantowi Głównemu Straży Granicznej

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnej organizacji doprowadzenia oraz wymiany informacji w tym zakresie.

Art. 334.⁷⁵⁾ 1. Komendant Główny Straży Granicznej organizuje cudzoziemcowi pomoc w dobrowolnym powrocie.

2. Pomoc w dobrowolnym powrocie może być udzielona cudzoziemcowi:

- 1) któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z określeniem terminu dobrowolnego wyjazdu lub
- 2) któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegającą przymusowemu wykonaniu i który:
 - a) z powodu okoliczności, o których mowa w art. 400, nie został umieszczony w strzeżonym ośrodku lub wobec którego nie zastosowano aresztu dla cudzoziemców,
 - b) w przypadku stwierdzenia, że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 400, i w przypadku, o którym mowa w art. 406 ust. 1 pkt 3, został zwolniony ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, lub
- 3) któremu wydano decyzję o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzję o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, lub
- 4) któremu wydano decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, lub
- 5) którego wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej ze względów formalnych został pozostawiony bez rozpoznania, lub
- 6) przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 176.

3. Pomocy w dobrowolnym powrocie udziela się na wniosek cudzoziemca.

4. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie do Komendanta Głównego Straży Granicznej za pośrednictwem:

- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej;
- 2) Szefa Urzędu – w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 i 4, jeżeli cudzoziemiec korzysta z pomocy socjalnej i opieki medycznej, o których mowa w art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) podmiotu, o którym mowa w ust. 8.

5. Wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie składa się nie później niż:

- 1) przed upływem terminu dobrowolnego wyjazdu określonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) w terminie 7 dni przed upływem terminu, o którym mowa w art. 299 ust. 6 pkt 1 lit. b;
- 3) w terminie 5 dni od dnia:
 - a) w którym decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej stała się ostateczna,
 - b) doręczenia zawiadomienia o pozostawieniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej bez rozpoznania.

6. W przypadku niezachowania przez cudzoziemca terminu, o którym mowa w ust. 5, Komendant Główny Straży Granicznej pozostawia wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie bez rozpoznania.

7. Szef Urzędu, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej lub podmiot, o którym mowa w ust. 8, nie później niż w terminie 24 godzin przekazuje wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.

8. Komendant Główny Straży Granicznej może zlecić organizację dobrowolnych powrotów podmiotowi, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów.

⁷⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 44 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

9. Podmiot, o którym mowa w ust. 8, współdziała z Komendantem Głównym Straży Granicznej w zakresie organizacji pomocy w dobrowolnym powrocie.

10. Pomocy w dobrowolnym powrocie można cudzoziemcowi udzielić kolejny raz nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wykorzystaniem tej pomocy.

11. Przepisu ust. 10 nie stosuje się do pomocy w dobrowolnym powrocie udzielanej cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, oraz przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 176.

Art. 334a.⁷⁶⁾ 1. Komendant Główny Straży Granicznej niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 334 ust. 3, wydaje postanowienie o udzieleniu pomocy w dobrowolnym powrocie. Na postanowienie nie przysługuje zażalenie.

2. Do doręczania pism w sprawach udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie stosuje się art. 322.

3. Komendant Główny Straży Granicznej niezwłocznie, nie później niż w terminie 48 godzin, informuje Szefa Urzędu o wydaniu postanowienia w sprawie udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie lub pozostawieniu wniosku, o którym mowa w art. 334 ust. 3, bez rozpoznania.

Art. 335. 1.⁷⁷⁾ Pomoc w dobrowolnym powrocie obejmuje pokrycie:

- 1) kosztów podróży cudzoziemca;
- 2) opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem dokumentu podróży oraz niezbędnych wiz i zezwoleń;
- 3) kosztów wyżywienia cudzoziemca przed podróżą i podczas podróży;
- 4) kosztów zakwaterowania cudzoziemca przed podróżą;
- 5) kosztów opieki medycznej nad cudzoziemcem;
- 6) kosztów organizacji dobrowolnego powrotu przez podmiot, o którym mowa w art. 334 ust. 8;
- 7) innych kosztów związanych z zapewnieniem cudzoziemcowi bezpiecznego i humanitarnego powrotu.

1a.⁷⁸⁾ Pomoc w dobrowolnym powrocie nie obejmuje pokrycia kosztów, które są pokrywane w ramach pomocy socjalnej i opieki medycznej, o których mowa w art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Koszty związane z finansowaniem pomocy w dobrowolnym powrocie są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Organ właściwy do wydania decyzji o:

- 1) zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
- 2) odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej,
- 3)⁷⁹⁾ umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, w przypadku, o którym mowa w art. 334 ust. 2 pkt 4

– informuje cudzoziemca o możliwości skorzystania z pomocy w dobrowolnym powrocie.

Art. 335a. 1. Komendant Główny Straży Granicznej może zapewnić pomoc w utrzymaniu i reintegracji cudzoziemca w państwie, do którego cudzoziemiec ten powrócił, zwaną dalej „pomocą w reintegracji”, w przypadku gdy:

- 1) cudzoziemcowi została udzielona pomoc w dobrowolnym powrocie;
- 2) cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie dobrowolnego wyjazdu określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 3) wobec cudzoziemca została przymusowo wykonana decyzja o zobowiązaniu go do powrotu.

2. Pomoc w reintegracji można zapewnić na wniosek cudzoziemca.

⁷⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 45 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁷⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 46 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁷⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 46 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁷⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 46 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

3. Pomoc w reintegracji może być zapewniona temu samemu cudzoziemcowi tylko jeden raz, bez względu na zakres świadczeń obejmujących pomoc już zapewnioną.

4.⁸⁰⁾ Komendant Główny Straży Granicznej może zlecić realizację świadczeń z zakresu pomocy w reintegracji podmiotowi, o którym mowa w art. 334 ust. 8.

5.⁸⁰⁾ Szczegółowy zakres i tryb realizacji świadczeń z zakresu pomocy w reintegracji określa umowa zawarta przez Komendanta Głównego Straży Granicznej z podmiotem, o którym mowa w art. 334 ust. 8.

6. Podmiot, któremu Komendant Główny Straży Granicznej zlecił realizację świadczeń z zakresu pomocy w reintegracji, określa zakres świadczeń udzielanych cudzoziemcowi.

7. Koszty związane z finansowaniem pomocy w reintegracji są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 336. 1. Koszty związane z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ustala się w przypadku, gdy decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu.

1a.⁸¹⁾ Kosztów, o których mowa w ust. 1, nie ustala się w przypadku udzielenia cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 334 ust. 2 pkt 2, pomocy w dobrowolnym powrocie.

2. Komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy w sprawie przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a w przypadku gdy cudzoziemiec przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców – organ Straży Granicznej, któremu podlega ten ośrodek lub areszt, ustala, w drodze decyzji, wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1, oraz podmioty obowiązane do pokrycia tych kosztów. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

2a. Koszty, o których mowa w ust. 1, ustala się, gdy decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu stała się ostateczna, a w przypadku wydania takiej decyzji przez organ wyższego stopnia – gdy decyzja ostateczna została doręczona, chyba że podlega ona natychmiastowemu wykonaniu.

3. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, przedawniają się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja o ustaleniu wysokości kosztów stała się ostateczna.

Art. 337. 1. Koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, ponosi cudzoziemiec.

2. Zapraszający ponosi koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, w przypadku gdy cudzoziemiec, którego zaprosił, wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie, na który został zaproszony, i okoliczności uzasadniające zobowiązanie go do powrotu wystąpiły:

- 1) podczas pobytu cudzoziemca na tym terytorium w okresie objętym zaproszeniem albo
- 2) po upływie okresu objętego zaproszeniem, gdy cudzoziemcowi nie przedłużono wizy, nie uzyskał on zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub nie korzysta z ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i pozostał na tym terytorium.

3. Podmiot powierzający wykonywanie pracy lub pełnienie określonej funkcji ponosi koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, w przypadku gdy cudzoziemcowi została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w związku z okolicznością, o której mowa w art. 302 ust. 1 pkt 4.

3a. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, jeżeli wykonywanie pracy lub pełnienie funkcji zostało cudzoziemcowi powierzone przez kilka podmiotów, ponoszą one solidarnie koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1.

4. Jeżeli cudzoziemcowi, który został zaproszony, została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w związku z okolicznością, o której mowa w art. 302 ust. 1 pkt 4, koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, ponosi podmiot powierzający wykonywanie pracy lub pełnienie określonej funkcji.

5. Jednostka naukowa, która przyjęła cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, ponosi koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu została wydana i wykonana przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu go w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, a podstawą wydania tej decyzji był pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy, jeżeli była wymagana, lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim.

⁸⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 47 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁸¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 48 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

6. Organizator stażu ponosi koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu została wydana i wykonana przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy dotyczącej odbywania stażu, a podstawą wydania tej decyzji był pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy, jeżeli była wymagana, lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim.

Art. 338. 1. Do kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, zalicza się w szczególności koszty:

- 1) postępowania w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) pobytu cudzoziemca w pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych;
- 3) pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 4) badania lekarskiego cudzoziemca;
- 4a) zapewnienia cudzoziemcowi opieki medycznej i psychologicznej podczas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 5) pomocy udzielonej cudzoziemcowi przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z przeprowadzeniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium;
- 5a) doprowadzenia cudzoziemca do pomieszczenia przeznaczonego dla osób zatrzymanych, strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców lub do organu Straży Granicznej, sądu, prokuratury, jednostki Policji, Szefa Urzędu, placówek opiekuńczo-wychowawczych lub podmiotów leczniczych;
- 5b) czynności, o których mowa w art. 325;
- 6) doprowadzenia cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, określa się w formie ryczałtu, a minimalna stawka za jeden dzień pobytu cudzoziemca w:

- 1) pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych nie może być niższa niż 30 zł;
- 2) strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców nie może być niższa niż 20 zł.

Art. 339. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób obliczania kosztów związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony;
- 2) wysokość zryczałtowanych dziennych kosztów pobytu cudzoziemca w:
 - a) pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych,
 - b) strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni rodzaj środka transportu użytego do przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub decyzji, o której mowa w art. 303a ust. 1, liczbę osób doprowadzających cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, długość trasy przejazdu, a także koszty wyżywienia i zakwaterowania cudzoziemca w pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych oraz strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

Art. 340. Organ, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, może zmienić tę decyzję, jeżeli koszty te uległy zmianie po wydaniu decyzji. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 341. 1.⁸²⁾ Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach o ustalenie wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, lub w sprawach zmiany decyzji o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

2.⁸³⁾ Odwołanie od decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 1, wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 342. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, podlegają, z zastrzeżeniem art. 343–345, egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 i 2760).

⁸²⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 49 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁸³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 49 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

3. Organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, nie wystawia tytułu wykonawczego, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że:

- 1) egzekucja byłaby bezskuteczna;
- 2) w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tych kosztów, w szczególności gdy cudzoziemiec nie posiada majątku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, niezwłocznie wystawia tytuł wykonawczy, jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 3, uległy zmianie.

Art. 343. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, mogą być potrącane ze środków pieniężnych cudzoziemca znajdujących się w depozycie strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, chyba że koszty potrącenia przewyższałyby uzyskaną w ten sposób kwotę.

2. Komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, o którym mowa w ust. 1, ustala, w terminie 14 dni od dnia przyjęcia cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, ryczałt na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1.

2a. W przypadku przeniesienia cudzoziemca do innego strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców ryczałtu nie ustala się ponownie.

3. Ryczałt stanowi przybliżoną wysokość kosztów ustalanych w drodze decyzji, o której mowa w art. 336 ust. 2. Ryczałt ustala się z uwzględnieniem wysokości zryczałtowanych dziennych kosztów pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 339 ust. 1, oraz okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskazanego w postanowieniu o umieszczeniu cudzoziemca w takim ośrodku lub areszcie.

3a. Wysokość ryczałtu może ulec zmianie, w szczególności jeżeli pobyt cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców został przedłużony.

4. Organ Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 2, zawiadamia pisemnie cudzoziemca o ustaleniu ryczałtu na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1 lub o zmianie wysokości tego ryczałtu.

5. Środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, w kwocie do wysokości ustalonego ryczałtu są przechowywane i nie podlegają zwrotowi do czasu wydania decyzji o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, lub dokonania potrącenia, o którym mowa w art. 344 ust. 1.

6. Cudzoziemcowi pozostawia się środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, w kwocie nie niższej niż 600 zł dla każdego członka rodziny umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, na zaspokojenie bieżących potrzeb podczas pobytu w tym ośrodku lub w tym areszcie.

7. W przypadku przedłużenia pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców kwotę, o której mowa w ust. 6, można powiększyć o 100 zł na każdy dodatkowy miesiąc pobytu cudzoziemca i członków jego rodziny w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, jeżeli jest to uzasadnione ich bieżącymi potrzebami.

Art. 344. 1. Potrącenia należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, dokonuje organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości tych kosztów.

2. (uchylony)

3. Potrącenie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

4. W przypadku zdeponowania środków pieniężnych w walucie obcej potrąceniu podlega kwota należności pieniężnych ustalona według średniego kursu tej waluty ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu poprzedzającym dzień wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 3.

Art. 345. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, mogą być również potrącane z zabezpieczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 398 ust. 2 pkt 2. Do potrącenia stosuje się przepis art. 344.

2. Zabezpieczenie pieniężne w kwocie do wysokości kosztów ustalonych w decyzji, o której mowa w art. 336 ust. 2, nie podlega zwrotowi, jeżeli cudzoziemiec nie uiścił należności z tytułu tych kosztów do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 346. (uchylony)

Art. 347. 1. Koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej w przypadku:

- 1) nieuiszczenia należności z tytułu tych kosztów przez podmiot do tego obowiązany;
 - 2) braku możliwości potrącenia środków pieniężnych, o których mowa w art. 343 ust. 1;
 - 3) braku możliwości ściągnięcia należności w postępowaniu egzekucyjnym.
2. Wpływy z uzyskanych należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Rozdział 2a⁸⁴⁾**Umieszczanie, aktualizacja i usuwanie w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, danych cudzoziemców, którym zostały wydane decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, oraz konsultacje w tych sprawach**

Art. 347a. Komendant Główny Straży Granicznej umieszcza w Systemie Informacyjnym Schengen dane cudzoziemca do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, w przypadku gdy komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 347b. W przypadku gdy komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu cudzoziemcowi posiadającemu ważny dokument pobytowy lub ważną wizę długoterminową wydaną przez inne państwo obszaru Schengen, Komendant Główny Straży Granicznej przed umieszczeniem jego danych w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, zwraca się, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu państwa, które wydało ten dokument pobytowy lub tę wizę, o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 rozporządzenia nr 2018/1860.

Art. 347c. 1. Komendant Główny Straży Granicznej aktualizuje wpis danych cudzoziemca umieszczonych w Systemie Informacyjnym Schengen na podstawie art. 347a w przypadku:

- 1) wniesienia odwołania od decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, która nie podlega natychmiastowemu wykonaniu;
- 2) wydania przez ten organ w drugiej instancji decyzji o utrzymaniu w mocy w całości lub w części decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 3) przedłużenia przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej terminu dobrowolnego wyjazdu na podstawie art. 316 ust. 2;
- 4) wydania przez ten organ w drugiej instancji decyzji, na mocy której termin dobrowolnego wyjazdu został przedłużony;
- 5) wydania przez ten organ lub sąd administracyjny postanowienia o wstrzymaniu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 6) niewykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu na podstawie art. 330 ust. 1;
- 7) uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji tego organu o utrzymaniu w mocy w całości lub w części decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez ten organ lub sąd administracyjny.

2. Przepis ust. 1 pkt 5 stosuje się w przypadku uchylecia postanowienia sądu administracyjnego o wstrzymaniu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub gdy wstrzymanie wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu utraciło moc.

3. Przepis ust. 1 pkt 6 stosuje się w przypadku utrzymania w mocy w całości lub w części decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu niepodlegającej wykonaniu na podstawie art. 330 ust. 1.

Art. 347d. Komendant Główny Straży Granicznej usuwa dane cudzoziemca umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen na podstawie art. 347a w przypadku:

- 1) wydania przez ten organ decyzji o uchyleniu w całości decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) wydania przez ten organ decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej lub decyzji komendanta placówki Straży Granicznej o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;

⁸⁴⁾ Rozdział dodany przez art. 1 pkt 50 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- 3) uchylenia lub stwierdzenia nieważności decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez sąd administracyjny;
- 4) wykonania decyzji tego organu lub decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 347e. 1. Komendant Główny Straży Granicznej jest organem właściwym do przyjęcia informacji, o których mowa w art. 6 ust. 1 i art. 8 rozporządzenia nr 2018/1860.

2. W przypadku umieszczenia danych cudzoziemca w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, na podstawie art. 347a, organem właściwym do określenia środków, o których mowa w art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 2018/1860, jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, lub w przypadku utrzymania w mocy w całości lub w części tej decyzji – Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 347f. 1. Komendant Główny Straży Granicznej jest organem właściwym do przeprowadzenia konsultacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, w przypadku gdy właściwy organ innego państwa obszaru Schengen zamierza wydać cudzoziemcowi dokument pobytowy lub wizę długoterminową, lub przedłużyć okres ważności dokumentu pobytowego lub wizę długoterminową. Komendant Główny Straży Granicznej przekazuje temu organowi innego państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, w terminie 10 dni informacje dotyczące podstaw i okoliczności wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. Jeżeli po umieszczeniu przez Komendanta Głównego Straży Granicznej danych cudzoziemca w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, okaże się, że posiada on ważny dokument pobytowy lub ważną wizę długoterminową, wydane przez inne państwo obszaru Schengen, komendant placówki Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej, który wydał decyzję o zobowiązaniu tego cudzoziemca do powrotu, lub w przypadku utrzymania w mocy w całości lub w części tej decyzji – Komendant Główny Straży Granicznej, zwraca się, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu tego państwa o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, oraz zawiadamia o wyniku tych konsultacji właściwy organ wykonującego państwa obszaru Schengen w przypadku konsultacji, o których mowa w art. 12 rozporządzenia nr 2018/1860.

3. Dane cudzoziemca umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen na podstawie art. 347a i zaktualizowane na podstawie art. 347c ust. 1 pkt 1 Komendant Główny Straży Granicznej usuwa w przypadku gdy:

- 1) dane zostały umieszczone w związku z decyzją o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której orzeczono o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, a właściwy organ innego państwa obszaru Schengen zawiadomił, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, po przeprowadzeniu konsultacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, o wydaniu temu cudzoziemcowi dokumentu pobytowego lub wizy długoterminowej lub przedłużeniu mu okresu ważności dokumentu pobytowego lub wizy długoterminowej, lub o tym, że zamierza mu wydać taki dokument lub taką wizę lub przedłużyć mu okres ważności takiego dokumentu lub taką wizę;
- 2) dane zostały umieszczone w związku z decyzją o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której odstąpiono od orzeczenia o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, a właściwy organ innego państwa obszaru Schengen zawiadomił, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o wydaniu temu cudzoziemcowi dokumentu pobytowego lub wizy długoterminowej lub przedłużeniu mu okresu ważności dokumentu pobytowego lub wizy długoterminowej, lub o tym, że zamierza mu wydać taki dokument lub taką wizę lub przedłużyć mu okres ważności takiego dokumentu lub taką wizę;
- 3) właściwy organ innego państwa obszaru Schengen zawiadomił, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, w wyniku konsultacji, o których mowa w art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, o tym, że posiadany przez cudzoziemca dokument pobytowy lub posiadana przez niego wiza długoterminowa nie zostanie cofnięta;
- 4) uzyskał zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2018/1860, w tym za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, informację o nabyciu przez cudzoziemca obywatelstwa jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Art. 347g. 1. W przypadku wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 329a ust. 1 decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu Komendant Główny Straży Granicznej umieszcza, na jego wniosek, w Systemie Informacyjnym Schengen dane cudzoziemca do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860.

2. Przepisy art. 347c ust. 1 pkt 2 i 7 oraz art. 347d–347f stosuje się w przypadku, gdy decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydał na podstawie art. 329a ust. 1 minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Rozdział 3

Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgoda na pobyt tolerowany

Art. 348. Cudzoziemcowi udziela się zgody na pobyt ze względów humanitarnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zobowiązanie go do powrotu:

- 1) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.:
 - a) zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego lub
 - b) mógłby on zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub
 - c) mógłby być zmuszony do pracy, lub
 - d) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej, lub
- 2) naruszałoby jego prawo do życia rodzinnego lub prywatnego, w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., lub
- 3) naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.

Art. 349. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że:

- 1) popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości, w rozumieniu prawa międzynarodowego, lub
- 2) jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych, lub
- 3) popełnił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zbrodnię lub popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego, lub
- 4) stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 5) podlegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu zbrodni lub czynów, o których mowa w pkt 1–3.

2. Cudzoziemcowi, który przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej popełnił inny niż określony w pkt 1–3 czyn, który według prawa polskiego jest przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności, można odmówić udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli opuścił on kraj pochodzenia wyłącznie w celu uniknięcia kary.

Art. 350. 1. Cudzoziemcowi cofa się zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, w przypadku gdy:

- 1) okoliczności, z powodu których zgoda została udzielona, przestały istnieć lub zmieniły się w taki sposób, że zgoda nie jest już wymagana, lub
- 2) okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia zgody powstały po jej udzieleniu, lub
- 3) wyjdzie na jaw, że cudzoziemiec zataił informacje lub dokumenty albo przedstawił fałszywe informacje lub dokumenty o istotnym znaczeniu dla udzielenia zgody, lub
- 4) cudzoziemiec opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 5) cudzoziemiec powrócił do kraju pochodzenia.

2. Cudzoziemcowi można cofnąć zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli po jej udzieleniu wyjdą na jaw okoliczności, o których mowa w art. 349 ust. 2.

Art. 351. Zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli zobowiązanie go do powrotu:

- 1) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.:
 - a) zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego lub
 - b) mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub

- c) mógłby on być zmuszony do pracy, lub
 - d) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej – w przypadku gdy zachodzą okoliczności do odmowy udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, o których mowa w art. 349, lub
- 2) jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu właściwego do przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i od cudzoziemca, lub
 - 3) może nastąpić jedynie do państwa, do którego wydanie go jest niedopuszczalne na mocy orzeczenia sądu albo z uwagi na rozstrzygnięcie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odmowy wydania cudzoziemca.

Art. 352. Udzielenia zgody na pobyt tolerowany odmawia się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 351 pkt 2 lub 3, jeżeli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 353. Zgodę na pobyt tolerowany cofa się, w drodze decyzji, gdy:

- 1) ustanie przyczyna udzielenia zgody, lub
- 2) cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego – w przypadku zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 351 pkt 2 lub 3, lub
- 4) cudzoziemiec uchyla się od nałożonych na niego w decyzji o udzieleniu zgody obowiązków, o których mowa w art. 358 – w przypadku zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 351 pkt 2 lub 3.

Art. 354. 1. Decyzja o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany wygasa z mocy prawa z dniem:

- 1) nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub
- 2) nabycia przez niego obywatelstwa polskiego, lub
- 3) pisemnego zawiadomienia przez niego organu Straży Granicznej o zrzeczeniu się prawa do korzystania odpowiednio ze zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, lub
- 4) uzyskania przez niego zezwolenia na pobyt stały.

2. Decyzja o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany wygasa także z mocy prawa z dniem udzielenia mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 355. 1. W sprawach, o których mowa w art. 348 i art. 351, organami właściwymi są komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej.

2.⁴⁴⁾ Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

3.⁸⁵⁾ Odwołanie od decyzji w sprawach, o których mowa w art. 348 i art. 351, wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 356. 1. W przypadku gdy w postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wyjdzie na jaw okoliczność, o której mowa w:

- 1) art. 348 – w decyzji odmawiającej zobowiązania do powrotu udziela się zgody na pobyt ze względów humanitarnych, chyba że zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 349;
- 2) art. 351 pkt 1 – w decyzji odmawiającej zobowiązania do powrotu i odmawiającej udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych udziela się zgody na pobyt tolerowany.

2. Jeżeli okoliczność, o której mowa w art. 348 lub art. 351 pkt 1 lub 2, wyszła na jaw:

- 1) po wydaniu ostatecznej decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo
- 2) w związku z koniecznością wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego stosującego dyrektywę Rady nr 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. WE L 149 z 02.06.2001, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 107)

– z urzędu wszczyna się odrębne postępowanie.

⁸⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 51 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

3. Do decyzji kończącej postępowanie, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 351 pkt 3, zgody na pobyt tolerowany udziela się na wniosek cudzoziemca.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organem właściwym do wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 357. 1.⁴⁴⁾ W sprawie cofnięcia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany właściwy jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił zgody, a w przypadku gdy zgody udzielił Komendant Główny Straży Granicznej – organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Postępowanie w sprawie, o której mowa w ust. 1, wszczyna się z urzędu. W przypadku gdy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, wniosek o wszczęcie postępowania może złożyć komendant wojewódzki Policji lub Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3.⁴⁴⁾ Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

4.⁸⁶⁾ Odwołanie od decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 358. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany zobowiązuje się cudzoziemca do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, wskazanego w decyzji lub właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca oraz do informowania go o każdej zmianie swojego miejsca zamieszkania.

Art. 359. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej zwraca się do komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów z wnioskiem o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 349.

2. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej zwraca się do komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów z wnioskiem o przekazanie informacji, czy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Komendant wojewódzki Policji i Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1 lub 2, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin na przekazanie informacji, o której mowa w ust. 1 lub 2, może być przedłużony do 60 dni roboczych, o czym organ obowiązany do przekazania tej informacji zawiadamia komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej.

4a.⁸⁷⁾ Wymiana informacji między komendantem oddziału Straży Granicznej lub komendantem placówki Straży Granicznej a organami, o których mowa w ust. 1, może odbywać się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

5. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1 lub 2, nie przekaże jej w terminach określonych w ust. 3 lub 4, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

5a.⁸⁸⁾ Jeżeli Komendant Główny Straży Granicznej w drugiej instancji zamierza udzielić cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych, a komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej nie zwrócił się z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej występuje z tym wnioskiem do organów, o których mowa w ust. 1. Przepisy ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

6. Przepisu ust. 1 lub 2 nie stosuje się w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany cudzoziemcowi, który nie ukończył 13. roku życia.

⁸⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 52 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁸⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 53 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁸⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 53 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 359a.⁸⁹⁾ Jeżeli dane cudzoziemca zostały umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, lub Komendant Główny Straży Granicznej w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) zwraca się do właściwego organu państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 2) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o decyzji wydanej w postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu lub w postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której towarzyszy zakaz ponownego wjazdu;
- 3) informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, które umieściło dane, o zamiarze udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub o jej udzieleniu, w przypadku gdy dane zostały umieszczone w związku z decyzją właściwego organu tego państwa obszaru Schengen, której nie towarzyszy zakaz ponownego wjazdu.

Art. 359b.⁸⁹⁾ 1. Jeżeli właściwy organ innego państwa obszaru Schengen występuje o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, a cudzoziemiec posiada zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił tej zgody, a w przypadku gdy zgodę udzielił Komendant Główny Straży Granicznej w drugiej instancji – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który orzekał w sprawie w pierwszej instancji, ustala, czy zachodzą przesłanki cofnięcia tej zgody.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację o wydaniu decyzji o cofnięciu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub o braku podstaw do jej cofnięcia w terminie 10 dni od dnia otrzymania wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860.

3. Jeżeli nie jest możliwe zachowanie terminu, o którym mowa w ust. 2, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej występuje przed jego upływem, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu innego państwa obszaru Schengen z wnioskiem o przedłużenie terminu, nie więcej jednak niż o 12 dni. Wniosek zawiera uzasadnienie. W takim przypadku komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 2 dni przed końcem terminu określonego we wniosku.

4. Komendant Główny Policji przekazuje właściwemu organowi innego państwa obszaru Schengen otrzymaną od komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej informację, o której mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 10 lub art. 11 rozporządzenia nr 2018/1860, a w przypadku przedłużenia tego terminu – w terminie przedłużonym.

Art. 359c.⁸⁹⁾ 1. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, przy ocenie okoliczności, o których mowa w art. 349 ust. 1, należy wziąć pod uwagę powody leżące u podstaw decyzji państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, oraz uwzględnić zagrożenia, o których mowa w art. 27 lit. d rozporządzenia nr 2018/1861, jakie może powodować obecność danego cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, lub Komendant Główny Straży Granicznej w drugiej instancji, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) przeprowadza z właściwym organem państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, konsultacje, o których mowa w art. 27 rozporządzenia nr 2018/1861;
- 2) informuje właściwy organ tego państwa obszaru Schengen o decyzji wydanej w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub o zamiarze udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Rozdział 4

Tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną

Art. 360. Tranzyt drogą powietrzną może być przeprowadzony po uzyskaniu zezwolenia na taki tranzyt, udzielonego przez organ centralny innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, chyba że co innego wynika z umów międzynarodowych.

⁸⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 54 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 361. W przypadku gdy organ centralny innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie udzieli zezwolenia na tranzyt w odpowiedzi na wniosek złożony w trybie art. 365 ust. 2:

- 1) w ciągu 2 dni od przekazania wniosku centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub
- 2) w ciągu 48 godzin po upływie terminu, o którym mowa w pkt 1, jeżeli termin na rozpatrzenie wniosku został przedłużony przez centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej

– tranzyt może rozpocząć się na podstawie notyfikacji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 362. Postępowanie w sprawie udzielenia przez centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zezwolenia na tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną przez obszar portu lotniczego tego państwa wszczyna się w celu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku gdy doprowadzenie go do portu lotniczego państwa przeznaczenia nie jest możliwe z wykorzystaniem bezpośredniego połączenia lotniczego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 363. W uzasadnionych przypadkach wnioskiem o udzielenie zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną można objąć również osoby odpowiedzialne za cudzoziemca podczas tego tranzytu, w tym osoby sprawujące nad nim opiekę medyczną i tłumaczy, zwane dalej „eskortą”.

Art. 364. Cudzoziemcowi, który opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z przeprowadzaniem tranzytu drogą powietrzną, zezwala się na ponowny wjazd na to terytorium, gdy:

- 1) centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cofnął zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną lub
- 2) centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej odmówił zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną, a tranzyt rozpoczął się na podstawie notyfikacji Komendanta Głównego Straży Granicznej, lub
- 3) podczas tranzytu drogą powietrzną cudzoziemiec wjechał bez zezwolenia na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na którego obszarze znajduje się port lotniczy, przez który jest przeprowadzany tranzyt, lub
- 4) przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub wejście cudzoziemca na pokład statku powietrznego okazało się bezskuteczne, lub
- 5) przeprowadzenie tranzytu jest niemożliwe z innego powodu.

Art. 365. 1. Postępowanie, o którym mowa w art. 362, wszczyna się na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się do centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego i sprawnego przeprowadzenia tranzytu drogą powietrzną oraz konieczność zachowania wymogów bezpieczeństwa podczas doprowadzania cudzoziemca do portu lotniczego państwa przeznaczenia.

Art. 366. 1. Komendant Główny Straży Granicznej doręcza wniosek o udzielenie zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej co najmniej na 48 godzin przed rozpoczęciem takiego tranzytu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w szczególnie pilnych przypadkach.

Art. 367. 1. Komendant Główny Straży Granicznej uzgadnia z centralnym organem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zakres pomocy udzielanej przez ten organ podczas przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną i sposób jego przeprowadzania. Tranzyt drogą powietrzną przeprowadza się w czasie nie dłuższym niż 24 godziny.

2. W przypadku gdy tranzytu drogą powietrzną nie można zakończyć w terminie, o którym mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej może uzgodnić z organem centralnym innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przedłużenie tego terminu o kolejne 48 godzin.

Art. 368. 1. Budżet państwa ponosi koszty:

- 1) ponownego wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pomocy udzielonej przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z przeprowadzeniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 369. Jeżeli wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest niemożliwe z wykorzystaniem bezpośredniego połączenia lotniczego do państwa przeznaczenia, Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, udziela zezwolenia na tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska w celu wykonania tej decyzji.

Art. 370. 1. Komendant Główny Straży Granicznej może odmówić udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną, gdy:

- 1) cudzoziemiec jest oskarżony w Rzeczypospolitej Polskiej o popełnienie przestępstwa lub jest poszukiwany w celu wykonania wyroku lub
- 2) tranzyt cudzoziemca przez terytorium innych państw lub przyjęcie cudzoziemca przez państwo, do którego cudzoziemiec powraca, jest niemożliwe, lub
- 3) wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wymaga zmiany lotniska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub zdrowia publicznego lub jest to niezbędne z punktu widzenia stosunków międzynarodowych państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
- 5) udzielenie pomocy innemu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej w przeprowadzeniu tranzytu jest niemożliwe.

2. Komendant Główny Straży Granicznej może cofnąć zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną, jeżeli po jego udzieleniu ujawnią się okoliczności, o których mowa w ust. 1.

Art. 371. Do tranzytu cudzoziemca drogą powietrzną przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1634, 1705 i 1860).

Art. 372. W trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej należący do eskorty, w przypadku:

- 1) zagrożenia bezpośrednim i bezprawnym zamachem na życie, zdrowie lub wolność funkcjonariusza,
- 2) bezpośredniego i poważnego zagrożenia, że cudzoziemiec podejmie ucieczkę, okaleczy siebie lub osoby trzecie lub zniszczy mienie, w sytuacji gdy brak jest funkcjonariuszy Straży Granicznej lub Policji albo w celu ich wsparcia

– są uprawnieni do noszenia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, 7, pkt 12 lit. a i d oraz pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 383), oraz do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 7, pkt 12 lit. a i d oraz pkt 13 tej ustawy, odpowiednio na zasadach dotyczących funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Art. 373. 1. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną w terminie 48 godzin od otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 369.

2. W uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 1, można przedłużyć o kolejne 48 godzin.

Art. 374. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o:

- 1) odmowie udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną lub cofnięciu tego zezwolenia;
- 2) najbliższym terminie, w którym przeprowadzenie tranzytu drogą powietrzną będzie możliwe – w przypadku odmowy udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną lub cofnięcia tego zezwolenia ze względu na brak możliwości udzielenia pomocy innemu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej w przeprowadzaniu tranzytu.

Art. 375. Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, może udzielić pomocy w tranzycie drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska, polegającej w szczególności na:

- 1) przejściu cudzoziemca z pokładu statku powietrznego i konwojowaniu go na obszarze lotniska lub
- 2) zapewnieniu cudzoziemcowi oraz jego eskorcie niezbędnej opieki medycznej oraz wyżywienia, lub
- 3) odbiorze, przechowywaniu i przekazywaniu dokumentów podróży cudzoziemca, lub
- 4) powiadamianiu centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o miejscu i czasie odlotu cudzoziemca, jeżeli tranzyt odbywa się bez eskorty, lub

- 5) przekazywaniu centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej istotnych informacji dotyczących przeprowadzania tranzytu, lub
- 6) zapewnieniu cudzoziemcowi zakwaterowania w czasie przeprowadzania tranzytu, lub
- 7) przeciwdziałaniu próbom uniemożliwienia przeprowadzenia tranzytu podejmowanym przez cudzoziemca.

Art. 376. 1. Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu innego państwa Unii Europejskiej, może udzielić pomocy w strefie tranzytowej lotniska międzynarodowego, w przypadku gdy:

- 1) centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cofnięto zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną lub
- 2) centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie wyrażono zgody na tranzyt drogą powietrzną, a tranzyt rozpoczął się na podstawie notyfikacji centralnego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
- 3) podczas tranzytu drogą powietrzną cudzoziemiec wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia, lub
- 4) przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub wejście cudzoziemca na pokład statku powietrznego okazało się bezskuteczne, lub
- 5) przeprowadzenie tranzytu jest niemożliwe z innego powodu.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) zapewnieniu cudzoziemcowi oraz jego eskorcie niezbędnej opieki medycznej oraz wyżywienia lub
- 2) zapewnieniu cudzoziemcowi zakwaterowania, lub
- 3) przechowywaniu i przekazywaniu dokumentów podróży cudzoziemca, lub
- 4) przeciwdziałaniu próbom ucieczki cudzoziemca.

Art. 377. W trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej należący do eskorty:

- 1) posiadają zezwolenie na przeprowadzanie tranzytu drogą powietrzną lub notyfikację;
- 2) posiadają legitymację służbową;
- 3) noszą ubranie cywilne;
- 4) są nieuzbrojeni.

Art. 378. Po zakończeniu tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska Komendant Główny Straży Granicznej występuje do centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o pokrycie kosztów udzielonej pomocy.

Art. 379. Komendant Główny Straży Granicznej wyznacza punkty kontaktowe, z którymi funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną mogą współpracować w zakresie wymiany informacji dotyczących przeprowadzania tego tranzytu.

Rozdział 5

Wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej

Art. 380. Ostateczną decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosującego dyrektywę Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich, zwanego dalej „wydającym państwem członkowskim”, wykonują organy Straży Granicznej obowiązane do jej wykonania w związku z:

- 1) poważnym i aktualnym zagrożeniem dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa narodowego wydającego państwa członkowskiego w przypadkach:
 - a) skazania cudzoziemca przez to państwo za przestępstwo zagrożone karą co najmniej 1 roku pozbawienia wolności lub
 - b) uzasadnionego podejrzenia popełnienia lub zamiaru popełnienia przez cudzoziemca przestępstwa zagrożonego karą co najmniej 1 roku pozbawienia wolności na terytorium wydającego państwa członkowskiego, lub
- 2) naruszeniem przepisów prawa wydającego państwa członkowskiego dotyczących wjazdu cudzoziemców na jego terytorium lub ich pobytu na tym terytorium.

Art. 381. Wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego powoduje unieważnienie z mocy prawa wizy krajowej lub zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz wygaśnięcie z mocy prawa zezwolenia na pracę.

Art. 382. Do decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego małoletniemu cudzoziemcowi stosuje się przepis art. 332.

Art. 383. Jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego dotyczy cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, Komendant Główny Straży Granicznej występuje do wojewody właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca z wnioskiem o ustalenie, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia tego zezwolenia.

Art. 384. Komendant Główny Straży Granicznej przeprowadza za pośrednictwem Biura SIRENE, o którym mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym, lub z wykorzystaniem innych dostępnych środków współpracy i wymiany informacji konsultacje z właściwym organem:

- 1) wydającego państwa członkowskiego – w celu potwierdzenia, że decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest w dalszym ciągu wykonalna;
- 2) państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które udzieliło zezwolenia pobytowego cudzoziemcowi zobowiązanemu do powrotu – w celu ustalenia, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi tego zezwolenia.

Art. 385. Do wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego stosuje się przepisy art. 360–379 i art. 394–427.

Art. 386. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego nie podlega wykonaniu, gdy:

- 1) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub
- 2) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany lub zezwolenia, o którym mowa w art. 176, art. 181 ust. 1 lub art. 187 pkt 6 lub 7, lub
- 3) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - a) wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
 - b) zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub
- 4) cudzoziemcowi udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, nadano mu status uchodźcy lub udzielono mu ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, lub
- 5) cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wjazdu z niego, lub
- 6) cudzoziemiec jest pozbawiony wolności na skutek wykonania orzeczenia sądu lub zastosowano wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
- 7) właściwy organ wydającego państwa członkowskiego:
 - a) nie przekazał dokumentów niezbędnych do potwierdzenia, że decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest w dalszym ciągu wykonalna, lub
 - b) nie potwierdził gotowości zwrotu kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 387. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez organ wydającego państwa członkowskiego cudzoziemcowi lub członkom rodziny cudzoziemca, którzy posiadają uprawnienie do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r., można wykonać tylko wtedy, gdy zachodzą wszystkie przesłanki do wydalenia cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w przepisach rozdziału 5 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 388. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego podlega przymusowemu wykonaniu przez doprowadzenie cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

Art. 389. 1. Cudzoziemca doprowadza:

- 1) do granicy – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony – Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec będzie przekraczał granicę.

2. Komendant Główny Straży Granicznej informuje organ wydającego państwa członkowskiego o opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1.

Art. 390. Komendant placówki Straży Granicznej informuje niezwłocznie organ wydającego państwa członkowskiego o opuszczeniu przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 391. 1. Koszty wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego ponosi cudzoziemiec.

2. Jeżeli cudzoziemiec nie uiszcza należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej występuje z wnioskiem o zwrot tych kosztów do organu wydającego państwa członkowskiego.

3. Do czasu uiszczenia przez cudzoziemca należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, lub ich zwrotu przez wydające państwo członkowskie koszty te pokrywane są z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

4. Koszty wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej poniesione przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 392. Do wniosku o zwrot kosztów, o których mowa w art. 391 ust. 1, oraz do ich zwrotu w przypadku ich poniesienia przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosuje się przepisy decyzji Rady z dnia 23 lutego 2004 r. określającej kryteria oraz uzgodnienia praktyczne dotyczące rekompensaty dysproporcji finansowych wynikających ze stosowania dyrektywy 2001/40/WE w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. WE L 60 z 27.02.2004, str. 55; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 5, str. 25).

Art. 393. 1. Komendant Główny Straży Granicznej pełni funkcję krajowego punktu kontaktowego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w rozumieniu art. 3 ust. 4 decyzji Rady z dnia 23 lutego 2004 r. określającej kryteria oraz uzgodnienia praktyczne dotyczące rekompensaty dysproporcji finansowych wynikających ze stosowania dyrektywy 2001/40/WE w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich.

2. Komendant Główny Straży Granicznej, pełniąc funkcję, o której mowa w ust. 1, w szczególności:

- 1) uzgadnia wysokość kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej poniesionych przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz sposób ich zwrotu;
- 2) przekazuje dokumenty właściwym organom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które mają wykonać decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, potwierdzające, że decyzja ta jest w dalszym ciągu wykonalna;
- 3) przekazuje właściwym organom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które mają wykonać decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez inne państwo członkowskie, informację, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcowi, którego ta decyzja będzie dotyczyć.

Rozdział 6

Przekazanie do innego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia 604/2013 cudzoziemca, który nie ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej

Art. 393a. 1. Organ Straży Granicznej przekazuje Szefowi Urzędu dowody lub poszlaki, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 118/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1560/2003 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz. Urz. UE L 39 z 08.02.2014, str. 1), dotyczące cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, który nie ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej, w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy inne państwo członkowskie jest właściwe do wtórnego przejścia cudzoziemca, o którym mowa w art. 23–25 rozporządzenia 604/2013.

2. Szef Urzędu przeprowadza postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 20 rozporządzenia 604/2013.

3. Szef Urzędu jest organem właściwym w sprawach, o których mowa w art. 24 rozporządzenia 604/2013, z wyłączeniem spraw o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu.

Art. 393b. 1. W przypadku gdy inne państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 wyrazi zgodę na przejście cudzoziemca, o którym mowa w art. 393a ust. 1, Szef Urzędu wydaje decyzję o jego przekazaniu do odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

2. Szef Urzędu jest organem właściwym do wydania cudzoziemcowi przepustki, o której mowa w art. 29 ust. 1 zdanie trzecie rozporządzenia 604/2013.

3. Cudzoziemiec podlegający przekazaniu do odpowiedzialnego państwa członkowskiego może być doprowadzony do granicy albo do portu lotniczego, albo morskiego odpowiedzialnego państwa członkowskiego, do którego następuje przekazanie.

4. Doprowadzenie, na wniosek Szefa Urzędu, wykonuje:

- 1) do granicy – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego odpowiedzialnego państwa członkowskiego, do którego następuje przekazanie – Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekroczenia granicy przez cudzoziemca.

5. Komendant placówki Straży Granicznej informuje niezwłocznie Szefa Urzędu o przekroczeniu granicy przez cudzoziemca przekazywanego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego poprzez odnotowanie w rejestrze spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia 604/2013 miejsca i daty przekroczenia granicy.

6. Koszty doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego odpowiedzialnego państwa członkowskiego, do którego następuje przekazanie, są pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

7. Komendant Główny Straży Granicznej jest organem właściwym w sprawach, o których mowa w art. 31 i art. 32 rozporządzenia 604/2013.

Rozdział 7⁹⁰⁾**Postępowanie dotyczące cudzoziemca, którego dane zostały umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, w razie wyjazdu z terytorium państw obszaru Schengen oraz w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**

Art. 393c. Komendant placówki Straży Granicznej, który ustalił, że dane cudzoziemca opuszczającego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez granicę zewnętrzną, o której mowa w art. 2 pkt 2 kodeksu granicznego Schengen, zostały umieszczone przez inne państwo obszaru Schengen w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji:

- 1) przekazuje informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, właściwemu organowi tego państwa;
- 2) kontaktuje się z właściwym organem tego państwa w celu określenia środków, które należy podjąć wobec cudzoziemca.

⁹⁰⁾ Rozdział dodany przez art. 1 pkt 55 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 393d. W przypadku ujawnienia w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca, którego dane zostały umieszczone przez inne państwo obszaru Schengen w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej kontaktuje się, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, z właściwym organem tego państwa w celu określenia środków, które należy podjąć wobec cudzoziemca.

Art. 393e. W przypadku ujawnienia w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca posiadającego ważny dokument pobytowy lub ważną wizę długoterminową, wydane przez inne państwo obszaru Schengen, którego dane zostały umieszczone przez inne państwo obszaru Schengen w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej informuje o tym, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ państwa, które umieściło dane cudzoziemca.

DZIAŁ IX

Zatrzymanie cudzoziemca oraz strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców

Rozdział 1

Postępowanie w sprawie zatrzymania cudzoziemca, umieszczenie go w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców

Art. 394. 1. Cudzoziemiec, wobec którego zachodzą okoliczności uzasadniające wydanie mu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo który uchyla się od wykonania obowiązków określonych w tej decyzji, albo nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu wobec niego środków, o których mowa w art. 398 ust. 2, może być zatrzymany na okres nie dłuższy niż 48 godzin.

1a. Cudzoziemiec może także zostać zatrzymany na okres nie dłuższy niż 48 godzin w celu:

- 1) przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo
- 2) przekazania na podstawie rozporządzenia 604/2013, albo
- 3) przekazania do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, albo
- 4) przekazania do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób.

2. Zatrzymania cudzoziemca dokonuje Straż Graniczna lub Policja, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1a – Straż Graniczna.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 2, niezwłocznie pobiera odciski linii papilarnych od cudzoziemca i przekazuje Komendantowi Głównemu Policji dane, o których mowa w art. 430 ust. 6.

4. Po zatrzymaniu cudzoziemca:

- 1) Policja – niezwłocznie przekazuje go do dyspozycji właściwego ze względu na miejsce jego zatrzymania organu Straży Granicznej, składając jednocześnie wniosek o wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) Straż Graniczna w zależności od okoliczności:
 - a) wydaje postanowienie w sprawie zastosowania wobec cudzoziemca środków, o których mowa w art. 398 ust. 2, lub
 - b) występuje do sądu z wnioskiem o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców, lub
 - c) występuje do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - d) ustala, czy istnieją okoliczności uzasadniające przekazanie cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie rozporządzenia 604/2013,
 - da) ustala, czy istnieją okoliczności uzasadniające przekazanie cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób,
 - db) ustala, czy istnieją okoliczności uzasadniające przekazanie cudzoziemca do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób,
 - e) doprowadza cudzoziemca do granicy albo portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje doprowadzenie.

5. Zatrzymanego cudzoziemca zwalnia się:

- 1) jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania nie został przekazany do dyspozycji sądu i jednocześnie nie został złożony wniosek o umieszczenie go w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców lub
- 2) jeżeli w ciągu 24 godzin od chwili przekazania do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia o umieszczeniu w strzeżonym ośrodku albo o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców, lub
- 3) na polecenie sądu, lub
- 4) jeżeli ustanie przyczyna zatrzymania.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty daktyloskopijnej, na której pobiera się od cudzoziemca odciski linii papilarnych na podstawie ust. 3 i art. 35 ust. 2 oraz art. 324 pkt 1, uwzględniając przyczynę pobrania odcisków linii papilarnych oraz konieczność zapewnienia sprawnego ich pobrania, z poszanowaniem prywatności cudzoziemca.

Art. 395. 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do zatrzymania cudzoziemca stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37), zwanej dalej „Kodeksem postępowania karnego”.

2. Przepisu art. 248 § 3 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się do zatrzymania cudzoziemca, jeżeli uchyla się on od wykonania obowiązków określonych w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz gdy zaszła jedna z przesłanek do przymusowego wykonania tej decyzji, o których mowa w art. 329 ust. 1 lub 2.

Art. 396. 1. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej doprowadzenie cudzoziemca do aresztu dla cudzoziemców lub uniemożliwiającej przyjęcie go tam, cudzoziemiec może być umieszczony do czasu usunięcia tej przeszkody w wydzielonym pomieszczeniu Straży Granicznej lub Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych.

2. Wobec cudzoziemca umieszczonego w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy rozdziału 2 w zakresie, w jakim dotyczą one pobytu w areszcie dla cudzoziemców.

Art. 397. 1. W przypadku zatrzymania małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki:

- 1) Policja – niezwłocznie przekazuje małoletniego cudzoziemca do dyspozycji właściwego ze względu na miejsce jego zatrzymania organu Straży Granicznej;
- 2) Straż Graniczna – występuje do sądu właściwego ze względu na miejsce zatrzymania małoletniego cudzoziemca z wnioskiem o umieszczenie go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w strzeżonym ośrodku.

2. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, kierując się jego dobrem, uwzględnia w szczególności:

- 1) stopień rozwoju fizycznego i psychicznego małoletniego cudzoziemca;
- 2) cechy osobowości małoletniego cudzoziemca;
- 3) okoliczności zatrzymania małoletniego cudzoziemca;
- 4) warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem małoletniego cudzoziemca w strzeżonym ośrodku.

3. W strzeżonym ośrodku może być umieszczony małoletni cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, który ukończył 15. rok życia.

4. W przypadku wątpliwości dotyczących wieku cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, który podaje się za małoletniego, poddaje się go, za jego zgodą lub za zgodą jego przedstawiciela ustawowego, badaniom lekarskim w celu ustalenia rzeczywistego wieku cudzoziemca. Wyniki badań lekarskich powinny informować o granicy błędu.

5. W przypadku braku zgody na przeprowadzenie badań lekarskich cudzoziemca podającego się za małoletniego uważa się za osobę pełnoletnią.

6. Koszty związane z umieszczeniem i pobytem małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej są pokrywane z budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej lub Komendanta Głównego Policji.

Art. 398. 1. Wobec cudzoziemca można zastosować, w drodze postanowienia, środki inne niż umieszczenie go w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, w przypadku gdy:

- 1)²⁶⁾ istnieje prawdopodobieństwo wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego wyjazdu i wynika ono z okoliczności, o której mowa w art. 315 ust. 2 pkt 1, lub
- 2)²⁶⁾ wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego wyjazdu i istnieje konieczność zabezpieczenia jej wykonania, a wydanie tej decyzji wynika z okoliczności, o której mowa w art. 315 ust. 2 pkt 1, lub
- 3) cudzoziemiec nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a natychmiastowe wykonanie tej decyzji nie jest możliwe, lub
- 4) istnieje konieczność zabezpieczenia przekazania cudzoziemca zgodnie z art. 28 rozporządzenia 604/2013, jeżeli istnieje znaczne prawdopodobieństwo jego ucieczki, a natychmiastowe przekazanie do innego państwa członkowskiego nie jest możliwe, lub
- 5) istnieje konieczność zabezpieczenia przekazania cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, a natychmiastowe przekazanie do tego państwa nie jest możliwe.

2. Środki inne niż umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców polegają na zobowiązaniu cudzoziemca do:

- 1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej wskazanego w postanowieniu,
- 2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w postanowieniu, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 3) przekazania dokumentu podróży do depozytu organowi wskazanemu w postanowieniu,
- 4) zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w postanowieniu

– do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub przekazania do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

3. Do zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, stosuje się przepisy ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. poz. 1537 oraz z 2009 r. poz. 1241), z tym że termin do odbioru depozytu wynosi 1 rok od dnia doręczenia cudzoziemcowi wezwania do odbioru albo dnia dokonania wezwania, o którym mowa w art. 6 ust. 5 tej ustawy.

4. W przypadku ucieczki cudzoziemca, w szczególności gdy opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub nie wywiązuje się z obowiązków wynikających z postanowienia o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 2, zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, ulega przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. O przepadku zabezpieczenia orzeka sąd.

5. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 2, wydaje organ Straży Granicznej, który:

- 1) stwierdził okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 3;
- 2) wydał decyzję, o której mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) zatrzymał cudzoziemca w celu, o którym mowa w art. 394 ust. 1a pkt 2 lub 3.

6. Na postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 2, przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, który wydał postanowienie, w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

7. W postanowieniu o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 2, można orzec o zastosowaniu więcej niż jednego spośród tych środków.

8. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 398a. Cudzoziemca umieszcza się w strzeżonym ośrodku, jeżeli:

- 1)²⁶⁾ istnieje prawdopodobieństwo wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego wyjazdu i wynika ono z okoliczności, o której mowa w art. 315 ust. 2 pkt 2, lub
- 2)²⁶⁾ wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego wyjazdu i istnieje konieczność zabezpieczenia jej wykonania, a wydanie tej decyzji wynika z okoliczności, o której mowa w art. 315 ust. 2 pkt 2, lub
- 3) istnieje konieczność zabezpieczenia przekazania cudzoziemca do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, a jego natychmiastowe przekazanie do tego państwa nie jest możliwe, lub
- 4) wystąpił przynajmniej jeden z przypadków, o których mowa w art. 398 ust. 1, oraz:
 - a) zastosowanie środków, o których mowa w art. 398 ust. 2, nie jest możliwe,
 - b) cudzoziemiec nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu wobec niego środków, o których mowa w art. 398 ust. 2.

Art. 399. 1. Areszt dla cudzoziemców stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 398a, gdy istnieje ryzyko, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku.

2. Areszt dla cudzoziemców wykonuje się w pomieszczeniach strzeżonych ośrodków lub w pomieszczeniach Straży Granicznej przeznaczonych dla osób zatrzymanych.

Art. 400. Postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli:

- 1) mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia cudzoziemca;
- 2) stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy.

Art. 400a. 1. Komendant Główny Straży Granicznej zapewnia cudzoziemcowi, który:

- 1) z powodu okoliczności, o których mowa w art. 400, nie został umieszczony w strzeżonym ośrodku lub wobec którego nie zastosowano aresztu dla cudzoziemców,
- 2) w przypadku, o którym mowa w art. 406 ust. 1 pkt 2 lub 3, został zwolniony ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców

– oraz członkom rodziny lub opiekunowi prawnemu tego cudzoziemca, w przypadku osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej, świadczenia z zakresu pomocy socjalnej, opieki medycznej i psychologicznej.

2. Komendant Główny Straży Granicznej zleca organizację świadczeń, o których mowa w ust. 1, podmiotowi, do którego statutowych obowiązków należy udzielanie pomocy cudzoziemcom.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 2, współdziała z Komendantem Głównym Straży Granicznej w zakresie organizacji świadczeń, o których mowa w ust. 1, przez przekazywanie informacji mających wpływ na organizację świadczeń, o których mowa w ust. 1, a w szczególności o przypadkach, o których mowa w art. 400c ust. 2 pkt 1 i 2.

Art. 400b. 1. Świadczenia, o których mowa w art. 400a ust. 1, obejmują:

- 1) w zakresie pomocy socjalnej:
 - a) zakwaterowanie w miejscu wyznaczonym w decyzji o przyznaniu świadczeń z zakresu pomocy socjalnej, opieki medycznej i psychologicznej,
 - b) całodzienne wyżywienie,
 - c) usługi opiekuńcze w zakresie zaspokojenia codziennych potrzeb życiowych, w tym opieki higienicznej,
 - d) zakup niezbędnych środków czystości i higieny osobistej,
 - e) zakup niezbędnej odzieży, bielizny i obuwia,
 - f) przejazdy środkami transportu publicznego w celu leczenia lub wzięcia udziału w czynnościach związanych z prowadzonym postępowaniem w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub udzielenia zgody na pobyt tolerowany;

- 2) w zakresie opieki medycznej i psychologicznej:
- konsultacje lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy specjalistów,
 - pobyt w szpitalu lub podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne,
 - zakup produktów leczniczych i środków sanitarnych, w tym środków opatrunkowych,
 - konsultacje psychologiczne i psychoterapię.

2. Finansowanie świadczeń, o których mowa w art. 400a ust. 1, oraz kosztów ich organizowania przez podmiot, o którym mowa w art. 400a ust. 2, zapewnia się w okresie do 6 miesięcy od dnia doręczenia cudzoziemcowi decyzji o przyznaniu tych świadczeń.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na stan zdrowia cudzoziemca, termin, o którym mowa w ust. 2, ulega przedłużeniu do dnia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub przekazania do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

4. Przyznanie cudzoziemcowi świadczeń, o których mowa w art. 400a ust. 1, nie wstrzymuje wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

5. Świadczenia, o których mowa w art. 400a ust. 1, oraz koszty ich organizowania przez podmiot, o którym mowa w art. 400a ust. 2, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 400c. 1. W decyzji o przyznaniu świadczeń, o których mowa w art. 400a ust. 1, cudzoziemca można zobowiązać do:

- zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej wskazanego w decyzji,
- przekazania dokumentu podróży do depozytu organowi wskazanemu w decyzji,
- zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w decyzji

– do dnia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przekazania go do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub udzielenia mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany.

2. Cudzoziemca pozbawia się świadczeń, o których mowa w art. 400a ust. 1, w drodze decyzji, jeżeli:

- nie stawił się w miejscu zamieszkania wyznaczonym w decyzji o przyznaniu świadczeń, o których mowa w art. 400a ust. 1, w terminie 2 dni od dnia jej wydania;
- opuścił miejsce zamieszkania wyznaczone w decyzji o przyznaniu świadczeń, o których mowa w art. 400a ust. 1, i nie powrócił do niego przez okres dłuższy niż 2 dni bez usprawiedliwionej przyczyny;
- nie zgłasza się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej wskazanego w decyzji o przyznaniu świadczeń, o których mowa w art. 400a ust. 1;
- opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 400d. 1. Decyzję o przyznaniu świadczeń, o których mowa w art. 400a ust. 1, oraz o ich pozbawieniu wydaje z urzędu komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

2. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 401. 1. Sąd po wysłuchaniu cudzoziemca wydaje postanowienie o umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje, na wniosek organu Straży Granicznej, sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca.

3. Wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców zawiera:

- 1) imię (imiona), nazwisko, płeć oraz imiona rodziców cudzoziemca;
- 2) datę, miejsce i państwo urodzenia cudzoziemca;
- 3) obywatelstwo cudzoziemca;
- 4) dotychczasowe miejsce zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) stałe miejsce zamieszkania za granicą;
- 6) podstawę prawną wniosku;
- 7) wskazanie okresu, na jaki umieszcza się cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub stosuje się wobec niego areszt dla cudzoziemców;
- 8) uzasadnienie.

4. Sąd rozpatrując wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku cudzoziemca wraz z małoletnim pozostającym pod jego opieką kieruje się także dobrem tego małoletniego.

5. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania wobec niego środków, o których mowa w art. 398 ust. 2.

6. Sąd wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 398 ust. 2. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosków o:

- 1) umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców,
- 2) przedłużenie okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego prowadzenia postępowań w sprawie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców oraz w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców.

Art. 402. 1. Sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców, podejmuje niezbędne czynności w celu ochrony mienia cudzoziemca oraz zawiadamia o wydanym postanowieniu:

- 1) właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny – za zgodą cudzoziemca, którego postanowienie dotyczy;
- 2) sąd opiekuńczy, jeżeli zachodzi potrzeba ustanowienia opieki nad małoletnimi pozostającymi pod opieką cudzoziemca;
- 3) organ opieki społecznej, jeżeli zachodzi potrzeba otoczenia opieką osoby niedołążnej lub chorej, którą cudzoziemieć się opiekował;
- 4) osobę wskazaną przez cudzoziemca.

2. Sąd powiadamia cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym o podjętych czynnościach i wydanych zarządzeniach oraz o przysługujących cudzoziemcowi prawach w postępowaniu przed sądem.

Art. 403. 1. Sąd w postanowieniu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców wskazuje okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

2. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców może być przedłużony na czas określony, w przypadku gdy przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1:

- 1) nie zostało zakończone postępowanie w sprawie:
 - a) zobowiązania cudzoziemca do powrotu albo
 - b) przekazania cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia 604/2013, albo
 - c) przekazania cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, albo

- 2) trwają czynności mające na celu umożliwienie:
 - a) przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo
 - b) przekazania cudzoziemca zgodnie z art. 28 rozporządzenia 604/2013, albo
 - c) przekazania cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób

– jeżeli jednocześnie zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 398a.

2a. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców może być także przedłużony na czas określony, niezbędny do wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku gdy cudzoziemcowi przebywającemu w tym ośrodku lub w areszcie została wydana ostateczna decyzja o:

- 1) odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
- 2) uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny;
- 3) umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej.

3. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców nie może przekroczyć 6 miesięcy, przy czym każde kolejne postanowienie sądu w tej sprawie wydaje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

3a. Po upływie 6-miesięcznego okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców pobyt ten może być przedłużony na czas określony, nie dłuższy niż kolejne 12 miesięcy, w przypadku gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że okres wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ulegnie przedłużeniu, oraz gdy:⁹¹⁾

- 1) cudzoziemiec, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, nie współpracuje z organem Straży Granicznej w zakresie wykonania tej decyzji lub
- 2) wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest tymczasowo niemożliwe z powodu opóźnień w uzyskaniu od państw trzecich dokumentów niezbędnych do tego celu.

3b. Każde kolejne postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, o których mowa w ust. 3a, wydaje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

4.⁹²⁾ Do okresów, o których mowa w ust. 1–3a, nie wlicza się okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej.

5. (uchylony)⁹³⁾

6. Cudzoziemca umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na możliwie najkrótszy okres.

7. Sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, w którym umieszczono cudzoziemca, wydaje postanowienie o przedłużeniu okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na wniosek organu Straży Granicznej obowiązującego do wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

7a. Sąd, rozpatrując wniosek o przedłużenie okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 398 ust. 2.

8. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1 i 7, przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

Art. 404. Do postępowania w sprawie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców, przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców oraz zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, z tym że czynności zastrzeżone dla prokuratora może wykonywać funkcjonariusz Straży Granicznej.

Art. 405. 1. W areszcie dla cudzoziemców może przebywać kobieta do 4. miesiąca ciąży.

2. Organ Straży Granicznej, któremu podlega areszt dla cudzoziemców, występuje do sądu z wnioskiem o umieszczenie w strzeżonym ośrodku kobiety w ciąży przebywającej w areszcie przed upływem 3. miesiąca jej ciąży.

⁹¹⁾ Wprowadzenie do wyliczenia ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 56 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁹²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 56 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁹³⁾ Przez art. 1 pkt 56 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 406. 1. Postanowienie o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców wydaje niezwłocznie z urzędu lub na wniosek cudzoziemca, organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w przypadku:

- 1) ustania przyczyn uzasadniających stosowanie tych środków lub
- 2) stwierdzenia, że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 400, lub
- 3) stwierdzenia okoliczności innych niż określone w art. 400, uniemożliwiających stosowanie tych środków, lub
- 4) wydania cudzoziemcowi zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub gdy toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 176, lub
- 5) zastosowania wobec cudzoziemca tymczasowego aresztowania albo innego środka prawnego skutkującego pozbawieniem wolności, lub
- 6)⁹⁴⁾ stwierdzenia, że ze względów prawnych lub faktycznych zachodzi znikome prawdopodobieństwo wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

1a. Organ Straży Granicznej, przed wydaniem z urzędu postanowienia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6, oraz rozpatrując wniosek o zwolnienie cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka, ocenia konieczność zastosowania środków, o których mowa w art. 398 ust. 2.

1b. Organ Straży Granicznej wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 398 ust. 2.

1c. Na postanowienie organu Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 1b, przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek, za pośrednictwem organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek.

2. Na postanowienie organu Straży Granicznej o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, za pośrednictwem organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.

3. Zażalenie, o którym mowa w ust. 2, przysługuje tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej 1 miesiąca od dnia wydania postanowienia w przedmiocie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców, przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców.

4. Organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, niezwłocznie przekazuje zażalenie do sądu rejonowego. Sąd rozpoznaje zażalenie w terminie 7 dni.

5. Cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców zwalnia się w przypadku:

- 1) upływu okresu pobytu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 403 ust. 1 lub 7 albo w art. 89 ust. 1 lub 6 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - 2) wydania postanowienia lub zarządzenia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka albo z aresztu dla cudzoziemców, lub
 - 3) przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo przekazania cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie rozporządzenia 604/2013, lub
- 3a) upływu terminu:
- a) o którym mowa w art. 24 ust. 2 rozporządzenia 604/2013, do złożenia wniosku o wtórne przejęcie cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego w odniesieniu do cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców w przypadku, o którym mowa w art. 398 ust. 1 pkt 4,
 - b) przekazania cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 28 ust. 3 zdanie szóste rozporządzenia 604/2013, w odniesieniu do cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców w przypadku, o którym mowa w art. 398 ust. 1 pkt 4 niniejszej ustawy lub art. 87 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

⁹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 57 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- c) o którym mowa w art. 28 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia 604/2013, na złożenie wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego w odniesieniu do cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców w przypadku, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3b) przekazania cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej albo państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, lub
- 4) doręczenia cudzoziemcowi decyzji o:
 - a) uchyleniu lub stwierdzeniu nieważności decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, z wyjątkiem decyzji, zgodnie z którą sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia, a cudzoziemiec został umieszczony w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku z okolicznością, o której mowa w art. 398 ust. 1 pkt 1 lub art. 398a pkt 1, lub
 - b) nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy, udzieleniu mu ochrony uzupełniającej lub udzieleniu mu azylu w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - c) udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, niezwłocznie informuje sąd, który wydał postanowienie, o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka albo z aresztu dla cudzoziemców.

Art. 407. 1. Cudzoziemcowi przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie oraz zadośćuczynienie w przypadku niesłusznego zatrzymania lub niesłusznego umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

2. Postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie.

Art. 408. Funkcjonowanie strzeżonych ośrodków oraz aresztów dla cudzoziemców jest finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 409. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, tworzy i likwiduje strzeżone ośrodki, określa organ Straży Granicznej, któremu dany ośrodek ma podlegać, oraz może wskazać okres niezbędny na zorganizowanie tego ośrodka, mając na względzie istniejące w tym zakresie potrzeby.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze zarządzenia, wyznacza pomieszczenia, w których wykonuje się areszt dla cudzoziemców, uwzględniając racjonalne wykorzystanie tych pomieszczeń.

Rozdział 2

Pobyt cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców

Art. 410. 1. Przyjęcie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców następuje na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec cudzoziemca aresztu dla cudzoziemców.

2. Cudzoziemiec jest obowiązany przekazać do depozytu strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców:

- 1) dokumenty potwierdzające jego tożsamość, pieniądze i przedmioty wartościowe;
- 2) urządzenia techniczne służące do rejestrowania obrazu;
- 3) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku lub areszcie.

3. Cudzoziemiec przy przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców jest obowiązany przekazać do depozytu także przedmioty, których wymiary lub ilość ograniczają powierzchnię pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej.

Art. 411. Cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców poucza się w zrozumiałym dla niego języku o przysługujących mu prawach i o obowiązkach oraz zapoznaje się z przepisami regulującymi pobyt w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców. Fakt pouczenia cudzoziemiec potwierdza własnoręcznym podpisem.

Art. 412. 1. Cudzoziemiec przy przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców i podczas pobytu w ośrodku lub areszcie podlega kontroli osobistej na zasadach określonych w art. 11aa ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.

2. (uchylony)

3. Znalezione w czasie kontroli osobistej przedmioty, których cudzoziemiec nie może posiadać w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, podlegają zatrzymaniu. Przedmioty, których właściciela ustalono, przekazuje się do depozytu albo przesyła na koszt cudzoziemca do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji. W uzasadnionym przypadku przedmioty te mogą być przesłane na koszt strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

Art. 413. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców poddaje się niezwłocznie badaniu lekarskiemu oraz w miarę potrzeby zabiegom sanitarnym.

2. Lekarz przeprowadzający badanie, o którym mowa w ust. 1, oraz sprawujący opiekę medyczną nad cudzoziemcami w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców prowadzi dokumentację medyczną na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2023 r. poz. 1545, 1675, 1692 i 1972).

3. Koszty badań, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 414. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka umieszcza się w pokoju dla cudzoziemców, a cudzoziemca przyjętego do aresztu dla cudzoziemców – w celi mieszkalnej.

2. Cudzoziemców odmiennej płci umieszcza się oddzielnie.

3. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku wraz z członkami jego rodziny lub z małoletnim pozostającym pod jego opieką zapewnia się wspólny pokój dla cudzoziemców.

4. Małoletniego cudzoziemca przebywającego w strzeżonym ośrodku bez opiekuna umieszcza się w wyodrębnionej części ośrodka.

5. Cudzoziemców, którzy oświadczą, że są osobami sobie najbliższymi, umieszcza się, na ich pisemny wniosek, w miarę możliwości w jednym pokoju dla cudzoziemców.

Art. 415. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców ma prawo do:

- 1) kontaktowania się z polskimi organami państwowymi, a także z przedstawicielstwem dyplomatycznym lub urzędem konsularnym państwa obcego;
- 2) kontaktowania się z organizacjami pozarządowymi lub międzynarodowymi zajmującymi się udzielaniem cudzoziemcom pomocy, w tym pomocy prawnej;
- 3) kontaktowania się i widzeń ze swoim pełnomocnikiem w warunkach nienaruszających prawa do prywatności;
- 4) korzystania z przekazanych do depozytu:
 - a) przedmiotów, o których mowa w art. 410 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, jeżeli nie zostały zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
 - b) pieniędzy, z zastrzeżeniem art. 343 ust. 5,
 - c) przedmiotów wartościowych, jeżeli nie zostały zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 5) korzystania z opieki medycznej i do pobytu w szpitalu lub podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, jeżeli stan jego zdrowia tego wymaga;
- 6) niezakłóconego snu w godzinach od 22⁰⁰ do 7⁰⁰, a w dni świąteczne do godziny 8⁰⁰ oraz w innym czasie, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami porządkowymi regulującymi pobyt w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 7) korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej;
- 8) otrzymywania nieodpłatnie odzieży, bielizny i obuwia dostosowanych do pory roku, o ile rzeczy będące własnością cudzoziemca nie nadają się do użycia lub ich użycie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych, a cudzoziemiec nie posiada własnych środków finansowych na ich zakup;
- 9) posiadania przedmiotów kultu religijnego, wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych oraz słuchania lub oglądania w pomieszczeniach mieszkalnych lub w miejscu przebywania nabożeństw transmitowanych przez środki masowego przekazu, w sposób niezakłócający ustalonego porządku pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców;

- 10) korzystania z prasy, zakupu prasy z własnych środków finansowych i posiadania jej w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
- 11) korzystania z internetu na stanowiskach komputerowych dostępnych w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 12) korzystania z biblioteki;
- 13) użytkowania sprzętu rekreacyjno-sportowego w czasie i miejscu określonych przez kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza odpowiedzialnego za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców;
- 14) zakupu z własnych środków finansowych artykułów żywnościowych i przedmiotów osobistego użytku służących do utrzymania higieny osobistej oraz do posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej; posiadanie tych przedmiotów w celi mieszkalnej jest możliwe, jeżeli one same lub ich opakowania nie stanowią zagrożenia porządku lub bezpieczeństwa w areszcie dla cudzoziemców;
- 15) zakupu z własnych środków finansowych materiałów piśmiennych, książek, gier świetlicowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
- 16) otrzymywania paczek z odzieżą, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz ze środkami opatrunkowymi i higienicznymi, a także z lekami, które mogą być przekazane za zgodą lekarza, po sprawdzeniu ich zawartości w obecności cudzoziemca;
- 17) prowadzenia korespondencji oraz korzystania ze środków łączności na własny koszt, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach do korzystania ze środków łączności lub wysyłania korespondencji na koszt strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców;
- 18) składania próśb, skarg i wniosków do:
 - a) kierownika strzeżonego ośrodka albo organu Straży Granicznej, któremu podlega ten ośrodek,
 - b) funkcjonariusza odpowiedzialnego za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców albo organu Straży Granicznej, któremu podlega ten areszt;
- 19) widzeń z osobami bliskimi w specjalnie do tego przeznaczonych pomieszczeniach, za zgodą organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, lub osoby przez ten organ upoważnionej.

1a. Zgody na widzenie z osobami bliskimi, o której mowa w ust. 1 pkt 19, można odmówić cudzoziemcowi, gdy wymaga tego konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego lub przestrzegania postanowień regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców.

2. Cudzoziemiec może korzystać z innych uprawnień niż określone w ust. 1 po uzyskaniu zezwolenia organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, lub osoby przez ten organ upoważnionej.

Art. 416. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku poza uprawnieniami, o których mowa w art. 415 ust. 1, ma prawo do:

- 1) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców;
- 2) poruszania się po terenie ośrodka w godzinach od 7⁰⁰ do 22⁰⁰, a w dni świąteczne w godzinach od 8⁰⁰ do 22⁰⁰ z wyjątkiem miejsc, do których administracja ośrodka wydała zakaz wstępu.

2. Małoletni przebywający w strzeżonym ośrodku ma prawo do uczestniczenia, w czasie i miejscu określonych przez kierownika ośrodka, w zajęciach dydaktyczno-wychowawczych i rekreacyjno-sportowych. Program zajęć powinien być dostosowany do wieku małoletniego i długości jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Cudzoziemiec przebywający w areszcie dla cudzoziemców poza uprawnieniami, o których mowa w art. 415 ust. 1, ma ponadto prawo do:

- 1) odbywania codziennie co najmniej dwugodzinnego spaceru na wolnym powietrzu, chyba że co innego wynika z zaleceń lekarza;
- 2) kontaktowania się z innymi cudzoziemcami przebywającymi w areszcie, po uzyskaniu zezwolenia funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w określonych miejscu i czasie;
- 3) korzystania z gier świetlicowych w czasie i miejscu określonych przez funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 4) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i palenia tytoniu, po uzyskaniu zezwolenia funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w miejscu do tego wyznaczonym.

Art. 417. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców otrzymuje świadczenia zdrowotne, leki, artykuły sanitarne oraz posiłki i napoje.

2. Cudzoziemiec otrzymuje świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne na zasadach określonych w art. 115 § 1a–8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z 2022 r. poz. 2600 oraz z 2023 r. poz. 818, 1606 i 1860), zwanej dalej „Kodeksem karnym wykonawczym”, oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 115 § 9 i 10 tej ustawy.

Art. 418. W celu zapewnienia bezpieczeństwa cudzoziemcom, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców można prowadzić obserwację pomieszczeń i rejestrować z nich obraz, przy użyciu środków technicznych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.

Art. 419. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców jest obowiązany:

- 1) przestrzegać regulaminu pobytu w ośrodku lub areszcie;
- 2) wykonywać polecenia administracji ośrodka lub funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 3) przestrzegać ciszy nocnej w godzinach od 22⁰⁰ do 7⁰⁰, a w dni świąteczne do godziny 8⁰⁰;
- 4) przestrzegać zasad współżycia społecznego;
- 5) dbać o higienę osobistą i utrzymywać w czystości pomieszczenia, z których korzysta;
- 6) korzystać z wyposażenia ośrodka lub aresztu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem;
- 7) w przypadku wystąpienia objawów choroby niezwłocznie powiadomić o tym administrację ośrodka albo funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 8) w przypadku groźnego w skutkach zdarzenia niezwłocznie powiadomić o tym administrację ośrodka albo funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie.

Art. 420. 1. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku lub przebywającemu w areszcie dla cudzoziemców zabrania się:

- 1) zakłócania spokoju i porządku w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców;
- 2) posiadania, poza depozytem, urządzeń technicznych służących do rejestrowania obrazu, a także przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie porządku lub bezpieczeństwa w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców;
- 3) posiadania w pokojach dla cudzoziemców lub w celach mieszkalnych przedmiotów, które mają takie wymiary lub występują w takiej ilości, że ograniczają powierzchnię pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
- 4) spożywania alkoholu oraz przyjmowania środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 5) palenia wyrobów tytoniowych poza miejscami do tego wyznaczonymi;
- 6) powodowania u siebie uszkodzeń ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniania do takich czynów lub pomagania w dokonywaniu takich czynów;
- 7) urządzania gier hazardowych i uczestniczenia w nich.

2. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku poza zakazami, o których mowa w ust. 1, zabrania się:

- 1) samowolnego oddalania się poza teren strzeżonego ośrodka lub przebywania w miejscach, do których administracja ośrodka wydała zakaz wstępu;
- 2) dokonywania samowolnej zmiany pokoju dla cudzoziemców i miejsca wyznaczonego do spania.

Art. 421. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie nakazów lub zakazów wynikających z art. 419, art. 420 i przepisów wydanych na podstawie art. 427 ust. 1.

2. Karą dyscyplinarną jest pozbawienie cudzoziemca na okres do 7 dni prawa do:

- 1) udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych lub sportowych, z wyjątkiem prawa do korzystania z biblioteki i prawa do korzystania z prasy lub
- 2) zakupu artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz innych artykułów dopuszczonych do posiadania w strzeżonym ośrodku.

3. Karę dyscyplinarną, o której mowa w ust. 2, wymierza, w drodze decyzji, na pisemny wniosek kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza przez niego upoważnionego, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka.

4. Przy wymierzaniu cudzoziemcowi kary dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 2, uwzględnia się w szczególności:

- 1) stopień naruszenia nakazów lub zakazów wynikających z niniejszej ustawy;
- 2) rodzaj i okoliczności czynu;
- 3) dotychczasową postawę cudzoziemca;
- 4) stan zdrowia cudzoziemca;
- 5) wartości kulturowe i przekonania religijne cudzoziemca;
- 6) cele wychowawcze.

Art. 422. Decyzja o ukaraniu cudzoziemca karą dyscyplinarną zawiera:

- 1) oznaczenie organu wydającego decyzję;
- 2) datę wydania decyzji;
- 3) imię i nazwisko cudzoziemca;
- 4) podstawę prawną wymierzenia kary dyscyplinarnej;
- 5) rodzaj nałożonej kary dyscyplinarnej;
- 6) opis naruszenia przez cudzoziemca nakazów i zakazów wynikających z niniejszej ustawy;
- 7) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stopnia służbowego komendanta oddziału Straży Granicznej albo komendanta placówki Straży Granicznej albo upoważnionego przez niego funkcjonariusza.

Art. 423. W postępowaniu w sprawie wymierzenia kary dyscyplinarnej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu karnego wykonawczego.

Art. 424. 1. Jeżeli życiu cudzoziemca zagraża poważne niebezpieczeństwo, będące następstwem odmawiania przez niego przyjmowania posiłków, co zostanie stwierdzone przez co najmniej 2 lekarzy, cudzoziemca można poddać koniecznemu zabiegowi lekarskiemu, w tym zabiegowi chirurgicznemu, nawet bez jego zgody.

2. W przypadku braku zgody cudzoziemca na przeprowadzenie zabiegu lekarskiego o poddaniu cudzoziemca takiemu zabiegowi postanawia sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, na wniosek organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w którym cudzoziemiec przebywa.

3. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, sąd określa sposób i miejsce dokonania zabiegu lekarskiego.

4. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia cudzoziemca o konieczności dokonania zabiegu lekarskiego decyduje lekarz.

Art. 425. 1. Cudzoziemcowi zwalnianemu ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców wydaje się przekazane przez niego do depozytu:

- 1) dokumenty potwierdzające jego tożsamość;
- 2) pieniądze, w kwocie uwzględniającej potrącenie, o którym mowa w art. 343 ust. 1;
- 3) przedmioty, jeżeli nie są zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. W przypadku gdy po zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców następuje przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, dokumenty potwierdzające tożsamość cudzoziemca i przedmioty, o których mowa w art. 410 ust. 2 pkt 2 i 3, pobiera z depozytu dowódca doprowadzenia i zwraca je cudzoziemcowi w placówce Straży Granicznej, w której cudzoziemiec przekracza granicę, lub w porcie lotniczym albo morskim państwa, do którego zostaje doprowadzony.

3. Na wniosek cudzoziemca zwalnianego ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców przedmioty przekazane przez niego do depozytu mogą być wydane osobie upoważnionej przez niego na piśmie lub wskazanej przez niego instytucji lub organizacji. Koszty wydania przedmiotów z depozytu ponosi cudzoziemiec.

Art. 426. 1. Nadzór nad legalnością i prawidłowością pobytu cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców sprawuje sędzia penitencjarny sądu okręgowego, zwany dalej „sędzią penitencjarnym”, właściwego ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

2. Nadzór penitencjarny sprawowany w strzeżonym ośrodku i areszcie dla cudzoziemców przez sędziego penitencjarnego sądu okręgowego polega na kontroli i ocenie w szczególności:

- 1) warunków bytowych cudzoziemców, stanu opieki medycznej, prawidłowości rozmieszczenia cudzoziemców w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych, respektowania praw cudzoziemców określonych w art. 415–417;
- 2) prawidłowości załatwiania skarg i wniosków cudzoziemców;
- 3) zasadności wymierzania cudzoziemcom kar dyscyplinarnych;
- 4) zasadności i okoliczności poddawania zabiegom lekarskim cudzoziemców, o których mowa w art. 424;
- 5) ustalonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców regulaminu organizacyjno-porządkowego;
- 6) przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, w tym przepisów dotyczących użycia środków przymusu bezpośredniego;
- 7) prawidłowości postępowania administracji strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w przypadkach wystąpienia wydarzeń nadzwyczajnych, w tym zgonu cudzoziemca lub buntów.

3. Sędzia penitencjarny wizytuje strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców. Ma on prawo wstępu w każdym czasie, bez ograniczeń, do tych miejsc oraz poruszania się po ich terenie, prawo przeglądania dokumentów, żądania wyjaśnień od administracji tych ośrodków i aresztów oraz przeprowadzania podczas nieobecności innych osób rozmów z cudzoziemcami umieszczonymi w tych ośrodkach i aresztach.

4. Jeżeli zdaniem sędziego penitencjarnego zachodzi potrzeba wydania decyzji nienależącej do jego właściwości, a w szczególności decyzji administracyjnej, przekazuje on swoje spostrzeżenia wraz z odpowiednimi wnioskami organowi Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.

5. Organ, o którym mowa w ust. 4, zawiadamia sędziego penitencjarnego, w terminie 14 dni lub w innym, wyznaczonym przez sędziego penitencjarnego terminie, o podjętych decyzjach lub działaniach. Jeżeli sędzia penitencjarny uzna to stanowisko za niezadowalające, przedstawia sprawę Komendantowi Głównemu Straży Granicznej. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia sędziego penitencjarnego o sposobie załatwienia sprawy.

6. W przypadku gdy rażące uchybienia w funkcjonowaniu strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców powtarzają się albo gdy istniejące w ośrodku lub w areszcie warunki nie zapewniają poszanowania praw cudzoziemców tam przebywających, sędzia penitencjarny występuje do Komendanta Głównego Straży Granicznej z wnioskiem o usunięcie w określonym terminie istniejących uchybień. Jeżeli w wymienionym terminie uchybienia te nie zostały usunięte, sędzia penitencjarny występuje z wnioskiem do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zawieszenie działalności bądź o likwidację w całości lub w części określonego strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

7. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb sprawowania nadzoru sędziego penitencjarnego nad strzeżonymi ośrodkami i aresztami dla cudzoziemców oraz sposób dokumentowania tego nadzoru, uwzględniając w szczególności potrzebę zapewnienia prawidłowości umieszczania i pobytu cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców oraz skutecznego eliminowania stwierdzonych uchybień.

Art. 427. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców, uwzględniając w szczególności warunki rozmieszczania cudzoziemców w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych;
- 2) regulamin organizacyjno-porządkowy pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku i w areszcie dla cudzoziemców, uwzględniając konieczność zapewnienia porządku wewnętrznego w ośrodku i w areszcie;
- 3) warunki otrzymywania posiłków i napojów przez cudzoziemców umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub przebywających w areszcie dla cudzoziemców oraz wartość dziennej normy żywienia, uwzględniając w szczególności wiek i stan zdrowia cudzoziemców, a także religijne i kulturowe wymogi żywienia cudzoziemców.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, sposoby ochrony strzeżonych ośrodków i aresztów dla cudzoziemców, mając na względzie strukturę organizacyjną Straży Granicznej, obowiązki funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w strzeżonych ośrodkach lub aresztach dla cudzoziemców, a także warunki wstępu na teren ośrodków i aresztów osób, które nie są funkcjonariuszami albo pracownikami Straży Granicznej.

DZIAŁ X
Rejestry, ewidencja i wykaz cudzoziemców

Rozdział 1
Rejestry w sprawach cudzoziemców i ewidencja zaproszeń

Art. 428. 1. W sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego prowadzi się w systemie informatycznym:

- 1) rejestry osób:
 - a) którym udzielono zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1,
 - b) zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy;
- 2) rejestry spraw dotyczących:
 - a) odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) zezwoleń na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - c) wiz,
 - d) zezwoleń na pobyt czasowy,
 - e) zezwoleń na pobyt stały,
 - f) zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - g) wydania i wymiany polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca,
 - h) wydania tymczasowych polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
 - i) wydania i wymiany polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
 - j) zobowiązań do powrotu,
 - k) wydaleń z Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin,
 - l) wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego,
 - m) zgód na pobyt ze względów humanitarnych i zgód na pobyt tolerowany,
 - n) przekazania do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, o których mowa w art. 303a,
 - o) sprzeciwów i zawiadomień dotyczących mobilności cudzoziemców;
- 3) rejestr cudzoziemców, od których zostały pobrane odciski linii papilarnych w sytuacjach, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 324 pkt 1, art. 394 ust. 3 niniejszej ustawy lub art. 73a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobyty oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
- 4) rejestr odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemców w sytuacjach, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 324 pkt 1, art. 394 ust. 3 niniejszej ustawy lub art. 73a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobyty oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
- 5) ewidencję zaproszeń;
- 6) rejestr pouczeń udzielonych cudzoziemcom posiadającym ważne zezwolenie na pobyt lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu wydane przez inne państwo obszaru Schengen o obowiązku niezwłocznego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium tego państwa obszaru Schengen;
- 7) rejestr wydanych cudzoziemcom zaświadczeń, o których mowa w art. 170.

2. Rejestry, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. 1 i pkt 6, mogą być prowadzone w systemie kartotecznym.

Art. 429. 1. Rejestry w sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego prowadzą następujące organy:

- 1) konsul, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej, wojewoda, minister właściwy do spraw zagranicznych i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c;

- 2) wojewoda i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. d–g oraz i;
- 3) wojewoda, konsul i komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej, Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. h;
- 4) komendant oddziału Straży Granicznej i komendant placówki Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6;
- 5) Komendant Główny Straży Granicznej – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. l;
- 6) komendant oddziału Straży Granicznej – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. b;
- 7) komendant placówki Straży Granicznej i Komendant Główny Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a;
- 8) Komendant Główny Policji – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4;
- 9)⁹⁵⁾ komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej i minister właściwy do spraw wewnętrznych, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. j;
- 9a)⁹⁵⁾ komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej i minister właściwy do spraw wewnętrznych, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. k;
- 10) konsul, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, komendant wojewódzki lub komendant powiatowy (miejski) Policji, wojewoda, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b;
- 11)⁹⁶⁾ komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej i Komendant Główny Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. m oraz n;
- 12) komendant oddziału Straży Granicznej i komendant placówki Straży Granicznej, komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 3;
- 13) minister właściwy do spraw wewnętrznych – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7;
- 14) Szef Urzędu – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. o.

2. Ewidencję zaproszeń prowadzi wojewoda i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości.

Art. 430. 1. W rejestrach prowadzonych w sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a–k oraz m–o, a także w ewidencji zaproszeń przechowuje się informacje o wnioskach, postanowieniach, decyzjach administracyjnych, orzeczeniach sądu oraz dane osobowe przetwarzane zgodnie z niniejszą ustawą, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami w sprawach, których te rejestry i ewidencja dotyczą.

2. W rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b–k oraz m–o, a także w ewidencji zaproszeń oprócz informacji i danych, o których mowa w ust. 1, przechowuje się:

- 1) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, informacje o:
 - a) dacie wydania, numerze, serii oraz terminie upływu ważności zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - b) utraconych, uszkodzonych lub zniszczonych zezwoleniach na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - c) przebywaniu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poza strefą przygraniczną, w której – zgodnie z zezwoleniem – mógł przebywać, lub o przebywaniu na tym terytorium po upływie okresu, w którym był do tego uprawniony na podstawie zezwolenia,
 - d) decyzjach o unieważnieniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,

⁹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 58 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 58 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- e) grzywnach nałożonych na cudzoziemca za przebywanie:
 - poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego mógł przebywać, lub
 - na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - f) decyzjach o cofnięciu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
- 2) w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. d–f:
- a) informacje o dokumentach, na podstawie których została potwierdzona tożsamość cudzoziemca,
 - b) informacje o wydanej cudzoziemcowi karcie pobytu, o jej utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
 - c) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
- 3) w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. g–i:
- a) informacje o wydanym cudzoziemcowi:
 - polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca,
 - tymczasowym polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca,
 - polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca,
 - b) informacje o utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu dokumentów, o których mowa w lit. a,
 - c) dane cudzoziemca zawarte w dokumentach, o których mowa w lit. a;
- 4)⁹⁷⁾ w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. j, fotografię cudzoziemca, obraz jego linii papilarnych, kopię jego dokumentu podróży lub dokumentu tożsamości oraz informacje o:
- a) miejscu i dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa obszaru Schengen,
 - b) decyzjach w sprawie wysokości kosztów przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 5) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. k, informację o dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. m:
- a) informacje o wydanej cudzoziemcowi karcie pobytu, o jej utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
 - b) informacje o wydanym cudzoziemcowi dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany”, o jego utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
 - c) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
- 6a) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. n, fotografię cudzoziemca oraz informacje o:
- a) dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) decyzjach w sprawie wysokości kosztów wydania i przymusowego wykonania decyzji, o której mowa w art. 303a ust. 1;
- 6b) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. o:
- a) informacje o zawiadomieniach jednostek przyjmujących mających siedziby w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, jednostek prowadzących studia mających siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zawiadomieniach jednostek naukowych mających siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym informacje o planowanych okresach korzystania przez cudzoziemca z mobilności,
 - b) informacje o dokumentach załączonych do zawiadomień, o których mowa w lit. a,
 - c) informacje o decyzjach Szefa Urzędu o sprzeciwie;

⁹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 59 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

7) w ewidencji zaproszeń informacje o zaproszeniu, w tym:

- a) dane osobowe zapraszającego,
- b) inne informacje umieszczone w zaproszeniu,
- c) dane osobowe pełnomocnika ustanowionego do odbioru zaproszenia.

3. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a, przechowuje się dane osobowe cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1.

4. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. b, przechowuje się dane cudzoziemców zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy.

5. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. 1, przechowuje się informację o dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 3, przechowuje się:

1) następujące dane osobowe cudzoziemca, od którego pobrano odciski linii papilarnych:

- a) imię (imiona) i nazwisko,
- b) datę i miejsce urodzenia,
- c) obywatelstwo;

2) informacje o:

- a) podstawie prawnej pobrania odcisków linii papilarnych,
- b) stopniu służbowym osoby pobierającej odciski linii papilarnych oraz jej imieniu i nazwisku.

7. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, przechowuje się:

- 1) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
- 2) informację o podstawie prawnej pobrania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca;
- 3) informację o dacie pobrania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca;
- 4) informację o kartach daktyloskopijnych lub o pobraniu od cudzoziemca odcisków linii papilarnych za pomocą urządzenia do ich elektronicznego pobierania;
- 5) następujące dane osobowe cudzoziemca:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) obywatelstwo.

8. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6, przechowuje się dane cudzoziemców, którzy zostali pouczeni o obowiązku niezwłocznego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które udzieliło im zezwolenia na pobyt lub innego zezwolenia uprawniającego do pobytu.

9. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7, przechowuje się:

1) następujące dane osobowe cudzoziemca, któremu zostało wydane zaświadczenie, o którym mowa w art. 170:

- a) imię (imiona) i nazwisko,
- b) datę i miejsce urodzenia,
- c) obywatelstwo,
- d) płeć;

2) informację o organie, który wydał zaświadczenie, o którym mowa w art. 170;

3) informację o dacie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 170;

4) informacje o tym, że cudzoziemiec aktywnie, dobrowolnie i z własnej inicjatywy ponownie nawiązał kontakt z osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, lub o tym, że przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa, a także o dacie odnotowania informacji.

Art. 430a.⁹⁸⁾ Dane w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c, przechowuje się przez okres 10 lat następujących po:

- 1) ostatnim dniu okresu ważności wizy – w przypadku gdy wiza została wydana;
- 2) dniu złożenia wniosku o wydanie wizy – w przypadku uznania wniosku za niedopuszczalny, jego cofnięcia lub jego nierozpatrywania co do istoty z innych przyczyn;
- 3) dniu wydania ostatecznej decyzji o odmowie wydania wizy, a w przypadku zaskarżenia tej decyzji do sądu administracyjnego – od dnia wydania prawomocnego orzeczenia w tej sprawie;
- 4) dniu wydania ostatecznej decyzji w sprawie:
 - a) przedłużenia wizy,
 - b) cofnięcia wizy,
 - c) unieważnienia wizy– a w przypadku zaskarżenia tej decyzji do sądu administracyjnego – od dnia wydania prawomocnego orzeczenia w tej sprawie.

Art. 431. 1. Dane w postaci odcisków linii papilarnych pobranych w celu udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, wydania mu karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” przechowuje się w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, d–f oraz m, do czasu wpisania do tych rejestrów potwierdzenia odbioru tego zezwolenia, karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” przez organ udzielający zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, organ wydający kartę pobytu lub dokument „zgoda na pobyt tolerowany”.

2. W przypadku wydania decyzji o odmowie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzji o odmowie wydania karty pobytu albo dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” lub decyzji o odmowie ich wymiany, dane w postaci odcisków linii papilarnych przechowuje się w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, d–f oraz m, do czasu wpisania informacji o wydaniu tych decyzji do rejestrów, gdy decyzje te stały się prawomocne.

Art. 432. 1. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, udostępnia się podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefowi Urzędu, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań.

2. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, są udostępniane na pisemny wniosek podmiotów, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefa Urzędu.

3. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, można udostępniać za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych bez konieczności składania pisemnego wniosku w tej sprawie, podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefowi Urzędu, w przypadku gdy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają odpowiednio zabezpieczone urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z rejestrem odcisków linii papilarnych;
- 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne odpowiednie do przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) wykonują zadania, których specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą albo prowadzą działalność, której specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą.

4. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, udostępnia Komendant Główny Policji.

Art. 433. Zasady prowadzenia rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. l, oraz zasady udostępniania danych zawartych w tych rejestrach określają odrębne przepisy.

⁹⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 60 ustawy, o której mowa w odnośniku 5; wszedł w życie z dniem 24 września 2023 r.

Rozdział 2

Wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany

Art. 434. Wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, zwany dalej „wykazem”, prowadzi Szef Urzędu.

Art. 435. 1. W wykazie umieszcza się i przechowuje dane cudzoziemca, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących przesłanek:

- 1) cudzoziemcowi została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z orzeczonym zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen;
- 1a) cudzoziemcowi zostało wydane postanowienie, o którym mowa w art. 303b ust. 1;
- 2) cudzoziemiec został skazany prawomocnym wyrokiem w:
 - a) Rzeczypospolitej Polskiej – za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności lub
 - b) (uchylona)⁹⁹⁾
 - c) (uchylona)⁹⁹⁾
- 3) wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany ze względu na zobowiązania wynikające z postanowień ratyfikowanych umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską;
- 4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4a)¹⁰⁰⁾ została wydana decyzja, o której mowa w art. 440a ust. 1;
- 5) cudzoziemiec po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa został przekazany do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób;
- 6) cudzoziemiec został przekazany do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób;
- 7) cudzoziemiec został wpisany na listę, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1497 i 1859), a zakres środków określonych względem niego w decyzji, o której mowa w art. 3 ust. 6 tej ustawy, obejmuje wpis do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 8)¹⁰¹⁾ wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany ze względu na zobowiązania wynikające z decyzji Rady Unii Europejskiej ustanawiających ograniczenia dotyczące prawa wjazdu i pobytu określonych osób, wydanych na podstawie art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z 2007 r. poz. 843, z 2011 r. poz. 1555, z 2013 r. poz. 739 oraz z 2021 r. poz. 1309 i 1852).

2. Umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie może nastąpić bez jego wiedzy i zgody.

Art. 436. 1. W wykazie nie umieszcza się danych cudzoziemca:

- 1) będącego małżonkiem obywatela polskiego lub przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małżonkiem cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, chyba że:
 - a) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub cudzoziemiec został wpisany na listę, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, lub

⁹⁹⁾ Przez art. 1 pkt 61 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁰⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 61 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁰¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 61 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- b) decyzja o odmowie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy lub zezwolenia na pobyt stały, wydana w związku ze stwierdzeniem, że związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, stała się ostateczna, lub
 - c) decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, wydana z uwagi na względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub w związku ze stwierdzeniem, że związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, stała się ostateczna;
- 2) będącego osobą małoletnią, z wyjątkiem sytuacji, gdy jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
 - 3) skazanego prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe tylko na karę grzywny, jeżeli tę grzywnę uiscił;
 - 4) posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 5)¹⁰²⁾ któremu udzielono ochrony uzupełniającej, zezwolenia, o którym mowa w art. 176 lub art. 187 pkt 6 lub 7, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany na podstawie art. 351 pkt 1 lub 3 lub któremu nadano status uchodźcy;
 - 6) któremu została wydana decyzja o cofnięciu zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dane cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, umieszczone w wykazie usuwa się.

Art. 437. 1. Obowiązki wpisu do wykazu zawieszają się, jeżeli:

- 1) cudzoziemiec posiada zgodę na pobyt tolerowany udzieloną na podstawie art. 351 pkt 2 lub
- 2) cudzoziemcowi udzielono ochrony czasowej, lub
- 3) zostało wydane postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji będącej podstawą umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie, lub
- 4) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub
- 5) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 330 ust. 1 pkt 1, 2 lub 4.

1a. W przypadku gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 330 ust. 1 pkt 1, obowiązywania wpisu do wykazu nie zawieszają się, jeżeli postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało wszczęte wskutek złożenia przez cudzoziemca kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Obowiązki wpisu do wykazu zawieszają się do dnia, w którym ustaną okoliczności uzasadniające to zawieszenie.

3. Zawieszenie obowiązywania wpisu do wykazu przerywa okres obowiązywania wpisu.

Art. 438. 1. Dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres:

- 1) określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, jeżeli orzeczono w niej o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen;
- 1a) określony w postanowieniu, o którym mowa w art. 303b ust. 1;
- 2) 3 lat od dnia przekazania cudzoziemca do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa;
- 2a) 1 roku od dnia przekazania cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób;
- 3) (uchylony)¹⁰³⁾

¹⁰²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 62 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁰³⁾ Przez art. 1 pkt 63 lit. a tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

- 4) 3 lat od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie, jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę pozbawienia wolności poniżej 3 lat;
 - 5) 3 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie, jeżeli orzeczono wobec cudzoziemca karę grzywny;
 - 6) warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, od dnia uprawomocnienia się wyroku, o którym mowa w art. 435 ust. 1 pkt 2, jeżeli wobec cudzoziemca orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;
 - 7)¹⁰⁴⁾ wynikający z umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską lub decyzji Rady Unii Europejskiej ustanawiających ograniczenia dotyczące prawa wjazdu i pobytu określonych osób, wydanych na podstawie art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej;
 - 8)¹⁰⁵⁾ nie dłuższy niż 10 lat, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy, z których żaden nie przekracza 10 lat, w przypadku wpisów umieszczonych w wykazie ze względu na fakt, że wjazd lub pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 9) umieszczenia na liście, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego;
 - 10)¹⁰⁶⁾ określony w decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, nie dłuższy niż:
 - a) 10 lat, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy, z których żaden nie przekracza 10 lat – w przypadku gdy decyzja została wydana na podstawie art. 440a ust. 1 pkt 1,
 - b) 5 lat od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem będącym podstawą wydania tej decyzji – w przypadku gdy decyzja została wydana na podstawie art. 440a ust. 1 pkt 2 lit. a, a cudzoziemiec został skazany na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności,
 - c) 3 lata od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem będącym podstawą wydania tej decyzji – w przypadku gdy decyzja została wydana na podstawie art. 440a ust. 1 pkt 2 lit. a, a cudzoziemiec został skazany na karę pozbawienia wolności poniżej 3 lat,
 - d) okres warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem będącym podstawą wydania tej decyzji – w przypadku gdy decyzja została wydana na podstawie art. 440a ust. 1 pkt 2 lit. a, a cudzoziemiec został skazany na karę pozbawienia wolności, której wykonanie zostało zawieszona,
 - e) 3 lata – w przypadku gdy decyzja została wydana na podstawie art. 440a ust. 1 pkt 2 lit. b.
- 2.¹⁰⁷⁾ Dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres, o którym mowa w ust. 1, począwszy od dnia:
- 1) wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
 - 2) upływu terminu dobrowolnego wyjazdu określonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu – w przypadku braku informacji o wykonaniu tej decyzji;
 - 3) wykonania postanowienia, o którym mowa w art. 303b ust. 1;
 - 4) wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której nie określono terminu dobrowolnego wyjazdu – w przypadku braku informacji o wykonaniu tej decyzji;
 - 5) wydania decyzji o odmowie wjazdu i pobytu cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen – w przypadku gdy decyzja została wydana na podstawie art. 440a ust. 1 pkt 1 lub pkt 2 lit. b.
- 3.¹⁰⁸⁾ W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lub 4, gdy Szef Urzędu uzyskał informację o wykonaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, będącej podstawą wpisu, okres obowiązywania wpisu jest korygowany w ten sposób, że za jego początek uznaje się dzień wykonania tej decyzji.
4. Dane cudzoziemca usuwa się z wykazu po upływie okresów, o których mowa w ust. 1–3.

¹⁰⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 63 lit. a tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁰⁵⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 63 lit. a tiret trzecie ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁰⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 63 lit. a tiret czwarte ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁰⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 63 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁰⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 63 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

5.¹⁰⁹⁾ Za wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, uważa się także opuszczenie przez cudzoziemca:

- 1) terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku decyzji, w której orzeczono o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) terytorium państw obszaru Schengen – w przypadku decyzji, w której orzeczono o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen

– przed upływem terminu dobrowolnego wyjazdu, gdy decyzja ta nie jest ostateczna, przy jednoczesnym braku jego ponownego wjazdu na to terytorium przed umieszczeniem jego danych w wykazie w związku z tą decyzją.

Art. 439. 1. W wykazie umieszcza się informację o podstawie prawnej i faktycznej wpisu oraz następujące dane cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko, a także inne imiona i nazwiska, jeżeli cudzoziemiec ich używa bądź używał;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imiona rodziców i nazwisko rodowe matki;
- 4) datę i miejsce urodzenia;
- 5) płeć;
- 6)¹¹⁰⁾ obywatelstwo (obywatelstwa);
- 7) miejsce zamieszkania;
- 8)¹¹¹⁾ serię i numer dokumentu podróży lub dokumentu tożsamości.

2.¹¹²⁾ W wykazie można umieścić również:

- 1) inne dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, w szczególności fotografię cudzoziemca oraz obraz linii papilarnych, lub
- 2) kopię dokumentu podróży cudzoziemca, lub
- 3) kopię dokumentu tożsamości cudzoziemca.

Art. 440. 1. Umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie, przedłużenia okresu obowiązywania wpisu lub usunięcia tych danych z wykazu dokonuje Szef Urzędu, z urzędu lub na wniosek jednego z następujących organów:

- 1) Ministra Obrony Narodowej;
- 2) (uchylony)
- 3) ministra właściwego do spraw zagranicznych;
- 4) Komendanta Głównego Policji;
- 5) Komendanta Głównego Straży Granicznej;
- 6) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 7) Szefa Agencji Wywiadu;
- 8) Szefa Krajowej Administracji Skarbowej;
- 9) Prezesa Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- 10) wojewody.

2. W przypadku gdy Szef Urzędu nie uwzględni wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawca może zwrócić się z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, uwzględniając wniosek o rozstrzygnięcie sprawy, o którym mowa w ust. 2, nakazuje Szefowi Urzędu umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie, przedłużenie okresu obowiązywania wpisu albo usunięcie z wykazu danych cudzoziemca.

¹⁰⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 63 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 64 lit. a tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 64 lit. a tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 64 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 435 ust. 1 pkt 7, Szef Urzędu z urzędu umieszcza dane cudzoziemca w wykazie lub usuwa te dane w przypadku wykreślenia cudzoziemca z listy, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, lub cofnięcia stosowania wobec niego środka, o którym mowa w art. 1 pkt 4 tej ustawy.

Art. 440a.¹¹³⁾ 1. Decyzję o odmowie wjazdu i pobytu cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen wydaje się, jeżeli:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 2) cudzoziemiec:
 - a) został skazany w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie obszaru Schengen prawomocnym wyrokiem za przestępstwo na karę pozbawienia wolności powyżej jednego roku,
 - b) podjął działania w celu uzyskania uprawnienia do wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa obszaru Schengen z obejściem przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na te terytoria lub pobytu na nich, w tym prawa Unii Europejskiej.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje Szef Urzędu z urzędu lub na wniosek jednego z organów, o których mowa w art. 440 ust. 1.

3. Szef Urzędu, wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, uwzględnia sytuację osobistą cudzoziemca oraz skutki tej decyzji dla niego.

4. W decyzji, o której mowa w ust. 1, określa się okres, na jaki dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie.

5. W przypadku gdy Szef Urzędu nie uwzględni wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1, wnioskodawca może zwrócić się z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, uwzględniając wniosek o rozstrzygnięcie sprawy, o którym mowa w ust. 5, nakazuje Szefowi Urzędu wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1.

7. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest ostateczna.

8. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nie doręcza się cudzoziemcowi, którego ta decyzja dotyczy.

9. W postępowaniu w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

10. Przepisy ust. 1–9 stosuje się do decyzji, na mocy której obowiązywanie wpisu danych cudzoziemca do wykazu zostanie przedłużone na kolejny okres.

Art. 441. 1.¹¹⁴⁾ Prokurator lub organy administracji rządowej przekazują Szefowi Urzędu posiadane informacje o okolicznościach uzasadniających umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie lub wydanie decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, lub o okolicznościach uzasadniających usunięcie tych danych z wykazu lub zawieszenie lub przedłużenie okresu obowiązywania wpisu wraz z posiadaną fotografią cudzoziemca. Prokurator lub organy administracji rządowej mogą przekazać również obraz linii papilarnych cudzoziemca oraz kopię jego dokumentu podróży lub dokumentu tożsamości.

2. Organ, który wydał decyzję lub postanowienie, na podstawie których:

- 1) umieszcza się dane cudzoziemca w wykazie albo
- 2) zawiesza się obowiązywanie wpisu, albo
- 3) usuwa się dane cudzoziemca z wykazu

– przekazuje Szefowi Urzędu tę decyzję lub to postanowienie, gdy staną się ostateczne, chyba że podlegają natychmiastowemu wykonaniu lub doszło do wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadku, o którym mowa w art. 438 ust. 5, wraz z posiadaną fotografią cudzoziemca. Organ ten może przekazać również obraz linii papilarnych cudzoziemca oraz kopię jego dokumentu podróży lub dokumentu tożsamości.¹¹⁵⁾

Art. 442. 1. Sąd, który skazał cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności, przekazuje Szefowi Urzędu odpis prawomocnego wyroku w tej sprawie, a także odpis orzeczenia zmieniającego ten wyrok.

¹¹³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 65 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 66 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹⁵⁾ Część wspólna w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 66 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Sąd, który skazał cudzoziemca na podstawie wyroku, o którym mowa w ust. 1, na karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, przekazuje Szefowi Urzędu odpis tego wyroku.

3. Sąd, który orzekł w sprawie warunkowego przedterminowego zwolnienia cudzoziemca z odbywania kary pozbawienia wolności, przekazuje Szefowi Urzędu odpis orzeczenia w tej sprawie.

4. Sąd, o którym mowa w ust. 1, przekazuje Szefowi Urzędu informację o uiszczeniu kary grzywny, jeżeli taka kara została orzeczona.

5. Sąd, o którym mowa w ust. 1 i 2, przekazuje Szefowi Urzędu kopie dokumentów potwierdzających tożsamość cudzoziemca, jeżeli sąd posiada te dokumenty. Sąd może przekazać Szefowi Urzędu również fotografię cudzoziemca oraz obraz jego linii papilarnych.¹¹⁶⁾

Art. 443. 1. Szef Urzędu przekazuje przechowywane w wykazie dane cudzoziemca, na okres ich przechowywania w wykazie, do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, jeżeli podstawą przechowywania tych danych w wykazie jest:¹¹⁷⁾

- 1)¹¹⁸⁾ decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, zawierająca zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen lub
 - 1a) postanowienie, o którym mowa w art. 303b ust. 1, lub
 - 2) (uchylony)¹¹⁹⁾
- 3)¹²⁰⁾ decyzja, o której mowa w art. 440a ust. 1, lub
- 4) (uchylony)¹²¹⁾
- 5)¹²²⁾ art. 77 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, lub
- 6)¹²³⁾ wpis na listę, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, lub
- 7)¹²⁴⁾ realizacja zobowiązań wynikających z decyzji Rady Unii Europejskiej ustanawiających ograniczenia dotyczące prawa wjazdu i pobytu określonych osób, wydanych na podstawie art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej.

1a.¹²⁵⁾ W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, Szef Urzędu przekazuje dane cudzoziemca do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu niezwłocznie po wykonaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i usunięciu danych tego cudzoziemca umieszczonych w Systemie Informacyjnym Schengen do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/1860. Przepis art. 438 ust. 5 pkt 2 stosuje się.

1b.¹²⁵⁾ W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli Szef Urzędu posiada informacje, że cudzoziemiec przebywa na terytorium państw obszaru Schengen, przekazuje dane cudzoziemca do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu niezwłocznie po opuszczeniu przez cudzoziemca tego terytorium.

2. Umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen:

- 1) dane cudzoziemca – usuwa się w przypadku zawieszenia obowiązywania wpisu do wykazu, o którym mowa w art. 437,
- 2)¹²⁶⁾ dane członka rodziny obywatela UE, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, niebędącego takim obywatelem UE – usuwa się w przypadku zawieszenia obowiązywania wpisu do wykazu, o którym mowa w art. 77a tej ustawy

– do czasu ustania okoliczności uzasadniających to zawieszenie.

¹¹⁶⁾ Zdanie drugie dodane przez art. 1 pkt 67 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹⁷⁾ Wprowadzenie do wyliczenia ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 68 lit. a tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹¹⁹⁾ Przez art. 1 pkt 68 lit. a tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 68 lit. a tiret trzecie ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²¹⁾ Przez art. 1 pkt 68 lit. a tiret czwarte ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 68 lit. a tiret piąte ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 68 lit. a tiret szóste ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 68 lit. a tiret siódme ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 68 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 68 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

3.¹⁴⁾ Po upływie okresu zawieszenia obowiązywania wpisu do wykazu dane cudzoziemca umieszcza się ponownie w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu.

4.¹²⁷⁾ Przepis ust. 1 pkt 7 stosuje się w przypadku, gdy decyzja Rady Unii Europejskiej ustanawiająca ograniczenia dotyczące prawa wjazdu i pobytu określonych osób, wydana na podstawie art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej, weszła w życie w okresie sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską prezydencji w Radzie Unii Europejskiej lub w okresie sprawowania przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej poprzedzającej prezydencję Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z decyzją Rady Europejskiej wydaną na podstawie art. 236 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z 2007 r. poz. 843, z 2011 r. poz. 1555 oraz z 2013 r. poz. 782), jeżeli to inne państwo członkowskie Unii Europejskiej nie posiada dostępu do Systemu Informacyjnego Schengen.

5.¹²⁷⁾ W okresie obowiązywania wpisu danych cudzoziemca w wykazie przechowuje się informacje o danych cudzoziemca wprowadzonych do Systemu Informacyjnego Schengen lub z niego pozyskanych.

6.¹²⁷⁾ Umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen dane cudzoziemca usuwa się w przypadkach, o których mowa w art. 27 lit. f oraz art. 29 lit. f rozporządzenia nr 2018/1861.

Art. 443a.¹²⁸⁾ Przed przekazaniem, w przypadkach, o których mowa w art. 443 ust. 1, do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu danych cudzoziemca, który posiada ważny dokument pobytowy lub ważną wizę długoterminową, wydane przez inne państwo obszaru Schengen, Szef Urzędu występuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu państwa obszaru Schengen, które wydało ten dokument lub tę wizę, o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 28 rozporządzenia nr 2018/1861, w celu ustalenia, czy dane te mogą być przekazane do tego Systemu i przyjmuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, informacje o wyniku tych konsultacji.

Art. 444.¹²⁹⁾ 1. Cudzoziemiec, którego dane zostały umieszczone w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, ma prawo złożyć do Szefa Urzędu wnioski o:

- 1) udostępnienie mu informacji o umieszczeniu jego danych w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, o terminie obowiązywania wpisu i podstawie prawnej i faktycznej wpisu;
- 2) sprostowanie jego danych, jeżeli są niekompletne, nieaktualne lub nieprawdziwe;
- 3) usunięcie jego danych, jeżeli zostały umieszczone lub są przechowywane z naruszeniem przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 2018/1861.

2. Do postępowania w sprawie wniosku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy działu VII Kodeksu postępowania administracyjnego. Wniosek cudzoziemca jest jednocześnie wnioskiem o wydanie przez Szefa Urzędu zaświadczenia.

3. W przypadku gdy Szef Urzędu odmawia uwzględnienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, wydaje postanowienie, które jest ostateczne, z zastrzeżeniem ust. 5.

4. W przypadku gdy dane cudzoziemca zostały umieszczone w wykazie lub w Systemie Informacyjnym Schengen w związku z decyzją, o której mowa w art. 440a ust. 1, wniosek cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jest jednocześnie wnioskiem o uchylenie tej decyzji.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, Szef Urzędu wydaje decyzję o uchyleniu decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, lub o odmowie jej uchylenia. Do postępowania prowadzonego w przypadku, o którym mowa w ust. 4, nie stosuje się przepisu art. 154 Kodeksu postępowania administracyjnego.

6. Decyzja o uchyleniu decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, lub o odmowie jej uchylenia jest ostateczna.

7. W przypadku uchylenia decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, Szef Urzędu usuwa dane cudzoziemca z wykazu lub Systemu Informacyjnego Schengen.

8. Wniesienie skargi do sądu administracyjnego na decyzję, o której mowa w art. 440a ust. 1, bez uprzedniego złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, oraz jego rozpatrzenia przez Szefa Urzędu w drodze decyzji o uchyleniu decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, lub o odmowie jej uchylenia jest niedopuszczalne.

9. W przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję o uchyleniu decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, lub o odmowie jej uchylenia uznaje się, że decyzja, o której mowa w art. 440a ust. 1, została wydana w postępowaniu w granicach sprawy, której dotyczy skarga, w rozumieniu art. 135 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

¹²⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 68 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 69 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 70 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

10. W przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję o uchyleniu decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, lub o odmowie jej uchylenia sąd może na podstawie art. 61 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wstrzymać wykonanie również decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1. W przypadku wstrzymania przez sąd administracyjny wykonania decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, Szef Urzędu zawieszają obowiązywanie wpisu danych cudzoziemca w wykazie lub usuwa te dane z Systemu Informacyjnego Schengen do czasu utraty mocy wstrzymania wykonania.

11. W przypadku uchylenia decyzji, o której mowa w art. 440a ust. 1, przez sąd administracyjny na podstawie art. 135 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi Szef Urzędu usuwa dane cudzoziemca z wykazu lub Systemu Informacyjnego Schengen.

12. Szef Urzędu odmawia cudzoziemcowi udostępnienia informacji o podstawie faktycznej wpisu, jeżeli jego dane są umieszczone w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 435 ust. 1 pkt 4 lub 4a.

Art. 445. (uchylony)¹³⁰⁾

Art. 446. 1. Cudzoziemiec składa wniosek, o którym mowa w art. 444 ust. 1, na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) poprzednie imię (imiona) cudzoziemca;
- 3) serię i numer dokumentu podróży cudzoziemca;
- 4) adres zamieszkania cudzoziemca;
- 5) adres do korespondencji cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub adres jego pełnomocnika;
- 6) uzasadnienie wniosku w przypadkach, o których mowa w art. 444 ust. 1 pkt 2 i 3.

2. Szef Urzędu rozpatruje wniosek, o którym mowa w art. 444 ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w art. 444 ust. 1, uwzględniając potrzebę zamieszczenia danych cudzoziemca w zakresie, w jakim są one niezbędne do rozpatrzenia tego wniosku, a także konieczność zapewnienia sprawności postępowania w tej sprawie.

Art. 447. 1.¹³¹⁾ Cudzoziemiec ma prawo wglądu do dokumentów dotyczących umieszczenia jego danych w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen.

2.¹³¹⁾ Prawo, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje cudzoziemcowi, gdy jego dane są umieszczone w wykazie w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 435 ust. 1 pkt 4 lub 4a.

3. Wgląd do dokumentów dotyczących umieszczenia danych w wykazie jest cudzoziemcowi zapewniany w siedzibie Urzędu.

4. Do przeglądania dokumentów dotyczących umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie nie stosuje się przepisu art. 73 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 448.¹⁴⁾ W zakresie dotyczącym danych umieszczanych w Systemie Informacyjnym Schengen przepisy art. 444–447 stosuje się tylko do danych cudzoziemca umieszczonych przez Szefa Urzędu do celów odmowy wjazdu i pobytu.

Art. 448a.¹³²⁾ Jeżeli po przekazaniu, w przypadkach, o których mowa w art. 443 ust. 1, do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu danych cudzoziemca, okaże się, że posiada on ważny dokument pobytowy lub ważną wizę długoterminową, wydane przez inne państwo obszaru Schengen, Szef Urzędu występuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, do właściwego organu państwa obszaru Schengen, które wydało ten dokument lub tę wizę, o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 29 rozporządzenia nr 2018/1861, oraz, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, przyjmuje informacje o wyniku tych konsultacji, a także zawiadamia o ich wyniku właściwy organ wykonującego państwa obszaru Schengen w przypadku konsultacji, o których mowa w art. 30 rozporządzenia nr 2018/1861.

Art. 448b.¹³²⁾ 1. Jeżeli właściwy organ innego państwa obszaru Schengen występuje o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 27 rozporządzenia nr 2018/1861, a dane cudzoziemca zostały przekazane do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu w przypadkach, o których mowa w art. 443 ust. 1, Szef Urzędu przekazuje Komendantowi Głównemu Policji informacje o podstawie prawnej i faktycznej przekazania danych cudzoziemca do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia o przeprowadzenie tych konsultacji.

¹³⁰⁾ Przez art. 1 pkt 71 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹³¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 72 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹³²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 73 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Komendant Główny Policji przekazuje właściwemu organowi innego państwa obszaru Schengen otrzymaną od Szefa Urzędu informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 10 dni od dnia wystąpienia o przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w art. 27 rozporządzenia nr 2018/1861.

3. Szef Urzędu usuwa dane cudzoziemca z Systemu Informacyjnego Schengen w przypadku uzyskania, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, informacji o tym, że właściwy organ innego państwa obszaru Schengen wydał cudzoziemcowi dokument pobytowy lub wizę długoterminową lub przedłużył mu okres ważności takiego dokumentu lub taką wizę.

Rozdział 3

Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców

Art. 449. 1. Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców tworzy oraz prowadzi w systemie teleinformatycznym Szef Urzędu.

2. Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców składa się z:

- 1) rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 lit. a–k oraz m–o, a także pkt 3 i 6, z wyjątkiem rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c, prowadzonych przez konsula i ministra właściwego do spraw zagranicznych;
- 2) ewidencji zaproszeń;
- 3) wykazu;
- 4) rejestru spraw o udzielenie lub pozbawienie ochrony międzynarodowej oraz udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- 5) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom azylu;
- 6) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom zgody na pobyt ze względów humanitarnych i zgody na pobyt tolerowany;
- 7) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom ochrony czasowej;
- 7a) rejestru, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) rejestru spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia 604/2013;
- 9) rejestru pobytu obywateli Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 10) rejestru kart pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 11) rejestru dokumentów potwierdzających posiadanie zezwolenia na pobyt stały obywatela Unii Europejskiej;
- 12) rejestru kart stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 13) rejestrów wniosków, wydanych postanowień i decyzji w sprawach o:
 - a) wydanie wizy krajowej w celu repatriacji,
 - b) udzielenie pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa,
 - c) uznanie za repatrianta;
- 14) ewidencji osób ubiegających się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, które nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zapewnionego lokalu mieszkalnego lub źródła utrzymania;
- 15) centralnego rejestru danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego;
- 16) rejestru wydanych cudzoziemcom zaświadczeń, o których mowa w art. 170;
- 17) centralnego rejestru wizowego, o którym mowa w art. 449a ust. 1;
- 18) rejestrów wniosków, wydanych decyzji i postanowień w sprawach o przyznanie świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka;
- 19) rejestru, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 i 232).

Art. 449a. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych tworzy i prowadzi w systemie teleinformatycznym centralny rejestr wizowy, obejmujący dane z prowadzonych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych i konsulów rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c.

2. Dane przetwarzane w centralnym rejestrze wizowym udostępnia się konsulom.

3.¹³³⁾ Dane przetwarzane w centralnym rejestrze wizowym przechowuje się, przez okres ich przechowywania, w rejestrach, o których mowa w ust. 1.

Art. 449b. 1. Szef Urzędu, na pisemny wniosek organu prowadzącego rejestr lub ewidencję, o których mowa w art. 449 ust. 2, może dokonać w tym rejestrze lub ewidencji zmian lub uzupełnień danych w celu zapewnienia ich kompletności i poprawności merytorycznej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do danych przetwarzanych w postępowaniach, w wyniku których został wydany jeden z dokumentów, o których mowa w art. 226.

Art. 450. 1. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1–7, 8–12, 16, 17 i 19, udostępnia się następującym podmiotom, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań:

- 1) organom administracji publicznej, sądom i prokuraturom;
- 2) Radzie do Spraw Uchodźców, Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Inspekcji Pracy, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych i straży gminnej (miejskiej);
- 3) organom Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1–7, 8–12, 16 i 19, udostępnia się:

- 1) państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym – w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań publicznych;
- 2) komornikom sądowym – w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza;
- 3) Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi – w odniesieniu do danych osób poszukiwanych;
- 4) organom egzekucyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – w zakresie prowadzonej egzekucji.

2a. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 19, udostępnia się Narodowemu Funduszowi Zdrowia oraz Głównemu Urzędowi Statystycznemu.

3. Podmiotom, o których mowa w ust. 1 i 2, nie udostępnia się danych w postaci odcisków linii papilarnych, pobranych w celu wydania karty pobytu.

Art. 451. 1. Dane zgromadzone w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1–7, 8–12 i 16, mogą być udostępniane podmiotom zagranicznym w celu wypełnienia postanowień ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, a także wykonania aktu prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem.

2. Tryb i sposób udostępniania danych zgromadzonych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1–7, 8–12 i 16, podmiotom, o których mowa w ust. 1, określają ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe, akty prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, lub porozumienia zawarte pomiędzy właściwymi ministrami państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 452. 1. Podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 i 2, dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców udostępnia się na ich wniosek złożony na formularzu.

2. Organ rozpatrujący wniosek, o którym mowa w ust. 1, odmawia, w drodze decyzji, udostępnienia danych, jeżeli zakres tych danych podany we wniosku nie odpowiada zakresowi, o którym mowa w art. 450 ust. 1 lub 2.

¹³³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 74 ustawy, o której mowa w odnośniku 5; wszedł w życie z dniem 24 września 2023 r.

3. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców są udostępniane w trybie, o którym mowa w ust. 1 i 2 przez:

- 1) Szefa Urzędu, z wyłączeniem rejestrów, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 7a, 13 i 14;
- 2) wojewodę, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta wojewódzkiego lub komendanta powiatowego (miejskiego) Policji – w zakresie prowadzonych przez nich rejestrów.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w tej sprawie.

Art. 453. 1.¹³⁴⁾ Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców udostępnia się za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych podmiotom uprawnionym do ich uzyskania, jeżeli złożą jednorazowy wniosek w tej sprawie, a Szef Urzędu wyrazi na to zgodę, i jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają odpowiednio zabezpieczone urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców lub są uprawnione do korzystania z takich systemów teleinformatycznych;
- 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne odpowiednie do przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) wykonują zadania, których specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą, albo prowadzą działalność, której specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą.

2.¹³⁵⁾ Wniosek może być złożony przez jeden podmiot uprawniony do uzyskania danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców w imieniu swoim oraz jednego lub większej liczby takich podmiotów, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) podmiot składający wniosek oraz podmiot lub podmioty, których ten wniosek dotyczy, są uprawnione do korzystania z tych samych systemów teleinformatycznych służących do komunikowania się z krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców;
- 2) podmiot składający wniosek oraz podmiot lub podmioty, których ten wniosek dotyczy, wykonują takie same zadania lub prowadzą taką samą działalność uzasadniające uzyskanie dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców drogą, o której mowa w ust. 1, albo podmiot składający wniosek jest ministrem kierującym działem administracji rządowej, do którego należą sprawy, których dotyczą bezpośrednio te zadania lub ta działalność podmiotu lub podmiotów, których wniosek dotyczy.

3.¹³⁵⁾ Do wniosku składanego w trybie, o którym mowa w ust. 2, dołącza się oświadczenie podmiotu lub oświadczenia podmiotów, których wniosek dotyczy, zawierające informacje dotyczące spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1.

Art. 454. 1.¹³⁶⁾ Szef Urzędu powiadamia pisemnie podmiot, o którym mowa w art. 450, o wyrażeniu zgody na udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych oraz zakresie tego udostępnienia. Odmowa wyrażenia zgody albo jej cofnięcie następuje w drodze decyzji.

1a.¹³⁷⁾ W przypadku wyrażenia zgody na udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych na wniosek złożony w trybie, o którym mowa w art. 453 ust. 2, Szef Urzędu powiadamia pisemnie podmiot składający wniosek. W powiadomieniu wymienia się wszystkie podmioty, którym udostępnia się dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych.

1b.¹³⁷⁾ W przypadku odmowy wyrażenia zgody na udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych na wniosek złożony w trybie, o którym mowa w art. 453 ust. 2, Szef Urzędu doręcza decyzję podmiotowi, który złożył wniosek.

¹³⁴⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 185); wszedł w życie z dniem 28 lipca 2023 r.

¹³⁵⁾ Dodany przez art. 13 pkt 1 ustawy, o której mowa w odnośniku 134; wszedł w życie z dniem 28 lipca 2023 r.

¹³⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 134; weszła w życie z dniem 28 lipca 2023 r.

¹³⁷⁾ Dodany przez art. 13 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 134; weszła w życie z dniem 28 lipca 2023 r.

1c.¹³⁷⁾ W przypadku cofnięcia zgody na udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych wyrażonej na wniosek złożony w trybie, o którym mowa w art. 453 ust. 2, Szef Urzędu określa w decyzji, których podmiotów dotyczy cofnięcie, i doręcza ją podmiotowi, który złożył wniosek w tym trybie. Podmiot, któremu doręczono decyzję, niezwłocznie informuje o niej podmioty, których decyzja dotyczy.

2. Decyzja o cofnięciu zgody na udostępnianie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 455. 1.¹³⁸⁾ Szef Urzędu może przeprowadzać kontrolę podmiotów, które mają dostęp do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych, w zakresie spełniania przez te podmioty warunków, o których mowa w art. 453 ust. 1.

2. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego oraz w miejscach i w czasie wykonywania jego zadań, a jeżeli wymaga tego dobro kontroli, również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy.

3. Kontrolę przeprowadza upoważniony przez Szefa Urzędu pracownik Urzędu na podstawie imiennego upoważnienia i po okazaniu dowodu osobistego.

4. Podmiot kontrolowany jest obowiązany:

- 1) udostępnić przeprowadzającemu kontrolę pracownikowi Urzędu:
 - a) dokumenty potwierdzające uprawnienie do przetwarzania danych,
 - b) urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, w ramach dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców;
- 2) zapewnić warunki do przeprowadzenia kontroli i środki niezbędne do jej przeprowadzenia, w tym swobodny dostęp do pomieszczeń.

5. Pracownik Urzędu przeprowadzający kontrolę:

- 1) może w trakcie kontroli żądać od podmiotu kontrolowanego okazania dokumentów, udostępnienia urządzeń lub systemów, o których mowa w ust. 4 pkt 1, oraz zapewnienia warunków i środków, o których mowa w ust. 4 pkt 2;
- 2) sporządza protokół po przeprowadzonej kontroli.

Art. 456. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców lub jego zabezpieczeniach, powstałych z winy organów mających dostęp do tego zbioru za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych, Szef Urzędu może zablokować dostęp do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Art. 457. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i tryb przeprowadzania kontroli korzystania z dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych;
- 2) wzór upoważnienia, o którym mowa w art. 455 ust. 3;
- 3) wzór protokołu, o którym mowa w art. 455 ust. 5 pkt 2.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność zapewnienia ochrony przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców danych osobowych, a także wymagania w zakresie bezpieczeństwa przetwarzanych w tym systemie danych.

Art. 458.¹³⁹⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i sposób przydzielania, zmiany i cofania uprawnień do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych oraz warunki techniczne tego dostępu,
- 2) wzór upoważnienia do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców oraz wykorzystywania danych z tego rejestru,

¹³⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 13 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 134; wszedł w życie z dniem 28 lipca 2023 r.

¹³⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 134; wszedł w życie z dniem 28 lipca 2023 r.

- 3) wzór wniosku o wyrażenie zgody na udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych,
- 4) wzór wniosku o wyrażenie zgody na udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, składanego w trybie art. 453 ust. 2,
- 5) wzór oświadczenia podmiotu, o którym mowa w art. 453 ust. 3

– uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych, sprawności przydzielania, zmiany i cofania uprawnień do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców oraz czytelności danych i informacji przekazywanych Szefowi Urzędu przez podmioty, o których mowa w art. 450.

DZIAŁ XI

Odpowiedzialność przewoźnika

Art. 459. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną lub morską zamierza przywieźć cudzoziemca do granicy, podejmuje wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić, żeby cudzoziemiec zamierzający wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miał ważny dokument podróży uprawniający go do przekroczenia granicy, wymaganą wizę lub inny ważny dokument uprawniający go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, zezwolenie na wjazd do innego państwa lub zezwolenie na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

Art. 460. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną, morską lub lądową przywiózł cudzoziemca do granicy, niezwłocznie odwozi go na wniosek organu Straży Granicznej do granicy państwa, z którego go przywiózł, a gdy jest to niemożliwe – do państwa, w którym cudzoziemcowi wystawiono dokument podróży, na podstawie którego podróżował, lub do każdego innego państwa, które zapewnia, że go przyjmie, gdy:

- 1) cudzoziemcowi odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) władze państwa docelowego lub graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odmówiły wjazdu cudzoziemcowi podróżującemu przez to terytorium tranzytem lub przewoźnik, który miał go przewieźć do tego państwa, odmówił wykonania przewozu.

2. Jeżeli wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jest niemożliwe, przewoźnik zapewnia na swój koszt inny środek transportu, którym cudzoziemiec będzie mógł niezwłocznie opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Koszty pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od chwili wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, do czasu opuszczenia przez niego tego terytorium pokrywa przewoźnik.

Art. 461. 1. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 460 ust. 1, można, w drodze decyzji:

- 1)¹⁴⁰⁾ nakazać przebywanie w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 2) zakazać opuszczania statku morskiego, lub
- 3) nakazać opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie tego samego statku powietrznego, którym przybył, lub
- 4) nakazać opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie innego statku powietrznego lub morskiego niż ten, którym przybył.

1a.¹⁴¹⁾ W decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, określa się okres pobytu cudzoziemca w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1b.¹⁴¹⁾ Okres pobytu, o którym mowa w ust. 1a, przedłuża się w drodze decyzji na czas określony, w przypadku gdy z przyczyn niezależnych od przewoźnika wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 460 ust. 1, nie jest możliwe.

1c.¹⁴¹⁾ Okres pobytu w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie może przekroczyć 7 dni.

¹⁴⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 75 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁴¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 75 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

2. Decyzję w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 1b, wydaje komendant placówki Straży Granicznej.¹⁴²⁾ Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Od decyzji komendanta placówki Straży Granicznej przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 461a.¹⁴³⁾ 1. Przyjęcie cudzoziemca do pomieszczenia przeznaczonego dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, następuje na podstawie decyzji, o której mowa w art. 461 ust. 1 pkt 1.

2. Cudzoziemca przyjmowanego do pomieszczenia przeznaczonego dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, poucza się w zrozumiałym dla niego języku o przysługujących mu prawach i o obowiązkach oraz zapoznaje się z regulaminem pobytu w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Fakt pouczenia cudzoziemiec potwierdza własnoręcznym podpisem.

3. Cudzoziemca przyjętego do pomieszczenia przeznaczonego dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, poddaje się w uzasadnionych przypadkach badaniu lekarskiemu oraz zabiegom sanitarnym.

Art. 461b.¹⁴³⁾ 1. Cudzoziemiec przebywający w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ma prawo do:

- 1) kontaktowania się z przedstawicielstwem dyplomatycznym lub urzędem konsularnym państwa obcego;
- 2) korzystania z opieki medycznej, jeżeli stan jego zdrowia tego wymaga;
- 3) korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej;
- 4) zakupu z własnych środków finansowych przedmiotów osobistego użytku służących do utrzymania higieny osobistej;
- 5) korzystania z własnych środków łączności.

2. Cudzoziemiec przebywający w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, otrzymuje posiłki i napoje.

3. Małoletni przebywający w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może korzystać z gier świetlicowych.

Art. 461c.¹⁴³⁾ Cudzoziemiec przebywający w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany:

- 1) przestrzegać regulaminu pobytu w pomieszczeniach;
- 2) wykonywać polecenia funkcjonariusza Straży Granicznej pełniącego służbę w pomieszczeniach;
- 3) przestrzegać ciszy nocnej w godzinach od 22.00 do 7.00;
- 4) korzystać z wyposażenia pomieszczeń w sposób zgodny z ich przeznaczeniem;
- 5) w przypadku wystąpienia objawów choroby niezwłocznie powiadomić o tym funkcjonariusza Straży Granicznej pełniącego służbę w pomieszczeniach;
- 6) powstrzymać się od samowolnego oddalania się poza obszar pomieszczeń lub przebywania w miejscach, do których cudzoziemiec ma zakaz wstępu;
- 7) w przypadku groźnego w skutkach zdarzenia niezwłocznie powiadomić o tym funkcjonariusza Straży Granicznej pełniącego służbę w pomieszczeniach.

Art. 461d.¹⁴³⁾ Cudzoziemcowi przebywającemu w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zabrania się:

- 1) zakłócania spokoju i porządku w pomieszczeniach;
- 2) posiadania przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie porządku lub bezpieczeństwa w pomieszczeniach;
- 3) spożywania alkoholu oraz przyjmowania środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 4) palenia wyrobów tytoniowych;
- 5) powodowania u siebie uszkodzeń ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniania do takich czynów lub pomagania w dokonywaniu takich czynów.

¹⁴²⁾ Zdanie pierwsze w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 75 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁴³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 76 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 461e.¹⁴³⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, jakim odpowiadają pomieszczenia przeznaczone dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym wyposażenie tych pomieszczeń, uwzględniając konieczność zapewnienia poszanowania praw cudzoziemców przebywających w tych pomieszczeniach;
- 2) regulamin pobytu w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając konieczność zapewnienia porządku wewnętrznego i bezpieczeństwa w tych pomieszczeniach oraz sprawnego ich funkcjonowania.

Art. 462. 1. Na przewoźnika, który drogą powietrzną lub morską przywiózł do granicy cudzoziemca nieposiadającego ważnego dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, wymaganej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zezwolenia na wjazd do innego państwa lub zezwolenia na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane, nakłada się karę administracyjną w wysokości stanowiącej równowartość od 3000 do 5000 euro za każdą przywiezioną osobę, z tym że suma kar za jednorazowy przywóz grupy osób nie może przekroczyć równowartości 500 000 euro.

2. Przepis ust. 1 dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli przewoźnik:

- 1) przywiózł do granicy cudzoziemca, który podczas kontroli granicznej złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- 2) mimo dołożenia należytej staranności nie mógł stwierdzić, że cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, wymaganej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, zezwolenia na wjazd do innego państwa lub zezwolenia na pobyt w innym państwie.

4. Przeliczenia równowartości euro, o której mowa w ust. 1, na złote dokonuje się według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski dla tej waluty w dniu wydania decyzji w sprawie nałożenia kary administracyjnej.

5. Karę administracyjną, o której mowa w ust. 1, nakłada na przewoźnika, w drodze decyzji, komendant placówki Straży Granicznej, w której odmówiono cudzoziemcowi wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Od decyzji, o której mowa w ust. 5, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

7. Termin płatności kary administracyjnej, o której mowa w ust. 1, wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie nałożenia kary stała się ostateczna.

8. Od nieuiszczonych w terminie kar pieniężnych pobiera się odsetki za każdy dzień zwłoki w wysokości przewidzianej dla zaległości podatkowych.

9. Należności z tytułu kar administracyjnych, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

10. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

11. Komendant placówki Straży Granicznej, który wydał decyzję, o której mowa w ust. 1, nie wystawia tytułu wykonawczego, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna.

12. Kara administracyjna, o której mowa w ust. 1, przedawnia się z upływem 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin jej płatności.

Art. 463. 1. W przypadku gdy zachowanie cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia przypuszczenie, że ten cudzoziemiec może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lądowej, lotniczej lub morskiej, doprowadzenie cudzoziemca opuszczającego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, zapewnia właściwy komendant placówki Straży Granicznej:

- 1) z urzędu;
- 2) na wniosek upoważnionego przedstawiciela przewoźnika.

2. Koszty doprowadzenia pokrywa:

- 1) Straż Graniczna, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) przewoźnik, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Koszty doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, obejmują koszty bezpośrednio związane z przewozem, a także koszty świadczeń, które przysługują osobom doprowadzającym cudzoziemca z tytułu podróży służbowej poza granicami państwa.

DZIAŁ XII

Przepisy karne

Art. 464. Kto zabiera w celu przywłaszczenia lub przywłaszcza sobie dokument podróży, kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca, tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca, polski dokument tożsamości cudzoziemca, dokument „zgoda na pobyt tolerowany” lub takiego dokumentu używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 465. 1. Kto:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie posiadając do tego tytułu prawnego,
- 2) na żądanie uprawnionych organów nie okazuje dokumentów uprawniających go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są wymagane,
- 3) na żądanie uprawnionych organów nie okazuje środków finansowych albo dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania zgodnie z prawem takich środków, przeznaczonych na pokrycie kosztów:
 - a) utrzymania w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) powrotu do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
 - c) tranzytu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd,
- 4) uchyla się od obowiązku wymiany lub zwrotu karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
- 5) nie zawiadamia o utracie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” w terminie 3 dni od dnia ich utraty,
- 6)²⁶⁾ nie wykonuje obowiązku opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie wyznaczonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego wyjazdu,
- 7)²⁶⁾ nie wykonuje obowiązku zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego wyjazdu,
- 8)²⁶⁾ opuszcza miejsce zamieszkania wyznaczone mu w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego wyjazdu,
- 9) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego i:
 - a) przebywa poza strefą przygraniczną, w ramach której posiadacz zezwolenia jest uprawniony do przemieszczania się, albo
 - b) nie opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w tym zezwoleniu

– podlega karze grzywny.

1a. Kto nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 157a ust. 2, podlega karze grzywny od 200 zł do 2000 zł.

2. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1 i 1a, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124 oraz z 2023 r. poz. 1963).

3. Wyrok nakazowy wydany w postępowaniu nakazowym jest natychmiast wykonalny.

Art. 465a. 1. W przypadku orzeczenia przez sąd zastępczej kary aresztu za wykroczenia, o których mowa w art. 465 ust. 1 pkt 1 lub 6–9, dyrektor zakładu karnego informuje organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, o orzeczonym wymiarze zastępczej kary aresztu oraz o dniu rozpoczęcia jej wykonywania.

2. Organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 1, przekazuje tę decyzję sądowi, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji.

3. Sąd, po otrzymaniu decyzji, o której mowa w ust. 2, umarza postępowanie wykonawcze i wydaje nakaz zwolnienia cudzoziemca z zakładu karnego. Pozostałą do odbycia karę zastępczą uznaje się za wykonaną.

DZIAŁ XIII

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących**Art. 466–506.** (pominięte)

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe**Art. 507.** Z dniem wejścia w życie ustawy udzielone na podstawie dotychczasowych przepisów zezwolenia:

- 1) na zamieszkanie na czas oznaczony – stają się zezwoleniami na pobyt czasowy i zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane;
- 2) na osiedlenie – stają się zezwoleniami na pobyt stały.

Art. 508. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy wydane na podstawie dotychczasowych przepisów decyzje:

- 1) o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97:
 - a) ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych,
 - b) ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 351 pkt 2 lub 3;
- 2) o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzje o wydaleniu, z wyłączeniem decyzji o wydaleniu wydanych na podstawie ustawy zmienianej w art. 493¹⁴⁵⁾ niniejszej ustawy, stają się decyzjami o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy decyzje w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, o których mowa w art. 141 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

3. Decyzję w sprawie cofnięcia:

- 1) zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2,
- 2) zgody na pobyt tolerowany, która na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. b stała się zgodą na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 351 pkt 2 lub 3

– wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził wystąpienie okoliczności uzasadniających cofnięcie zgody.

4. Karty pobytu wydane cudzoziemcom, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzje w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane.

5. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2, po upływie okresu ważności posiadanej przez niego karty pobytu komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca wydaje kolejną kartę pobytu, od której wydania nie pobiera się opłaty.

6. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. b, po upływie okresu ważności posiadanej przez niego karty pobytu komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca wydaje dokument „zgoda na pobyt tolerowany”.

¹⁴⁴⁾ Artykuł 484 zawiera zmiany do ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

¹⁴⁵⁾ Artykuł 493 zawiera zmiany do ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 509. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy uzależniają udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od okresu jego pobytu na tym terytorium na podstawie:

- 1) zezwolenia na pobyt czasowy – do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 2) zezwolenia na pobyt czasowy wydanego w określonym celu – do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wydanego ze względu na ten sam cel;
- 3) zgody na pobyt ze względów humanitarnych – do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, wydanej ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy, lub zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 141 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy;
- 4) ochrony uzupełniającej – do tego okresu zalicza się okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, wydanej ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy.

Art. 510. Zaproszenia wpisane do ewidencji zaproszeń na podstawie dotychczasowych przepisów, zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz wize i dokumenty wydane cudzoziemcom na podstawie przepisów rozdziału 6 ustawy, o której mowa w art. 521, zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane.

Art. 511. Do czasu wyczerpania zapasów, nie dłużej niż przez 1 rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, blankiety dotychczasowych zaproszeń i dokumentów dla cudzoziemców wydaje się według wzorów określonych w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 20, art. 24k, art. 48f, art. 48g i art. 84 ustawy, o której mowa w art. 521.

Art. 512. Do terminu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemców oraz do korzystania przez nich z pomocy w dobrowolnym powrocie, w przypadkach gdy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy została im wydana decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej lub o odmowie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 513. 1. Do postępowań administracyjnych, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem na podstawie:

- 1) ustaw zmienianych w niniejszej ustawie,
- 2) ustawy, o której mowa w art. 521,
- 3) ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1156)

– stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i zezwolenia na osiedlenie się, których udzielenie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3, w dniu ich udzielenia staną się odpowiednio zezwoleniami na pobyt czasowy i zezwoleniami na pobyt stały.

3. Decyzje o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, których wydanie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w dniu, w którym staną się ostateczne, staną się decyzjami o udzieleniu:

- 1) zgody na pobyt ze względów humanitarnych – w przypadku decyzji wydanych ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy;
- 2) zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 351 pkt 2 lub 3 – w przypadku decyzji wydanych ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy.

4. Decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzje o wydaleniu, których wydanie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, z wyłączeniem postępowań administracyjnych, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 493¹⁴⁵⁾, w dniu, w którym staną się ostateczne, staną się decyzjami o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

5. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:

- 1) decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 3 pkt 1 – kartę pobytu wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 3 pkt 2 – dokument „zgoda na pobyt tolerowany” wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

6. Decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, o której mowa w ust. 3 pkt 1, lub w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w ust. 3 pkt 2, wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził wystąpienie okoliczności uzasadniających cofnięcie zgody.

Art. 514. 1. W decyzji o odmowie lub cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, której wydanie zakończy postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończone do tego dnia decyzją ostateczną, nie orzeka się o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W decyzji o:

- 1) cofnięciu zezwolenia na:
 - a) osiedlenie się,
 - b) pobyt rezydenta długoterminowego UE,
- 2) odmowie nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej i udzielenia zgody na pobyt tolerowany,
- 3) pozbawieniu cudzoziemca azylu,
- 4) cofnięciu zgody na pobyt tolerowany

– kończącej postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończone do tego dnia decyzją ostateczną nie orzeka się o wydaleniu.

3. Organy prowadzące postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, poinformują organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zakończeniu postępowań, gdy decyzje w tych sprawach staną się ostateczne.

Art. 515. 1. Postępowania w sprawie wymiany karty pobytu wydanej cudzoziemcowi w związku z udzieleniem mu zgody na pobyt tolerowany ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484¹⁴⁴⁾ niniejszej ustawy, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, stają się z tym dniem postępowaniami w sprawie wydania lub wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”.

2. Wojewoda i Szef Urzędu przekazują w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy akta spraw, o których mowa w ust. 1, komendantowi oddziału Straży Granicznej lub komendantowi placówki Straży Granicznej właściwemu ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

Art. 516. Cudzoziemcom, którzy ukończyli 6. rok życia i:

- 1) którym udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony albo zezwolenia na osiedlenie, które stały się na podstawie art. 507 i art. 513 ust. 2 odpowiednio zezwoleniem na pobyt czasowy albo zezwoleniem na pobyt stały, albo
- 2) którym udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie ustawy, albo
- 3) którzy przed dniem wejścia w życie ustawy złożyli wniosek o wymianę karty pobytu, albo
- 4) którym wydano decyzję o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się na podstawie art. 508 ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2 decyzją o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych

– kartę pobytu wydaje się po pobraniu odcisków linii papilarnych, chyba że ich pobranie jest fizycznie niemożliwe.

Art. 517. 1. Wpisy danych cudzoziemców zgromadzone w wykazie na podstawie dotychczasowych przepisów z dniem wejścia w życie ustawy stają się wpisami do wykazu prowadzonego na podstawie niniejszej ustawy i przechowuje się przez okres, na który zostały umieszczone w tym wykazie.

2. Do zakazów ponownego wjazdu orzeczonych w decyzjach wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów stosuje się przepisy działu X rozdziału 2 dotyczące umieszczania i przechowywania danych cudzoziemca, wobec którego została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z orzeczonym zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i strefy Schengen.

Art. 518. Dane zgromadzone na podstawie dotychczasowych przepisów w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców o nazwie „System Pobyt” z dniem wejścia w życie ustawy przekazuje się do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców prowadzonego na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 519. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców powołany na podstawie ustawy uchylonej w art. 521 jest Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 520. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 11c ust. 8, art. 15 ust. 4, art. 20 ust. 1, art. 21 ust. 7, art. 23 ust. 5, art. 24j ust. 2, art. 24k, art. 48f, art. 48g ust. 1, art. 53b ust. 6, art. 63 ust. 1 i 2, art. 63o, art. 71d, art. 83 ust. 4, art. 84 ust. 1, art. 84a ust. 3, art. 100 ust. 1 i 2, art. 100a ust. 6, art. 101 ust. 7, art. 109 ust. 2 i 3, art. 118 ust. 2, art. 123 ust. 1 i art. 142 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 521, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 12 ust. 1 i 3, art. 21 ust. 3, art. 26 ust. 1, art. 33 ust. 5, art. 36 ust. 1, art. 46, art. 47 ust. 2, art. 57 ust. 1, art. 63, art. 80 ust. 1, art. 89 ust. 1, art. 97 ust. 1, art. 107 ust. 1, art. 139, art. 146, art. 150 ust. 1, art. 157 ust. 1, art. 204 ust. 1, art. 222 ust. 1, art. 239 ust. 1, art. 285 ust. 1, art. 287 ust. 1, art. 312, art. 339 ust. 1, art. 365 ust. 4, art. 394 ust. 6, art. 409 i art. 427 ust. 1 niniejszej ustawy,
 - 2) art. 10 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 467¹⁴⁶⁾ zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 467¹⁴⁶⁾ w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 3) art. 94a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 474¹⁴⁷⁾ zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 94a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 474¹⁴⁷⁾ w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 4) art. 90 ust. 1 i 4 ustawy zmienianej w art. 488¹⁴⁸⁾ zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 90 ust. 1 i 4 ustawy zmienianej w art. 488¹⁴⁸⁾ w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą
- nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 521. Traci moc ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. poz. 1573, z 2012 r. poz. 589 i 769 oraz z 2013 r. poz. 628).

Art. 522. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 2014 r., z wyjątkiem art. 470 pkt 3 lit. a w zakresie art. 3a pkt 3, art. 470 pkt 3 lit. b oraz art. 470 pkt 4, 5 i 11–16, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia¹⁴⁹⁾.

¹⁴⁶⁾ Artykuł 467 zawiera zmiany do ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

¹⁴⁷⁾ Artykuł 474 zawiera zmiany do ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

¹⁴⁸⁾ Artykuł 488 zawiera zmiany do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

¹⁴⁹⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 30 grudnia 2013 r.